

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

[Super Infortiato 1]

Bartolus <de Saxoferrato>

[Venedig], 29. Juli 1493

[Liber XXVII]

[urn:nbn:de:bsz:31-319110](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-319110)

Secreto. distinguit. et ad istum tex. vide bar. in. l. i. iururandum qd ex conventione. §. si. in. iij. col. de iur. iur.
Est finitam. variatur qualitas. de qua materia vide que dixi in l. si constante. §. si bona. sol. ma.
Ibid. §. i. perator. Ad intellectū huius tex. et. l. iuris peritos. §. i. perator.

de exclu. tu. to. aduente: quia bar. in. l. i. iurur. §. de admi. tu. et in. l. si cuz. dotē. §. trās. grediamur. fo. mat. vide tur velle qd ista iura debeat intelligi qd pater teneat con sentire et ca uere pro fi lio tutore datiuo indt stincte. secus si pro testa mentario. d. l. i. iurur. q. dam tamen dicebant qd imo etiā nec in casu hu ius. l. pater teneatur cō sentire vel obligare: s; hic hoc erat ppter frau dem suā qd multum ap plaudet lit tere. limita tamen istuz tex. inquāru intelligitur prout bart. intellexit. nā fallit nisi fili us accepisset tutelam ta lis viri q redderet de decus gene ri suo. arg. l. iij. §. emā. ci. d. contra ta. et hoc qd tun cessaret ratō fraudis que erat hic in tex. ita vi detur neces sario conclu di per ea q no. bart. hic et i. d. §. trās. grediamur. bene facit i ar. l. nepos proculo. de ver. sig. Itē posset limi tari secūdo nisi iste fili habuisset tā tuz et tot bo na a patre q ex illis bōis posset caue re pro tute la administrā da ne pater pro filio du pluci onere grauef. ar. l. ticia. §. q in vita. d. le. ij. cum similibus. ita videtur etiā necesse cōcludi debere p no. p. bar. in d. §. trās. grediamur. et tūc et videt satis cessare animo fraudādi nō obstat qd tutela dicat necessaria. matrimoniu autē et receptio dotis p pns dicat voluntaria: vt pbat i. l. q. liberos. in. pr. de ri. nup. qz sicut et nō d; cē pa ter impedimēto matrimonio: vt. d. l. q. liberos. q. sicut hic nō faceret: vt

statōe sup cā suspecti dū dicit ex eo ex quo cepit cā suspecti moueri. Querit glo. vtrū in causa suspecti possit iteruenire pcurator. Et rīdet q sic l; regula sit q i publicis iudiciis nō iterueniat pcurator. Tu dicas q siquidē pcurator interuenit ex parte rei. aut accusatio fiebat ad remotionē tātū: et tūc ē cā ciuil: merito pōt iterueni pcurator: ut. l. nō solū. §. si. s. de pcur. Si vero ageretur nō solū ad remouēdū s; etiā ad puniē dū. et tūc aduerte an imponat pena relegatiōis vel minor: et sic poterit iterueni pcurator uel nō vt. l. seruū quoq; §. publice. s. de pcur. et. l. pe. §. ad crimē. j. de publi. iudi. Si vero loq; ex pte accusatoris tūc nō pōt interuenire pcura tor: nisi agat ciuilitē: s; m q dicit in actionibus popularib: ut. l. licet. s. de pcur. qd aut glo. di cit hic q istud sit publicū iudiciū nō ē verū sim pliciter: ut plene examināui i. l. i. de publi. iudi. C. Alimo hec glo. colligit no. q ex eodē facto quis consequit penā et pmiū. remouet enī a tu tela qd ē pena: et pseq; liberationem a periculo qd est pmiū. C. Ad istud oppo. s. de nego. gef. l. siue hereditaria. Dy. circa hoc distinguit hic quod pōit i. c. qd ob gratiā. extra de re. iu. li. vi. Ex. l. sequenti.

Mulier agens i cāu. l. si constāte psequitur iudiciū ceptum mortuo marito abiq; eo q in cipiat s; hōdes cām. et an si pendēte iqtōe sup ueniat accusatio dbeat fillere iquisitio.

Est finitam. Finita cā lū tis finit istā. b. d. istā. l. itelligo qū accusabat so lū ad remouēdū. secus si ad puniēdū: ga tunc re manet istantia ppter penaz. ar. l. vtiq; s. de rei vē. et. C. si reuel. accu. mor. fu. l. fin. et si pen. ap. mors iterue. l. iij. dy. iducit hāc. l. ad questionē. mulier pstante mrimonio cepit agere ptra mari tū dicēs eū vergere ad inopiā: ante finitā litē fi nitū est mrimoniū: querit an d nouo dbeat cau sam icipere ptra heredes an possit pseq; super prima istātia. ad istud videt ar. C. derei ux. ac. l. i. §. uideamus. s. de his q not. isa. l. si seru. et de iud. l. tā ex dicit. In ptrariū facit. l. ista. ita dicit dy. pmiū puto uerius: ga actio de dote itē tabat i isto iudicio. ut. l. si constante. i. p. s. sol. ma. actō ergo nō uariat p mortē supueniētes s; uariat q̄litas. nā i p̄rio iudicio dbebat fieri cō dēnatō non ad plenariā restitutionē cū dos de beret deseruire oneribus matrimonij: ut. l. ubi. C. de iur. do. sed i secundo casu agitur ad resti tutōez plenariā. ergo agitur ex eisdem act. ut. s. de noxa. l. i. delictis. §. si detracta. C. Alitio dy. iducit i arg. ad aliam. q. si pendēte iqtōe sup ueniat accusatio: an debeat fillere iquisitio. de quo per eundem in. c. actum lūme. extra de re. iur. li. vi. et in. l. si maritus. §. i. j. de adul. et p cy. in. l. ea. quidem. C. de accu.

Ibid. A seruis pupilli pōt ingri et inuestigari de fraude tu toris. b. d. banc. l. intelligit glo. iudice

ita videtur etiā necesse cōcludi debere p no. p. bar. in d. §. trās. grediamur. et tūc et videt satis cessare animo fraudādi nō obstat qd tutela dicat necessaria. matrimoniu autē et receptio dotis p pns dicat voluntaria: vt pbat i. l. q. liberos. in. pr. de ri. nup. qz sicut et nō d; cē pa ter impedimēto matrimonio: vt. d. l. q. liberos. q. sicut hic nō faceret: vt

dicūt dicti voc. ita et nō d; cē impedimēto assumptōi tutele vt h; qd pcederet et si p̄rio p̄sset matrimoniu p̄ ea peteret q paf se obligaret: q tūc et voluntaria diceret pceptio dotis et p matrimoniu cū d̄pdeat a p̄ctu qd ē voluntatis a p̄n. vt dicitur doc. i simili. l. si cū dotē. §. si paf. fo. m. §. rē. vl tio casu videt obflare. l. q. liberos: qz paf tūc nō cēt impedimētū matrimo

principaliter inquirente de fraudibus tutoris: vt no. in. l. iij. §. preterea. s. e.

Imperator. Pater cogit se ob ligat p filio tutore si est necesse. h. d. iste. §. que tene menti. Quidā non hnt hic istum. §. sed in. l. si quis tres. §. im perator. j. ti. i. sed cōter habetur hic.

De excusationibus tutorū. Rubric. Querit gl.

Erennius. qd d marit to et vxore. Gl. dicit q ipō ius nō te nenf. C. lōtra h op. d. l. marito. C de pcur. So. ut i gl. qd aliō i pcura tore. rō diuersitatis pōit in. l. marit. C. q da tu. pos. illa rō nō ē hā: ga illa rō nō ē sp̄ alis i pcura tore. Dic ergo q rō magis ē i pcuratore: ga ci tius finit ex voluntate vxoris. istā rōnē reddidit ibi ddo. quā hic seq; dy. et spe. in. ti. de pcur. et ibi tāgit vna bona. q. l; breuiter p̄trāseat an possit maritus esse procurator ad lites. hoc āno solui.

Excusantur. Aides ergo quot debēt ef se liberi tpe excusatiōis. Cōtra hoc v̄f. l. libello amiffi. j. c. ad qd dico q suffic hie sint viui hie viui hngant. de quo dicit ut i glo. Dicit hic qd pbat p instrū nungd p testes. glo. dicit q sic. Ad hāc glo. adde quod no. in. l. ij. de fer. et no. in. l. cum circa. si minor se ma. dixit. et videt tex. in. l. omnes. C. de his qui ve. eta. impetra. Ex. §. sequenti.

Prūilegium concessum ob numerum filio rum an cesset si aliqui filij moriantur.

Non solum. Tu hēs h p̄iucto. §. pxi. q numerū libero rū d; cē tpe quo creat: l; filij moriāt postea uel pēdēte excusatiōe. et iō tex. iste fac ad vtilē. q. sci tū q numerū liberoz excusat a munerib p̄rimo nialib. mō iposita ē collecta: et postea filij mori unt: v̄f hie tex. q nihilomin excusat. tū rīderi pōt ad hūc tex. q tutela ē on idiuisibile: s; on p̄rimoniale ē diuisibile: et iō si tpe collecte secū do iposite nō reperiant filij nō excusat. Jo. an. ponit istā. q. valde late in. c. decet concessum. d re. iur. li. vi.

Amplius. Hic d; q tūc h; locū qū minores non excefferunt minorē etatē dicit: ut ifra sex menses. Bar.

Trimus. Mo. bñ istā. l. q no tabil ē et mēti tenēda

Kia onera. Querit gl. nū quid sit seruan dus ordo excusatiōis inter gerētē et pa trē. Et glo. videt remittere. ista gl. nō declarat. et iō dicit ut no. in. l. i. de filiosa. miori. et qū pater pro eo teneatur. Ja. d are. et que sit ratio hic di xi tibi iaz hoc anno.

Duas. Mo. istud principiū pro alijs officialib. vide glo. que incipit: ordo. in. fi. quam

norib. d; hif q. vt idi. et v̄b pe. cy. et bal. l. l. gnālif. C. d epi. et cle. i. q. illa. an cessate cā rē. vide plene que dixi in. l. si cum do: em. §. si maritus. fo. lu. ma. sed puto bar. bene dicere. p. l. cura. §. de h. de mune. et ho. d et per. l. his oneribus. §. pe. de vaca. mune. Jim. Istū tex. cū sua glo. no. alle. bar. in. l. ad monēdi. in. antepe.

ADDE qd doc. cōif i. l. si cū dotē. §. trās. gredia mur fo. ma. dicit q si si l' nō posset matrimoniu s; bē cōmod q paf cogit se obligare p dote restitu ēda alias sec q rō cessat i cāu pposito p. d. alex. th s; faciat: qz l; filia nubat abiq; dote p̄t tū petere dote a patre vt pcludūt doc. l. i. fo. ma. et pau. d ca. p̄lio. c. / xxxv. et th ces fat rō qz vof datur vt fa cili' maritū iuēiat. Itē s; fac q cōsul uit pau. de ca. p̄lio. cl. xxvi. q si fi li' q hē pa trē mēcca / p̄tū nubat q bona patris sūt obligata l; si p̄sērit vt posse dici q si fili' acce pit p̄dignaz ex qd iure canonico in matrimōio d̄bē. si req. rif patri cō sēsus q eod mō paf co gal se obli gare si aliter focer si vult sibi soluere dotez th qz idē ē i filia q nubit sine p̄sētu patri tūc qz ces fat rō ipedi tiua totalit matrimonij ar. no. i. c. ces site d appel. De exclu. tu. to. Rubri. d Ereni b us. §. si solū. pōit ad. q. vi de q dixi i. l. sciedū. §. pol sefor. q fatif. co. et vide bal. i. c. d̄cet. i addi. d re. iu. l. vi et bal. i. l. i. C. si ad uer. dli. et vi de ag. i. l. mi

col. de iureiur.

De vlpian. §. sut r alij. scia picipis. r no. q pau. de ca. nescio si est i. l. ceturio. de vul. r pu. aut in. l. qd. aut i. l. in testō. C. de te sta. Dicit q princeps in dubio nūq̄ videt vti suprema ptate sed iure cōi. r ita dicit velle bal. i. l. bonoz. C. q admitt. vbi alle. no. p. io. an. i. c. vudū. de deci. idēz in terminis te nuit mo. in .c. innotuit. de elect. idē ang. in. l. bñ a zenone. de quadri. pre. scrip. r idēz et no. bal. in .l. h. i. pñ. C. d fruc. r lit. expē. p. d. l. qd. vbi et dicit q pū legiuz pnci. pis v3 iter. ptari fm ius eōe nō d iu. re spāli. idēz etiāz voluit bal. i. c. i. s. itē sacramē. ta. de pa. u. ra. fir. Sub dit etiāz bar. r bald. i. l. si testamtu. C. d testa. q pa pa nō videt velle facere p ius cōe ni si apponat clausulaz nō obstatē lege r. ita cla. re q appeat de ei. mente qd itendat vti suprema volūate. et ita dicit de bere itelligi qd legif et no. i. cle. qz pigit. in v. apoholice se dif. el. i. d. re ligi. domi. bñ facit. l. si qñ. i. pñ. C. de ioffi. tes. r psumit et pncipē vo. luisse vti su. prema volū tate vbi cūqz i actu suo in ferta ē clau. sula ex certa sciētia: vt ē gl. no. i. c. ad hoc. de re. feri. r in cle. ij. in gl. h. e. ti. r ē gl. i. c. qd i aliq. ly. si. di. i. gl. iij. r alia gl. ē i. .c. pñ. l. iij. di. r de hoc vide ino. r hosti. l. c. ve niēs. d. h. p. by. r videt etiā gl. in. l. eos. in pñ. in v. decif. quā ibi expse pōderat bal. C. d. appel. r pbat in. l. qdē pñ. in fi. r ibi hoc no. bar. de re iudi. fm intellectū cōez. ad qd vide no. p. gl. magnā r doc. i. l. h. si ius vel vti pub. p. bar. i. extra. ua. ad repmē. in ver. nō obstatē. p. bal. in. l. h. C. sen. rescin. nō pos. pñ. cta limitat fm pau. de ca. no. in. l. ex iperfecto. C. de testa. p. glo. ibi i ver. imp. videlicet q etiā si nulla clausula ex pñdictio apponat tamē si actus sit ta. q valere nō possit ex potētia ordinaria: r hoc sciat princeps sci licet q non pōt valere nisi ex plenitudine ptatis: quia tunc videbif i du bio voluisse vti plenitudine potestatis: ut actus valeat. adducit in simili tex. in. l. ij. j. de testa. mili. idē voluit pau. de cas. in. l. prince. pe. fi. de leg

no. q i alijs officialib' icōpassibilib'. By. remit tit ad id qd no. i. l. ciues r irole. C. de inco. li. x. Tu adō ad illā. l. quēadmodū mūera iudicāf.

Ed r reprobari.

Tu vides hic q ciuitates possunt con cedere imunitates r concessas auferre.

Ex. l. sequenti.

Procurator infamis non repellitur.

Thlete.

Fac qd no. i. l. celsus §. i. r. l. fulcimi. §. qd sit latitaf. ex q. cau. i. pos. ea. r had de ad gl. q̄ icipit: qa hic dixit i ista. l. vide gl. i. in fi. q̄ cōcludit q sicut pcurator nō repellif lz isa mis sit. Idē in tutof. h. pbat tex. i. l. i. §. h. r eqs simū. de postu. h. etiā no. in. l. i. C. de infa. lib. r. vbi etiā allegat iste tex. Itē hēs hic q inimicitia ē cā excusatiōis: nisi pcesserit testm: qa iducif q dā pñpūrio rria. C. Altio no. hic q si sit qstio d statu vel de bonis tūc excusat. dic verū si calum niose non fiat. vide quod no. in teste. in. §. si ve ro odiosus. in corpore de testi. Bar.

Sed si ignauia. Tu vides h q respectu pe ne remittit iniurie. ad qd facit qd habet in. l. de creto. s. de suspec. tuto. r quod no. By. in. c. qd ob gratiam. extra de reg. iur. li. vi.

On solum.

Inducit Ja. d are. q si nūcijs soluit pro numero miliariorū q si nō fecerit rectā viā nō d3 eis p tota via solui. b. d.

De vulpia. Sunt

Aides hic q tm valet certa sciētia pñ cipis qtm sup illo actu dispesatio ei' facit. l. qdā pñlebat. §. h. de re iud. Ultramō. faciūt d hoc magnum festū in. l. h. C. si contra ius vel vti. pu. ad qd et facit. l. bonoz. C. qui admitt. ad bo. pos.

Lire oportet.

Sufficit.

Ibi curator subau dit Ja. de are. l. i. u rameto. h. fm qd hēo rescriptū ipē itelligit et si nō fuit iuratu: qd et r Guil. i. l. ij. §. h. si. h. qf cau. Spec. et tigit in ti. de app. §. nūc breuiter. h. qd ergo. r vide p archi. i. c. i. extra de dolo r cō tu. li. vi. ego allego tex. iuris canonici quē ipi nō allegant in. c. quia propter. extra de elec. in fin. Ex. §. sequenti.

An examinatio testiu possit comitti p iudicē coram quo questio vertif. r an exceptio sit i scri ptis redigenda.

Oportet. Ad gl. no. tria fm h ergo v' q examiatio testiu non posset comitti p iudicē corā quo cā vertif: ut ali us testes examinet lz i cā criminali sec: ut i corpe de testi. §. qa rō. r i. §. illud. i. auē. ut dñi. seu fu.

etia gl. in. l. eos. in pñ. in v. decif. quā ibi expse pōderat bal. C. d. appel. r pbat in. l. qdē pñ. in fi. r ibi hoc no. bar. de re iudi. fm intellectū cōez. ad qd vide no. p. gl. magnā r doc. i. l. h. si ius vel vti pub. p. bar. i. extra. ua. ad repmē. in ver. nō obstatē. p. bal. in. l. h. C. sen. rescin. nō pos. pñ. cta limitat fm pau. de ca. no. in. l. ex iperfecto. C. de testa. p. glo. ibi i ver. imp. videlicet q etiā si nulla clausula ex pñdictio apponat tamē si actus sit ta. q valere nō possit ex potētia ordinaria: r hoc sciat princeps sci licet q non pōt valere nisi ex plenitudine ptatis: quia tunc videbif i du bio voluisse vti plenitudine potestatis: ut actus valeat. adducit in simili tex. in. l. ij. j. de testa. mili. idē voluit pau. de cas. in. l. prince. pe. fi. de leg

per tex. in. l. pe. C. de dona. inter vi. dñi. dicit q illa donatō valet r tñ nō appet q fuit adiecta aliqua ex pñdictis clausulis r ibi ill d i perator p sumit sciuisse: qz oia iura hēre d3 in serinio pectoris sui iurib' vulgarib' r hoc puto verū qd bal. in. d. c. i. §. itē sacra. dicit q si testator donat filio nisi dicat regia ptate nō valet ut ibi. allegat. l. bonoz. C. q admitt. qz rñdeo q. d. l. bonoruz nō pbat et' dicit. bñ emi vic ille text. q sufficit q iudex sciat d sectuz tuto. ris p q bñ facit. l. ula. r d. l. quidam cōsulebat. d re iudi. sto igif cū doc. pau. de ca. q et idē tenuit i pñ. cclxxx. icip. i scō p dictio nō itē do. r d h vi. de et fulgo. i. d. l. ex imp secto. q vidz tenē p pau. r nil bōi alle gat. add tñ q dictū bal. in. d. s. itez sacram. fuit originale. Ol dr. i suis cō fil. prout re fert ro. r se quis in auē. ex testō. i. iij. col. d. colla. r de clausur la ex certa sciētia ultra pñdicta uide ang. i. l. si cō stat. de app. r q dixi ibi uide imo. r inno. in. c. i. notuit. de elect. r do. ab. i. c. ad h. de rescript. ubi dicitur q papa non pōt uti ple nitudine po testatis nisi ex cā. r ibi et quid si non cōstet d cer ta sciētia. r etiāz tangif an papa pōt sit cōmittere ex certa sciētia cau faz suspecto sine ptate re cusādi. r ui. de de hac clausula r a lijs late do. ab. in. c. non nulli. de re. scrip. in fin. iij. colum. ADDE de clausula ex certa scia

eo. Est tñ aduertēdū ad qd gl. h. dicit q sit apud aliū nō corā iudice qd v' p̄ auē. apud. C. d. si de istru. itellige ergo q sit nō corā iudice subaudi illi' ciuitatis lz sit corā iudice. f. alio cui ille iudex cōmisit. Scōo fac ar. ad. q. q exceptio p̄t oppōi in scriptis: r sine cā cū excusatō sit qdā exceptō r q h sit verū r3 d. d. r cy. i. auē. h. ar. C. d. nō nu. pec. Est aduertēdū q de necessitate o3 apō acta i scriptis redigi: ut pbat i. c. qm p̄ fallaz ex tra de pba. per glo. r inno. ad hoc facit qd no. in corpore. auē. de iudi. §. pe. fm vna3 opi. gl.

Madonem.

Qui patri.

Not. casū hui' §. nam r alibi hēs q q pcurauit offm n̄ p̄t postea aduersus id excusatōez p̄pōere: ut. l. ex snia. C. de test. tute.

Jam autē. Not. istū. §. C. Op. q tutor d3 iuraf: ut no. in .l. legitimos. i. pñ. d. legi. tu. S3 videm' q iuran do p euāgelia de facili piuraret: ergo v' q non admittat. Bie q nō iurabit p euāgelia: h3 p for mā traditā i. c. r si xps. extra de iureiur. r p no. in spe. in ti. de iura. calum.

Si ciuitatis. No. istū. §. quē ol dra. solenif allegat in vna. q. quā disputauit. r vide guil. in. l. i. r qd vbi vltamon. no. s. si cer. pe.

I quis.

Si quis. Istū casū no. r gl. no. h. i. h. quō appellat. r dic ut i glo. r no. q alicui iurisditōez dnegar nihil ē aliud d3 cef q q i periu offēdat: ut. l. i. §. qd at.

On tantum.

Eos qui. Hūc. §. allegat Ja. de are. q pūlegiū paupratif p dif supueniētib' diuitijs. fac. l. sep. §. negociatōes. d ius imu. r. l. his onerib'. §. aduersus. d mu. r ho. C. No. ex. pñ. hui'. l. q ppe d' aliqd eē qñ est pprie p sex mēses: qd gl. no. i. l. i. d. noua. Ex. l. sequenti.

Statutū dictās q eq i bello mortui emident an cōp̄redat vulneratos in bello r mortuos in recessu.

Ello.

Inducit dy. i arg. ad. q. si statutū huius ciuitatis dicat equos i bello mortuos dber emē dari q debēt emēdari illi q fuerint vulnerati in bello r postea redeuntes decesserūt. In cōtra riū determinaf p. l. i. §. ex incendio. de incē. rui. nau. r. l. ita vulnerat. ad. l. aql. Ad hāc. l. rñdet Oldra. in. q. ista agit de pūlegio dādo p̄ius cō mune cū ius cōe uelit haberi ppter numerū li berorū. r eis iuuentib': ut. l. ij. §. i. s. e. ac cōtra dispositionē iuris cōis pderat: non ergo miruz

de plenitudine potestatis bal. consilio. cccv. iij. volu. r uide eundē bal. consilio. xv. ij. uolu. ubi refert hosti. dicere quod princeps petat utendo suprema potestate in p̄iudiciuz alterius r per abb. consilio. xxij. i. l. u.

- b Lire oportet. §. sufficit. tangit in ti. uid bar. r doc. in. d. §. quod dicimus. qui est. §. h. l. ij. ff. h. quis caut.
- c Oportet. Istum. §. allegat bar. to. sing. in. l. i. in. xi. qd. de tur. om. iudi.
- d f Madonem. §. iam autem. adde bar. in rubri. s. de iureiur.
- e Si ciuitatis. Istum text. not. bar. to. in. l. i. in fin. de iurisd. om. iudi.

Ubi testamento. valde notabilis. Et dubitavit h. ray. cy. et bal. an ea nullitatis deserat et deserta reddat pariter sicut appellatio ex-
 q plū si ea appellatio nō fuit. psecuta infra anū vel nō fuit appella-
 tū q casu reddere deserta an idē sit i ea nullitatis. de hoc fut opi. de q et
 p bar. m. l. si expsim. d. app. p. imo. i. c. sepe. de app. p. bal. et sal. in. l. i. q. si
 puo. et bal. l.
 .c. kimus q
 tē. mi. et i re
 pe. l. tale pa-
 ctum. s. qu
 prouocauit
 ver. ruy. que
 ro. ff. d. pac.
 et bal. i. spec.
 de appel. v.
 statum di
 cit. et in. l. i. i
 princ. C. de
 sen. ex. pi. re
 ci. gult. in. l.
 et sū. C. de
 iure deli. pe.
 de ancha. in
 cle. i. de vo.
 et cōtu. sal.
 in. l. si. s. illd
 .C. de tem-
 app. aduer.
 te. tū. q. q. n
 nullitas sen
 tentie speci-
 aliter refer-
 uaretur co-
 gnoscenda:
 tūc non pōt
 appellari a
 snia: q. effe-
 ctus appel-
 lationis est
 rescidere ip-
 sam sniam a
 qua appella-
 tur. l. i. ff. ad
 turpil. l. si fi-
 lius. s. si. de
 bo. liber. l. si
 ea cognita.
 .C. de tran-
 sac. c. venief
 de iureiur.
 .c. sepe. d. ap-
 pel. sed id q
 nō est rescin-
 di vel suspē-
 di nō potest
 .l. nā et si sū
 cōditōe. de
 sniu. rup. ir-
 ri. q. testa. c.
 ad v. soluē-
 dū d. despō.
 impu. ergo
 snia nulla q
 nō dicit esse
 snia. l. iij. s.
 condere. de
 re iudi. non
 pōt p appel-
 lationē rescī-
 di vel suspē-
 di: vt decla-
 rat bar. i. d.
 .l. si expsim.
 i. iij. q. de. et
 bal. m. l. i. C.
 de sentē. ex
 pi. reci. i. pri-
 ci. vide di-
 cta in. l. que-
 daz mulier.
 ff. fami. her.
 ADDE an
 appel. deser-
 ta intelligat
 deserta nulli-
 tas ang. cō-
 silio. c. lxxvi.
 b I cū ipse. et semp iste tex. cu3 pcedenti allegat q vbi cunqz vnus
 o ex delega. per subterfugia causam ptelet nō currit instantia alte-
 ri in quo culpa nō est. adde qd hoc apte sctit gl. in. c. venerabilis
 in glo. magna ibi: vū glo. dicit q ppter subterfugia et. et per istum text.

si lex nō vult tātū extēdere: puto opi. dy. et
 dra. esse verā: nō tū fm eorū rōnē: sed fm illud
 qd teneo q statuta recipiūt interpretationē ex-
 tēsiuā. s. cōtrariū in hoc teneat. Nam ibi mors
 trahit ad aliud tēpus hoc ē p extensionē: ut. l.
 huic scripture. et. l. iul. ad. l. acq. qd verbuz ipro-
 priatē dnotat. facit. l. offa. s. si. s. de religi. et. l.
 naturalr. in prin. de acq. pos. et ibi no. in princ.
 s. statutu dicit in bello: si ergo equi vulnerat et
 postea rediēs est mortuus: istud est tātū de ficti-
 one: que fictio et interpretatio extēsiua in statu-
 tis nō hz locū fm eos: ut no. in. l. i. de verb. sig.
 p **Kopter.** Querit h. gl. an ip-
 so iur. hodie tutor
 vel curator q ē debitor uel creditor pu-
 pilli nō sit tutor: an vero d3 se excusare. hec opi.
 ē vera de qua no. in. l. p. s. de. pcur. et i auē. mi-
 noris. C. q. da. tu. pos. quā opi. t3 bic iac. de are.
 Ex. l. sequenti.
 C Si vendit p diū pupilli sitū in vna ciuitate: et
 ipe habeat alibi domiciliū vtriusqz iudicis de-
 cretū interuenire debet.
 i **Trisperitos.**
Cum orundus. Si vendit p-
 diū sitū in ci-
 uitate ista et pupillus habeat domiciliū alibi cō-
 filiū est q decretū iudicis in cuius territorio sit p-
 diū et decretū iudicis originis interuenire debe-
 ant: induc. l. si p diū. C. de p di. mino. et cy. l. l.
 .i. C. d. p trahē. em. tu adde ad. q. vñū bonuz ar.
 qd est in. c. pastoralis. extra de priuif. p ino. no.
 glo. q si dicat et signa finē eius per. l. gai. s. e. et
 vide quod ibi no. ad quod allegat istum. s. l. si
 ue. s. quia plautianum. vide quod scripsi in. l.
 magis puto. s. queri potest. j. de re. eoruz.

I is.
Cum qui. Iste text. ē vnus
 ppter. l. ij. j. ad
 tertul. ibi penit. exigit et. Rō hui. s. est dolus
 et fraus ipsius tutoris q i dubio psumit. ia. d. are.
 a **Micissimos.** Glo. tū vī-
 le q quis tutela dicat legitima cura tam
 nō est legitima. Dy. ea rep hēdit et remittit ad ali-
 am q meli. dicit in. l. cū furiosus. C. de cu. fu. illa
 bñ pōt loq in curatore furioso et p digo. hūistis
 in. l. milites. i. s. bis aut. in glo. et in. l. venter de
 tu. et cu. da. ab his. vide quod addidit in. l. mu-
 tum. j. de acquir. here.
 Ex. l. sequenti.
 C Falsa causa an vitiet decretum in quo implo-
 ratur officium iudicis.
 q **Ubi testamento.** Inb-
 tio sal-
 se cause reddit sniam ipso iure nullā fauore mi-
 noris. h. d. dy. vel aliter. si omittit ea vera in p-
 nūciatōe: et inserit falsa snia nō tenet fauore mi-
 noris. h. d. Et est valde notabilis. l. ista quam
 allego tibi. l. i. si is ad quē. d. acqui. here. S3 cer-
 te hec lex nō pbat istud sūmariū. s3 iō non valet

dicunt Dy. et bal. hic q si ex forma statuti omnis causa debz termi-
 nari infra tres mēses et aduersari cā testiu pducendoz quos dicit hēre i
 lōginqs ptiō petat dilationē q vltra tres mēses extēdat q si obstāte sta-
 tuto cā post tres mēses erit decidēda. ad idē ē tex. in. l. petēde. C. de in-
 integ. resti. et ibi doc. et tex. in. l. itra vtile. i. pñ. ff. de mino. et. l. cōtra ma-
 tores. C. de
 inof. testa. et
 .l. si. in. fi. C.
 de adul. vbi
 dicit cy. no.
 q si cā d3 ex
 pediri infra
 certū tps il-
 lud tps non
 currit ipedi-
 to pp dilati-
 onē aduersa-
 rij. idē tenet
 bal. et saly. et
 no. iac. but.
 et bal. i. auē.
 clerics. C.
 de epico. et
 cle. vñ dicit
 mus q si sta-
 tur' ē termi-
 n' actori ad
 pbādū et in
 termino actor
 tor positōes
 producat. et
 stēf p reū q
 min' positio-
 nib' respon-
 deat nō cur-
 rit termin'
 actori statu-
 tus: vt not-
 glo. i. cle. se-
 pe. m. d. nar.
 de ver. sig.
 p qua bal. l.
 .l. i. C. de tu-
 ra. calū. pō-
 derat ibi cē
 tex. et not. et
 bal. l. i. ff. ff.
 de ser. et. l. i.
 q3 diu. la. iij.
 d. acq. here.
 et hic. et facit
 .l. qnquēniū
 .ff. d. adulte.
 et qd late p-
 seqf io. an. i
 spec. d. dila-
 s. i. sup. ver-
 sed pone q
 cā. sicut in fi
 mili idē vi-
 def dicitū
 q tpa appel-
 latiois si cur-
 rāt qñ stat p
 iudicē q cūz
 nō pletur.
 iūz auē. ei q
 de tē. app. et
 q ibi dixi. vt
 no. gl. in au-
 ten. d. appe-
 s. ad hoc sū
 cim'. et in. l.
 .i. s. dies. ff.
 qñ app. sit et
 in auten. vt
 spō. largi. s.
 hoc quoqz et
 gl. m. l. sed et
 si p ptoz. in
 prin. ff. q. ex
 cau. maio. et
 in. l. fi. et ibi
 moder. ff. d
 re iudi. vel
 saltē qñ fa-
 cto iudicis

quia pōt dici error expsim cū sit lata p ius: ut. l.
 .ij. C. qñ puo. nō est ne. tu dic ut. l. is apud quē.
 et ut ibi dixi. C. Quero an in decreto quo implo-
 ratur officiu iudicis falsa cā habeat vitia i quo
 nō reqrit tāta cause cognitio: et videt q nō va-
 leat probatur in. l. cū uero. s. subuentū. j. de fi-
 deicō. lib. et. l. i. s. hec sba. ne vis fiat ei. probat
 tex. cum glo. in. l. et si ptes. de predi. mi. nec ob.
 qd. s. dicitū est. qd no. in. l. et si ptes. d. p di. mi. ad
 p mū fa. l. fulcini. s. s3 et si qz. j. ex q. ea. i po. ea.
 Ex. l. sequenti.
 C Impeditus facto aduersari pseq excusatio-
 nem elapso tempore illam prosequitur.
 s **I cum ipse.** Not. q vbi
 qz p aduersa-
 riū ipedit pducere ad finē excusatioez
 et trāfacta sūt tpa pōt sine noua cā seu istātia p-
 cedere ad excusationē. et d ista. l. nō meminerūt
 moderni in. l. pperādū. s. et si quidē. C. de iud.
 in. q. quā. glo. facit nūquid sentētia ibi lata post
 terminum sit ipso iure nulla. Ray. ea allegat in
 .l. scire oportet. s. consequens in. q.
 a **Administrātes.** Que ē
 rō qd
 comites militū habēt excusationē: qa
 sine eis agere nō pnt: idē in uxore militis et tri-
 buno et medico: que tamen persone non sunt d
 numero milituz. de medico probat tex. in. l. ab-
 esse. s. ex qui. cau. ma. bart.
 s **I quis.** Ista. l. est valde no. et
 miror q Anno. qui d
 hoc tractauit nō fac mētionē d hac. l. ut
 no. p eū. in. c. cū bōe. extra d. eta. et qli. i medio.
 Si tanta. Jac. de are. dum dicit ne
 impossibile et. No q fa-
 mulus uel uasallus nō potest aliquid ipossibile.
 q **Ubi in collegiis.** Facit
 iste
 tex. q quando aliquibus hominibus
 collegij conceditur immunitas aliqua intelli-
 tur eis esse concessa qui per se artem exercēt nō
 alijs facit. l. semper. s. licet. de iure immu.
 C Ubi pupillus educari debeat. Rubri.
 Olet pretor. Per
 quem d
 s bet adire pretor. Et. hic dicit a quo
 cunqz. quam no. facit quod no. j. e.
 .l. ins alimentorum.
 q **Ubi filium.** Adde ad hanc.
 l. unam notabi-
 lem questionem: quam ponit Jac. de
 are. in. l. alimenta. C. de nego. gef. et ibi reassu-
 mit Ly. de sororibus que dotantur: et postea re-
 manent cum fratribus.
 C De tutelis et rationib' distrahēdis. Rubri.
 Ex. l. sequenti.
 C Verbum plerunqz constituit regula.
 s **A omnibus.** No. hic
 q per s
 i bum plerunqz constituitur regula:
 ut ibi plerunqz et. coniuicta glōf.

nō expedit cā appellatiois d3 pō restitui i itēgrū aduersos cursū fatiū
 vt no. gl. in auē. itē si appellatioe. et ibi bar. C. de tē. appel. et gl. i. d. s. hoc
 quoqz. et gl. et doc. i. d. autē. ei. q. et gl. et doc. in. c. ex rōne. de appel. et glo.
 i. l. arbitrio. s. dolo. ff. d. dolo. archi. p. gl. ij. q. vi. anterior. et dū de rota

suq. conclusi
one. lxxxix.
Sed an ista
procedant
vid. in. d. au
ten. ei qui.
ADDE ro.
consilio. c. r.
consilio. ce.
xxv. cu. se.
quenti. r. ce.
cxxx.

Ia. de are. C. Quero d qua culpa loquit. Glo. videt dicere in. §. suspectus. insti. de suspec. tu. q. de culpa lata leui r. leuissima. s. de leuissima no est veru. ut no. moderni. l. quicquid. C. arbi. tu. no. gl. sup. ver. iudicio tutele. q. e. valde. no. r. habet magnum effectum du dicit decreto. s. in. terueniente. id e. si no iteruenit: ut. l. q. filiu. s. ti. i.

Officio. Ia. de are. itelligit q. quilibet administrator tenetur si non facit ratione r. non allegat aliquam. l. expresse in. ducitur. l. fi. de lib. le. r. l. si ira. de ma. testa.

Si pupillus. Not. hunc. §. in. fi. q. viatica tutor habere d. cui ad d. q. no. i. l. id e. q. §. curator e. s. man.

Plane. C. Querit gl. quid si nullus gestit r. immiscet. gl. siue agat vti li siue directa dicit id e. q. si fiat cessio. hec glo. in omnibus bene dicit preter q. i. uer. si uero. Circa hoc vide. l. 30. in summa de admi. tu.

Non tantum. No. q. cessio acti. onis aliquando fit ante condemnationem. fallit in illa cessioe que post condemnationem fit.

Hanc actione. Hunc. §. adde ad gl. rubrice. r. ibi dum allegatur. l. ij. dic. l. i. quia. l. ij. non facit ad id. non autem concludit ille tex. q. in contententi illa actio nascatur.

Si finita. In fine huius. l. vide quod no. in l. ambiguitatem. C. de usufructu. ver. quid de diuisione rei ecclesiastice.

Alterius. Restitutio iuducta a minori parat via in integrum restitutioni indulgete maiori. hoc dicit littera du dicit alteru. secunda est valde no. licet non congruit huic littere: tñ in se est ha: ut p. ba. in. l. si q. possessor. de peti. here. r. l. si pupilli. §. fi. de nego. gest. Ia. de are.

Non iccirco. No. q. actiois cessio petitur fieri iure cessiois. dixi in. l. si minoris. s. de admi. tu. r. l. si res obligatas. j. de le. i.

Defensor. Nouatio necessaria no impedit privilegium tutele. h. d. In bonis ipsius curatoris tantum obtinet istud quod dicitur: sed in bonis defensoris non r. hoc intellige hic fm. Jaco. de are.

Obstumo. No. istam. l. cor. l. cu. j. pater. s. de neg. ge. que. l. cum glo. quadam que ibi est facit ad id quod habuistis in. l. qui ventri. s. de ven. inspi. an competat hypothecaria. dic. contrarium no. in. l. siue. j. de his que in frau. cre. r. ibi reprehenditur.

De contraria tutela r. vtili actoe. Rubri.

Contrariam. Not. actione tutele contrariam esse pretoria quod alibi reuocatur in dubium. Querit dy. quomodo competat r. qualiter actiones dicit. dic. breuiter remittedo ad gl. i. l. p. sensu. j. de act. r. ob. q. glo. alibi non reperitur.

An in hoc. Circa hoc vis quod notant moderni. in. l. ij. C. sen. resc. no. pos. r. i. l. i. C. qñ ciui. ac. cri. piudi. r. p. Inno. i. c. cu. dilect. extra d. ordi. cogni. bar.

Quid ergo. Contrarium.

Mungd. s. sit verum q. si tutor fecit sibi fieri liberationem a pupillo interueniente sacramento: an valeat liberatio. glo. dicit q. sic. vide d. hac. q. ut no. x. col. §. item sacramenta. in. ij. gl. r. vi. q. dubiu erat: quia autem sacramenta loquitur in contractibus profequere plene: ut ibi.

De eo q. p. tu. aut cura. negocia gessit. Ru.

Mo tutele.

Si quis quasi.

Glo. querit an ista actio p. tutele corrat cu actioe neg. ge. l. dicit ut no. moderni in. l. militie. C. q. da. tu. pos. e. eni vera dterminatio huius gl. in vtili actioe p. tutele: no aut i. directa. sic intelligit quod no. in. l. iij. §. hac actio ne. d. neg. ge. ad hoc p. stat. ar. l. que admodu. ad. l. acq. r. l. q. boa. §. si gl. op. j. d. d. a. ifec. q. no.

Uero.

Nota bene istam. l. pro curatoribus r. alijs.

De falso tutore aucto. gestu e. d. f. Ru. Ex. l. sequenti.

An actus vitiosus si vnus falsus r. alteri veri tutoris auctoritas interueniat.

Vius edicti.

Verba autem.

Mo. q. si vnus falsus r. alteri veri tutoris auctoritas interueniat: q. valet ille actus. rone voluit redde canoniste: q. actus administratio e. actus q. p. vnus expediri: ut in. c. cu. sup. de offi. dele. r. p. Jo. an. in. c. vtili. de regu. iur. lib. vi. sec. in electione: ut ibi not. p. c. massana. extra de elec. Et respondet ad. l. pedius. ff. de arbi. ut not. p. gl. in. d. c. unile. uoluerunt quida dicere q. iste. §. intelligitur quando auctoritas fuit interposita se paratim. secus si simul. tamen plus placet opi. Berni. posita in. d. c. cum super.

Ex. §. sequenti.

An ualeat gesta a pcurator p. nunciato p. p. si de. r. exceptio falsi tutoris ita pot. quadoq. opponi sicut falsi procuratoris.

Idem pompo.

Inducit iste. §. q. si pcurator p. nunciet a p. si de an ualeant gesta p. eius. S. certe ipsi respodet q. hic loquitur in tutore dato a iudice qui habet auctoritate r. potestate dadi tutoris: s. pcurator no h. p. r. dadi: q. d. da r. a partibus: ut. l. i. s. de pcur. Spe. tagit hoc d. rescri. p. nta. §. i. i. uer. ultimo. r. in titu. de findi co. §. i. moderni in. l. 3. C. de pcur. r. nil addu. ulterius: ubi et p. Ia. de are. Inno. facit de istot. §. mentione. ex de elec. c. nihil. l. 3. ibi innuat d. r. um. no. C. de eo q. p. tu. neg. ge. l. fi. ubi d. q. quis iudex p. nunciaverit no ualeat gesta p. cu. iun. tra gl. cu. tex. q. dicit q. a iudice. S. r. deo q. ibi no p. nunciavit se ratu habituru: imo simpliciter administratione iniunxit iter q. est differentia: uel pot. responderi q. ibi iudex q. no habet auctoritate uel potestate in tutore approbauit cu. in tutore: ut ibi in gl. Id e. habes in plato: d. quo ibi per modernos. Id e. h. s. ibi q. exceptio falsi tutoris pot. oppoi post lit. cotel. ad ex. pliu. falsi p.

De fideiuff. tu. r cu.

Cum ostendim. tene meti. bar. in. l. i. de ver. ob. inter casus in qb. enumerant illi in qbus ssumis stipulatio: si no apparet an verba interuenerint r etia glo. in. l. bis verbis. de adop. inter alios bar. in. d. loco enumerat casu istu fin. p. que dicit q patietia in iudicio bz viz stipulatiois ita et intelli

git. l. fi. de p. to. stipula. r. l. fi. s. i. qui. ap. no. lz. r. i. l. cu. qd. de. ceddo. i. pri. de leg. iij. r. bal. i. repe. l. tale pactuz. s. q. puocauit in. vij. r. xi. col. s. de pac. r. bene dic. d. plo. r. pau. de cas. in. l. sciend. i. eo. sed fm dy. barto. r. bal. hoc est spale pp. fa. nor. pupilli idem tenuit l. y. i. l. i. i. i. in. i. col. d. p. eur. r. do. an. to. r. abb. in. c. none. d. p. fu. sed certe sol. fauor pu. pilli non vi. det sufficere ad h. ut pa. tientia indu. cat p. s. u. ut. e. ter. s. vnu. intellectum que ibi ap. pbat bar. in. l. fi. filio. s. d. tutel. q. qd. ibi dixerit gl. r. sic itelli. go q. reqri. tur vtriusq. . s. fauor pu. pilli r. calor iudicij. ita i. tellexit. l. ista. rapha. i. l. sci. endu. de v. ob. bal. aut i. . l. statu. i. fi. C. d. s. e. ex. pi. reci. r. in. . l. siue apud. acta. i. i. col. C. de tran. fac. r. in. l. fi. luissa. s. i. u. tus. d. p. eur. r. i. l. fi. fide. iussor. i. p. n. g. satis. cog. r. i. l. ij. s. vo. luntate. solu. ma. itelligit q. in hoc. s. operef. scri.

cur. habui. q. de facto de ciuitate lucana qua B disputauit. quida fuit cōdenatus tanq tutor ali cui ex eo q negotia male gessit: nec fuit pbatu in causa eum esse tutorem agitur contra tertiu possessorem bonorum istius tutoris. ille oppo nit q ille tutor non erat: an illa snia probet. dixi q non: licet iste. s. videtur contra facere. Ex. l. sequenti.

Judex loco torture potest facere spoliat ho minem: r ualet cofessio.

Quissime. Istuz tex. no. ibi dum dicit. qd. n. facit ad vna qone qua habui de facto in florentia de iudice qui non torferat homine: sed eu spoliari fecerat: r tuc ipse fuit cofessus. r allegat. l. habita in titu. qd. me. cau. cōcor. cum isto tex. fm Ja. de are. qd. habet in simili. in. l. si quis mādato. s. de neg. gest. vbi not. de forma huius cōdenationis. r illā. l. facio notare vald: quia videtur concordare cum. l. facere potest. s. so. ma. Ista glo. videtur inuere q quādo aucto ritate falsi tutoris cōtraxit pupill: r restituit cō trahens non tenetur pupillo ad sumptus litis.

De fideiuffo. r nominationibus r heredib. tu. r cura. Rubrica.

Ex. l. sequenti.

An dolus sit crimen.

Annuis. Epi. gl. que di. cit in iudicio se. cus. reprehendit cōter r spāliter p. dy. arg. l. i. s. i. si pen. app. sed ad il. lā rñdēt qdā q. ibi speciale in cā ap. pellationis: qd. nō est verū nisi defendas ibi spe. ciale: quin in causa appellatiois est mai. piculū. fm dy. tñ tene hanc gl. quā no. Nota. et tex. i. fi. cum glo. ex quo habes: an dolus sit crimen. fac. l. i. s. non tātum. s. depositi. r. l. itē. s. de dolo. Ex. l. sequenti.

Fideiuffor p cōdenatōe soluens obligat si pñs patiat se describi lz nō loquatur.

Um ostendimus.

Huc casu ppetuo tene meti. r dubius hui. l. pcedit: ga fideiuffores nō obligātur: ni si p stipulationē in q d. p. rō pcedere iterroga. tio r seq. rñsio r facit optie arg. ad. q. q. accusa. tus de aliquo falso crimine r ab eo perat fide. iussor p dēnatōe soluēda: q si fideiussor fuit presēs r script. fideiussor: nec dicit q obligat: quia respublica r minor equiparantur: ut no. in

ptura cū patietia: nec reputo istd eē incōueniēs q vltra pdicta que vñ xi regraf scriptura qm scriptura ē de substantia corū que sūt in iudicio v. l. emācipati. r. ibi no. C. de fi. instru. r. l. ne in arbitrio. r. ibi gl. pua. C. de arbi. c. qm s. de pba. dicebat ro. i. d. l. i. d. ver. ob. r. min. qd. nō pu. zat q sit necesse q illa scriptura fiat in iudicio. lz tex. iste dicat passū esse illū fideiussorē se scribit: qz intelligit etia eē iudiciū: r hoc non bñ dic. qz appellatōe actorū itelligit d. scripturio in iudicio. tex. est in. l. acta. cū gl. de re iu. r. in. l. ij. in pri. cū glo. ff. de cur. ho. dā. r. i. l. ij. cū ibi no. de edē. r ibi intellexit q h. opef. hic geminata patietia. qd. nō p. lz: qz. tex. hic loqf. in actu simultaneo in quo geminata patietia habet. p. simplici r vna vt i. simili no. gl. in. l. iij. alias. iij. in gl. fi. in pri. s. de pig. acti. r. gl. in. c. ab eo in ver. istat. de app. i. vi. r. tex. in. l. lecta. s. dicebā. si cer. pet. ex quo iserf. an pactū nudū factū in iudicio vestiat calore iudicij i. q. bal. i. repe. d. s. q. puocauit. i. vij. r. x. col. tenuit q nō p. tex. optimū i. d. l. siue apud acta q seqf. hoc ro. lz. debilib. rōnib. cōnef. cauillare. tex. i. d. l. siue apud acta. lumitauit h. cū bal. i. d. s. q. puocauit: nō pcedere vbi pactū eēt factū ad

firmācū iudiciū: qz tuc mādabil. executiōi officio iudicio si i iudicio su. etū fuit ita no. ro. in auē. generalis. i. ver. cōscribit. de epis. r. cle. r. i. l. euz. p. quo. cū gl. de in ius. vocā. q. pactū tale vestiat calore iudicij induxit gl. no. in. l. i. i. gl. pe. de iter. acti. ponēdo q cautio nuda sine cā si facta sit in iudicio eūdem habeat effectū. ac si facta esset cū cā. r. de ratione. vide p. l. y. i. l. ge. neraliter. in. ij. q. C. de si. nu. pecu. er. go. idē est vi. cedū in con. uentioe nu. da a stipula. tione: quo. niam cautio nuda a cau. sa r cōnentō nuda a stipu. latioe a pari. pcedunt: vt. . l. ij. s. circa. de. voli. ex. cep. c. si cau. tio. d. h. de i. stru. r. cogita. p. respōsioe. pro hoc pōt. adduci. l. sē. C. de repu. bere. r. qd. ibi bal. p. il. lū. text. facit. etia. l. pacta. nouissima. C. d. pactio. dū dicit ma. xime si apud. acta r. et p. hoc etia. ad. ducebat ro. ibi q. cū iu. ramētū r iu. diciū e. g. parē. tur. l. naz. et. postea. s. q. p. pali. de iu. r. ciur. s. pa. ctū vestit iu. ramēto. l. fi. q. maior. d. trāfac. r. do. anto. i. c. cū. cōtingat. de. iurciur. ita. ē iudicio. s. illud ē verū. i. iuramēto. d. c. i. uoluit. vt. qñ tēdit ad. liteo dirimē. das. l. i. r. ij. de iurciur. nō aut in iu. ramēto con. firmatorio seu obligati. uo. Itē ma. gis cōf. opi. oium est q. iuramentuz. nō recitūō. non vestiat. pactū: vt est. de mēte. gl. r. omniuz. in. l. i. C. de oper. lib. r. bal. in. l. cum antea. C. de arbi. qui ponderat illum. tex. ibi qui non bene facit. bal. r. sal. in auē. sacramenta. C. si aduer. ven. bal. i. c. i. s. itē sacramēta. de pac. iura. fir. r. et imo. l. d. c. cū p. r. g. r. ē de mente bar. i. l. fi. q. s. pro eo. i. i. r. vi. mēbro. de fideiuf. r. etiam ad tex. d. l. fi. q. maior. non bene se adaptat: qz. tex. loq. tur de actioe antiqua meli. potuisset iduci per ro. dum tex. ibi dicit pena pactis iserta. peti potest. r. istud melius probat si velles. cōdem opi. tenere que tenef ad. l. i. de ope. li. r. ad iura i. alijs loctis. s. allegata. rñde q. ibi stipulatō sūt iterposita pe. neo pactū: r sic vestit pactū. l. fi. pacto q. penā. C. de pac. alias peti nō pos. set. r. vide do. card. de hac materia i. cle. l. de. p. eur. in. iij. colum.

.l. respublica. C. ex qui. cau. ma. r. l. rempublicā. C. de iure reipub. r. ibi melius.

Eres. No. q. istātia expte rei. trāfferē ad hrdē. b. d.

De magistratibus conuenien. r heredibus eo rum. Rubrica.

A ordinem. Lōtra hoc v. l. q. si maior. j. de adm. tuto. r. l. aliō. s. referē. vbi quo ad oēs p iudicat si maior ps facit. Sol. qdā sūt q. expe. diunt p. maiore pte q. icūbūt ipi vniuersitati ne. cessario: r sic loqf. d. s. referē. qdā sūt q. ipsi vni. uersitati necessario non incūbunt: r de his loq. tur hic. r. hoc placet dy. in. d. s. referetur. Ex. l. sequenti.

Expelarū cōdenatio que dicit spectat ad iu. dicem debet itelligi si fuerit petitum.

Magistratibus. Induc. dy. q. quis iudi. cis officio fuerit de expēsis dēnat. tñ illud in. telligif si fuerit petitū: ut hic. fac. l. iij. s. hoc au. tē. de dā. infec. qd. ergo dicim. iudicē teneri si nō dēnat in expēsis: ut. l. pperādū. s. sinautē. C. de iudi. r. l. fi. C. qñ puo. nō ē neces. intelligif si hoc a pte fuerit petitū expēse: r hoc t. z. hic dy. Itē qd. d. magistratū monere. et tex. videt hoc sentire dū dicit: q. munere mādato nō paruerūt. rē. qd. a supiori d. z. admōeri: tu dic. s. r. ista. l. lo. qf. fm iura antiq: hodie magistrat. municipalē pñt dare tutores: ut insti. de attit. tu. s. lz. neqz.

Expelarū cōdenatio que dicit spectat ad iu. dicem debet itelligi si fuerit petitum.

Magistratibus. Induc. dy. q. quis iudi. cis officio fuerit de expēsis dēnat. tñ illud in. telligif si fuerit petitū: ut hic. fac. l. iij. s. hoc au. tē. de dā. infec. qd. ergo dicim. iudicē teneri si nō dēnat in expēsis: ut. l. pperādū. s. sinautē. C. de iudi. r. l. fi. C. qñ puo. nō ē neces. intelligif si hoc a pte fuerit petitū expēse: r hoc t. z. hic dy. Itē qd. d. magistratū monere. et tex. videt hoc sentire dū dicit: q. munere mādato nō paruerūt. rē. qd. a supiori d. z. admōeri: tu dic. s. r. ista. l. lo. qf. fm iura antiq: hodie magistrat. municipalē pñt dare tutores: ut insti. de attit. tu. s. lz. neqz.

Si iter magistratus. Iste s. al legatur in materia excussionis.

Privilegium. Iste s. nō repif. alibi. Dy. r. rō ē. hic: ga. p. m. p. n. subuenit pupillo s. tutorē: ga tu. tor spāl. r. daf. pupillo: magistrat. vō nō daf. spā. liter. ppter ipsum pupillū sed propter utilitatez. publicā: iō nō ita cōtra euz. p. m. p. n. subuenit.

Reponebatur. Ista. l. nō reperit alibi: dū dicit gl. in se piculū. id est in se omnem culpam. istud non est verū: ga magistrat. tenef ad instar tutoris: s. tutor nō te. nef de leuissima: ut dixi in. l. i. s. e.

Magistratus. In isto titu. lo dictū est promiscue de satisfactione rem pupilli saluaz fo. re que prestatur magistratui: r que prestatur tu. tori. de differentia huius r eius effectū uis nō. in. l. i. si quis cura. ver. ille. j. rem pu. fal. fo.

magistrat. tenef ad instar tutoris: s. tutor nō te. nef de leuissima: ut dixi in. l. i. s. e.

.l. i. C. de oper. lib. r. bal. in. l. cum antea. C. de arbi. qui ponderat illum. tex. ibi qui non bene facit. bal. r. sal. in auē. sacramenta. C. si aduer. ven. bal. i. c. i. s. itē sacramēta. de pac. iura. fir. r. et imo. l. d. c. cū p. r. g. r. ē de mente bar. i. l. fi. q. s. pro eo. i. i. r. vi. mēbro. de fideiuf. r. etiam ad tex. d. l. fi. q. maior. non bene se adaptat: qz. tex. loq. tur de actioe antiqua meli. potuisset iduci per ro. dum tex. ibi dicit pena pactis iserta. peti potest. r. istud melius probat si velles. cōdem opi. tenere que tenef ad. l. i. de ope. li. r. ad iura i. alijs loctis. s. allegata. rñde q. ibi stipulatō sūt iterposita pe. neo pactū: r sic vestit pactū. l. fi. pacto q. penā. C. de pac. alias peti nō pos. set. r. vide do. card. de hac materia i. cle. l. de. p. eur. in. iij. colum.

De magistra. coueni. Rubrica.

A ordinem. ad. istum tex. vide bar. i. l. i. quod quisq. iur. C. i. Placet dy. vide de bec omnino p. sal. i. l. i. C. de seditio. r. p. l. y. i. l. fi. quis in tantā. C. vnde vi. p. bar. i. l. aut facta. s. nōnū. s. de p. r. r. no. de sen. excō. in. c. grauē. r. vide omnino glo. in. d. l. aut facta e. glo. u. d. s. referē. r. glo. in. l. fi. quis volo. s. i. de dolo.

[Marginal glosses and notes on the right side of the page]

A magistratib' nō i specie idem voluit bar. in. l. vinū in. i. oppo. in. ij. sol. quā dat fm ia. de are. si cer. pe. sed relatiuū alij facit rela. tionē: ad idē i genere non in spē. vt dixi i. d. l. vinū. i. pn.

b i d'patores. s. postea. r. hūc text. r. similes. i. q. permisu testatoris possit

vendi etiā si ne decreto res minoris intelligit bar. in. l. q. rome. s. coheredes i. si. ff. de v. obli. si dicta alienatō suif set vtilis pu. pillo cū alio qn sola vtili tas de per se nō sit suffici ens causa ad vōdēdū. l. si fundus. in prin. j. eo.

c Agis putato. s. sū dū. vide se. de. in. p. i. q. vult q. h. casu tutor possit sine p. tore renun. ciare huic le. gato relicto p. quo vide qd habes p. moder. in. c. suā. de pen. s. ego h. in. text. habeo glo. interlu. near. q. sēit p. riu. in. s. sū dū. pōe tuto res pupillo. rō renūciat. se iuri peten. de l. time pro pupill. cer. te cū talis re. nūciatio vl. cas alienatō quasi scā sit in reb' q. ser. uādo serua. ri poterāt si valet sine d. bitis solēni. tatib'. vt p. bas h. p. istū text. r. h. per. doc. maxie Dy. r. bal. r. p. bal. i. l. tu. tor. r. ibi no. bar. ff. d. bo. pos. e. pe. de. aneb. r. imo. in. c. vt sup. de re. ec. nō. alie. r. imo. i. c. tua. d. bis que h. a. pre. la. r. bal. i. l. cōtra iuris. s. i. de pac. r. dy. iac. de. are. bal. an. r. imo. in. l. ser. uum filij. s. i. de lega. i. Itē probat ite text. qd vbiqz au. ctortas in aliquo actu prenat cau. sa p. pere co. gnita talis

A magistratibus.

Sine hui' .l. feci te notare i. l. cū eadē. j.
de h. sig. d' hic eadē actio. s. q. sit eadē dicit q. dā. s. vtilis tutele. dicit hic r. bñ q. eadē. i. i. gener' nō in spē q. teneat vtili pōt eos mouere: q. a. gl. quas habuistis hoc āno dicit q. cuz magistrat' dat tutorē videtur gerere. alia tamē opi. ē vera. **De rebus eorum qui sub tutela uel cura sūt sine decreto non alienādīs.** Rubrica.

Operatores.

Postea. Ibi si testō vel codicillis rē. In ducit Ia. d. are. ad. q. qn testatores cōcedūt licētā alienādi p. dia executorib' maxie cū tutor r. curator equiparentur: ut in. c. fin. de testa. lib. vi. l. 3. glo. sit contra in. l. q. diu. C. de vi. stra. pigno. de quo no. j. de ali. r. aba. lega. l. iij. Ex. l. sequenti.

Can p. autem rei iudicate transferat dñiūm

Ed r. si.

Itē queri potest.

Iste. s. i. cōdo nō allegat p. iac. d. are. q. pp. au. ctortatē rei iudicate trāfferet dñiū si dñiū ēt sit possidētis r. si petētis. ita dicit ipe i. l. exceptō vbi ē vna gl. de hoc. j. de doli excep. gl. allegat hunc s. in. l. iij. i. gl. magna. s. de publi. r. inducit Ia. an agēdo rei vōdicatiōe transferat dominiū: r. hic ē casus cū hic sit verbū petere: qd ad reales attinet: ut. l. actio in psonā. de acti. r. obli. qd in psonali **Iste articul' male declarat sic alia. q. de clarata p. modernos r. gl. dixi i. l. pōpo. d. acqr. pos. moderni tāgūt i. l. iij. C. cōia vtriusqz iu. rē.**

Agis puto.

Si fundus. Dic p. bal. in secundum cau.

Fundum. Iste. s. allegauit tibi i. l. seruum filij. j. de le. i.

Non passim. Mo. hic q. aliō ē cō. cedi liberū arbitriū r. aliud arbitrium. hic est tex. iuncto sine huius. l. dum dicit pretor enīz.

Sies. Hic ē tex. cā cognita est qn credi tor instat: r. petit sibi solui. Aut ē vsurariū debitū: r. d. ei soluere: alias nō. **Mo. ta text. q. dicit p. rō vendi nomina q. de illis bo. nis solui cōtra ordinem excusationis rei iudica te. in. l. stipēdia. C. de execu. rei iudi. iac. de are.**

Idem pretor. Nota istū tex. p. rter gl. que ē i. l. iij. qn decre. op' nō ē. q. executor pōt vendere quācūqz possessionē. q. gl. per hūc tex. reproba tur. facit gl. l. residuū. C. de distrac. pig. **Itēz nor. qd qn aliqz legat possessiones v' legare' et res mobiles. facit. l. vxorē. s. legauerat. j. de le. iij. Itē no. q. hic dicit tex. q. deberēt requiri consanguinei uel amici. r. ideo tu qui interpo nis decretum scias quid facere debeas.**

Ex. s. sequenti.

Can credi debeat nūcio: r. cū alienat fund' p. uincialis p. sidis vrbis r. puincie decretū est ne

auctoritas non validat actum r. alienationem. idē p. bal. in. s. p. rtori. ex temporis enī breuitate p. sumit q. illa auctoritas fuerit p. resita causa nō cognita. ita cōsultit pe. de aneb. p. sil. c. xij. i. c. p. vifis factis narratis rē. vbi cōsultit q. auctoritas iudicis p. resita propere in contractu mino ris non conualdat q. etum. ergo est nulla: q. sine cause cognitione iter.

cessariū. r. cū q. scit res suas vendi quia fuit cōtu max an iudex contumacie uel vbi bona sunt de beat decretum interponere.

Illud queri. Nota sup hoc debz fieri sentētia interlo cutoria. **Itē nota q. huic renūciatiōi facte p. tutorē d. z credi a lias frustra dicitur de hac. q. nunqd credat nūcio vide qd no. p. modernos in. l. ea quidē. C. qui accus. nō pos. facit. l. si. C. d. offi. p. refec. vr. maxie quia officiali iurato credit in eo qd referet. r. ad hoc fac. l. iperatores. C. de exacti. tribu. lib. x. z. gl. i. c. cū parati. ex de app. r. ibi allegat istū tex. facit tex. rotundus in. c. ad audientā. ex de p. r. p. **Mo. ēt q. hic v' q. vr bis p. rtor interponat decretū sup alienatōe fūdi puincialis. videt tex. in. l. p. diū. C. de p. di. mio. moderni no. in. l. i. C. d. p. r. abē. emp. r. dicit ibi q. sit necessariū vtriusqz p. sidis decretū: ut. l. im peratores. s. cū oriūdus. s. de admini. tu. r. ad hoc facit qd no. ino. in alie. p. di. ecclesiastica. vbi dicit expresse q. debet interuenire vtriusqz iudi cis decretū: ut ipse dicit in. c. pastoralis extra de priuile. **Itē qn aliqz ē contumax: r. scit q. res sua vendit in casu p. misso: an debeat interueni' decretū iudicis sub quo cōtumacia est cōmissa: an illius sub cuius territorio ē p. diū. Et dicit il lius sub quo cōtumacia est cōmissa. ut. l. i. r. ij. r. ibi tex. de bo. auc. iudi. pos. hoc cum agitur per sonali. sed cum agitur reali vide. l. cum vnus. i. si. de bo. auc. iudi. possi.******

Ex. l. sequenti.

Ecclesia an possit diuidet r. minor pmutaf.

Pupillorum. Que rit gl.

gd in ecclesia an possit diuisione facef glo. dicit q. sic: quia sicut tutor cōcedit in p. mu tatione: ut in auē. itē inuicē. C. de sac. san. eccle. r. que ē ratio differētie inter minorē r. ecclesiaz. **Dico q. ecclesia lz hētur loco minoris r. qd pl' est loco pupilli: tñ ecclesia semp ē eiusdē status: r. mior. licet ipediat eū minor etas: tñ cū nō sit ipedimētū perpetuū sicut esset in ecclesia: tamē non esset inconueniens q. possit diuidet. Sed nunquid possit minor permutare. vide gl. que dicit secus rē. tamen tex. videtur dicere q. non cū sit speciale in ecclesia. pro quo facit. s. es alie num: vbi allegatur a pretore q. potius expedit re illa carere. ad quod vide quod posuit ia. de are. qui refert in. l. ij. C. si aduersus transac.**

Si quid. Iaco. de are. inducit ar. ex isto. s. q. d. rētū istud circa ea que permittuntur a iure possit copulatiue r. alternatiue p. ferri. secus in his que contra ius essent: quia tūc subalternatiue nō valet. ad hoc ipse inducit istam glo. in. c. latores. extra de de. ex. mi. Nam si aliquis diceret condemnio vel absoluo: certum est q. non valet.

Licite. Ius venditori ques tum q. runcunqz post venditionem ipsi emptori prodest. b. d. Bart.

Aulus. Per testamentū quā tuncūqz irrituz proba tur voluntas testatoris: ut hic. r. l. qui a patre. s. d. confir. tuto.

De curato. furio. uel alijs extra minores dā. Rubrica.

posita fuit. facit. l. si fini ta. s. si forte ver. festina. re. de dā. in. sec. r. glo. in c. iurgantiū. de re iudi. r. in dubio nō p. sumitur in teruenisse ni si appeat. vt habetur i. l. sciendum. d. verbo. obli. **ADDE** qd p. terminis i quibus con suluit fede. cōsultit et roman' con sili. c. lxxiiij. **Itē pre tor. videt le gare. Adde bar. i. d. s. le gauerat. r. Ly. post pe. r. ibi ēt bal. i. l. si. C. d. cō pēa. r. ray. i. l. filij. s. fi. j. ad mūic. r. gūi. i. cu. in repe. l. 3. in. i. col. C. de acq. pos. vbi dicit qd de proprio significato non veniūt res mobiles de quo vide que dixi i. l. i. in. vi. col. d. acq. pos. **I pu pillo. r. vi de bar. in. l. si conuene rit. s. p. foc. vbi voluit q. si pupill' haberet soci um odiosuz r. maledic. tuz tunc be ne possit p. uocare ad di uisionem.****

De excu-
sa-torum.
super addi-
tionib⁹. Nic.
de nca.

Ege. xii. tabu. Nun

qd in alienatōe añ iterdictionē pro-
digo subueniatur quoquomodo.
Dico q sic. z ita adde ad istaz glo.
quam nullus allegat: ut. l. pater pro filio. circa
finē. iuncta glo. cum tex. s. de mino.

Arator. Istā. l. no. quam ne-
mo allegat: nisi dy.
in quodam suo consilio.

Consilio.

Lū dementis. Cōtra exceptio-
nez rei iudicate
curatore pmo remoto das hfdi furiosi replica-
tio pp scdm curatore q cōdēnari fac p mū z ecō-
tra: s; das replicatio ipsi prio: qa fuit puerfa pe-
cunia in vtilitatē demētis: q pōt esse rō qre isto
scōo loco ageret cū curatore prio remoto cū cō-
dēnat⁹ fuerit ad pecuniā secūdi curatoris. qd p-
bat tex. ibi ex p dēnato z c. vñ uenit q iste prim⁹
remot⁹ vraf exceptōe rei iudicate: z hoc uoluit
dicere gl. q iste prim⁹ curator fuit in parte con-
dēnat⁹: in parte absolut⁹: z tex. hic inuit. Iō sit
ueri⁹ q exceptio rei iudicate cōpetat ipi curato-
ri remoto: z si dicas q nō pdest cōdēnatō soli.
ut. l. euidēter. d. excep. rei iud. z no. i. l. i. C. si plu-
res una sententia. Ad qd dico q ita prodest sē-
tentia condemnato z soluenti sicut absoluto:
ut no. in. l. ex morte. ad. l. acquil. z. l. si quis cum
totū. s. pe. de excep. rei iudi.

Questum. Lū uni nō def alteri ui-
def esse nō sū. h. d. scōo
habes limitationē. l. i. s. si unus. z. l. decreto. s.
de admi. tuto. f. q tūc habebat admīstrationez
insolidū qñ alter nō cōtradicit. Itē inducit per
Jac. de are. z Dy. ad. q. si vnus pstituat: z alter
positionē pstat z alter negat: hoc uerbū sibi nō
nocet: z pbat sic. qñ aliqs obscure pstat hētur
perinde ac si pstat id qd sibi plus nocet: ut.
l. de etate. s. q tacuit. s. de interro. actō. z q cu-
rator respēter psonā dñi. Ista qstio fuit. Ddo.
antiquit⁹ z eā psequit in. l. i. C. de cōf. z ibi p
Lp. z Nic. d. mat. z uide qd no. per io. an. i. c. si
duo. extra de procur. li. vi. z uide quod not. iij.
q. i. c. aperit. in gl. q incipit. post ergo. Bar.

Mulier. Vide qd not.

Specu. in ti. d.
acti. s. finit. uer. sed utrū. z qd habet i
l. si qd cū scire. j. p emp. CAb hic usqz ad ti-
tulū de testamētis sūt dicta domini Nico. de
neapol. h iterposita: qa dñs bar. modicū scrip-
sit sup hoc libro: ut superius euidēter apparet.

De excusationibus tutorum. Rubrica.
C Super rubrica dic z cōtinua ad precedētia
sic. Supra dixi qui z a quib⁹ tutores possint cō-
stitui. uerū quia constituti excusātur interdum:
ideo ponit hunc titū z istā materiam uide i pra-
ctica in spec. de tutore. s. finit. uer. tutor aut.

Trennius. Hāc. l. di-
uide i tres

ptes. In pma ponit cōmētationez
tractatus quē de greco in latinū in-
tēdit trāsferre. In scōo pōit modū
quē intēdit seruare in psecutiōe trāslatiōis. In
tertio aggredif opus suū. scōa ibi faciam. tertia
ibi dicēdū. vsqz ad. s. nō pōt. h. d. Tutor uel cu-
rator liberto dari nisi in subsidiū igenu⁹ phibe-
tur. dar⁹ autē se excusare dz alias ad ratōnū red-
ditionē se obligat. libert⁹ uero nō pōt se a dicto
onere excusare. hoc. dicit. principuz hui⁹ legis

bz duas lect. scōa ē uera scdm Ray. z istā dicā in
verbo in grecorū. vbi expediā primā glo. Ibi ti-
bi. f. agnaro in defecto. Ibi faciā: no. iuricon. h
humiliter locutū. Ibi de his. f. de excusatiōe tu-
toris z curatoris. Ibi in grecorū. gl. expōit duo-
bus modis. f. in glo. prima. scōam t3 Dy. ut vi-
debitis statim in appostilla sequēti z eaz sequit
tertia glo. z glo. que incipit latina. z dictū est. s.
in pri. Ibi uoce. id est ex greca lingua in latinū
secundū Dy. Ibi uerbo subaudi apponā z di-
cā in greco. Ibi eoruz s; oruz grecorū. f. origi-
naliū. Ibi dicendum: hic incipias casum tu iu-
uenis ibi curatores: neqz ob. d. tutel. l. patron⁹.
z dicit se dixisse Ray. in glo. ibi So q ibi in pa-
trono: hic in alio. ibi penuria. Nota. q propter
penuriam personaruz nobiles interdū ad igno-
bilium obsequia coartantur. sic econtra ignobi-
les z infames ad dignitatum obsequia propter
penuriam personarum admittuntur. ut. j. de tu-
tel. l. generaliter. s. spurios. z. l. eos. d. mu. z ho-
no. l. honor. secundum Jac. de are. z ex hoc ha-
betur per Pe. C. qui z aduer. quos. l. i. z ibi si
autēz. uer. ubi dabitur a pside tutor uel cura-
tor ingenuus libertino: cum potuit dari liberti-
nus ex eodem facto: z propterea hunc uer. me-
lius iunges. s. ad uer. libertinus pupillus. omif-
so uer. libertinus enim. quem leges poss. eum.

**Glo. oppo. duobus modis z querit de una
questione.** Primo oppo. de. l. cum ex oratiōe.
j. eo. z soluit: ut in glo. dic q ibi tanq̄ ingenui
habebantur: ut. C. de iure aure. anulo. z. ff. e. ti-
tu. per totum. Item oppo. quod gl. male dicit
q leges fuerunt translate de greco in latinum.
Sed contra immo uidetur q non: ut instit. de
iure natu. s. z non ineleganter. Sol. ut in glof.
De hoc utrum leges fuerunt in latino prius q̄
in greco. dic ut not. s. de origi. iuris. l. ij. s. i. in
princi. z per Ray. in constitutione. ff. in princi.
z plenius per glof. in auten. de non alie. s. nos
igitur. uer. alienationis. coll. ij. Querit glof.
quando iste ingenuus erit datus: nunquid erit
tutor de facto uel de iure. Respō. dic q immo
a iure: quia dari potest: sed habet se excusare:
ut patet. j. eo. l. cum ex oratione. fm Ray. nam
uerum est q potest dari: sed excusationem ha-
bet. Nico. de nca.

Non potest. Ibi curator genera-

lis: special sic. ut no.
Spec. de cura. s. ut autem. uerfi. sed nunquid.
C Glo. oppo. tribus modis. primo de. l. am-
plissimum. z. l. licet. C. eodē. titu. Sol. ut in glo.
C Secundo oppo. de interro. acti. per totum.
C Item oppo. glo. de. l. maritus. C. de procur.
Sol. glo. z rationem assignat glo. in. l. marituz.
C. de excu. tuto. z institu. eo. titu. s. si. quia pro-
pter affectionem remittimus rationem isti cura-
tori. dic sed certe eadem ratio habet locum in
procuratore: quia mulier propter affectionem
sibi redditionem rationis remitteret. quare di-
cunt aliqui q maius periculum est in curatore
z tutore quam sit in procuratore: quia a tutore
non potest exigi ratio tutela durante a procura-
tore sic: ut. j. de tute. z ra. distra. l. si quis. z. C. d.
admi. tuto. l. rationes. a procurator uero po-
test exigi quandocunqz: ut patet in. l. qui pro-
prio. s. fina. de procur. Sed hec ratio tangit tā-
tum tutorem: cum a tutore possint exigi ratōes
tutela durante: ut patet in. l. ij. z. l. rationes. C.
de admi. tu. quare dicunt alij q ratō est: quia
magis timet adultus curatorem suum q̄ timet
dominus procuratorem: quia curator domini⁹

Excusantur. Etas. lxx. an
 noru proba
 ta legitime a tpe creatiois pfecta tribuit
 excusatione a tutela uel cura testamētaria ul da
 tiua. h. d. Ibi excusant: que ca delegari nō po
 test. j. e. l. scire oportet. §. opz. lxx. excusat testiu:
 ut in ea diligēter: ut ibi no. in glo. z eaz ppetuo
 teneas cordi. qrit ibi ltimis. f. alijs ab instrumētis.
 gl. op. trib. modis z d qttuor qstioib. C. Pri
 mo oppo. gl. de. l. fina. C. q. eta. li. Et respōdet
 glo. C. Sed quero de rōne que ē rō q alias ad
 excusationē muneris publici auctoritate z utili
 tate sufficiūt qnquaginta āni. ut dicta. l. h. s. ad
 excusationē muneris publici auctoritate z utili
 tate priuati regunt. lxx. ut hic dicit. De. instr.
 eo. ti. §. item maior: quia illi incūbit maius on
 q isti. Et inducit. De. in ar. leges dicit excusa
 ri semē a testimonio: ut. l. i. i. i. §. d. testib. Qua
 liter senex intelligatur. Et dic q senex intelligit
 ille q est. lxx. annorū cū incūbit sibi onul paucū.
 scilicet in uno negocio sicut z in tutore. de hoc
 no. C. de his q nō ipte. stip. l. i. lib. x. C. Sz gl.
 circa hoc qualiter qs dicat senex aliquatū uar
 riat de hoc aliquatū tāgij. z per Ly. in. l. si in
 fanti. C. de iure delib. z dicā. j. ad. l. fali. l. here
 ditas sed quo ad reddēdū testimoniū q requi
 ratur etas. lxx. annorū: quo ad excusationē. tu
 habes glo. in. d. l. inuiri. C. oppo. gl. de. l. si ne
 mo in sine. Dic ut in. l. i. j. de testa. tut. z. l. i. j. z
 gl. refert. C. Item oppo. de. l. i. j. §. queri potest
 Et respōdet: ut glo. rationē diuersitatis dixi in
 sti. qui da. tu. pos. §. ad certū. z de attul. tut. i. p
 ci. z dixi. §. de tutel. l. muto. §. i. C. Querit glos.
 quādo inspicimus tēpus adite hereditatis. Et
 respon. ut gl. dicit. z bec glo. scōm Ray. est pla
 na in necessario instituto: cū tunc inter aditiōez
 z mortē nullū sit mediū: ut. l. si post mortē. j. de
 lega. i. Hug. dicit notāter q tutoris datio pce
 dit si ponis ipsum factum heredē post mortem

est aduli. ut. l. si funduz. §. si tutor. j. pro empt.
 z de fur. l. interdum. §. qui tutelam. dum ille. ll.
 loquūtur in tutore z non in curatore d quo nō
 iuenies: licet pro hoc allegat. j. quod vi aut clā
 . l. si is qui in puteuz. §. tutores q. z in auten. ut
 bi qui obli. §. i. coll. v. de tutore autem nō est ali
 quod dubium: quia tutor nō potest dari pupil
 le: ita q sit maritus suus: quia non potest pupil
 la matrimonium contrahere. ut insti. de nup. in
 princ. z ideo dic q ratio est: quia reuocatō pro
 curatoris pender ex mero z libero arbitrio ipsi
 us domini: ut insti. man. §. recte. sed tutoris uel
 curatoris officiu non finitur: nisi certis modis
 ut insti. qui. mo. tute. finitur per totum. quare
 zc. z licet aliquādo tutor reuocetur: reuocat cū
 nota examinationis z fidei: ut. s. titu. pximo. z
 sic scandaluz orietur in matrimonio: quod esse
 non dz. ar. C. ne fideius. do. ven. l. i. j. z bec verba
 sunt Oldra. licet Ray. attribuit sibi. in. d. l. ma
 ritū. d. hoc etā dixi insti. e. titu. §. fina. z de hoc
 habes in Spec. eo. ti. §. si vir. Ric. de nea.

Que sit rō q ad excusationē muneris publi
 ci auctoritate z utilitate sufficiūt qnquaginta an
 ni. z ad excusationē muneris publici auctoritate
 utilitate priuati. lxx. ibi. Sed quero. Et q dicat
 senex: ibi. Sz gl. Et q pbatiōes sūt legitime in e
 tate: ibi. Querit gl. Et an ex natalib. fiat pbatiō
 ibi. Querit. Et qd sit indicū et qd operat idē
 cia: ibi. Ad declarationē. Et an elect. i. xxiij. an
 no si pendēte cā efficiat. xxvi. uel. xx. ānoz obe
 ant confirmari uide in fi.

Excusantur. Etas. lxx. an
 noru proba
 ta legitime a tpe creatiois pfecta tribuit
 excusatione a tutela uel cura testamētaria ul da
 tiua. h. d. Ibi excusant: que ca delegari nō po
 test. j. e. l. scire oportet. §. opz. lxx. excusat testiu:
 ut in ea diligēter: ut ibi no. in glo. z eaz ppetuo
 teneas cordi. qrit ibi ltimis. f. alijs ab instrumētis.
 gl. op. trib. modis z d qttuor qstioib. C. Pri
 mo oppo. gl. de. l. fina. C. q. eta. li. Et respōdet
 glo. C. Sed quero de rōne que ē rō q alias ad
 excusationē muneris publici auctoritate z utili
 tate sufficiūt qnquaginta āni. ut dicta. l. h. s. ad
 excusationē muneris publici auctoritate z utili
 tate priuati regunt. lxx. ut hic dicit. De. instr.
 eo. ti. §. item maior: quia illi incūbit maius on
 q isti. Et inducit. De. in ar. leges dicit excusa
 ri semē a testimonio: ut. l. i. i. i. §. d. testib. Qua
 liter senex intelligatur. Et dic q senex intelligit
 ille q est. lxx. annorū cū incūbit sibi onul paucū.
 scilicet in uno negocio sicut z in tutore. de hoc
 no. C. de his q nō ipte. stip. l. i. lib. x. C. Sz gl.
 circa hoc qualiter qs dicat senex aliquatū uar
 riat de hoc aliquatū tāgij. z per Ly. in. l. si in
 fanti. C. de iure delib. z dicā. j. ad. l. fali. l. here
 ditas sed quo ad reddēdū testimoniū q requi
 ratur etas. lxx. annorū: quo ad excusationē. tu
 habes glo. in. d. l. inuiri. C. oppo. gl. de. l. si ne
 mo in sine. Dic ut in. l. i. j. de testa. tut. z. l. i. j. z
 gl. refert. C. Item oppo. de. l. i. j. §. queri potest
 Et respōdet: ut glo. rationē diuersitatis dixi in
 sti. qui da. tu. pos. §. ad certū. z de attul. tut. i. p
 ci. z dixi. §. de tutel. l. muto. §. i. C. Querit glos.
 quādo inspicimus tēpus adite hereditatis. Et
 respon. ut gl. dicit. z bec glo. scōm Ray. est pla
 na in necessario instituto: cū tunc inter aditiōez
 z mortē nullū sit mediū: ut. l. si post mortē. j. de
 lega. i. Hug. dicit notāter q tutoris datio pce
 dit si ponis ipsum factum heredē post mortem

sine aliquo medio non aliter scōm By. sed hoc
 nō esse potest quin sit aliquod tēpus mediū: cū
 uiuentis hereditas adiri nō possit: ut. j. d. acgr.
 h. d. l. neminē. sed demū oportet q adeāt post
 mortem: z sic inter aditiōē z mortē oportet q
 sit aliqd mediū etiā quātū ad oculū: ut. l. q filie.
 §. h. de heredi. insti. Querit glo. que pnt esse
 legitime probationes in etate. Et responde: ut
 in gl. Et no. q etas pōt pbari per testes z instru
 mēta. simle glo. habetis in. l. i. j. §. psonas. d. his
 qui veni. eta. ipetra. z. s. de pbatio. l. q mris. et
 gl. notat Briū. C. si minor se maio. dire. in. l. si al
 terius. q gl. ē falsa. ut ibi p Ray. sed ipe Ray. te
 net Briū i. l. h. C. de his q veni. eta. ipetra. z ma
 le: ut dixi in auten. qbus mo. natu. effici. legit.
 §. i. de hoc in Specu. de pbatio. §. qui autē. h.
 sed cuius rei. de hoc dicit Ray. se dixisse in. l. cū
 te. de pbatio. z in. l. si minorē. de in integ. resti
 tu. z dicit hic in tex. suo de quo nihil ibi dixit: s
 dixit in dicta. l. si alter. C. Itē querit gl. nūqd
 possit mater admitti pro teste in pbatiōe etatis
 Et respōdeo ut in glo. dic verū est: tamē nō fa
 pbationē quā facit alius testis: ut no. in dicta. l.
 que matris. Querit gl. de questiōe vulgari:
 vtrū ex istis natalibus fiat pbatio plena. Gl. di
 cit q nō. dic z scōm hoc dicit aut ex alijs zc. nō
 ponat disunctiue sed copulatiue aut pro z: uel
 dicas q ponat proprie z ex solis natalibus fiat
 plena pbatio. z ē rō quia psumptio facit plenā
 pbationē in his que sūt cōsona veritati siue na
 ture. ut no. s. de testi. l. iij. §. i. fm Jac. de arc. z
 scōm naturā est ut quādoqz mior fiat maior: ut
 l. iij. C. de in integ. restitu. zc. scōm Oldra. re
 spondeo ad glo. z sequitur in glo. q due presū
 ptiones faciunt plenā pbationē cū alijs indū
 cijs. Ad declarationē huius gl. quam totus
 mūdus allegat. ego quero quid est indicū. Gl.
 in. l. cū pbatio. de pbatio. t3 q indicū sit mi
 nus q semiplena pbatio. Gl. videt sentire Bri
 um. j. de questionibus. l. maritus. cōiungendo
 glo. l. i. de testi. que dicit quod indicium sit p te
 stē familiarē: z profunt ista indicia q si essēt plu
 res testes familiares deponētes q iudex sequē
 do ipsorū dictū debeat ferre sniaz: ita q ex plu
 ribus indicijs sequatur plena pbatio. ut i gl.
 in. l. iij. §. eiusdē. de testi. quā teneas cordi: quia
 non inuenit alibi scōm Ray. in dicta. l. i. C. Ali
 so quid sit indicū z quid operent idicia: videa
 mus an glo. nostra sit vera q dicit q due presū
 ptiones nō inducūt plenā pbatiōez absqz alijs
 indicijs. By dicit q glo. est vera in criminalib.
 in quib. iudex dz hēre maximū tēperamētū: ut
 C. de pbatio. l. sciāt. z de penis. l. q sniaz. In ci
 uilibus due semiplene probationes facerēt ple
 nā sine indicijs. ar. eius qd no. i. l. iij. §. sicut sim
 pliciter de testib. cū hoc cōcor. Bernar. extra
 de testibus. c. veniēs. C. Lōtra opi. By. oppo.
 de. l. spadonē. §. q iura. j. eo. z de eo qd no. C. q
 nume. tute. l. i. due ergo semiplene pbatiōes di
 uersi generis nō debēt facere pbationem ple
 nā: sicut due excusatiōes diuersi generis non fa
 ciunt vnā plenā. Sol. scōm By. ibi est speciale
 fauore pupillorū. uel dicas q due semiplene fa
 ciūt vnā plenā. Sz ista gl. nō dicit q absqz alijs
 indicijs nō faciūt: z sic nō discordat. sed hoc nō
 est tueri By. qui dicit q in ciuilib. sufficiūt tātū
 due semiplene. Dicit Ray q in criminalib. By.
 bene dicit: sed in ciuilibus non in probatiōibus
 diuersi generis: in pbationibus eiusdem gene
 ris secus. per. §. qui iuris. prealleg. z. §. h. j. eo.
 z ibi no. ratio est: quia i similib. faciliōr ē trāsit.

z per alberf.
 in. dicta. l. i.
 strumenta z
 z vid Bar.
 i. d. l. admo.
 nedi. in. xv.
 colum. s. de
 iureiuran.

¶ Cui soli querit glo. Et d hac. q. vide voc. p. Bar. in. l. si cu. dot. s. si autem in se. uissimo. sol. matri. z. i. f. sectu. vicif. q. si pater su. it excusatus a munerib. ppter numeru. liberoru. iuxta. l. sem. p. s. i. c. seq. j. d. iure im. muni. q. lic. z. postea. ma. tor. pars. libe. roruz. deces. serit. z. sic. nu. merus. libe. rorum. sup. uentium. non. fit. com. pletus. tam. durabit. im. munitas. z. istud. in. ter. minis. tenet. Jo. an. in. re. gula. decet. i. mercur. q. multi. sequu. tur. quos. vi. de. in. l. si. cu. dotem. s. si. maritus. so. matri. p. h. facit. qd. no. Bal. in. l. ij. C. si. aduer. deli. z. quod. no. Ang. i. l. minoribus. ad. fin. C. de. his. qd. vt. in. di. dum. que. rit. de. illa. q. stio. an. mu. lier. nior. si. petes. tuto. rez. filio. pri. uctur. here. ditate. filij. iu. ra. l. f. ciant. d. legi. here. z. l. omnes. C. ad. tertul. cu. vulga. si. viuete. filio. mior. effecta. fit. maior. na. certuz. est. si. minor. erat. q. sibi. suc. curref. fm. Bal. in. l. si. captiu. de. epis. z. cle. et. i. l. ij. C. si. ad. uer. dlic. vñ. die. ibi. An. q. vbi. cunq. etas. e. ca. bñ. ficij. cessate. etate. cessat. bñficiu. alle. gat. l. ticia. sey. o. s. vñ. rald. leg. ij. z. l. si. tutor. rei. pub. j. d. tut. z. ratio. vñ. straben. z. no. q. bar. h. q. s. forma. ta. dberet. re.

z. cōiunctio: ut. l. si. vnus. s. pactus. de. pact. z. l. in. rem. s. quecunq. de. rei. vēdica. z. d. acceptil. l. an. inutilis. s. acceptū: z. quod. ibi. no. z. ita. di. cit. Ray. se. cōsuluiffe. de. facto. scilicet. q. fama. z. vnus. testis. faciunt. vnā. plenā. probatiōē. etiā. in. ciuilib. z. de. hoc. allegat. ipse. quod. not. z. qd. ibi. dixit. C. de. probatiōibus. l. proprietatem. z. de. questionibus. l. si. de. iureiur. l. in. bone. fi. dei. In. quibus. non. reperies. vltra. q. hic. dixerat. De. hoc. habes. in. Spec. de. noto. cri. s. fama. z. s. fama. z. ver. se. l. Ray. dicat. Dy. male. loqui. i. pbatiōibus. diuersi. generis: tamen. salua. reue. rentia. prout. refert. Aldra. illa. fuerunt. uerba. Dy. scz. q. illud. quod. dixerat. in. ciuilibus. suffi. cere. duas. semiplenas. probatiōes: debet. intel. ligi. in. pbatiōibus. eius. de. generis. secus. in. p. batiōibus. diuersorum. generum. arg. dicti. s. qui. iura. z. l. i. j. de. vaca. nu. quod. tamen. dam. nat. Aldra. z. sic. restat. esse. dānatam. opinionem. Ray. vnus. enim. testis. facit. semiplenam. proba. tionem: ut. no. in. l. iij. C. de. rebus. credi. z. ad. h. allegat. l. theopōp. de. dot. prele. z. tamē. ibi. sūt. duo. testes. qui. sunt. probatiōes. non. soluz. eius. dem. generis. sed. eius. dē. speciei: sed. non. probāt. si. sunt. singulares. in. dictis. eorum. vt. no. glo. in. dicta. l. i. C. qui. nu. tute. probatur. p. c. bone. me. morie. extra. de. electionibus. Non. ob. ista. glo. quia. loquitur. in. semiplenis. probatiōibus: sed. de. duabus. psumptionibus. iter. que. ē. magna. differētia. cum. psumptio. sit. quid. pbabile: z. p. batur. cū. ipsa. debeat. plene. probari: z. ea. plene. probata. probat. aliquid. semiplene: ut. ē. in. fama. z. fuga. rei: z. in. alijs. de. quib. no. in. d. l. iij. de. re. bus. credi. Sed. semiplena. probatiō. ē. quid. semi. plene. probās: cum. sit. quidā. modus. probādi: z. semiplena. probatiō. ē. ut. vnus. testis. z. scriptu. ra. priuata. z. similes: non. autem. probat. per. ali. qd. alijs. extrinsec. a. seipō. scōm. Aldr. in. semiple. nis. probatiōibus. non. posset. procedere: quia. aut. non. essent. singulares. in. dictis. eorum: z. tūc. plene. probarent: ut. l. vbi. numer. s. d. testi. Si. sunt. singulares. repelluntur. tanq. varij. ut. vide. tur. dici. in. dicta. l. i. z. sic. ex. quo. requirimus. semi. plenas. pbatiōes. eius. dem. generis. in. eis. non. potest. pcedere. teneas. tamē. istā. glo. menti. per. petuo: quia. eā. allegat. totus. mōdus. C. Ultio. ista. littera. prestat. argu. ad. qōnez. de. prelato. ele. cto. qui. tempore. electionis. erat. xxiii. annoruz: z. pendēte. cā. fuit. effectus. xxv. ānorū. ante. cōfir. mationem. q. non. debeat. cōfirmari: cum. debet. tempus. electionis. inspicī: z. in. episcopo. requiri. tur. tempus. xxv. ānorū: ut. C. de. episco. z. cleri. l. nulli. z. autem. presbyteros: z. pro. hoc. facit. s. numerus. j. e. l. facit. l. debitor. in. prin. j. de. le. ij. melius. j. eo. l. tutor. petitus. in. prin. z. qd. ibi. no. z. de. hoc. arg. habes. per. Ray. j. e. l. z. p. hoc. allegat. ipse. l. optio. j. de. opt. leg. z. ex. de. elect. c. cū. in. cunctis. z. hoc. arg. ē. scōm. Ja. de. are. Sz. cōtra. hāc. determinatiōē. facit. l. si. is. qui. tres. j. eo. in. prin. vbi. nominatus. ad. tutelam. excusat. a. principio: z. postea. infra. tēpora. legitima. excusa. tio. legitima. desijt. sibi. cōpetere. ex. aliqua. super. uenienti. cā: quod. perinde. ē. ac. si. nūq. ipi. cōpe. tijset. Sol. illud. fauore. pupilloruz. facit. l. si. du. as. in. prin. j. e. z. quod. ibi. no. Ad. hoc. facit. l. cū. ex. oratione. z. l. plane. z. l. si. cum. ipse. j. eo. titu. C. Cōtra. istā. determinatiōem. ob. l. milites. in. fi. de. re. militari: cogitabitis. ad. istud. contrariū: quia. difficile. Nico. de. neapol. Ex. s. sequenti.

¶ Filij. capti. ab. hostib. patribus. non. profunt.

Remittit. Perfectus numerus fi. liorū legitimorum z. na. turalium superstitum exculationem tutele pre. stat z. in hoc cōputantur nepotes qui supersunt ex premortuis filijs pluribus tamen ex vno pa. tre relictis loco vni cōputādis. hoc dicit vsqz ad. s. amplius. ibi potestate. Nec obstat. l. tria. onera. j. eo. vt. ibi. dicam. C. Glo. oppo. tribus. modis. primo oppo. de. prin. i. instit. eo. titu. Et responde ut in glo. C. Item oppo. de. s. h. bodie. instit. de. adopt. Et responde ut in gl. C. Item oppo. de. l. ij. C. qui. numero. tu. lib. x. et responde ut in glo. C. Ex. quo. no. vñ. valde. notabile. q. filij. qui. sunt. capti. ab. hostib. nō. pos. sunt. patri. querere. seu. non. profunt. patri: quem. casum. esset. difficile. reperire. alibi. et. ē. multū. no. tabile. C. Item. oppo. de. l. in. libello. j. eo. et. re. sponde. ut. in. glo. Nico. de. nea.

Ex. s. sequenti.

¶ Stante statuto q. p. quolibet lupo quo quis capit habeat centum si accipit lupam pregnan. tem uel cū catulis an. obeat habet. x. p. quolibz.

Qui autem. Iste. s. ē. breuis. z. nō. eger. summario: quia. eum. summaui. s. ibi. ciuilibus. Gl. exponit. hāc. litteram. duobus. modis: z. vtraqz. bona. C. Op. po. glo. de. l. ij. C. de. in. integ. resti. mi. Et. respō. de. ut. glo. C. Querit. gl. quando. prodesset. ei. q. est. in. ventre. q. habetur. perinde. ac. si. effect. nat. Et. responde. ut. in. glo. Nec. ob. j. de. libe. z. po. sthu. l. si. a. primo. z. de. in. ius. rup. z. irri. testamē. to. l. iij. in. prin. vbi. tractatur. de. commodo. eius. qui. est. in. ventre: z. tamen. non. habet. pro. nato: quia. illud. speciale. fauore. alimentorum. z. testa. mentorum: ut. not. ibi. glo. que. sunt. notabiles. C. Ultio. iste. s. facit. ad. questionē. not. p. C. uil. s. de. sta. ho. l. qui. in. utero. scilicet. q. si. ē. posituz. bannum. q. pro. quolibet. lupo. quem. quis. cepe. rit. debet. habere. x. q. si. aliquis. capit. lupaz. que. habet. lupos. in. ventre: q. debeat. habere. tantū. x. quia. quod. ē. in. ventre. q. habeatur. pro. nato. est. verum. quo. ad. cōmodum. suū: non. q̄tuz. ad. cōmodum. aliorum. facit. ad. id. quod. dicam. j. de. opt. le. l. qui. libertinis. s. pe.

Ex. s. sequenti.

¶ An appellatiōe liberorū contineat nepotes z. an i. puicis in quibus uiget ius italie suffici. ant. iij. filij ad excusationem sicut in italia.

Non solum. Istum. s. etiam. sum. maui. ibi. extenditur. No. q. appellatione. liberorum. continentur. ne. potes. Nec. ob. s. de. testa. tut. l. quid. si. ne. potes. z. j. eo. l. sed. z. milites. in. prin. quia. ibi. loquitur. in. appellatione. filiorum: quo. casu. re. fert. vtrum. proferatur. ab. homine. uel. a. lege: et. dix. instit. qui. da. tuto. pos. s. quid. si. nepotes. per. Jaco. de. are. z. Pe. z. dicaz. in. l. quid. si. ne. potes. z. in. l. gallus. in. prin. C. Querit. gl. de. vno. quis. est. numerus. determinatus. in. filijs. Responde. ut. in. glo. C. Quero. quid. in. puicis. in. qbus. uiget. ius. italie: nunq. sit. idē. quod. in. italia. q. sufficiant. quattuor. filij. Dic. q. non. im. mo. requirunt. quinqz. sicut. in. prouincis. ut. in. situ. de. excu. tu. in. prin. Nec. ob. l. i. z. l. si. de. cē. si. quia. ibi. loquit. in. tribus. secus. in. alijs. ut. isti. tu. eodez. titu. in. prin. z. per. hoc. credo. falsam. gl. que. est. C. qui. numero. li. l. iij. lib. x. que. dicit. q. tres. filij. excusant. a. muneribus. personalibus. in. prouincis. habentibus. ius. italie. sicut. in. ipsa. italia: quod. credo. falsum. per. dictum. prin. in. si. de. excu. tu. z. quod. ibi. dixi.

ferre z. est re. fert. io. an. i. d. c. decet. s. in. meo. defi. cit. adde. tñ. qd. cōtra. io. an. tex. aper. tus. videt. in. l. cura. s. d. fici. d. mune. z. hono. cuz. alijs. allega. tis. p. me. in. apostilla. po. sta. in. l. si. cū. dotem. s. si. marit. s. sol. ma. z. bec. ij. opi. s. io. an. in. pūcto. iu. ris. verior. vi. det. q̄qz. in. iudicādo. et. p̄sulēdo. au. ctoritatem. io. an. sequi. vellē. ad. alle. gata. per. io. an. in. q̄stum. volebat. q. priuilegiuz. erat. p̄ctuz. r̄ideo. q. il. lud. ē. veruz. si. iā. effectuz. suū. sortituz. ē. p. l. fin. s. vñ. lib. z. ita. itelligat. d. c. decet. vel. p̄t. r̄ideri. put. fac. dy. in. d. c. decet. illud. p̄cede. re. q̄. adhuc. super. sūt. r̄eli. ge. p̄uilegij. p. l. z. vniuf. s. si. su. j. b. q̄stio. si. ob. text. i. l. i. C. q. nu. lib. ga. r̄ideo. q. il. la. lex. plures. hz. intellect. vñ. tenēdus. est. ille. q. iuri. b. cōcordat. cuz. iura. turi. b. cōcordare. fit. licitū. l. i. C. de. inoffi. dona. z. i. au. tē. de. exbi. z. intro. re. s. fi. cz. vulg. nō. ob. no. p. ange. in. d. i. minoribus: qz. nos. loq. mur. i. his. q. hēnt. tractū. successium. v̄puta. i. mu. neribus. que. diuersis. tē. porib. impo. nunt. fm. exi. gentiaz. ipse. s. io. i. etate. lo. q̄. q. hz. tra. ctū. cōtinuū. z. ita. ista. que. stio. in. pūcto. iuris. mibi. vi. detur. ardua. z. iō. dñi. bo. noñ. fecerūt.

Ex. §. sequenti.

Exceptio dilatoria qñ possit oponi post lit. ptestatã.
Numerum. Hunc. §. summaui. s. ead. l. ij. responso in tex. Ibi non infra tempus zc. z hoc facit ad questioñe quaz ibi dixi ibi au pñiantur. nõ ob. de re iudica. c. abbate sane. lib. vi. z ibi no. per Jo. mo. Cõtra huc. §. oppo. q. debeant tibi au pñari filij nati post citationem. et sic op. de. l. ij. C. de cõ sor. eiusdem litis. z de eo quod no. s. de procurat. l. põ ponius. §. rati. Sol. scõm Ray. aut exceptio dilatoria su peruenit post litem confes. z tunc aut facto aduersarij: z tunc põt post litem contesta. opponi: ut in pñarijs. aut absqz facto aduersarij superuenit: z non põt: ut hic. z remittit ad id quod dixit Ray. C. mãda. autent. presente. sed recollecta e falsa: quia debet allegare de fideius. z te neas menti ista uerba. s. id quod dicunt q. exceptio sup ueniens zc.

Amplius. Numerus trium tutelaruz uel cu rarum simplicium non mixtarum pupillorum diuersum patrimoniu habentium non com mune principaliter iustaz excusandi facultatem prebet a quarta. hoc dicit. Ibi curas: si tres inter tutelas z curas ga habet duas curas: vnam tutelam uel ecõtra. Ibi mi noribus: nec pprie excusatione habentibus uel existen tibus per sex menses: ut. l. nõ tamẽ j. eo. titu. scõm By. Ibi nobilis: ratione scientie non ratione originis scõm Ray. qui dicit se dixisse. C. de posthu. l. prouidendũ. Sz facit illa. l. q. quis efficit nobilis ex scientia uel pppter sciẽ tiã ad hoc facit optime quod not. s. pro socio. l. si socie tatem. Sed quicquid dicat dominus Ray. dic q. vulpia nus fuit nobilis ratione originis: habes. j. de censu. l. i. i prin. Et nota q. hic appellat eum nobilem. z. j. eo. l. dixi mus. appellat eum nobilissimum. ex quo nota q. super latium z positiuuz in eadem persona concurrunt. facit j. de verbo. oblig. l. ubi autem non apparet.

Ex. l. sequenti.

Tres fratres hñtes cõe patrimonium debet habere unum extrinuz si sit reale. si personale tria.

Tria onera. Ista. l. cõtinuaf. Ibi onera. interdum vnũ onus sufficit. ut in. l. si quis inter tres. j. eod. in prin. Ibi tutelarum: non delatarum oneris causa: ut. j. eo. l. spadonem. §. ciuitatis. uerfi. sed neqz fm By. Sed cõtra hoc multum facit. l. si quis tutor. s. de ritu nupri. dicit in. d. §. ciuitatis. Ibi excusa. p hoc potest dici q. qñ ta nominatio ipso iure nõ valet: adeo ut nõ teneatur tu tor se excusare. facit ad hoc. l. legitimos. s. de legiti. tut. z hoc tenet glo. que incipit quartam in prin. Sed meli us no. in prin. glo. oportere. Ibi pupillorum. id est i di uerfis eiusdem persone rõnibus. C. Glo. in. §. amplius oppo. de. l. i. C. qui. nu. tu. et de. l. spadonez. §. qui iura j. eo. ntu. Et responde ut in glo. z dic plene ut no. in di cta. l. i. facit quod dixi in principio huius. l. Item oppo. glo. de. l. i. C. qui. nu. tu. Et responde ut in glo. z eodem modo responde ad. l. si quis inter tres. §. si. eo. titu. i. gl. que incipit separatio. glo. dicit sic ergo generaliter dz di cere grauitatem. C. Ultimo hec. l. tria onera inducif in ar. ad questioñe. tres erant fratres habitãtes in eadẽ do mo. Impositum est onus per ciuitatem de estimis q. de beat hẽre vnum estimũ tantũ: si tenent patrimoniu indi uisum: si diuisum q. debeãt habere tria scõz Ray. quod est uerũ in onere imposito rõne rerũ. secõ in onere perso nali uel iposito rõne plone: qa tũc idistice debet hẽre tria vt. C. de cura. l. l. j. x. z qd ibi dixi hic iunge. Ni. de nea.

Ex. l. sequenti.

Quando pẽdente iudicio admittat cumulatio.

Primus. Ad tertiã tutelã uel quartã vocatus appellatiõe iterpo sita et ea pendẽte ad aliã vocari non põt: s. ter minus illi appellatiõis exspectat z in ea succubẽs quar tã repellit. eius aut victoria illã admittere: nisi illa de iure

fuerit recusata. h. d. Ibi pmouebif. id e nomiabilif. Ibi de tertio. z poterit se excusare a quarta ppter tertiaz a q appellauit. Ibi z in appellatiõe z sic nõ teneat interi ex cusatio ipso iure. Ibi in excusatione z appellatiõe iterpo sita sup ea. ibi illius. uide quia hic habes quãdã gl. que dicit dicere non tenet. z scõm hoc habet finitus e termi nus futurus z nõ habebis expectare. In tex ibi tamẽ ha bebis. postea terminus futurus nõ terminũ futurũ Ibi recta rõne. hoc satis est bene statutũ si enim zc. Ibi sus cipiet scilz pendẽte appellatiõe super tertia. Ibi stãte. id est postea existẽte. Ibi leges. que volunt q. quis subeat onus quattuor tutelaz. C. Gl. oppo. quattuor modis. Primo oppo. de. §. qui autẽ. institui. eo. Et respõde: ut glo. z que sit ratio q. a nominatiõe tutele nõ põt appel lari: sed a nominatiõib. aliorũ pupillorũ munerũ sic: ut. l. i. §. si quis. j. quãdo app. sit. z no. per gl. C. de temp. appel. l. i. per Guil. in. l. hi qui ad ciuilia. C. s. appella. z dicit. j. eo. l. scire in prin. C. oppo. glo. de. l. si quis inter tres. j. eo. Et responde ut in glo. C. oppo. cõtra glo. q. non ipso iure sed excusatione proposita. ut dicta. l. si qs inter tres. in prin. So. ibi se excusat: quia non erat inten tus alijs. hic alijs erat intet: qa hẽbat litigare in cã sup appellatiõne interposita a tertia datione tutele. facit ad hoc. l. iam tamẽ. j. iudica. sol. z. s. de exerci. l. ne i plures. C. Et ista iducunt in arg. ad questioñe contra glo. que est in. l. edita: que dicit q. pendente iudicio admittit cu mulatio actionis: si talis est secũda petitio q. lata senten tia absolutoria in prima non ob. exceptio rei iudi. i. alia. alias secus esset p. l. fundi. z. l. fundũ. z. l. sed si ante. j. d. exce. nã uides hic q. lite finita super tertia tutela z voca tio ad quartã. sed ea pẽdente nõ: z ista demũ possũt fieri appellatiõne pẽdente que possunt fieri in iudicio pñi cipali: ut. l. postq. §. imperator. j. ut leg. no. ca. z nota. z tene menti hoc generale: dominus Ray. i recollectis di cit dixisse By. ppter quod rephendit euz: z ad istũ tex. respõdet q. ibi pñia questio erat preiudicialis ad scõam qa si i tertia retinet excusat a qñta: ut hic i tex. z sic nõ so lent simul admitti: ut. d. l. sed si ante. secus si nullo mo do prima possit facere preiudiciũ secunde: ut dicta. l. fũ di z dicta. l. fundũ. z dicta. l. sed si ante. z hec sũt uerba. By. licet Ray. eũ rephẽdit per ea: ut ipse fatef in additi onib. antiqs. z de hoc hẽs plene p. By. ex. de re. iur. c. nullus plurib. lib. vi. Et redeas ad glo. z oppo. d. l. no minationis. C. de appel. z recitat gl. que incipit hãc. l. que. h. d. C. Ho. finẽ huius rei eẽ finẽ alterius. z facit p glo. in. l. inter litigãtes. s. de iureiur. scõm Jac. de are. Et aduerte: quia sup ver. faciet hẽs quãdã gl. que dicit quasi dicat excuset me uides q. mutat personas ne faci at te errare: z ideo melius diceret se zc. Ni. de nea.

Ex. §. sequenti.

Pñ an p munere suscepto p filium possit conueniri ante filium.

Si pater. Tria onera tutelarũ penes eosdẽ q sũt i eadẽ pñte ul ipz i pñte hñ res existẽtia ab alijs tutelis excusat nisi pñe uel eaz alte ra accepta fuerit absqz uolũtate pñna. h. d. Ibi fili: i po testate. Ibi uerabil: de qñta tutela ul cura. Ibi pñi: s. cu ius uolũtate habuit fili. als sec: ut. j. l. pñi. Ibi domui. i. pñimonio. Ibi nobilissimo dic ut. s. e. l. ij. i fin. appet quod appellat eum nobilem. C. Sequitur. l. tria onera que continuatur. ibi sufficit. id e quo ad onus uni pñi monij excusat. ibi pdesse: nec pñi nec sibi. ibi rupturi: qa piculũ ad pñem ñ pñinet. fm By. Gl. i isto. §. si pñ. op. de. l. pñi. Sol. ut gl. C. Querit gl. qñ itelligat unuz on ipositu uni domui. Et rñde ut i gl. z allegat p. gl. Ja. s. are. l. filio. j. d. l. i. z. l. i. j. d. munc. z hono. Inducif i ar. q. qñ un de domo sustinet onera q. oes de domo uidẽf sustinet: ut. l. tria onera. C. Gl. op. duob. modis: z qñit de duob. z pmo op. d. l. si fili. de tute. z rñde ut gl. Itẽ oppo. gl. d. l. spadone. §. si ciuitas. j. eo. Et rñde ut glo. C. Tertio qñit gl. z aduerte: qa e falsa dic ipa nõqd pñ

statutũ expf sum super h videlicet q propter de crescentiam liberorũ ces sat priuile giuz immu nitatis. secus dicit statu tum si vnus tantum mo riatur quia nihilominus durat priuile giuz. AD DE prie p ti bun apo stile dum lo quitur e p uilegio con cesso ob li beros pcre atos. bal in terminis cõ filio. ci. inci piẽte uerba domini. iij. volu. Ad p tem dum lo quit de mẽ te minore si petẽte tuto re adde ro in terminis consilio. cc. lxxviii.

poterit statim contineri. et responde ut gl. et habes ex ista glo. notare qd pater qui conuenit p munere suscepto p filium pot conueniri ante qd ipse filius. gl. e falsa p. l. i. C. d. cura. li. x. qd ibi no. S3 potes ibi dicere qd ibi loqf ubi pf tenebat reipublice: quo cau oz qd pueniat an pncipa le etiã de iure antiquo: z e speciale in pte: ut ibi no. glo. qd e falsu: ga idẽ e in quolibz itcedere penes republi. ut. l. iij. in fi. de adm. re. ad ciui. perti. z ibi gl. hic. aut lo quis ubi pf tenebat priuato: z sic intercesserat penes p uatũ inter qd e differẽtia de iure isto. ut no. gl. j. d. adm. re. ad ci. perti. l. iij. in fi. z. l. si filius. e. ti. z pbat in. l. mo/ scbis. j. de iure fil. l. j. gl. no. S3 iũ z male in. l. iperatores. S idẽ rescripserũt. j. ad munic. Sed qd teneas ista glo. remanet uera: cũ hic pf nõ intercesserat penes republi. ca: z ideo de iure antiquo poterat conueniri tãqf fideius/ sor filij qui uidet eẽ cõtinu: ut. l. cũ filius. j. de uerb. ob. ergo nõ dz posse conueniri ante qd pncipalis: ut. l. non re. cte. C. de fideius. Et quare aliud oli i republica qd i alijs. ratio no. in. d. l. i. z sic fm istã habes qd pf q obligaf p fi lio penes re publicã posset conueniri anqf filij. Ja. d. are. l. j. S3 iũ in. l. suũ. S. an filij. j. de uerb. ob. z dixi i au. d. fide ius. S. i. z uidetur gl. C. de fideius. l. sicut. quã gl. teneas cordi. z per hoc e falsa solutio. An. de pñis qd dicit qd pa ter conueniebatur ex contractu filij tanqf tutor: z ideo po terat conueniri. Wico. de neapo.

Ex. l. sequenti.

In abiguis iudex eligit. z an ordo omiffus vitiet. z cũ qd e ad tertiã quartã tutelã a diuersis iudicibz uocat q pferaf. z cũ repiunt duo testã valida eodẽ tẽpõ cofec ta an iudici incõbit alter ppare. z an uocat ad duas tu telas pẽdẽte iudicio electiõis possit ad aliã uocari. Et an in electiõẽ sit legati q cõtulit eãdẽ pben. duobus cõ cedet cui uelit z rescriptũ caput robur a tpe pñtatõis iõ absolutũ a papa si gaudet bñficio an pñtatõẽz absolutõis

I duas. Habẽti duas tutelã si due d ferant diuersis tẽpõribz prior posteriori pferf. si uero in simul deferãtur erit il la ascripta quã deferẽs declarauit. b. d. z sic qsi dicat be nedico eũ excusari a quarta: z sic iperator zẽ. pp istã lit terã q sequit etenĩ zẽ. Et expone si p quãuis: z hic inci pit rñsio dy. z gl. Ibi iperatoris: cõstitutiõis eũ tutorez. Ibi ad aliũ. hoc uerũ ibi cõstat de ordine. si aut nõ con stat sequit sinautẽ zẽ. Ibi creatus. id est in diuersis eius dẽ plone creationibz. uel dicẽs tutoribz: z sic intelliges in pte z filio q erãt in ptãte quoz tutele sibi profũt ad i uicẽ. Ibi eũ. f. creatũ. Et nota qd in abiguis iudex eligit. ad qd facit. j. de re. iur. l. in abiguis. z de iure do. l. i. abiguis. z de iure fil. l. nõ puto. fm Ja. de are. z facit qd no. in Specu. de lega. S. nũc uideãdũ. S. qd si pf. C. l. op. duobz modis: z qrit de vno: z inducit ar. ad vnũ oppo nit gl. z nõ soluit qd ordo nõ spectet: ut. j. d. sol. l. nec enĩ By. hic soluit: cui uerba recitabo in fine solutiõis. j. e. l. cũ hui. cõcordat sol. quã ponit Ly. in. d. l. nec enĩ vno tãtũ mẽbro addito: z oibus solutiõibz spretis sic dicas: qd aut loqf de ordie quo ad seipsã: z tũc spectat ordiez ga inordinatũ nihil zẽ. in au. d. de here. z fal. S. inordina tũ. aut loqf habito respectu ad aliud: z tũc distigue: ga aut qrit nunqd ordo omiffus vitiet rẽ de q agif: z tunc aut e ordo necessitatis: z tũc ordo omiffus uiciat: ut. l. ij. S. prius. de vulg. z pupil. z de hñdi. insti. l. vt debitũ. aut est simplex institutio ordinãde uolũtatis: z tũc nõ uiciat. j. de pecul. l. qdã. z insti. de le. S. ante hñdis. aut e du biũ: z tũc idẽ q nõ uiciat: ga censet tanqf simplex institu tio. ut. C. q testã. fa. pos. l. abiguitates. z. l. pposteri. aut qrim an ex ordine resultet ius z tũc aut dispositio legis uel hois uolũtas e certa et ex ordine ius si resultat neqz curam de ordine: ut in dicta. l. neqz enĩ. z dicta. l. quidã z in. S. a te. de leg. ij. l. cũ pater. S. fidei tue. z sic aut e in certa: z tũc ordinẽ sequimur: ut. l. generatf. S. qd ergo. j. de fideicõ. liber. z. l. gallus. in. S. i. j. de lib. z postbu. z de here. insti. l. q soluẽdo. z dicta. l. cũ pf. S. a te. de le. ij.

z de usufruc. leg. l. quoties. modo habes solutionẽ om nium scõm By. Sed By. ponit ista uerba. d. hac solutiõẽ habes per Ja. de are. in. d. l. quoties. d. usufruc. lega. z Ray. in. d. l. neqz enĩ. j. de solu. C. Itẽ op. glo. de. l. si in plures. j. de excep. Sed opponit etiã de oibz. ll. allegatis in gl. Et responde ut glo. z ubi glo. dicit qd cõmittit sorti. qd itellige ut i. l. i. C. vti possi. i. gl. magna. in fi. qd est no. querit gl. pone qd tertia z quarta tutela e data a diuersis iudicibz: que dicat pferri. Et rñde ut gl. qd itellige iurisditiõis cuius vtriusqz incola e: z origia riuus tãtũ in alia. Sed si sit in vna originariã tãtũ in alia incola: tunc declaratiõẽ facta a iudice incolat incola pre ferf: ut no. glo. C. de incolis. l. ciues. lib. x. z facit. l. liber tas. S. prescrip. j. ad munic. fm Ray. z sũt uerba By. Sed certe gl. l. ciues. S. dicit in cau ubi defert a iudicibz uel incolat uel originis: ga dicit eẽ in electiõẽ uocati ad mun uel ad on: ut possit accipere qd mun uelit. z Al dra. dicit obere ad superiorẽ recurri: z forte istud e uer et uideat sibi declarata tutela q min onus bz. ar. illius gl. No ob. l. si duo. de re iudi. ga forte ibi erat debitum id qd cõtinebat in snia iudicis ad plus condẽnatis: z sic nõ dicit p aliã sniam obitor liberari: z ad superiorẽ recur rim. ar. j. de regu. iur. l. id qd nostrũ. in fi. z ar. j. de iter dic. z rele. l. flegatoz. sed hic nõ erat obligat ad aliquã tutelã an: z iõ minus intelligit sicut i uocatiõẽ muneris. nec ob. qd põr dicere qd hic e spãle fauore pupillõrũ: ut itelligat de minori tutela: ga idẽ fauor e in pupillo bẽn te paruã tutelã sicut in hẽnte magnã quasi par ratio zẽ. S. de ritu nuptia. l. nõ solũ. Preterea glo. in. l. ciues lo gtur in munere publico: qd e introductũ fauore reipu blice que e magis fauorabilis qd pupill. ar. ei. qd no. C. de tẽpõ. app. l. i. de hoc aliquatf tãgif p By. j. de leg. i. l. qui duos. in prin. z scõz ea que dixi nõ ob. l. iij. in fi. de colle. illi. de q Ray. oppo. z nõ soluit: ga scõm ea que di xi concordat. z de ista questione not. Guil. C. de sacro san. eccle. l. neminẽ. in. ij. col. C. Ultimo dicit gl. ista. l. fa cit ad id qd no. C. de edic. di. adri. tol. l. i. S. i. z quando inueniuntur duo testamẽta z nescitur quod fuerit pri us uel posterius qd recurrimus ad iudicem z iudex con firmat quodcunqz uult. sed domini hoc non est uerum: quia licet glo. in dicta. l. i. non firmat pedes: tamen uer tas est qd neuter est heres: ut in glo. z melius. j. de bon. pos. scõm tabu. l. i. in pri. z ibi dicas. C. Quero extra gl. pone qd iudex non elegit quã tutelã suscipere habet ci ratur ubi iudex uocauit eum ad duas: nunquid poterit pendente isto dubio uocari ad aliam. Dic qd non scõm Jac. de are. s. eo. l. diximus. C. Querit A. parti. pone qd legatus concessit duobus eandẽm prebendam: nec ap paret cui prius uel cui posterius: an debeat esse electio legati cui uult eã cõfirmare. De hoc habes casum scõm eum extra de rescrip. c. duobus. lib. vi. C. Ultio prestat iste tex. argumẽ. qd mandatum seu rescriptum principis accipiat uigorẽ a tempore presentationis litterarum. fa cit ad hoc. C. de libe. cau. l. iubem. S. facit. l. si sponsus. in prin. C. de dona. inter uirum z uxorem. facit. l. qui absẽ ti. in prin. j. de acquir. posses. Nec ob. C. de repu. l. licz ut no. glo. in dicta. l. qui absenti. z sic prestat argumen. quod si aliquis erat excommunicatus: z fuit absolutus per papam eo absente quod absolutio nõ proficit sibi ni si absolutio perueniat ad noticiã suã. et solet notari i. d. l. q absenti et no. io. theutonic. ij. q. v. c. i. W. d. nea.

Ex. l. sequenti.

An iperator sit dñs ton mundi. Et quot debeãt eẽ p fessores doctrinã i qlibz doctrinã. Et stãte statuto qd p snijs interlocutorijs nõ pñt capi. nisi pro vtraqz parte. intelligitur pro qlibet snia. et que ciuitates uocẽtur me tropolitane. et que sit differẽtia inter forũ et locuz iu diciõrũ. Et an maxime ciuitates possint immunitatem concedere. Et an canonicus cui per papam concessã e prebenda ultra numerum canonicorum taxatum gau deat priuilegio canonicorum.

Grammatici. Grammatici rethores & medici
 sicut in inferius designati. Ibi sophiste. i. dialectici.
 Ibi qui. s. medici. Ibi muneribus que sunt publica aucto-
 ritate & utilitate: & intelligas in psonalibus. Ibi & heres:
 dic ab herisco quod est idem quod diuido: quod patet. s. fami.
 heris. in rub. & no. ex de rescrip. c. quia. li. vi. per archi. &
 de re iudi. c. i. li. vi. s. Ray. Ibi manifestum vel manifestum
 s. m. By. Ibi uniuerso. No. principem romanum esse
 diem totius orbis: & ita testatur in. l. deprecatio. s. ad. l.
 rbo. de iac. Nec ob. C. de sum. tri. l. cunctos. ubi videt
 dicere quod sunt alij non subiecti. & de eunuchis. l. fi. & quod
 ibi no. ga ibi loquit de facto. na. de facto alique prouin-
 cie non sunt sibi subiecte: sed de iure oes sibi subiecte sunt.
 & ita dicit. Pe. in. d. l. i. C. de sum. tri. quod credo verum:
 nisi per aliquod tempus sit secuta prescriptio: ut dixi plene
 post An. de pisis in preambulis vsus feudorum: licet ptra-
 rius tenet doc. in. l. cooperit in. fi. C. de pscript. xxx. annoz.
 Preterea hoc non videt verum: cum enim fracia ab eius
 dno sit subtracta & rex francie sit exepus ut hies insti. de
 pa. po. s. fi. Sed glo. ptra no. in. l. hac edictali. de pa. iur.
 ra. fir. plene dicit ut dixi in dictis pambulis qonibus & di-
 xi etiā in ti. de pa. po. insti. credo enim regē francie subie-
 ctus esse imperio. Non ob. l. in noie dñi. C. de offi. psec.
 pto. affri. ga illa facit pro me: ut dixi in ti. de pa. pote. to-
 tus mundus allegat illā. l. pro illa pte. sed vitas est in cō-
 trarium: ut dixi in dicto titu. Ibi minoris. facit. j. ad orfi.
 ci. l. i. & quod ibi no. Ibi medicos: qui curent pro ciuita-
 te. Ibi quotidie tres: qui doceāt in ciuitate. Ibi secundo
 s. numero. vij. medicorum: & iiii. grammatiorum: & subaudi
 decet vti & c. & ibi declarat q sunt maxime ciuitates & que
 maiores & que minores: de qbus. s. fecerat mentionez.
 Ibi tertio. s. numero. v. medicorum: & trium sophistarū: &
 repetit decet vti minores ciuitates: habetes for. causaz
 & locum iudiciorū dicunt maiores. habetes enim metropo-
 litanū dicunt maxime ciuitates: sed dicunt minores
 que caret istis. Ibi licet. s. ciuitates. Ibi muneribus. i. in
 fauore soluentium munera: quod redū daret in lesiones
 eoz si non possent viuere. C. glo. opponit duobus mo-
 dis: & qrit de qnqz qonibus. primo op. de. l. qunqz. de
 insti. Et rñde vt in glo. C. Seco op. de. l. parabolani. C.
 de epis. & de. Et rñde vt in glo. & no. quot noia habent
 medici. C. Querit glo. quor debeāt esse in vtraqz doctri-
 na: nunquid in gramatica debent esse quattuor & quat-
 tuor sophiste: an debeant esse quattuor in vtraqz. Re-
 spode q quattuor in qualibet doctrina. Notetis dñi ex
 ista glo. arg. pro statutis in qbus cauef q no possint per-
 cipi pro sententijs interlocutorijs ab vtraqz pte: nisi. x. an
 a qualibet debeat recipere. x. an ab oibus vna. x. trñ. dñi
 ista glo. pstat ar. q a qualibet dz recipe insoliduz habes
 de hoc in auē. de iudi. s. neqz autē labor. coll. vi. facit id
 quod ibi dixi post Ja. de bel. & no. bene hāc glo. C. Be-
 inde qrit glo. que dicunt maxime ciuitates. Et rñde vt i
 glo. C. No. ex glo. q maxime ciuitates vocant metropo-
 litane q hñt archiep̄m. metropolis enim archiep̄s dicit:
 vt patet in auē. quo oporteat epi. & de epis. & p hāc glo.
 dñat Ja. de bel. glo. que est in auē. de defen. ciui. s. & iu-
 dicare. col. ij. dñi vocat maiorē ciuitatē florētiā: & ita dñ-
 nabit By. sequēdo eum: sed certe illud nō est verum q
 tum ad ciuitatē florētiē: quia illa hz trñ ep̄m & nō vocat
 eam maximā: sed vocat eā maiorē: quod certum est eē:
 quia scio q ibi est forum & reddit iudicium. in eo autez
 quod dicit glo. de ciuitate pistorij q fit minor. glo. pos-
 set male dicere: quia imo non est verum: immo maior dz
 dicit: quia ibi est forum & reddit iudiciū. C. Querit glo.
 que est differētia inter rethores & sophistas. Et rñde vt
 in glo. C. Querit glo. que vocat ciuitas metropolitana.
 Et rñde vt in glo. C. Querit glo. que est differētia inter
 forum causarum & locum iudiciorū. Et rñde vt in glo.
 quā teneas cordi. s. q forum dicat vbi cognoscit de cau-
 sis criminalibus. locus autē iudiciorū vbi de ciuilibus.

Querit glo. qualiter est impossibile regere. Et rñde
 vt ibi. Et no. ex hac. l. q impossibile dicitur quod de iu-
 re fieri non pōt: sed de facto sic: & pcordat. l. filius. & alie
 .ll. allegate in glo. C. Querit glo. nunqd maxime ciuita-
 tes possint imunitates concedere vltra istum numerum
 in iudicium suum. dicas q sic: p iudicat enim sibi cōce-
 denti: non tamē valet in iudicium publicum. Ita intel-
 ligas hunc tex. facit. j. de iure iur. l. hi qui circa hoc hēs
 glo. no. C. de decu. l. vacuatis. li. x. C. Quid enim ecōtra
 si princeps concessit alicui imunitatē: an iudicabit sibi
 vel ciuitati. Dicam. j. de le. i. l. ab oibus. & C. de exac. tri-
 bu. l. exactores. li. x. C. Ultimo versi. superinducitur ad
 questio. talem. s. m. Ja. de are. In aliqua ecclesia erat cer-
 tus numerus canonicorū taxatus: papa nō concessit in
 illa ecclesia pbendam vltra numerum taxatum: nunqd
 talis gaudebit priuilegio canonicorū. Iste tex. optime
 prestat argu. q non. Pico.

Et philosophos. Vere philoso-
 phates excusatio-
 nem consequuntur a tutela & cura: secus si ficte: & idē in
 alijs priuilegijs per que immunitas eis adiudicatur: et
 legatione militia vel alio famulatu conceditur & ademp-
 tione speciez sacerdotij & gymnasijs administratione. me-
 dicus nō semel approbat poterit reprobari. h. d. Bar.
 Ex. l. sequenti.

Archieps capuan redeūtes d studio doctores exami-
 nabit & si indignos repiebat illos reprobat & doctor
 mino: xxv. an. in integrū restitui. petere non pōt. & qd sit
 gymnasium: & de dictione alius. & an impator ante coro-
 nationē possit priuilegia concedere. Et an populus ro.
 qui semel impatorē approbauit possit illum reprobare.

Ed & reproba. Nec lex cōti-
 nuat. Ibi re-
 probari medicum. s. causa legitima subsistente:
 alias secus: vt. j. de decre. ab or. fac. l. quod semel. & no.
 in. l. vt gradatim. s. reprobari. j. de mu. & hono. s. m. By.
 Itē non ob. j. de decur. l. pe. in fi. vt ibi no. Et facit istud
 pro eo quod fuit semel factus in regno per archiep̄m ca-
 puanum qui oēs de istis partibus redeūtes voluit ite-
 rum examinari in ciuitate neapolitana: & qplures repro-
 bati fuerunt: & vellet deus q ita fieret nunc. Ibi pstitu-
 tis. s. q debeant eē in vnaquaqz ciuitate. & no. tex. qui se-
 quitur. Ibi philosophates. facit iste tex. ad. q. quaz hēo
 per glo. C. de mune. & hono. l. professio. li. x. vbi dicitur
 q doctor legum minor. xxv. anis non possit petere resti-
 tutionē in integrum si est deceptus in iure: quia pōt sibi
 dici professio & desiderium tuum inter se discrepant: et
 doc. formāt istam qonem alibi: non tamē allegant istam
 glo. que tamē est notabilis satis. Ibi constitutiones: ab
 eo latas. Ibi legatos. Nota q speciale est in istis vt non
 cōpellant accipe legationis offm: ergo in ptrariū est ius
 cōmune. de cōpen. l. i. & ad muni. l. i. in fi. & sic alij cōpel-
 lentur suscipere officium legationis. facit. l. munerum. s.
 legati. de mu. & hono. & l. iiii. s. ordine. de deleg. habes
 glo. ordinariā in. l. si qs decurio. C. de decuri. C. glo.
 in. s. & philosophantes. oppo. vno modo de. l. ij. s. qui
 pueros. de excu. tu. & de. l. poete. C. de psec. & medi. Et
 rñde vt in glo. l. sed & reprobari. C. glo. op. quinqz mo-
 dis & querit de vna qōne. C. op. de. s. semel. insti. qui
 manu. non pos. Et rñde vt in glo. C. Beinde op. de. l.
 iudex. de re iudi. Et rñde vt in glo. C. Itē oppo. de. l. si
 ab arbitro. C. qui satis. cog. Et rñde vt in glo. Et vt me-
 lius soluas omnia contraria. dic q h fuerat causa repro-
 bationis: ibi nō. de hoc no. j. de decre. ab or. fa. l. quod
 semel. & plene per By. extra de regu. iur. c. quod semel
 placuit. li. vi. C. op. de. l. i. & ij. C. de mino. Respondeo
 vt in glo. C. op. de. l. iij. s. causa. de arbitris. Bic vt in
 glo. C. Querit glo. quare isti monstrāt se non esse philo-
 sophos. Et rñdet vt in glo. & vbi allegat. C. de profes.
 & medi. debet allegare de mu. pa. C. Querit glo. qd est
 gymnasium. Et rñde vt in glo. dicit. uel expone: ut. l. i.

I duos
 s. gram-
 matici. vtrū
 d esse ciuita-
 tis sit q ha/
 beat episcop-
 um. habet
 per Abb. &
 moder. in. c.
 .i. de offi. or-
 di. per bar-
 in. l. i. de me-
 tropo. li. xj.

.C. de natura. lib. 7. de mune. 7. hono. l. septem in prin.
Cōtra hunc tex. extra glo. oppo. q. male apponatur
 verbum alium. cum de eius natura sit implicare ad pre-
 cedentia: vt. j. de re. du. l. quidam regulatus. ergo impli-
 cat q. esse militem sit famulatus: quod est falsum: vt pa-
 tet. j. de mili. testa. l. 1. So. glo. in. l. non soluz. §. queritur
 .s. de procura. q. hec dictio alium: non implicat: quia si-
 mile habes ibi crucifixus erat xps 7. alij duo latrones: vt
 no. in dicto. §. queritur. in. auē. vt defunc. seu fu. in prin.
 coll. ij. fm. An. de pifis. Ray. inducit hunc tex. pro impe-
 ratore non coronato: 7. non dicit plus: videlicet q. pri-
 uilegium ab eo concessum valeat 7. teneat cum dicat hic
 tex. ingrediens mox principatum 7. de hac. q. hēs ple-
 ne per Ja. de are. in. l. bene a zenone. C. de quadri. pre-
 scrip. Ray. tenet q. possit priuilegia concedere: quia ho-
 die est deuoluta imperij electio ad manus sedis aposto-
 liche: vt extra de re iudi. ad apostolice. li. vj. ergo sicut po-
 pulus romanus olim elegit imperatorē absq. aliqua cō-
 firmatione: vt. s. de consti. princi. l. i. ita hodie papa nec
 eget confirmatione. glo. tenet contrarium in dicta. l. be-
 ne a zenone. pro quo fact q. electio non tribuit ius ele-
 cto. C. de iurisd. om. iudi. l. priuatorum. nisi tantuz quo
 ad hoc vt reuocari non possit electio per eligentes: vt in
 auē. de coll. §. ad hec. coll. ix. 7. ibi habes gl. 7. ibi dixi de
 hac materia. Et si vis tenere opinio. Ray. potes respon-
 dere ad contraria: quia ibi loquitur in dignitatibus infe-
 rioribus: vbi electio non tribuit ius quo ad oia. **C** Sed
 hic 7. in superiori ver. ex sola electione ius tribuit: vt pa-
 tet in. l. pe. in. fi. C. de decur. li. x. 7. per ea que dicam in. l.
 ex eo. de mili. testa. 7. vide in Spec. de hac questione. de
 rescrip. presenta. §. ratione igitur. ver. item q. obtentuz:
 7. per archi. extra de re iudi. ad apostolice. li. vj. **C** Ulti-
 mo tex. l. sed 7. reprobati in prin. facit in ar. pro glo. no.
 quā habes in. x. coll. si de inuesti. inter do. 7. vasa. lis ori.
 .c. i. q. populus romanus qui semel approbavit impera-
 torē posset eum reprobare 7. degradare. Duil. ponit de
 hoc. ff. de legi. l. non ambigif. 7. dixi in. d. c. i. **P**ico.

Ex. §. sequenti.

Cantum est dicere paduanus quantum de padua. 7.
 propter magnam scientiam in aliquo seruatur duo pri-
 uilegia. 7. capellani cardinaliū stantes auinionū possunt
 retinere beneficia cum quo ad clericos auinionū sit cōis
 patria. an autem studentes iuri canonico sint immunes
 ab oneribus: 7. que sit ratio q. legum doc. non excusant
 vbi non docent. 7. an alibi possit legi q. in ciuitate ro. Et
 an priuilegia concessa ciuitatibus extendantur ad castra.

Amplius. Docens grāmaticam vel curās in
 propria patria habet excusationē
 in illa: secus si docet in patria aliena: nisi sint valde disci-
 plinati: quia tunc vbiq. docētes 7. extra numerum excu-
 sationem consequuntur. Idem in philosophantibus in
 ciuitate romana 7. legum doc. siue cum salario vel sine sa-
 lario doceant. h. d. Ibi habent iuxta numerum positum
 .s. l. pxi. §. i. Ibi comaneos. i. de comanea: exponit glo.
 quam allegat doc. Signorellus q. tantum est dicere pa-
 duanus q. tum de padua: quod facit cōtra id quod no.
 Ja. de are. C. de adop. l. i. de quo dixi in. l. prouinciales.
 de verbo. signi. Ibi numerum traditum. §. l. prima. §. i.
 Ibi in aliena patria. no. q. ratione magne scientie huan-
 tur in aliquo duo priuilegia specialia. scilicet q. hēt pri-
 uilegia ppria 7. aliena: 7. vltra numerum. facit quod no.
 insti. eo. §. Ite 7. ratione in. fi. glo. Ibi patrie. allegat hūc
 tex. An. de pifis q. capellani cardinalium qui stant au-
 inioni possint retinere beneficia sua cum quo ad clericos
 auinio censeatur patria cōmunis. Ibi habebit neq. in
 sua neq. in aliena. 7. vide quod no. insti. de ex. tuto. §.
 item rome. Ibi remittuntur. qui sunt isti. no. Jo. mo. in
 proemio. li. vj. **C** Quid in scholaribus studentibus in
 iure canonico. Ray. remittit ad id q. dicit Joā. mo. vbi
 ipse notet ego nescio. Sed de hac questione habes glo.
 ordinariā in. l. i. 7. ij. C. qui eta. vel p. f. q. vsq. ad. xxx.

annum habeant scholares immunitatem a muneribus
 personalibus. nam prout intelligitur in glo. studium ni-
 hil operatur vt excusentur ad tantum tempus. Eolo ta-
 men scire q. Duil. C. de sacrosanc. eccle. l. nemine. videt
 intelligere aliter illas. ll. q. intelligat eas glo. quia dicit
 studium nihil operari quo ad imunitatem: quod tamen
 est falsum: vt plene dixi in dicta. l. ij. 7. ibi videas bene. ta-
 men veruz est q. scholares existentes in studijs a turelis
 vel a cura excusari non debent cum istud sit munus pa-
 trimoniale: vt dixi plene in dicta. l. ij. **C** Glo. oppo. vno
 modo 7. querit de quattuor. **C** Oppo. de. l. medicos. C.
 de profes. 7. medi. Sol. vt in glo. 7. dic plene vt no. in di-
 cta. l. medicos. 7. ibi dixi. **C** Querit glo. que est ratio q.
 legum doc. non excusantur vbi non docēt. Et responde
 vt in glo. 7. sic hac ratione attenda doc. nostri sunt peio-
 ris cōditionis q. medici qui possunt licite legere vbiq. q.
 sed legum doc. non: ideo non excusantur nisi legētes in
 ciuitate romana: quia non dicuntur docere verā scientiā
 sed adulterinā. Et sic no. contra studia lombardie que
 non habent priuilegia: quia in eis dicitur doceri adule-
 rina scientia. dicit tamen Ja. de are. q. si princeps scie-
 rit legi in dictis studijs 7. tacuerit q. videatur tacite con-
 sensisse: vt. l. de quibus. C. de legi. 7. sic hodie per p̄scri-
 prionem poterit legi in eis. **C** Querit glo. nunquid pos-
 sit legi alibi q. in ciuitate romana. Et rii. 7. dic vt in glo.
 fa. quod no. in proe. digestoruz. §. discipuli. igitur subij-
 cit glo. q. non possit legi extra ciuitatem veterem bono-
 nie. i. extra apofas. **C** No. ex ista glo. valde fm. dominū
 signorellum q. priuilegium concessum ciuitati nō exten-
 ditur ad villas apofas: tātum est q. tum est in illis villis
 bono. 7. **C** Scias q. Ja. de bel. format istaz. q. in auē.
 qui. mo. na. effi. sui. §. si quis igitur. coll. vij. 7. disputauit
 ibi contrarium: allegat pro se. l. si quādo. C. de bo. vac.
 allegat etiam pro se. l. i. §. cum urbem. s. de offi. p̄fe. vr.
 Et pro hoc faciunt glo. no. s. de postu. l. ex ea. 7. q. no.
 in dicto. §. si quis igitur. que dicunt q. consuetudo ciui-
 tatis astringit villam vel restringit: ita q. collecta ciuitati
 imposita ad castra extenditur. facit etiaz pro Ja. de bel.
 quod no. Duil. s. de pig. acti. l. si conuenit. 7. s. de sta-
 bo. l. ingenuum. 7. quod no. doc. C. de iur. 7. fac. ignorā.
 .l. etiaz. 7. Ray. in. l. si finita. §. ex hoc edicto. de dam. in
 fec. de quibus. q. dicam. j. de leg. iij. l. prediis. §. ticio di-
 cebam contrarium in dicto. §. si quis igitur. arg. huius
 glo. quod probabā tali ratione: vrbs 7. ciuitas idē sunt:
 vt probatur ex. l. prescriptione. 7. l. singulorū. C. de edi-
 priua. Sed certum est q. appellatione vrbs non conti-
 nentur castra vel ville: vt. j. de pe. le. l. naz. quod liquide
 .s. si. ergo nec appellatione ciuitatis. Non ob. q. potes
 dicere q. in priuilegijs sit larga interpretatio. ff. de con-
 sti. prin. l. si. quia illud est verum non tamen contra. l. C.
 de inoffi. te. l. si quādo. non est eniz verisimile q. velit im-
 perator mutare naturā 7. significationem verboruz: nisi
 hoc exprimat per dictam. l. si quādo. **P**reterea etiaz in
 legatis sit plena interpretatio. j. de regu. iu. l. in testamē-
 tis. 7. tamen legatum factum de eo quod est in vrbe nō
 extenditur ad castra: vt in prealle. §. si. ergo 7. **P**o ob.
 .l. si quando: quia ibi fuerunt verba interposita integro
 statuto 7. **P**reterea Duil. aliter intelligit istā glo. in. l.
 quādo. 7. ibi dixi. Non ob. l. i. §. cum urbem. de offi. p̄fe.
 vr. quia illa non est contra. nā ponitur copula 7. er-
 go videtur innuere 7. concludere q. appellatione vrbs
 non continentur ea que sunt extra ciuitatem: cum copu-
 la 7. ponatur inter diuersa: vt. C. per quas perso. no. ac-
 qui. l. si. 7. no. s. de iur. 7. fac. igno. in rubri. 7. habet indu-
 cere repetitionem precedentū: vt. l. gaio. §. seio. de fun.
 instru. 7. instru. le. **C** Rederem distinguendum q. aut di-
 ceret priuilegium concedo ciuitati paduane: 7. tunc ex-
 tenditur ad continentia castra 7. edificia. Aut dicit con-
 cedo ciuitati non expresso nomine proprio: 7. tunc ciui-
 tas intra muros habebit priuilegium. argumentum di-
 cta. l. nam quod liquide in. fi.

Ex. l. sequenti.

Doctor doctoratus corruptela doctorum no dicitur doctor z caput doctoris honoratur bireto in signuz certaminum loco corone.

Athlete.

Athlete z p fides e magistra tus dum sunt in magistratu a tutelis z curis que sunt munera civilia excusantur. b. d. vsqz ad. s. dat. Ibi excusatione. de qbus aut athlete intelligat statim sequet: sed qui zc. Ibi sciens illis tm fm Dy. Ibi certaminibus: z cu affectu fut victoria z gloria: als no. C. de athletis. l. i. li. x. fm Dy. gl. op. duobus modis. primo op. de. l. siue hereditaria. p. i. i. l. i. in fi. de his qui no. infa. Et rñ. vt in glo. z itellige de certaminibus ad delectatione pncipis: vt patet in. d. l. i. C. Itē op. de. d. l. i. in prin. Et rñ. vt in glo. z itelligas de illis qui certat virtute ppria no corruptela aduersarij. z per hoc dicebā in. d. l. i. fm do. An. q. effecti doctores p corruptione doctoz no videatur doctores. iste tex. allegat in ar. per Ja. de are. q. caput coronat in signu honoris: qd facit ad biretum qd puertuatis imponit qd dz eis imponi tāq vincētib in certamine: q videt ter certasse: semel in examine priuato: z semel in publico: z semel qñ puertuaf: vt dixi post do. An. de pisis. in. d. l. i.

Ex. s. sequenti.

Officiales cois an teneant soluere gabellā dū sunt in officio. z que dicant munera ordinaria.

Sententium.

Ab hz sumariuz. Ibi quo. i. quo usqz. C. Glo. op. duobus modis: z qrit de vno. C. Op. insti. e. in pn. Rñdeo vt in glo. C. Et no. q. tutela est munus publicū auctoritate: sed vtilitate priuatus. z facit ratio glo. ad ea que dixi. s. sol. mat. l. i. C. Glo. op. de. l. i. in pn. j. de mu. z ho. Rñdeo vt in glo. C. Beide op. de. l. a tutorib. s. fi. de adm. tu. Et rñdeo vt in glo. C. Ultimo iste tex. pstat arg. ad id qd no. gl. in. l. honorē sustineti. de mu. z ho. q. officiales cois dū sūt in officio vt sunt anciani ciuitatis no teneant soluere gabellā. C. Contrariuz no. glo. C. de exac. tri. l. exatores. li. x. Bul. format hac. q. in. l. nemine. C. de sacrosan. eccle. dic q onera ordinaria teneant subire: cuz nemo ad illis excuset: cōordinaria subire no tenent per. l. i. C. de vaca. mu. que aut sint ordinaria plene no. C. de superind. in rubri. li. x. C. de ca. tol. l. i. z in. d. l. exatores.

Ex. s. sequenti.

Tutori pupillus expensas facere non debet.

Tutela.

Sumari cū pcedētibus. Ibi munus quo ad vtilitates pncipalr. Ibi ptnet accipe vide qd est. j. Ibi puinciaie. i. pñmoniale: z dicif prouinciaie: ex eo qa puinciaie sunt qui soluūt tributa de pñmonijs eoz. C. Glo. op. insti. de his qui sūt sui vel alie. iur. s. pe. Et rñdeo vt in glo. z facit pro eo qd dixi. s. solu. ma. l. i. C. Op. de. l. i. s. de mu. z ho. rñdeo vt in glo. C. Querit glo. quō no ptnet hoc onus ad impēfaz. Et rñdeo vt in glo. C. Quero a te vides q tutor: no dz facere expēfaz pupillo: qd ecōtra. nūquid pupillus debeat facere tutori expensas. Dicas breuiter q no per. l. paupertas. j. e. ti. qa si pupillus teneat facere expēfaz tutori no esset iusta excusatio q oporteat laborare tutorē propter victum suum. pro hoc facit insti. e. s. item ppter paupertatem: z plene dixi insti. de tute. in prin.

Ex. s. sequenti.

Herbz vel: ponit exceptiue z expositiue z accusans aliquē vbi iminet amissio maioris partis bonozum dicif capitalis inimicus.

Dat remissionem.

Primo ponit regulas z exceptionem. Scōo ab exceptiōe excipit: vt pz in lra. z vide pro intellectu huius. s. ea que no. z que dixi plene insti. e. s. itē si ppter inimicitia. C. Glo. qrit de qnqz. Primo qrit de cuius pre puenit hec culpa. Et rñdeo vt in glo. z idē sentit glo. sequēs: quod satis videt equū. Et sequit Be. in. d. s. item propter: lz aliter sentit glo. ibi qrit glo. que est

ratio diuersitatis a hñ. vbi pōt. Et rñdeo vt in glo. Aduerte tamē glo. distinguit: aut fuit magna inimicitia vel offensa: vel fuit modica: qa magnā no videt remittere: modicaz sic. ar. j. de adi. le. l. iij. in pn. z in fi. z l. iij. C. Et hēs etiā ex glo. no. q. vbi vel: ponit exceptiue: alias ponitur expositiue. C. Querit glo. qliter pōt testator face re q efficiatur debitor. z rñdeo vt in glo. C. Beinde qro pone q testator accusauerat istū de tali crimine: ex quo veniebat publicāda tertia pars bonoz: vel maior pars: vel qa due pres: nūqd dicat ista capitalis inimicitia: ita q possit se excusare a tutela filij. Quedā glo. dicit q accusatio maioris ptis bonoz no ptrahit inimicitia capitalē. ita tenet in. l. isti quidē in fi. s. quod me. cau. tu habes glo. cōtrariā in. s. si ho odiosus. in auē. de testi. col. vij. z. C. de re. po. l. i. li. x. que sunt vera per. l. fi. C. de re. do. facit quod no. glo. in seq. s.

Ex. s. sequenti.

Qualitas testis attēdit tpe quo deponit. z si hēo. q. de statu cū aliquo reciproca testificatio locū non habet.

Amplius.

Ibi vide. Et sic si aliquis faceret vel diceret se debitorē vel credito rem pupilli ad hoc vt hēat excusationē ab onere facit se fieri: q no ppterea excusabit. s. demuz si bona fide hoc facit fm Ja. de are. C. Op. glo. de. s. itē is. insti. e. Et respōde vt in glo. C. Beinde iste. s. facit ar. ad qōnez quā no. gl. in. d. s. si ho odiosus. in auē. de testi. q si tpe quo aliqs reddat testimoniū ptra me erat inimicus meus: lz tpe apture no inueniat: tñ no v3 dictū: quia inspicimus rps dati testimoniij sicut h tps quo dat tutor. C. Itē pstat ar. ad aliud q si hēo. q. cū aliquo de statu: q ille no pōt reddere testimoniū contra me nec ego ptra eum.

De rusticis.

Ibi humilib. Et itelligo humilem in ista materia sicut i. l. humilē. C. de ince. nup. arg. eius qd no. insti. de publi. iu. di. s. ij. cū quo pcordat insti. de iniur. s. atrox. C. Glo. op. duobus modis: z qrit de vna qōne. C. Op. de. l. certi iuris. de iudi. z de. l. ij. s. depositi. Respōde vt in glo. qz ille pcordant. C. Op. de. s. si mulier. Et rñdeo vt in glo. C. Itē op. de. l. si vni. alias incipit pōponius. j. de re iu. di. glo. no soluit. sed solue q ibi iudex erat litteratus: lz in casu illo iam cepta qōne dubitaret de facto. z de iure qd resularet ex illo: secus si eēt oino illiteratus: qa loquitur. l. certi iuris. h autē loquit in tutore in quo no exigif q sit litteratus: sed tm exigif experientia factor: sic dicimus in prate vel rectore: vt no. in. d. l. certi. z si illam no hz bene excusare. C. Querit glo. nunquid in rustico distinguemus vtrū sit sagax vel non. z responde vt in glo.

Ex. l. sequenti.

Qualiter pbeif paupertas z qualiter quis dicatur impar oneri iniuncto.

Paupertas.

Ibi imparē inopiā intollerabile: vt no. C. de decuri. l. ad subeundum. z de mu. z ho. l. ciues. s. inops. fm Dy. C. Et aduerte qa fm Jac. de are. illa. l. destruit glo. positā in. l. ij. z l. cū de lege. de pba. ideo dicas z melius: vt no. in. l. si vero pro p dcmnato. s. qui pro rei qlitate. s. qui satisda. cog. facit ad hoc. s. de lib. agno. l. fi. qa paupertas pbat per famā: qa aliter pbari no possit. ar. j. de flu. l. i. s. fluminū. fm Ja. de are. facit quod no. C. mā. l. si pro ea. z in auē. de eqli. do. s. illud. col. viij. z plene dixi in repeti. l. si pstate: qa h Ja. de are. loquit impfecte qtu ad intellectuz huius. l. C. Glo. op. vno modo z qrit de vno. Primo op. de peri. tu. l. i. Et rñdeo vt in glo. z ibi dixi glo. talē. s. subaudias pauperē de quo loquit h. l. z facit ad hoc. insti. de ex. tu. s. iij. C. Itē op. glo. de. l. suspectus. z l. suspectus. s. ti. i. So. vt in glo. z facit insti. e. s. item ppter paupertatē. C. Querit glo. qd dicatur impar oneri iniuncto. z rñdeo vt in glo.

Ex. l. sequenti.

An appellatione filij cōtineat nepos z an presbyter debeat esse tutor filiorum presbyteri z vsqz ad que gra

dum compellantur.

Ed et milites. Ibi honoris: quia fuerunt socii in honore militiae. Ibi aduersus. **C**ho. q. qui pluribus iuribus potest uti vno cassato ex alio vocat. **C**itez no. q. remoto privilegio remanet quis in iure comuni: vt. j. de adulte. l. miles. §. sexaginta. z. l. administrantes. §. si. z. l. propter. §. si. z. j. de vulga. z. pupilla. l. filius. §. si plures. fm. Jaco. de are. facit. C. de adulte. l. iure mariti. z. l. auxilium. §. de mino. facit. l. quotiens. j. de reg. iu. Ibi cum reliquis: subaudi qui nepotes: als est in littera reliqui vero qui cum reliquis non habes necesse subaudire. **C**lo. oppo. vno modo z querit de vna questione z inducit in arg. ad vnum. **C**oppo. de. l. i. §. itez in vno. de questio. glo. nō soluit. So. vt ibi no. **C**ad alias leges de quibus. j. oppo. quia illud est propter delictum suum ex quo non debet consequi premium. **C**querit glo. que est honesta missio. Rñ. vt in glo. **C**Et inducit glo. in arg. q. appellatione filij non contineantur nepotes: z est ratio: quia ista lex indulget contra ius: z ideo non extenditur fm. Jaco. de are. j. de verborum significatione. l. liberorum. de quo plene dixi. j. de libe. z posthu. l. gallus. §. insituens. habetis quādam glo. que est sup. ybo fortior. que est interlinearis obscura. Et ideo cum dixit ex vna damnū. dicas scilicet indicatur: quia cogitur esse tutor filij cōmilitonis vel dicas ex vna damnū scilicet ex parte pupilli. z quod sequitur in glo. ex alia parte dicas scilicet militis qui vitat laborem: quia non cogitur esse tutor nisi tantum filiorum cōmilitonis: z sic causa cōmilitie est fortior q. causa militiae. Item tex. facit pro eo quod no. Guil. C. de episco. z cleri. auē. presbyteros. scilicet q. presbyter debet esse tutor filiorum cōpresbyteri fm. Ray. Ibi contra ad hanc respondet q. hic in militia seculari: ibi in militia spirituali. facit auē. gazaros. C. de hereti. nam cum tantum excipiantur agnati vt patet in auē. presbyteros. ergo in alijs secus. **C**Quero tamen a te vsq. ad quem gradum compellantur esse tutores agnatorum suorum. Guil. in auten. presbyteros. tenet q. vsq. ad quartum gradum. diximus in auē. de eccle. ritu. z habes glo. ordinariā. in sti. de excusa. tuto. §. idem in milite.

Ex. §. sequenti.

CAn filius militis dimissi sine ignominia habeat excusationem a tutela.

Qui ignominiose. Alias incipit qui numerus. Ibi privilegium: quia habentur pro nō militantibus: quia ignominiose missi sunt. Ibi filij: quia habent privilegium in hoc vt alij milites eis tutores dentur quod privilegium in filiis istorum militantium ignominiose cessabit. z hoc vult tex. **C**lo. oppo. vno modo z querit de vno. Primo oppo. de hac eadem. l. §. ignominia. So. vt in glo. **C**Querit glo. nunquid filius militis dimissi absq. ignominia habeat excusationem a tutelā. Et responde vt in glo. vel dicas q. aut filij habent patrem viuū in cuius potestate sunt: z tunc transit ad eos privilegium: vt in contrario. argu. C. de episco. z cleri. l. ij. in fi. vel dicas q. etiam viuente patre aut filius recipit tutelam patre non consentiente: z tunc ex persona patris nō excusatur: aut ex voluntate paterna: z tunc pater videatur renunciare privilegio suo: z sic nulla causa excusatur fm. Ja. de are. dicit ipse q. hoc debet intelligi de filiis illorum ignominiose missorum: vt dixi super tex. de hoc an privilegium patris transit ad filios habes per Guil. in dicta. l. ij. C. de episcopis z clericis. z dixi. C. de profes. z medi. l. magistros. libro. x.

Qui olim. Ibi dāti filijs puator: ibi obligatur: si excusatione cōpetē nō pponat. **C**Gl. op. vno mō d. l. i. §. sinaut. §. e. z rñde vt i gl.

Quandoq. tempus. Ibi tēpus ad qd fu-

erunt assumpti: quia habent tunc excusationem perpetuam vt dictum est: ibi militiae: licet fuerit assumptus in maius tempus. xx. an. **C**Querit glo. de vno que est ratio q. non habent immunitatem nisi infra. v. annos. Et responde vt in glo. quod non videtur verum: quia haberet tunc maius tempus ille qui est absolutus infra. v. annos q. ille qui est absolutus post. v. annos infra. viij. q. habet tantum vnum: vt in versi. qui autem post. fm. an. de pisis. z hoc si tu habes in tex. sicut ipse habuit videt q. si post quinquennium anni excusationem habet.

Qui autem. Supra dictū est de his qui militant ex ciuitate romanam: hic de his qui in ciuitate romana eam custodiendo de nocte. ibi militauerit i toto tempore quo fuerat electus fm. Dy. Ibi remissionem: etiam si compleuerit tempus ad quod fuerat assumptus fm. Dy. Ibi vacationem alii cuius temporis. Ibi credit: vt per hoc habeat excusationem. Ibi legionarius. i. qui legitime militauerit. Ibi absolutus scilicet cum milite. Ibi tutor scilicet alterius qui in eadem regione militauit. **C**oppo. glo. vno modo z querit de vno. **C**Op. de. §. plane. z responde vt in glo. **C**Querit glo. nunquid sit licitum rome morari qui est remissus cum ignominia. Et responde vt in glo.

Ex. §. sequenti.

CAn pater nanciscatur curam legitimam filij impuberis si cur nanciscitur tutelam.

Iam autem. Ibi testantur. hoc quod sequitur ibi scilicet ignominia constitutionem corporalem. Ibi tutelā. i. a tutelā que iunguntur in vrbe. Ibi qui militauit scilicet finito tempore militiae ad quod fuit assumptus. per enis: perfectionem significat. l. ij. de adulte. §. perfecisse. z. j. de verborum significatione. l. vrbana familia. §. pernoctare. **C**lo. oppo. quattuor modis z querit de vno. Primo op. q. impuberi detur tutor z non curator: vt. §. de tu. l. i. Respondeo vt in glo. que incipit ad litem. sic z pubes appellatur tam maior. xiiij. an. q. xxv. maior. arg. de cur. fur. l. penulti. z quod ibi no. facit. j. eo. l. non solum. §. li bertus. z quod ibi no. posses tamen respondere ad contrariū glo. q. curator possit dari impuberi: vt. §. **C**oppo. glo. ad versi. si ignominia. C. de his qui non imple: stipen. l. i. z responde vt in glo. **C**oppo. glo. de. l. siue hereditaria. de nego. ges. z solue vt in glo. de hoc dicas vt habes per Dnum. §. de suspes. tu. l. decreto. z ibi dicam. **C**oppo. glo. de. l. qui olim. §. qui autem. §. eodē. Et responde vt in glo. que incipit hic no. vel dicas z melius q. iste. §. loquitur de eo qui fuit electus vsq. ad certum tempus ad militiam: z completo tempore habet immunitatem perpetuam. q. compleuit tempus pater per verbum per: quod perfectionem significat vt dixi super tex. prima enim so. glo. non procedit: quia non plus debet operari fictio q. veritas. j. de liberis z posthumis. l. filio. §. si certum petatur. l. si filius. sed qui sunt absentes non consequuntur excusationem perpetuam ante. xx. annos: vt in. §. qui autem. ergo nec isti. Ad. §. qui autē. respōdeas q. ibi in nocturnis: hic in diurnis. fm. ea que ibi ponit Dy. vel dicas z verius q. ibi loquitur vbi ante tempus habuerant causariam missionem: hic ante tempus perfecerat. **C**Querit glo. quare pater non est legitimus tutor istius filij emancipati. z responde vt in glo. vides ergo q. glo. non firmat pedes vtrum pater nanciscatur curam legitimam filij puberis sicut nanciscitur tutelam impuberis. z glo. j. e. l. amicissimos. §. lucius. tenet q. nanciscatur curam legitimam. Contrarium tenet glo. in situ. de fidu. tu. in princ. z de excusa. tu. in princ. z. §. de tuto. z cura. da. ab his. l. ventri. z insti. de cura. et illud verum vt tenet De. in dicto titulo. de fidu. tu. z de hoc in dicto. §. lucius.

Quesitum. Ibi z semel scilicet tantum. ibi quietescere. i. finita. Ibi rursus. q. d. fortificabitur privilegium vt ad nullam tutelam vo-

Ed et mi
e lites: qz
dam glo. al
legatur q. p
uilegiat nō
vritur cōtra
privilegiū
de q. est tex.
etiam in. l. fi.
§. exceptis
C. qui po.
in pig. ba. et
l. non soluz
§. de illo.

¶ C. Itē. AD DE Oldra. confilio. iiii.

centur fm Jacobum de are. Ibi concurrunt idest tute- las & administrationes deposuerunt. Ibi auxiliant scilicet finita tutela. Ibi habuerunt & sunt finite. Ibi statim si non administravit fm Dynuz vel aliter. si administra- tionem non suscepit. Ibi autem quod est dictum in tu- tela. Ibi emancipati. argu. qd pater non sit tutor sui filij emancipati: vt dixi. s. proximo. §. z. l. amicissimos. fm Jacobum de are. Iste enim textus non potest bene ad tutorem referri: quia tunc nō esset legitimus tutor eius. insti. de legi. pa. tu. in principio. & nota. j. eodē. l. si quis inter tres. omnes glo. sunt exposite nisi qd querit de duo- bus. Querit glo. nunquid cōpelluntur plures simul suscipere. & responde vt in glo. C. Secundo querit. pone qd suscepit vnam tutelam priuati nunquid compellit ad aliam. Responde vt in glo.

Pupillari. Ibi mortuus. & non erat in ac- tu fm Dynuz ibi pupillaris mor- tui post reuersione. C. Oppo. glo. de. l. officiales. C. de epi. & de. & responde vt in glo.

Tribunus. Ibi militauerit. expo- ne. s. eodem. l. proxi- ma in prin. glo. Glo. oppo. vno modo. de. l. s. proxi. So. vt in glo.

Ex. l. sequenti.

Bauerij qui debet habere tot pro militari, si vadunt per circuitus vt via sit longior tamen plus dari non de- bet qd per rectam viam.

Non solum. Ibi fuerunt. no. qd qui- cunq; abest causa reipu- blice habet annum post reuersionem vt ad tu- telas non vocetur: vt hic. & insti. eodem. §. qui autez. Ibi deposuerunt: quia in militia habuerunt fm Dynuz ibi debent. no. qd aliquid contra iniungendum proficit quod non proficit contra iniunctum vt hic sic econtra: vt. j. e. l. spadonem. §. i. fm Jacobum de are. & j. l. proxi- ma. Ibi rectam. Nota argu. contra bauerios & apparito- res qui accipiunt certum quid pro quolibet militari qd si circueant multum & non vadunt per viam rectam fm qd debent qd non debent habere salarium pro via quam faciunt: sed pro ea quam facere debebant fm Jacobuz de are. facit ad hoc. C. de nauiculis. l. si. & s. si quis caut. l. ij. §. penultimo. Nicolaus.

Ex. §. sequenti.

Certa sciētia principis in rescriptis sufficit absq; clau- sula non obstante. & monachus translatus ad episcopa- lem dignitatez liberatur a monachatu. Et an delinquez & post factus clericus debeat coram iudice ecclesiastico conueniri. & docto: post susceptam collectam vocatus a principe retinet collectam & quid operetur iussus princi- pis in translatione domicilij.

Sunt et alij. Ibi transigrare. tene men- ti istum textum. C. Glo. op- po. duobus modis. Primo opponitur de. l. penul- tima. s. de iurisdictione omnium iudicum. Sol. ibi tran- stulit proprio motu. hic ex concessione imperatoris.

Item opponitur de. l. relegatis. de rebus dubijs. & re- cita glo. vsq; ad vers. idem sunt. nam ver. alij: habet im- plicare: vt. l. quidam. Sol. vt in glo. quia pluribus mo- dis potest implicare: vt glosa. Querit glo. nūquid sit necessarium vtrunq; interuenire: & respondet & bene.

Ex isto tex. no. qd si princeps concedat aliquid ex cer- ta sciētia: licet non dicat non obstante. l. tamen sufficit. tu habes per glo. in. l. fina. C. si contra ius vel vti. pu. ha- bes contrarium isti dicto. C. de aqueduc. l. omnes. li. x. & ibi dixi. Item prestat ista. l. ar. fm Guil. C. de epis. au- dien. l. si cui. qd si aliquis erat monachus: & fuit transla- tus ad dignitatem episcopalez qd liberetur ab onere mo- nachatus quod est verum in onere: secus in honore: vt j. ad municipale. l. municeps. C. Itē inducitur in ar. ad questionem quotidianam scilicet qd delinquens fa- ctus clericus post delictum qd debeat conueniri coram

iudice ecclesiastico. nam vides hic qd translatio facta ius- su principis excusat a tutela iaz suscepta. ad hoc facit de vaca. mu. l. pretor. ibi vel si quis sacerdotium & c. & in. §. si post. & l. his oneribus. §. aucto. eo. titulo. & s. si quis cau. l. qui autem. & j. e. l. iurisperitos. & l. spadonem. fa- cit. s. de arbi. l. non distinguemus. §. sacerdotio. facit ad hoc. j. e. l. post susceptam. & s. de libe. agnosce. l. siue. §. plautianum. In contrarium facit. l. cum quidam. s. de iurisdictione omnium iudicuz. & de iudi. l. si quis postea. & s. eodem. l. ij. in principio. & j. e. l. tutor petitus. Sic fm Dynuz aut est certum qd ipse facit propter delictū: & tunc non debet excusari per. l. hos accusare in princi- pio. j. de accusa. de bo. eorum. l. finali in fine. & l. i. & de adulte. l. si maritus. §. legis iulie. Aut est certum qd non fecit ad euitandum crimen: & tunc debet excusari: ita in- telligas primo allegata. facit. l. hos accusare. §. hoc bene- ficio. de accu. aut est dubium: & tunc aut ipse facit postq; incipit inquiri contra eum per inquisitionem seu accusa- tionem & presumitur fecisse in fraudem: vt dicta. l. finali de bo. eo. aut non erat accusatus quādo ipse se fecit de- ricum: & tunc non presumitur fecisse in fraudem: vt di- cta. l. finali. de hac questione habes per cano. in decre. in. c. i. de obli. ad ratioci. & diuerse fuerunt opi. Joā. an. tenet qd siue sit criminalis siue ciuilis si sit in personā di- strictio causa debeat agi coram ecclesiastico iudice. ratio quia etiā si ipse clericus vellet non posset renunciare pri- uilegio suo adeo qd capiens eum non excōmunicetur. Si vero sit ciuilis vel criminalis & districtio non sit in p- sonam: tunc debeat agi coram seculari. & hoc verum ni- si prius fuisset facta districtio in personam: quia carcera- tus & postea clericus factus: quia tunc nō valeret nec p- dasset sibi aliquid: quia priuilegium clericatus prodest sibi in eum casum in quo reperit eum & c. Et istam opi- nem Joā. an. intellexit esse verissimam. C. Ultimo alle- gatur iste textus qd si aliquis doctor post susceptam col- lectam fuerit vocatus a principe qd possit lecturā dimit- tere & collectam remittere. & facit quod no. per Ray. C. de cadu. tollen. l. i. §. ne autez. C. Quero ad quid est ne- cessarius iussus principis in translatione domicilij cum quilibet possit transferre domicilium proprio libito: vt l. libertus. §. i. j. ad munici. & l. assumptio. eodē titulo. Bicit Jaco. de are. qd iussus principis est necessarius vt habeat excusationem a tutela: alioquin periculum spe- ctat ad eum.

Ex. l. sequenti.

Que sit ratio qd a datione tutele non appelletur.

¶ Lire oportet. Ibi autem scilicet qd non habe- ant necesse prouocare a datione. Ibi tutorib?: differunt tamen in octo que habes no. in. l. ventri. de tu- ro. & cura. da. ab his. Et sic no. qd octo dicuntur pauca. dicam in. l. i. §. hoc autem. j. ad silt. Ibi auferentes idest approbantes fm Dynuz. C. Glo. opponitur trib? mo- dis. Opponitur de. §. qui autem. insti. e. Sol. vt in glo. C. Item opponitur contra. l. i. C. de confir. tuto. Sol. vt glo. C. Item opponitur de. l. i. §. si quis. & de. l. nomi- nationes. & l. veteranis. Solu. vt in glo. C. Quero a te que est ratio qd a datione tutele vel cure non potest quis appellare. Oldra. reddit rationem pulcherrimam que est Guil. tutores quādoq; sunt legitimi: & si diceremus tutores appellare posse a datione tutele & appellaretur a datione legis quod non potest fieri: vt. l. penultima. j. de verborum significatione. Preterea interdum tuto- res sunt testamentarij & appellatio est que corrigit pri- mam sententiam. j. de appella. l. i. ergo si diceremus ap- pellari a datione sequeretur qd appellaretur a sententijs priuatozum. si vero detur a iudice est ratio vt facilius cō- sultetur pupillis: quia proponet tutor excusationem cor- ram illo que dedit eum tutorem: & sic facilius confirma- bitur. argumē. C. qui & aduer. quos. l. ij. facit quod no. in auē. de testi. §. qui vero. quilibet eniz affirmat: vt illud

quod fecit perficiatur. de hac rōne **Oldra.** tangit **Quil.** in. l. hi qui ad civilia. C. de app. vbi ponit illam rationem qua videtur dicere totum econtra: vt probatur per glo. C. de tempo. appella. l. i. z habes per doc. in dicta. l. hi qui. vbi plene dixi. z nota. per **Pe.** in **fi.** eo. §. qui enim. z licet hec ratio **Oldra.** sit satis bona: tamen plenius dixi in dicto. §. qui enim. **Nicolaus.**

Multa enim. Ibi accedere. dicit glo. zc. dic similes habes instituta qui. mo. ius pa. po. soluitur. §. preterea. Ibi excusabitur z excusationem proponet prosequeretur tamē infra. iiii. menses numerandos a die nominationis z cognitionis. j. c. l. quinquaginta. fm **Jacobum de are.** z **By.** ibi nō fecerunt excusationes infra quinquaginta dies. Ibi qui autem: hic ibi cognouit. **Dic** facias. a. z in ver. extra hos facias. b. Ibi hos scilicet dies datos pro quibuslibet. xx. miliaribus. Ibi scientie. q. d. non solum legitimis z datus datur predictum tempus: sed etiam testamētariis fm **Dynum.** **Querit** glo. de vno a quo tempore incipiant isti dies. **So.** vt glo.

oportet. Ibi manifestari. **No.** q. cuz aliquis vocatur ad aliquod onus debet sibi denunciari: vt hic. z. C. de decu. libro. x. l. ii. fm **Jacobum de are.** Ibi ad domum. **No.** q. hic ponitur alternative: igitur sufficit alterum tantum scilicet q. citetur ad domum vel personaliter. plene dixi de libe. agnoscen. l. i. in principio. **Glo.** oppo. de. l. quidam relegatus de re. du. **Et** responde per glosam que incipit sic loquitur: z ad istud contrarium respondet in ver. extra hos: licet istū ver. legerim in precedenti. §. z dic vt in glo. **Itēz** ad dictum versiculum extra hos. oppo. de. l. gaus. j. eo dem titulo. **So.** vt in glo. **No.** ex ista glo. q. ille qui fuit confirmatus potest se excusare. **Contra** hoc oppo. de. l. iuris peritos. j. eodem. **Dic** fm **Jacobum de are.** q. aut fuit confirmatus consentiens z non potest postea se excusare: aut inuitus z potest: vt. l. nensenus. j. eodem fm **Jacobum de are.** ita intelligas glo. que videntur inuicem contradicere. §. de confir. tu. l. ii. z. l. fi. z glo. huic contrariam habes. j. in. d. l. gaus. z in. d. l. nensenus.

Ex. §. sequenti.

Cum ex verbis simpliciter intellectis resultat iniquitas recedimus a verbis z amplectimur mentem.

Aliud autem. Ibi enim. **No.** in ver. ibi a. q. dictio a. ponit excludi siue: vt. j. dicam. Ibi a centum sexaginta. postpone litteram: z dic rationem esse eōm sexaginta. Ibi vult. **No.** q. quotienscumq. ex verbis simpliciter intellectis resultat iniquitas: tunc a verbis recedimus z seruamus mentes. ibi vertices. dicit glo. zc. **No.** istam glosam. Ibi in via. i. in dilatioe data occasione vie. vel dic in via. i. pro via fm **Dynum.** **Glo.** oppo. vno modo de. l. prospexit. j. qui z a qui. **Sol.** per hoc habetur locus quando est scripta mens contra verba. Ibi nō erat mens scripta: vt habes. C. de legi. l. non dubium. vel solue vt habes plene per doc. C. que sit lon. cōsue. l. i. z vide quod dixi post **Pe.** in **fi.** e. §. qui autem. **Item** de dictione a. vide quod no. **Ly.** C. de nup. l. a caligato.

Ex. §. sequenti.

Sententia lata contra ius litigatoris nō expresso errore in sententia non valet iur. fauore minoris z restitutio concessa post quadriennium nō valet ipso iure. an aut sententia lata post tempus a iure vel statuto prefixuz instantie valeat. vide: ibi. **Item** prestat.

Consequens. Ibi ciuitas. que non est subiecta iurisdictioni dantis fm **Dynum:** z fm expositionem glo. que est verior. Ibi excusationem post legitimuz tempus. Ibi dimissus per sententiam. **No.** §. ita singularem sicut est aliquis in mundo in materia sua: z dicit q. sententia lata extra ius litigatoris non expresso errore in sententia nō valet ipso iure: sed hoc est fauore minoris etatis vt statim dicam.

Glo. oppo. quattuor modis: z querit de vno z pmo recitat questionem: quia melius recitatur hoc modo: et ideo qro qualiter iste tutor fuit excusatus. dic vt in glo. **Oppo.** glo. de. l. seruo inuito. §. cum pretor. j. ad trebell. z istud contrarium respicit primam expositionem. **Et** responde vt glo. z sic secus in alia sententia q. in ista: z ratio est fauore minoris etatis. z habes glo. C. si ex fal. allega. l. fi. z. l. ii. C. si ex fal. instru. **Item** oppo. glo. de. l. fina. C. de fide instrumen. **Dic** q. istud contrarium respicit expositiones sequentes vel quod obrepit. **Et** responde vt glo. **Ista** glosa est falsa z nullus tangit. sentit enim q. si disputatum est de falso in primo iudicio q. nō posset postea sententia retractari: sed hoc non est veruz in excusatione tutoris. z habes glo. loquētem verius. C. si ex fal. alle. l. ii. **Et** dicitur glo. procedit in alijs casibus: quod etiam intelligas q. vbi fuit de falso quesitum non posset postea sententia retractari in alijs casibus: sed de falso bene posset accusare fm glosaz. C. ad. l. acquil. l. ex morte. vide quod no. C. de adulte. l. adulterij: z de ordine iudi. l. penultima. redeo ad glo. **Alterius** oppo. j. de re iudicata. l. diuus. **Sol.** aut queris quando ista sententia sit lata zc. z tunc istam glo. intellige fm id quod habes no. in. l. si pretor. §. marcellus. §. de iudi. z vide quod dicam in. l. seruo. §. cum pretor. j. ad trebel. **Item** oppo. glo. de. l. seruo. §. cum pretor. j. ad trebel. **Sol.** vt in glo. z no. glo. certe dic q. bucusq. glo. fuit locuta bene: tamen non facit aliquid ad propositum: sed hoc qd sequitur facit ad propositum. **Homini** iste tex. facit pro opi. posita in glo. C. de iudi. l. properandum in prin. vbi tenet q. sententia lata post triennium non valet ipso iure. quā glo. tangit ibi **Ray.** per istum textum. z. §. de tu. z cura. da. ab his. l. seie egresso. intelligit illam glosaz vbi apparet error ex sententia: alias secus vt ibi dicā. **Item** facit iste textus fm **Dynum.** pro eo quod no. glo. in. l. su peruacuum. videlicet q. restitutio concessa post quadriennium non valet ipso iure: licet aliqui dicerent contrariuz tanquam esset lata contra ius litigatoris. j. que sen. sine appella. rescin. l. i. §. item contra facram. **Homini** nō inuenietis istam glo. in. l. superuacuum. **Item** pstat ar. q. si potestas debet ex forma statuti finire infra duos menses causas z si finiuerit postea q. sententia nō valet ipso iure: quod no. in dicta. l. properandum. z facit. j. iudicatum solui. l. ii. perit enim instantia. z sic dicitur lis nō contestata: sed si lis non est contestata non potest sequi sententia: vt. C. de senten. z interlo. om. iudi. l. prolata. **Itēz** quia arguimus de tempore ad locum: vt. j. de mil. te. l. miles. z. §. si certum petatur. l. vinum. sed si aliquid permittitur vno tempore videtur prohibituz sequenti tempore: vt. §. de iudi. l. cum pretor. de statu. li. l. statuli. §. stichum. cum ergo permittat iudicare infra duos menses videtur tacite prohibitum postea: z est perinde ac si esset prohibitum expresse z non valeret sententia: vt. §. de iudi. l. iudicatum sol. ergo zc. **In** cōtrarium facit. C. vt omnes tam ciui. q. criminales in. l. fi. in fi. z de edi. priua. l. finali. alias est in titu. de ope. no. nuncia. **Quare** **Ray.** sequendo dominum **An.** de pisis sic dicit. q. aut statuitur tempus parti: aut iudici: aut actori. primo casu non potest fieri aliquid post tempus siue illud tēpus sit certum quantum ad numerum vt hinc ad duos menses: siue quantum ad terminum z vsq. ad litem cōtestatam: vt. §. de iudi. superest. z. l. i. §. biduum. quando ap. fit. z. C. de iudi. l. properandum in prin. z de ap. auc. hodie. z. C. de excep. l. si quidem. z senten. rescindē. non pos. l. peremptorias. **Secundo** casu aut statuitur tēpus iudici z iurisdictioni: aut iudici tantum. primo casu post tempus non potest sententia ferri: vt. l. ii. §. si iudex. z. l. iudex. §. de iudi. z de arbi. l. non distinguemus. §. ex cō promisso. aut est tempus statutum iudici tantum: z tūc etiam post tempus sententia ferri potest: ita intelligas casum. l. fi. vt omnes tam ciuiles q. criminales: vt dicta. l. fina. de edi. priua. **In** tertio casu z vltimo aut prenitio

ipis tantum respicit substantia actionis vel instantia iudicij. pmo casu no pot ferri siue duret instantia siue no: vt. C. de dolo. l. fi. & de assel. l. i. & l. ii. §. fi. ne de statu de-
fune. Scdo casu potest infra ferri post tps: unde oportet
bit fieri alia instantia de nouo cu illa perierit: vt. l. ii. §. iu
di. sol. remasit tñ actio: vt in auç. sed cu testator. C. ad. l.
fal. & in auç. de here. & fal. §. illud quoqz. & C. de nau. l.
.ij. li. xi. fm An. de pisis cuius vba ponit h Ray. & in. d.
.l. fi. vt ocs ta diu. q cri. facit quod no. in Spe. de iudi.
deleg. §. restat. ver. quid si in statuto.

Ex. §. sequenti.

Can per iuramentu probet casus fortuitus & an igno-
rantia citationis ne quis dicatur contumax.

Sufficit. Ibi ideoqz: q sic oportet excusatio-
nez pponere infra quinquaginta dies
fm Dy. nota pulchrū tex. Ibi iusticiaz i. q sit iustum ex
naturali iusticia comendatum: & sic videtur q non facit
ista littera ad id ad qd allegat per quosda q pbatio ca-
sus fortuiti fiat tñ per iuramentu: quia illud no est verū
immo dylud vere pbati. C. de pba. l. in exceptione. §. i.
& j. de rem. l. iij. §. si ad die. & l. q comeatus. & s. fi qs
cau. l. ij. §. qd dicimus fm Ja. de are. Quil. tenet contra-
rium. s. si qs cau. l. ij. §. si qs. Ray. no firmat hic se in ali-
quo: sed audiui ipsum dicentē q aut qs volebat se pro-
pter casum fortuitu excusare ab eo ad quod tenebat ex
contractu & non potest. habes glo. C. de fi. instru. l. fi. aut
non tenebat ex contractu: & tunc sufficit sacramentu. di-
xi de hoc. C. de nau. l. fi. li. xi. facit qd dixi post Ja. d. bel.
in auç. vt nulli iudi. §. qui ho. facit fm Ray. quod no. in
Spe. de ap. §. hic videt. ver. lz qd ergo. & quod no. In
no. extra de priuile. c. cuz olim. & per Jo. mo. ex de elec.
cupientes. li. vj. & per archi. extra de dolo & cotu. c. i. e. li.
facit qd no. lxxij. di. c. pposuisti. & xvij. di. c. placuit. fm
Jac. de are. vide & nota q si ille qui dicit citatus iurauit
q citatio no peruenit ad noticiā suā q debeat credi iu-
ramento suo: & non debeat pcedi contra eum. & dicā de
hoc. j. de re. eo. l. magis puto. & istud sit satis no.

Ex. §. sequenti.

Appellans ab oibus grauaminibus illatis no potest
prosequi nisi illa ad quoz impositionē no est lapsus de-
cendiū. Et an rudenti libello q no amino testandi litē
rūdet iudex possit tps pferuere infra qd litem cōtestet.
& si iudex dederit terminū decē diez ad respondendū li-
bello & ille infra decem dies veniat & non rūdeat libello
sed petat dilationes pducendas q dz cōdemnari in ex-
pensis. Itē litēz ptestatus saluis exceptionibus suis per
hoc non videt illas proposuisse. Et habes terminuz ad
pponendas exceptiones dilatorias & vnā proponat sal-
uis alijs propter hoc alie non remanent sibi salue.

Scire. Domini glo. no facit h. §. sed ego facio
vt melius intelligatis. Ibi remissionis. i.
excusationis fm Dy. Ibi noiare. intellige hoc infra de-
cem dies: atq post illud tps non audif. Ibi nominauit.
vide Jo. mona. extra de elec. c. quis. li. vj. & Archi. de re-
scrip. c. cū in multis. li. vj. Ibi continet. f. quo ad proces-
sum non quo ad iudicium. C. glo. op. tribus modis &
querit de vno. Primo op. de. l. rescriptum. de bis qui.
vt indig. & recita glo. que incipit quo ad nominationem
& c. Et sic no. fm intellectum istuz q si aliqs appellauit
ab oibus grauaminibus illatis sibi per iudicēz in aliqua
causa q no possit prosequi nisi illa grauamina ad quoz
impositionē non est elapsus decendiū: vt est deez dies
qui dant ad appellandū: vt in auç. hodie. C. de ap. arg.
huius tex. C. Redeo ad glo. que oppo. de. l. maiores. &
de inoffi. testa. Sol. vt in glo. vel dic q ibi dicit in actore
qui plura auxilia cōtraria no potest simul proponere: vt
in. l. quod in heredem. §. eligere. de tribu. hic in reo qui
potest plures excusationes proponere cōtrarias simul.
C. Sed oppo. de. l. propter litē. §. i. e. ti. & dic vt ibi no.
darius. Itē iste tex. alle. in ar. q si aliquis est presens in
iudicio & non vult cōtestari litem: sed semper cum respō-

det protestatur q no facit animo cōtestandi litem q iu-
dex potest sibi tēpus pferuere infra quod litem ptestet:
alioquin procedet cōtra eum tanq cōtra cōtumacem:
no autēz habebitur lis pro cōtestata: quia paria sunt no
venire vel venire & nihil iustum proponere: vt h vides.
& hec fuit opi. Ja. are. Quil. tenet opi. cōtrariā. de quo
habes per Ly. & glo. C. quomodo & quādo iudex auç.
qui semel. & dixi. s. de libe. agno. l. i. §. ex hoc rescripto. &
hoc etiam tangit Ja. de are. C. Itē no. ex isto tex. q si iu-
dex dederit terminum reo ad rīdenduz libello infra de-
cem dies: & ipse venit infra decē dies & non respōdet sed
petit dilationes ad exceptiones producēdas q debeat
pdemnari ad expensas: quia licet venerit die statuta: ta-
men no facit id quod sibi iussuz fuit. facit ad hoc de op.
le. l. mācipiorum. fm Jo. & Ly. Item allegat p ZBar.
de fa. q si aliquis fuit contestatus litem saluis omnibus
exceptionibus suis q no videatur propterea exceptioez
proposuisse. Itēz prestat arg. fm Oldra. q si iudex sta-
tuit terminum parti infra quem debeat proponere exce-
ptiones dilatorias: ipse autem vna pposita dicit alijs si-
bi saluis propter hoc no remaneant sibi salue nisi expref-
serit eas. de hoc no. extra de excep. c. pastoralis. & de p-
ba. c. quoniam cōtra falsam. fm Oldra. in ver. quinquā-
ginta. C. Glo. querit de vno qs tenetur probare an sit
verū tutorē se ignorasse. Et remittit ad. l. qdā decedēs.
& l. se. vbi habes casum q pupillus tenetur probare & c.

Ex. §. sequenti.

Can possit delegari receptio iuramenti testiu. Et an
exceptio sit fienda in scriptis. Et q cōstituitur exempli
gratia trahitur ad omne simile. & sufficit allegare vnum
exemplum & vnā legem.

Sportet. Ibi testari. q. d. non solum potest
pponi vna voce sed libello in scri-
ptis. & sic est ar. expfuz q est in arbitrio tutoris fm Dy.
num. Glo. simpliciter tenet q in scriptis. in. l. de excu.
tu. §. qui autem. & ibi dixi q illa debet intelligi fm istam.
Ibi tribunal. i. iudice sedente pro tribunali: non autem
coram delegato: quia cause cognitionem requirit: ergo
delegari non potest vt hic habes per glo. in fi. & qd hic
proponit Dy. intelligas q hic vult querere legislator:
nunquid excusatio debeat pponi in scriptis vel corā te-
stibus. & dicit q in scriptis vel etiā sine scriptis coram te-
stibus. h. d. prin. est verum. & ponit fm Bynum in ver.
aliter vbi querit nunquid possit depositiones testiu de
monstrare coram alio q coram iudice sedente pro tri-
bunali: ita q possit subdelegari. Ibi sub memorationi-
bus. i. testium pductionibus: seu depositionibus: qa in
eis posite sūt excusationes: vt. s. dixi. Ibi libellos. i. scri-
pturam que excusationez continet. Glo. oppo. duobus
modis. primo oppo. de. l. nec quicq. §. i. de offi. procō-
sul. & le. So. vt in glo. Ho. ex ista glo. q in causa que no
est delegabilis: vt est excusatio vt hic in fi. glo. potest de-
legari vt examinatio & receptio testium. An autē in alijs
causis criminalibus & civilibus possit examinatio & rece-
ptio testium cōmitti. Sic vt in auç. vt defun. seu fu. §. il-
lud. de testi. §. quoniam. & §. seq. & c. & C. de fide instru.
auç. apud eloquentissimū. & s. de testi. l. iij. §. diuus. & §.
se. C. Sed quero a te an possit delegari receptio iuramē-
ti testium. Tu habes glo. no. C. de testa. l. hac cōsultissi-
ma. in vbo depositiones. & vide quod no. de arbi. l. no
ex omnibus. & archidia. extra de testi. c. presentiu. li. vj.
& circa cōmissionem examinationis & receptionis testiu.
vide quod no. Inno. extra de re iudi. c. cū bertoldus. &
extra de testi. c. cum causam. Redeo ad glo. est & aliud
& c. quod non cōmitti potest. C. Item op. glo. de. l. accu-
sare. & respōde vt in glo. Domini iste tex. allegat pro sin-
gulari in mundo fm An. de pisis q in electione rei est p-
ponere exceptionem in scriptis vel sine scriptis. in hoc
concordant etiā Dy. & Ja. de are. in auç. hanc aut que-
relam. C. de non nu. pecu. Ad illum tex. respōdet q ibi
excipiens pponebat intentionem suam siue exceptionē

Cire.
o poz-
tet. §.
sufficit. li. xj.
Allegat ille
tex. p bar. in
l. ij. C. d nau
fra. de quo
vide bar. et
doc. l. l. iij.
§. pctor in
peul. col. in
ver. do. dy.
de dā. infec.
b Scire. q
si iudex. vid
de hoc p do
cto. i. l. ticie
textores. j. d
leg.

per modū agēdi. volo te scire q̄ Ia. de are. format istaz q̄onem. insti. de excu. tuto. scilicet nunquid exceptio debeat proponi in scriptis vel sine scriptis: ipse ibi non soluit questionem: nec etiam Pe. qui recitat dictum suum in auē. hanc autem querelam. determinat ut dixi superius tu habes glo. no. formantem illam questionem in. l. ediles. §. item sciendum. de edili. edic. que tenet q̄ possit sine scriptis. et hoc tenet glo. ff. de eden. l. i. in princi. quaz tene cordi. et hoc facit q̄ protestatio potest fieri sine scriptis. Circa quod fm An. de pisis sic dicas q̄ aut loqueris in actore aut in reo. Si in actore et tūc dicitur fieri in scriptis. C. de anna. excep. l. ut perfectius. et est ratio quia succedit in locum cause principalis in qua habet necessesse libellum in scriptis dare: ut in auē. offeratur. C. de lit. contesta. ergo surrogandum dicitur esse eius nature: ut §. si quis cautio. l. si eum. §. qui iniuriarum. et de nau. fe. l. ij. aut protestatur actor in tali causa in qua non haberet necesse agere: et tunc potest sine scriptis arguendo a speciali. sunt enim casus speciales in quibus scriptura requiritur: ut illi qui no. in. l. contrahitur. de pignori. et de pac. l. pactum. sed iste no. est de illis: ergo et c. Aut loqueris in reo: et tunc regulariter potest cum scriptura vel sine scriptura ut hic. fallit in auē. hanc autem querelam. et est ratio: quia ibi releuatur saltem in vno scilicet q̄ no. tenetur ex prima confessione: non miruz ergo si grauat in alio ut debeat in scriptis proponere. arg. l. eum qui in princi. de iureiuran. fm An. de pisis. Ad auē. hanc autem querelam. respondeo ut dixi superius q̄ ibi per modum agēdi. Ibi de his: dic circa excusationem proponendam. Ibi subiecti: et non habet se necesse excusare: quia ipso iure non datur. Ibi exempli gratia. No. q̄ illud q̄ constituitur exempli gratia trahitur ad omne simile. facit ad hoc de damno infec. l. damnum. et l. si stipulatio. et l. ij. fm Oldra. et facit. l. i. §. quod vulgo. j. de vi et vi ar. et l. actionum. §. in factum. de actio. et obliga. et j. de p̄di. et demon. l. si in diem. et insti. de excepti. §. hec exceptio. Item no. q̄ sufficit q̄ subijciatur tantum vnū exemplū: et sic facit q̄ de pluribus legibus sufficit allegare vnā: ut hic. et j. ad. l. corne. de fal. l. si quis obrepserit. fm An. de pisis. Ibi suppositus. i. quem constat non esse suppositum vel superatum: als si dubitaretur haberet necesse proponere excusationes: ut §. de iudi. l. si quis ex aliena. et si quis in ius voc. non ie. l. ij. fm Dynuz. Ibi incola. s. illius ciuitatis: vnde est ille qui creauit tutorē. Querit glo. de vna questione. dicit enim ipsa: pone q̄ admistratuit ille qui non est datus de iure: nunquid noceat ut qd turis sit. Respondeo ut in glo.

Libertum. Recita glo. et dic fallit in casu: ut j. hac. e. l. §. si. fm Ia. de are. Ibi patroni. i. qui sunt liberti a quorum tutela se non potest excusare libertus fm Dynuz. Ibi nepotes. vide quod dixi. j. de lib. et posthu. l. gallus. §. quidam recte. fm An. de pisis. Ibi ordinem. igif cōpellitur suscipere tutelam filiorum patroni et alioruz descendendum nisi poterit se excusare a tutela fm Dynuz. C. glo. oppo. tribus modis. Et primo oppo. de. l. licet. §. patronus. j. de verborū significatione. So. ut in glo. dic et est ratio propter iuris presumptiones: que est in. l. rescripto: vnde libe. et l. nam et si parentibus. §. de inof. testa. C. Item oppo. de. l. cum ex oratione. j. eo. Sol. ut glo. C. Item oppo. glo. de. l. nec quicquam. j. eo. So. ut in glo. quam vide.

Si plures. Oppo. glo. de. l. nec senatoruz §. eo. ti. Et responde ut in glo. vñi hanc sol. tenet Dy. licet glo. aliter no. in contrarijs.

Madonem. Querit glo. de quo Et responde ut glo. et dic siue sit ex accidenti siue naturaliter castratus.

Qui patri. Ibi pater scilicet pupillorū. Ibi excusationis. concordat. §. de te

sta. tu. l. ex sentētia. et intelligatis q̄ habebat excusationes a iure cōmuni.

Scire oportet. Ibi fuerit scilicet in p̄teritum. sed in presentem administrationem deponit. Non ob. ver. sin autē. j. e. Ibi liberi scilicet pupilli. Ibi in cura propter dignitates senatoriam superuenientem fm Dynuz. Ibi erāt senatores: alij habent senatoris. et ita habuit glo. Si habes senatores. No. q̄ pupilli possunt esse senatores. C. oppo. glo. de. l. athlete. cum similibus. §. eodes. So. ut in glo. C. Secundo oppo. glo. de. l. si. C. de nup. et non soluit. dic q̄ illud habet locum in matrimonio quod est indiuidua coniunctio fm An. de pisis. Ad. l. tutor. respōdeas q̄ istud est speciale: vel ibi superuenit priuilegiū ad impetrationem ipsius: hic vero non ad postulationē suaz. Querit glo. nunquid intelligatur q̄ isti sunt alicuius dignitatis. So. glo. et bene q̄ sic. C. Contra illa hic op. de. l. in dando. et l. qui nō sunt. §. de tu. et cur. da. ab his. sed illa intelligit fm illaz ut patet in dicta. l. qui nō sunt. fm An. de pisis.

Meqz. Ibi ratiocinarios magistris: aut rationales regni habent excusationes a tutela ex eo q̄ succedunt in locum senatorum: et habent administrationem. ar. §. e. l. athlete. §. remittuntur.

Jam autem. Ibi non iudeorum. exponit glo. i. christianoruz: et sic fm istam expositionem habes expresse q̄ leges digestoruz. fuerunt facte post aduentum christi in virginē. tu habes glo. contrariam in. l. ticia. §. si. j. de aur. et ar. le. et l. i. ff. de iusti. et iur. in rubrica. et ibi plene per Guil. dicas in dicta. l. ticia. §. si. ibi cultus ipsoruz iudeorum: ut patet ex verbo sine molestia supra posito: licet glo. aliter intelligat et male ut patet per. l. generaliter. §. si. j. de decu. Respondeo ut glo. et sic videtur ista glo. sentire q̄ hic ponat ius nouum additum a compilatoribus non iuriconsultis quod nō est verum: licet glo. j. verum dicat q̄ aliud erat de iure antiquo: aliud de iure nouo quātum in casu per glo. posito. quod tex. videtur dicere aliter intelligitur: ut supra dixi.

Ratiocinatio. Expone ut in glo. et facit q̄ primo quis debeat p̄stare introitum q̄ exitum. facit ad hoc quod dixi j. de cōditione et demonstratione. l. quāuis. Ibi numerū: vnde sunt immunes a tutela fm Dy. tu vero dicas non cōputatur pro vna tutela ut hic innuit textus: et bene.

Liberti. Ibi hoc scilicet q̄ excusentur a tutela aliorum administratores rex ipso rum senatorum.

Ex. §. sequenti.

An magistratus possit iudicare iniuriam male iudicantis.

Qui ciuitatis. Ibi fuerit: quia dedit malos tutores ut patet j. de excusa. tuto. per to. Ibi tutela scilicet per obligationem quam contraxit: quia malos tutores constituit. Ibi videlicet eniz subaudi predicta simulantur bis qui bonorum et c. quia non simulantur: alias non videtur responsum ad. l. si quis tutor. §. de rap. vir. primo coniuncto. ver. quēadmodum in princi. et cogitabit. Ibi tutores: qui appellantur honorarij: ut. l. q̄ si forte. de solutionibus. Nota hic q̄ magistratus municipalis dicitur princeps: et allegatur q̄ magistratus possit vindicare iniuriam male iudicantis: et hoc intelligitur ex tex. et ideo dic: dicitur enim princeps ut vidistis: et princeps potest esse iudex in propria causa: ut dixi. j. de here. insti. l. et hic tiberius. et j. de his que in testa. delen. l. proxima. et institu. de vulga. substitu. in fi. C. glo. oppo. de. l. tria onera. et de. l. ij. §. e. glo. remittit ad id quod no. ibi et vide et bene.

Ex. §. sequenti.

CAn cōductor predij fiscalis excuset a tutela.

Qui uectigalia. Sp. de. l. i. ne tutor uel cu. uec. con. So. ut ibi. gl. dicit secus: uel ecōtra dic q̄ tutor nō pōt cōducere uectigalia: licet qui cōduxit uectigalia possit dari tutor per istū tex. uidet̄ opi. falsa. quā t̄ Ray. C. d̄ excu. tu. l. coloni. ubi t̄ q̄ cōductor p̄dij t̄ c. C. Mo. t̄ dic: aut loq̄ris in cōductore uectigalis ciuitatis: t̄ tūc h̄z locū iste. §. aut loqueris in p̄ductore uectigalis fiscalis t̄ h̄z locum dictū suum: ut ille excusetur: secus si conduceret prediū: ut probatur i isto tex. t̄ d. l. coloni.

Ex. §. sequenti.

Cuādo q̄ nō profunt singula nec multa iuuant.

Qui iura. Nota q̄ non p̄sunt singula: neq̄z enī unīta iuuant. Nec ob. C. e. l. excusatur. §. i. t̄ §. penul. t̄ l. neq̄z ē. C. de proba. t̄ l. rōnis. e. ti. q̄a ibi loquitur de pluribus imp̄fectis: q̄ crāt de eodē genere: ut unūquodq̄z poterat p̄ se sufficere si fuisset p̄fectum: hic loquitur de plurib⁹ imp̄fectis diuersi generis: t̄ sic nō p̄sunt singula nec unīta iuuāt: ita intelligatis istū. §. t̄ §. q̄ nu. tu. l. una. ē ratio q̄a in habētibus symbolū facili⁹ est transitus: ut. l. in rem. §. item quecūq̄z. de rei uendi.

Qui accepit. Glo. i. op. q̄ debeat h̄re excusationez de. l. atblete. §. tutela. s. e. So. ut glo. dic ad illā nō oīa s̄z tantū ad p̄sonalia. Itē ad realia ecōrdinaria nō ad realia ordinaria: ut p̄z. C. de mu. patri mo. l. i. t̄ j. d̄ mu. t̄ hono. l. si cui munerū. t̄ de uaca. mu. l. his onerib⁹. t̄ sic nō. s̄m D̄ynū q̄ generalis imunitas nō p̄desert ei ad munus publicū auctoritate utilitate t̄ p̄sonale. Itē ad realia ordinaria r̄ideo ad glo. que dicit hic erat tantum utilitate priuatū. dic q̄ principaliter sed secūda rio est utilitate publicū: ut. d. l. atblete. §. tutela.

Qui absolutus. Ibi alterius t̄ et eiusdez pupilli. t̄ ad de q̄d no. j. de uaca. mu. l. i. §. i. C. Mo. ex isto tex. q̄ q̄s nō pōt uti depositiōibus factis i una cā i alia. Ecōtra q̄d op. de. l. etate. de mino. ubi lata snia sup̄ etate facit ius sup̄ oēs. Sol. itel ligas hūc tex. i eo q̄d pōt mutari cursu t̄pis sec⁹ i eo q̄d cursu t̄pis mutari n̄ possit: puta q̄a p̄bauit se. lxx. an. certe sufficē sibi i alia cā. Ad hoc op. d. l. is ap̄d quē. t̄ q̄d ibi no. C. de edē. So. dicas aut illd̄ q̄d ē p̄batū semel seq̄z necessario uerū i futurū uel d̄ natura uel d̄ p̄sumptiōe iuris: t̄ tūc acta in una cā p̄sunt in alia: puta p̄bauit me maiore: uel p̄bauit me d̄im: t̄ tūc habēt locū cōtraria. de arbi. l. pe. de testi. l. si. Si s̄o nō sequit̄ q̄ sit uerū in futurū id q̄d p̄bauerat in p̄teritū tūc h̄z locuz id q̄d dicit. §. noster. t̄ j. de uacar. mu. l. ij. §. i. h̄z D̄yn. in hoc cōcor. oēs: t̄ hec h̄nt locū iter eadē p̄sonas: secus si iter diuersas: t̄ ita potes itellige re. hunc. §. t̄ l. is apud quē. facit q̄d no. C. de li. cau. l. i. uibem. t̄ uides p̄ Ly. an acta in una cau. sa profunt in alia: ut. l. si ut proponis. C. quō et quādo iud.

Si non extiterint. Ibi iura t̄ non ha beat alias exceptiones.

Ex. §. sequenti.

Cpauper p̄sumit officium affectasse.

Est autem. Ibi remissionis: t̄ nō pōt se excusare. ibi p̄trimoniū. i. eius pupilli q̄ habz modicū patrimo

niū s̄m quosdā: tu dicas q̄ tutor modicū patri moniū habebat: licet D̄yn. sequat primā expositiōne. ibi factus: t̄ propterea in eius administra tione non grauatur. Ibi uidetur. ita q̄ non pro derit sibi ad excusationem. C. Nota secūduz ei⁹ intellectum q̄ pauper tutor p̄sumit affectasse tu telam: t̄ sic si aliquis pauper inueniat̄ in officio presumatur officium affectasse: licet illud quod acquisiuit non presumatur habere ex officio: ut p̄z in. l. si defunctus. C. arbi. tute. de quo plene dic ut extra de postula. prela. c. i.

§. Quis inter tres.

Ibi tutelaz. i. tria onera tutelarum. ibi in numerū triū tutelaruz: ut excusetur a quarta. C. Querit glo. q̄liter h̄z iste tutelā filij sui. Et r̄i. t̄ bene allegatur. insti. de legi. pa. tu. t̄ §. de legi. tuto. l. tutor. §. si.

Si quis. Ver. t̄ cōfirmatiōem. alias ē §. alias est lex: t̄ ab isto s̄si. usq̄z ad si. tu habes. s̄. qui. mo. pig. uel hypo. so. l. arbiter. t̄ l. si. ubi habes istas. ll. cōcor. de s̄bo ad uerbum: t̄ ideo ibi dicit glo. q̄ fuit vitio scri ptoris: t̄ sic dicere potes hic. Ibi perseueraue rit. ergo pater faciebat hoc dolose: q̄a forte pu pilli nō inueniebant aliū idoneū: t̄ sic nō est con tra. l. ij. j. ad munic. alias non procederet quod hic dicitur ut plene dixi. s̄. solu. ma. l. si cū dotez. §. transgrediamur. t̄ facit in ar. iste. §. ad q̄stio nem quam dixi. Ibi. §. q̄ pater cogatur recipere dotem pro filio quē habet in potestate. de hoc etiā habes per D̄yn. s̄. de suspes. tu. l. si. plene dixi in. §. transgrediamur. in tex. ibi compellatur ca ptis pignorb⁹ uel multa indicta secūduz D̄yn. t̄ Guil. C. Querit glo. qualiter debet compelli. R̄ide ut glo. in. §. ait pretor. uide quod ibi no.

Ex. l. sequenti.

Chabens p̄bendā in ecclesia tenetur sustinere onera ecclesie t̄ tutor datus inutiliter qui p̄misit se cōfirmari nō pōt se excusare.

§. Alius. Ibi recusauerit. hic quod ponit hic D̄yn. habes per glo. de s̄bo ad s̄bum t̄ uide quod no. in. l. liberto. s̄. e. t̄ quod tenet ibi glo. q̄ ubi ha ber aliquis p̄bendā in aliqua ecclesia q̄ tenea tur sustinere onera ecclesie illius in qua p̄ben dam h̄z. ibi nota. f. tanq̄ curator. ibi confirmat⁹. i. cum de eo confirmādo tractatur. ita ponit gl. in. l. nensennius. j. e. C. Glo. opp. de. l. libertus. C. e. So. ut glo. C. Itē opp. de. l. spadonē. §. i. s̄. e. d̄z allegari. l. scire oꝝ. §. i. So. ut glo. C. Mo ta q̄ si tutor uel curator datus inutiliter permisit se confirmari q̄ postea non potest se excusare quod cōcordat glo. j. e. l. nensennius. C. Ecōtra rium no. glo. in dicta. l. scire oꝝ. §. i. s̄. e. t̄ ibi opti me dixi. ideo uide ibi.

¶ Non tantum. Ibi nam et si verum est: quod dixit supra in genere: nunc dicit in specie.

Ex. §. sequenti.

Cdictio p̄pe. d̄notat iteruallum p. vi. mēses t̄ quādo q̄s dicatur p̄rimus pubertati.

¶ Pupillorum. Ibi p̄pe. nota q̄ dicitio prope. de notat iteruallū sex mensū. facit. l. p̄perandū. §. t̄ si quidem. C. de iudi. t̄ per hoc Guil. de cu. s̄. de iureiur. l. q̄ iurasse. in prin. reprobatur glo. alibi positam. f. in. l. i. in si. de no. t̄ de reg. iur. l. pupil lū. t̄ insti. de obli. que ex delic. in si. t̄ d̄ inuti. si pu. §. quod dicimus. que dicunt q̄ proximus

v. amittat. s̄. de testi. i illa .q. an testis p̄pter paup tate repellat a testimonio t̄ dicendū ē q̄ ly sit pau per si t̄n non est vitiosus: nec mendax admittit: q̄a nō t̄a ex fa cultate t̄c. ut dicit illa glo. t̄ tex. in c. q̄ iure. viij. dis. dicit pau peres t̄ diui tes una ter ra supportat .xij. q. i. si cle ricus. t̄ c. vi deo. ergo suf ficit q̄ sit uir tuosus. facit q̄d habet in .c. si q̄ testiū de testi. si. n. h̄z artē: tunc clarū ē q̄ nō reputat pau per si exinde possit uiue re. glo. ē i. l. si q̄s argen tū. de dona. paup̄tas enī nō est de ge nere malorū sed facit ho mies secun dos: iuxta il lud Lucani uiroz paup̄ tas fugit: et multa d̄ ino pia habetur in. l. si cōstan te. so. ma. vi. de t̄n Spe. i ti. de teste. §. .i. ver. itē q̄d ē paup. ubi dicit q̄ ex so la paup̄tate q̄s nō repel lit s̄z p̄cur rit uilitas et paup̄tas for te sic: q̄a sūt duo uicula: q̄a paup̄: et sic fordescit .l. q̄s. i. d̄ si. paup̄tatis. fordescit. C. ad. l. iul. ma iest. t̄ q̄d ha bet in ele. in pleriq̄z. d̄ ele ct. t̄ q̄a uilis t̄ q̄s sit uilis glo. sing. i. l. ne q̄s. C. de digni. li. r̄ij. dicit q̄ cē cu stode porta rū aut limi nū t̄ uēdere sal t̄ sepū: et similia offi cia ēv. le offi ciū: t̄ fac q̄d habet i. l. bu milē. C. d̄ in cest. nup. t̄ bal. i. c. fedes apostolica. d̄ rescrip.

¶ Pado ne. §. ē aut. of. ficū affectat se. et iste tex. allegatur p̄ glo. in. l. te stiū. i. prin. i

pubertati dicitur ille qui est in .x. anno cum dimidio. nā uides q̄ deberet dici in masculino prim^o pubertati dicitur ille qui est in .xiiij. anno cum dimidio: i femina que ē in .xi. cū dimidio. **By.** ēt se quis opi. **Duil.** in .l. i. in fi. C. de noua. ego sustineo glo. ex eo q̄a glo. cōsiderauit tps quo pupillus ē doli capax ad hoc q̄ possit obligari ex contractibus & delictis. in .l. nra cōsiderauit quo ad finiendā tutelā. facit in auē. ut exac. instā. do. §. fi. col. ij. **Alij** ēt saluāt glo. rñ. ēt ad istud q̄d dicitur tex. q̄ nō tollit quā possit dici prim^o pubertati. & ille q̄ ē in .x. āno cū dimidio. s. usq; ad .xiiij. semp̄ dī primus pubertati. q̄s enī pluris ē vtiq; tāti est: ut in .l. pe. de i litē iuran. & sic denotat accidētā facti & nō ministeriū iuris. Et opi. **Duil.** pbat extra de despō. ipu. c. cōtinebas. & dixi i. d. §. fi. ibi dū dicit cogit ppe pubertatē.

Inensibus. Ibi no. q̄ aliqñ ppter nobilitatē cōcedit immunitas: ut hic. Ibi rome: q̄a forte descenderunt a romāis uel alijs a quib^o romāi zc. & facit q̄s no. **Ray.** C. de iur. do. l. ēt. de quo dicā. j. de le. iij. l. p̄sidis. §. ticio. Sz nūqd si est cōcessum priuilegiū castro uideat cōcessum uillis sibi subiectis. **Dic** ut dicā i. d. §. ticio. **Opp.** glo. de .l. i. in fi. ad muni. So. ut glo.

Ex. §. sequenti.

Auctis facultatib^o & puilegiū paupertatis.

Eos. Ibi i corporib^o. s. approbatis. ibi immunitatē a munerib^o q̄ sunt publica auctoritate & utilitate: & i hoc differt a .v. s. ibi exteroz. i. eorū q̄ nō sunt de corpore fabrorum. **Ibi** ad aucte. **No.** q̄ puilegiū paupertatis & ad auctis facultatib^o. facit p hoc. j. de ua. mu. l. bis honorib^o. §. auctis. & de iure imu. l. semp. §. si negociatiōes. & C. arbi. tu. l. si defunct^o. & j. de munc. & hono. l. cura. fm **Ja.** de arc. ibi fuerūt et negociatio nō est aucta: alias excusaret: ut. l. semper. §. pe. j. de iur. imu. **Sol.** ut glo. **Itez** glo. op. de .l. semp. §. negociatiōes. & §. penul. **Sol.** ut glo. & ita dixi sup̄ tex. **Itez** opp. de .l. spado nē. §. q̄ accepit. So. ut ibi: q̄a tutela ē munus publicū auctoritate: ut ibi no.

Non omnia. Tñ inuit i penalib^o q̄ sūt publica auctoritate & utilitate. ibi puilegiū. i. durāte admistratiōe cōcessum fuit puilegiū p habētē potestates. **Glo.** op. de .l. sp. §. negociatiōes. **Sol.** ut i gl.

Is qui. **Glo.** q̄rit q̄s dī fungi edilitate. Et rñ de ut glo. simile. s. de cōpen. l. iō. & facit. j. e. l. messoris. **Bar.**

Sane. Ibi uacate aut. i. excusationē habētē. ibi eos. i. habētēs honores. ibi tutele noue. i. nō ueteris fm **By.** ibi uocati. i. excusationē habētis. ibi non est similis honor. i. iūgīf. ppter quē nō ipediaf tutele admistratio: alias bñ excusaret: ut. l. spadonē. §. finaūt. s. e. & .l. ppter magistrat^o. & ibi nota. **Glo.** opp. de .l. spadonē. §. scire. s. e. **Sol.** ut glo.

Domini. Ibi nauū. i. nauigantius p utilitate publica scdm **By.**

Glo. op. d. l. bi qui. de execu. mu. So. ut i glo.

Inquilini. Ibi a tutelis. s. extraneoz & ut itelligatis glo. expōe uno mō iquilini. i. aduene morātes i castris non sunt ponēdi ad tutelā eorū q̄ nō sunt de eodez castro ubi habitāt: vel dic q̄ inquilini castrorū sunt bñ q̄ erant deputati ab impatore ad tutelā alicuius castrī: bñ bñ ipediūtur suscipe tutelā illorū q̄ nō sunt de illo loco ad hoc ut nō ipediantur ad custodiā seu curā castrī sibi deputatā & assigna-

tā: s. glo. hāc reprobet.

Ex. l. sequenti.

Cā nō sapit naturā sui causātis. & an filij amiffi bello profint p̄i p̄terq̄ ad excusationē tutele. & an equ^o vulneratus i bello & mortu^o domi debeat emēdari stāte statuto q̄ equi mortui i bello emēdari debeant.

b Ello amiffi. Ista lex facit ad pulcherri-

mā q̄onē: ut statim dicā. ibi sciēs. **No.** q̄ mulier pōt abesse cā reipu. idē i pupillo. ppter s̄bū uel etatē q̄ statim sequit. facit ad hoc. l. posthumi. in fi. j. de capti. ibi bñ q̄ fuerūt i acie mortui: nō aut bñ q̄ p̄cussi fuerunt in acie & in domo mortui fuerūt. Ex quo no. q̄ cā cāta nō sapit naturā sui causātis. facit. j. de fun. istru. l. fi. in contrariū facit de aduo. di. iudi. l. fori. Sz pōt rñ de rī ad istū tex. q̄ sit spāle fauore pupilloz: ut statim dicā i. q. extra glo. **Querit** glo. nūqd habeat locū i filijs i p̄tate: an i emācipatis. Rñ de ut gl. **Querit** glo. tu uides hic q̄ filij amiffi in bello p̄sunt patri ad excusationē: s. nūquid p̄sūt quo ad alia. Et rñ det & bñ q̄ sic. subijcit glo. itē p̄dest mulieri quo ad hoc ut possit adoptare: & al legat insti. de adop. §. femine. ista. l. iducitur ad questionē vulgarē: statutū est bono. q̄ eq̄ mortui in bello debeāt emēdari stipēdiarijs: cōtigit q̄ equus stipēdiarij ē vulnerat^o i bello & postea mortuus i domo. Lerte nō dz emēdari. o. n. q̄ sit mortuus i acie ad hoc ut p̄sequat puilegiū. in cōtrariū facit. j. de icē. rui. nau. l. i. §. ex icēdio. & de dā. ifec. l. dāni. §. sabini. & s. ad .l. aql. §. huic scripture. & l. qui occidit. §. in hac actione. & l. ita. & l. neratius. in fi. cū simili. & hoc uidef ueruz de iure. Sed q̄a statuta ciuitatis nō recipiūt itēpretationē dici possēt q̄ nō debeāt emēdari. nā nō est de ppria significatione uocabuli: ut illud censeat amiffum: q̄ occasiōe alicuius rei ē amiffum: & hāc p̄tē hic secut^o fuit dñs **By.** **Uer.** de bobio tenuit cōtrariū p quodam dño de sabaudia q̄ erat tūc potestas huius ciuitatis per iura preallegata. **Ad.** l. istā possēt rñderi q̄ hic tractat de puilegio: in contrarijs agit de iure cōi quod fortius est q̄ speciale ius. & iō magis extēdit: ut in auē. de nō alie. §. q̄a uero uerisimile. et ad uelle. l. antique. uel dic q̄ hic iductū est unū speciale. s. q̄ amiffus in bello itelligatur uiuere. ergo non pōt induci aliud ut censeantur amiffi qui sunt percussi: & i domo mortui: ut. s. de iur. do. l. cū post. §. gener. & j. de cōdi. & demō. l. gener. & C. de do. promiss. l. i. que respōsiones nō placent mibi: quia idem inuenitur in questione nostra: quia non debet ei emēdari equus de iure cōmuni sed tātuz ex forma statuti. Rñ ad istū tex. secūdum **And.** de p̄sis. §. q̄ hic speciale fauore pupilloz ut habeant plures qui sint tutores eorum. facit. j. de no. ope. nun. l. naz interest & hanc opi. tenet hic **Ray.** & hanc sequit **By.** in .d. §. ex incendio: licet hic aliter: & eam sequitur de legitimis silentarijs. l. fi. li. xij. & ibi dixi. s. hoc dixi. insti. de execu. tu. §. fi in bello.

i Lud. Ibi usitatum. no. q̄ arguimus ex consuetudine facit. j. de sponsal. l. ij. ibi bis: subaudi tutoribus & curatoribus.

s Pupillum. Ibi patruus deniq; tutor legitimus. ibi eo. s. suspecto secundum **By.** ibi a tutela. & ratio est. j. l. proxī. in prin. ibi itaq; i. eo ut suspecto remoto. ibi expeditur: cū auctoritate alterius creati de nouo.

Ex. l. sequenti.

Sicut spoliatus omnibus bonis non potest accusari nisi bonis restitutus ita spoliatus maiori parte bonorum.

P **Kopter** Ibi litem: que erat ante q̄ daretur tutor inter ip̄m z pupillum. ibi parte eorum. facit pro eo quod dicitur. extra de restitu. spo. c. frequens. lib. vi. f. q̄ sicut spoliatus omnibus bonis non potest accusari antequā restituatur: ita si sit spoliatus maiori parte bonorum: et uide quod no. Jo. mo. in. d. c. frequens. z de electi. c. i. z in auē. ut hi qui ob. §. hec autem. qui est positus. C. qui da. tu. po. auc. minoris. Et respō de ur glo. dic. opi. Ho. hoc tenet Dy. z hanc sequitur Ray. licet glo. non bene firmat pedes in auc. minoris. z hoc tenuit in hac. q. quam disputauit bono. quia §. hec autem. ut hi qui ob. non imponit aliam penā nisi ut perdat debitum: ad hoc etiaz facit. l. ea quidem. C. si ma. ita fue. alij tenent opi. Hug. z glo. in. l. pater. z. s. de procura. quaz sequitur Ja. de bel. in. d. auē. z in. d. §. hec autem: ut ibi dixi in h̄si. neqz tutor remanebit zē. z hāc sequitur Ja. de are. que uidetur uera per istum tex. **Q**uerit glo. quid in questiōe statuti. responde ut glo.

Qui se. Ibi de quibusdam propositis. ibi intra tempora. f. quinquaginta dierum a tēpore cognitionis z cōfirmationis computandorum: ut. s. e. l. scire oportet. §. quinquaginta. secus si ultra tēpora: z hoc tollit contrarium. **C**lo. contra hoc oppo. de. l. scire. s. e. So. ut in glo. secunda so. est uerior. **I**tem oppo. de. l. z si susceperit. s. de iudi. So. ut glo. z bene: licet ibi datus intelligatur in dubio. ibi prouincia: tunc enim non excusatur: licet sit ultra centesimum miliare. z per hoc determinat Ja. de are. c. statuimus. quod hodie incipit statutum: extra de rescrip. lib. vi. quod dicit q̄ ubi iudex est delegatus inter clericos q̄ non possit trahere clericos ultra duas dietas: z debz istud intelligi extra prouinciam in qua est delegatus. nam infra prouinciam poterunt etiam ultra duas dietas trahi: ut hic z ibi. z ideo uerius sol. et dic q̄ redit ad prin. §. non autem refert se ad proximā expositionem. ibi illarum: quarum administratione facta est excusatio secundum An. de pisis. ibi. eius. f. illius prouincie ubi sunt bona secundū Dy. ibi datur. f. alius tutor. **C**lo. oppo. de. l. non solū. §. qui testamento. s. e. fo. vt glo. z uidetur notare ibi totuz econtra q̄ hic: videlicet q̄ hic in simpliciter dato distigat utrū fuit datus a testatore uel a iudice: ut primo casu habeat necesse se excusare. secundo casu non nisi fuit datus ab imperatore: uel eius iussu: licet non expresse exponitur patrimoniu quod dat tātum in ea prouincia unde est: tunc nō habeat se necesse excusare: z ita loquitur contrarium. facit quod no. s. de tute. l. qui habet. pro ista glo. est de testa. tu. l. certarum. z. l. se. sic si teneres illaz glo. z tunc non facit ad id quod no. hic Jac. de are. qui istā glo. sequendo supplet ad glo. q̄ intelligatur in iudice originis uel domicilij. z facit pro glo. q̄ iudex potest seruare sententiā etiā de rebus alibi existentibus. de interr. ac. l. fi. de prescrip. lon. tēp. l. fi. **I**tem quia ex quo cōmittit alij cui persona z res etiā debet cōmitti. C. ne fide. do. den. l. ij. z de penis. l. fi. **I**n contrarium facit. s. de tu. z cu. da. ab his. l. pupillo. z. j. e. l. iurisperitos. §. i. z de bo. auc. iudi. pos. l. cuz unus

§. bis qui inducitur etiā quod no. in. d. l. nō so lum. §. qui testamēto. s. e. ut dixi. intelligit tamē Ja. de are. q̄ non fecit mentionem patrimonij: ut hic pz in tex. z glo. sed ubi fecisset mentionem patrimonij: tunc esset secus: ut in contrario allega. z ita etiam posses distinguere glo. que est in. d. §. qui testamēto. ab ista. hanc etiam sequitur Ray. qui dicit esse ualde no. **A**d primū tamē satis opp. de. l. magis puto. §. illud. j. de re. co. sed potest respōderi q̄ ibi loquitur in decreto interposito super re: z potest fieri sicut potest ferri sententia pro rebus existentibus alibi: ut. d. §. is qui. z ibi no. sed tutor non uidetur posse dari p rebus alibi existentibus quia quādo iudex dat decretum administrationis tutor uidetur cōtra here quāda actionē administrationis quod nō potest iudex in alia prouincia: ut. d. §. is qui. uel dic q̄ ibi non exprimitur q̄ pretor dederit eū tutorem in rebus italicis z puincialibus: s; utrūqz forte iudex dedit sicut fuit in. §. cum oriundus. secundū An. de pisis. **C**lo. oppo. insti. e. ti. §. datis. z insti. qui da. tu. pos. §. certe. Sol. ut in glo. **I**tem oppo. de. l. vtrum. C. qui pe. tu. z in. sti. de cur. §. interdum. Sol. ut glo. uel hic speciale: ut in glo. in. l. propter. **D**ic ut ibi no. in rubrica.

Sometri. A tutela seu cura terre messorum excusationem nō habet: sed secus in procuratore principis durante eius officio est seruandum. h. d. Ibi geometri i. mensuratores secundum Dy. idem est in eis qui docēt astrologiam z musicam z arismetricam: ut no. glo. insti. e. §. item rome. **I**n doctore legum dicit ut ibi no. s. e. l. s; z reprobauit. §. fi. ibi geometri. dicit glo. ut fuit padenius qui fuit magna in illa arte.

P **Kopter** Ibi responde. subaudi: quia officium eorum non habebat impedire administrationes tutele secundum Dy. **C**lo. oppo. de. l. athlete. s. e. Sol. ut glo. **I**tem oppo. de. l. ij. §. si quis municipalis. s. si quis cau. **C**lo. non soluit: sed dic q̄ ibi excusatur a priuato onere. hic non excusatur a publico onere pupillorū fauore: uel dic q̄ ibi erat iusta causa impedimēti. hic non est iusta causa administrationis recuperande: quia nihilominus potest administrare secundum And. de pisis. uel dic q̄ illud ibi ut excusetur a pena: hic non excusatur a tutela secundum Dy.

Si in castris. Ibi ab eo. f. ab alio non suo iudice. ibi excusationem. dic q̄ improprie dicit excusationem: quia ipso iure non tenet secundum iaco. de are. z Dy. item oppo. de. l. non tantum. §. fi. s. eo. Sol. ut glo. **S**ecundo oppo. de. §. idē z in milite. insti. e. Sol. ut glo. ibi. §. penultimo: **D**ic tu q̄ non ualeat datio: ut hic sentit glo. in fi. si intelligas in milite dum esset in actu militie. C. de lega. l. administratione. z. l. agnati. C. qui da. tuto. pos. **N**on obstat. l. sed z milites. s. e. quia ibi loquitur in ueteranis: z sic milites non essent tutores filiorum cōmilitonis sui: licet glo. aliter sentiat z male in prin. sui secundum iaco. de are. z ita intelligit glo. istum. §. z. d. §. idem z in milite scilz q̄ loquatur in milite existente in actu militie.

n **E**quaquā. **C**lo. op. de. l. libertate. s. e. fo. ut i glo. **Q**uerit glo. q̄re dicit fere. **E**t sol. ut

Excusa- re. uide qd per ista. l. dicit bal. i. l. fin. s. de fer. videlz an fi- nita pma di- latioe. secun- da dbeat va- ri. et uide. l. micipioru. de opti. le. et no. p bar. et alios in. d. l. fi. et p doc. i. c. ultra ter- tia de testi. et saly. i. l. i. C. de dila. facit l. et si p tres. si qs cauti. et l. bal. ibi di- cat q in con- trariuz facit. l. fi. de ana. excepti. et no- rñdet tñ di- eta pcedens opi. in qua i- clinare vide- tur e verior et pbatur ex no. p glo. in. l. ij. si qs in ius uoca. et ibi clarius Bar. in uer- s. hoc vi- detur et. et moder. in. c. pmu. de dila- ti. ubi ponit pone q quis citatur die fe- riata in fauo- rem hoium: ut cõpareat certe quãuis regulariter: quãdo e du- biaz an cita- tus teneatur cõparere in dubio et alle- gare cam p- pter quã nõ tenet cõpa- rere. l. si quis ex ali. ff. d. iu- di. et multe sunt cãe qui- bus procedi põt tpe feria- to. l. i. et ii. ff. de feri. tñ ci- tatio facta p- die feriata si ualebit: etiã pte nõ cõpa- rere et nil op- ponere: ut p- bal. in. d. l. ii. in fi. nisi i- ci- tatioe expri- mas speciali- ter causa: ex qua cã appa- reat q in illa cã poterat p- cedi tẽpore feriato: ut no. gl. et doc. in. d. l. ij. et sic satis e q- inspecta cõ- muni regula citatio nõ p- cedat nisi ali- ud exprima

ibi. l. is q. dic. ut. s. de in ius vo. et statim sequitur in glo. se. Querit glo. nunquid iste qui prestat fideicommissariã libertatez succedit liberto. Glo. respõdet q sic. et no. ex ista glo. q ille qui prestat fideicommissariã libertatem succedit liberto. pro hoc habes tex. j. de suis et leg. l. ab intestato. s. i. l. glo. no. cõtrarium et male. s. de tu. et cur. da. ab his. l. libertus et l. pupillo. s. fi. in glo. magna. sed ille glo. possunt habere bonuz respectũ ut ibi dicam. et referũt se ad alia iurispatronatus nõ ad successione: ut ibi dicam.

Ex. l. sequenti.

An legitimatio fieri possit p procuratorem.

Excusare. Glo. ponit casum sex modis: teneas secundam lec. quã sequitur By. ibi libellos. i. iudices delatos. q. d. q cognitio excusatio nis non possit delegari secundũ By. posses etiã sequi primã lec. secundum Ray. Cõppo. uno modo et ad rubricam duobus modis: et pro se- cunda lec. quam expediui in casu et in tex. facit qd no. j. de re. iur. l. omnia quecuqz. et hanc etiã lec. sequitur glo. s. e. l. scire. s. o. z. s. tribunal. in fi. Cõuenio ad tertiã lec. quam recita ut glo. et alle- gat l. paulus. et hanc tertiã lec. tenet glo. C. de predi. mi. l. minorum. Cõtra quã opp. glo. de. l. ita autem. s. gessisse. s. de admi. tuto. Glo. non soluit Ray. dicit q propter illud contrariũ debemus hanc tertiã lec. dimittere: et si uis eã tenere potes dicere q illud generale: istud spe- ciale fauore pupillorum secunduz An. de pisis. Preterea qui per alium facit non uere uidetur facere per seipsum sed interpretatiue: ut no. in. l. iij. s. deieicisse. de vi et vi. ar. et licet Ray. dicat q ad istam tertiã lec. debes iungere s. glo. per ge- neralem et. alias non itelligeres glo. Dic q ista est sexta lec. et non habes eam necesse iungere cũ glo. ista. et tenendo istam tertiã lec. facit ad que- stionem quam habes. ibi no. per Ly. scilicet qui- dam misit procuratorem ad imperatorẽ Fede. pro legitimando filio suo naturali: nunquid ua- leat illa talis legitimatio. ille tex. facit q nõ. facit ad hoc. s. de adop. l. post mortem. s. fina. z. l. se. et C. de his qui ue. eta. impe. l. ij. in contrariuz fa- cit. j. de manu. vin. l. etiã. s. absens. et potest dici q ex regula generali que est i. l. i. s. usus. de pro- cura. q possit fieri per procuratorem. nã edictũ de procuratoribus est prohibitorium: ut. d. s. usus. sed istud non uidetur esse prohibitum. et zc. secundũ Ly. et hanc questionem habes per Ray. in. d. l. ij. qui sentit idem quod Ly. per ra- tiones suas: licet dicat Ja. bu. tenere contrariuz per. d. l. post mortem. et l. se. Cõtra quas ratioes responder Ray. q ibi loquitur in actu in quo re- quiritur probatio etatis que non potest fieri ni- si per aspectuz: ut. l. minor. xxv. an. ex aspectu. s. de mino. hic in alio actu. Ista solu. est falsa: quia potest probari etas per testes et instrumenta. ui- distis. s. e. l. ij. in prin. et quod ibi dixi: dictum ta- men suum crederem uerum. s. q legitimatio pos- sit fieri per procuratorem. nam legitimatio fit p- matrimonium. in autem. de ince. nup. s. dubita- tur. et matrimonium potest fieri per procurato- rem: ut. l. mulierem. s. de ri. nup. ergo zc. Ad. l. post mortem. responder q ibi loquitur in actu adoptionis: per quem efficitur filius ille qui est in totum alienus: et sic. l. disponit ibi circa substã- tiam. questio nostra loquitur in legitimatione in qua additur qualitas: quia de filio illegitimo ef- ficatur legitimus: quod facilius. l. concedit. arg.

eius quod no. in autem. ma. et aui. s. hoc autem disponimus. col. vi. et ibi glo. pulcherrima et no- tanda que illud probat. et facit quod no. j. de le- ga. i. l. talis scriptura. in fin. Cõtra quartam lec. oppo. glo. de. l. scire oportet. s. oportet. s. e. Et sol. ut glo. Cõtra sextam lectu. glo. opp. l. si duo. s. de admi. tuto. Dic istud contrarium non tangit primam lectu. nec secundã: sed pro- pter istud Ray. reprehendit istam lec. Cõtra septimã oppo. glo. de. l. etiam. s. absens. j. de manu. vin. Non ob. illa. l. secũdũ verũ intellectũ: quia ibi lo- quitur in procuratore: hic fm uerũ intellectũ lo- quitur i iudice delegato. et sic non ob.

Efflores. Ibi frumentarios i. illi qui sunt depu- tati ad mensurandum frumentum secu- dum By. qui tenet hanc expositionez. Cõtra oppo. de. l. his oneribus. s. corpus. j. de exca. mu. Et sol. ut glo. Querit glo. qui sunt messo- res. Et rñ. ut glo.

Legatarius. Aduerte ad primum ca- sum: ibi fideicõ. i. ex persona fideicom- missarij cui legatum erat restituendum. ibi con- sequitur et postea restituit fideicommissario nam penes se non remanent. facit ad hoc. l. si fideicõ- mis. j. de leg. iij. ibi similis: nõ per omnia: sed so- lum ut legatum remanet penes heredem. ergo legatum pertinet ad fideicommissarium hic ad fi- scum: ut sentit glo. et bene: quod est uerum in ca- su ubi non esset rogatus alij restituere: alias cre- derem contrarium. arg. l. si fideicõ. s. de leg. iij. Cõppo. glo. de. l. penul. C. de leg. So. ut glo. Cõtra oppo. de. l. aliam. C. de his qui. ut in- dig. cõiuncto. i. responso. Et sol. ut glo. quia nõ est per omnia idem dixi. s. in tex. Querit glo. quis dicitur non obtinere. et sol. ut glo. ibi. s. me- minisse. Sed pone q ipse portauit sententiam contrariam: et appellauit appellatione pendente vult penitere nunquid dicitur habere legatuz dic q sic: perinde ac si peniteret in principali se- cundum glo. no. s. de inoffi. testa. l. papi. s. me- minisse. ergo zc.

Utor. Aduerte pulcherrimum casum. ibi priuilegiuz: ut quia est factus de corpore fabricorum q habent excusationem: ut. s. e. l. non tantũ. s. eos uel impetrauit priuilegium generale: ut in casu- bus qui no. s. de mino. l. uerum. s. ex facto. non habita mentione huius tutule: secus si impera- tor concessit priuilegium contra hanc tutelam: et tunc excusaretur: ut. l. qui autem. s. si quis cau- tio. et quod ibi no. secundum Ja. de are. ibi po- terit. facit hoc princ. ad questionem quam dixi. s. e. l. ij. in princ. quam ibi uide. Cõppo. de. l. qui autem. si quis cauti. Sol. dic ut ibi et in. s. si post. de. l. pretor. allegata in glo. q priuilegi- um fuit concessum ad illud. hic generaliter: se- cus si specialiter: ut. s. e. l. et fi. s. sunt et alij. secun- dum And. de pisis. Cõtra oppo. de. l. spa- donem. s. sin autem. s. e. Sol. secundum Ray. ibi fuit datum priuilegium absqz postulatione sui. hic secus secundum eum: uel dic q hoc est speciale in illa dignitate. facit. j. e. l. iuris peritos. et. s. de mino. l. uerum. s. si ex facto. Cõtra oppo. de. l. nõ tantũ. s. uacare. s. e. sed dic q ibi nõ est contra. ut ibi exposui. Cõtra oppo. de. l. his oneribus. s. antiquis. de muner. et hono. dic debet allegare da uaca. mu. Sol. ut glo. ibi loquitur in priuilegio paupertatis: quod est

tur sed ita e q cõis regu- la est q secu- da dilatio si- ne cã peti et dari nõ dbet. d. l. fi. ergo nisi exprima- tur colorata causa ppter quã dari de- beat a iudi- ce nõ proce- dit petitiõ. nec ob. l. fi. C. d. ann. ex- cep. qã ibi li- bellus gene- ralis respe- ctu petentia bz sua substã- tiã. nã q i- libello dbe- at exprimi et specificari cã hoc fuit i- ductũ solum fauore rei ut possit melius deliberare an uelit cedere uel contẽde- re. l. i. et ibi no. de eden- nimiz si reo- tacete et nil opponete p- cedit libellus quasi uideat- tur renuncia- re tacite suo fauore: ut. d. l. fin. facit. l. fin. C. de ex- cep. et. l. sed si suscepit. in prin. d. iudi- fz q dilatio- nes debeant amputari: et sine cã plus- quã semel si cõcedit fuit i- ductũ ne ali- as p callidita- tẽ qõ sepe di- lationẽ pete- ret. l. i. in fi. C. de dila. et. l. ii. C. de tẽ- appel. et sic i- casu nostro cessat ratio que est in ca- su. d. l. fi. de- anna. excep- ADDE an i casu sum- mariis sit dã- da quarta dilatio uide Ro. consilio. c. cxxv. cum sequenti.

temporale: ut de mu. z hono. l. cura. **C**Item oppo. de. l. pretor. §. si post. e. ti. So. ut dixi in cōtrario de. l. qui autem secūduz By. uel dic secūduz **D**dra. q̄ hic quefuit priuilegium propter incorporationem alicui⁹ corporis: puta fabrorū: ut. s. e. l. non tantū. §. i. z. §. bi qui. secūdo responfo. secūduz **D**dra. uel sol. secūduz ea que no. s. de iudi. l. si quis postea. secūduz **D**y. uel dic q̄ sicut ibi ex superueniēti causa tollitur beneficiū lire pendente: ita z hic debet tolli onus: sed ratio differentie est: quia ibi beneficiū est cōcessum ppter paupertatē qua sublata debet beneficiū auferrī. ar. s. .e. l. geometri. secūdo responfo. z. l. athlete. §. i. z. quod hic tutor compellatur nō est ex defectu priuilegij s; etatis fauore: quod faciebat ad tutelam compelli: q̄ ad huc nō deficit s; **A**n. de pifis. z ista est melior so.

Que tutoribus. Ibi extraneis: s; heredes tenentur dare filio cui testator prodesse uoluit: ut. C. de le. l. si legata. riu. secūduz **J**a. de are. alias non esset dare respōsum ad illam. l. nā aliter responderi non potest. ibi filius. facit tex. iste q̄ donatum a patre filio uideatur in dubio donatum nō ut extraneo: sed ob meritum collatum. et hoc sentit glo. C. de colla. l. si donatiōe. in fi. **C**Opp. glo. de. l. nensenus. §. si. s. e. Sol. ut glo. **I**tem oppo. glo. de. l. cum filius. §. non iure. j. de le. ij. Sol. ut glo. **C**ultimo glo. in dicit hūc tex. in ar. de dictione tāq̄ ut in glo. i. §. qui duos. de quo dicit ut ibi. z. s. solu. m. tr. l. si uero. §. quicquid.

Tutorem. Ibi non oportet. s. in ppetuus continua legē sequentē.

Plane. Ibi in exiliū. s. perpetuū: ut ibi p̄. ibi cōtutorem. s. suspectū: et uide hunc tex. z itellige glo. duobus modis.

ibi nō potuit. postq̄ esset in exilio perpetuo z ignoraret cōtutorem eē suspectū: z ut intelligas difficultates glo. secūduz **A**n. de pifis. z ut intelligas istū tex. in tutore qui erat exul z ad tēpus: z ideo facilius eius ignorantia tolleratur q̄ in alio qui non esset exul: quia melius potest eum scire cōtutorem esse suspectū q̄ ille qui est exul uel procurator suus. Et quod dicit tex. non potuit. subaudi cōmode: ut. s. de adm. tut. l. decreto. §. si. secūduz **A**n. de pifis apparet. hoc dicit ipse ex eo: quia ipse. ibi tenet q̄ suspectus possit remoueri p̄ procuratorem: ut ibi dicam. **C**lo. in. §. tutorem. oppo. de. l. si quis sub conditione. §. i. de re. tu. Sol. ut i glo. **C**uerit glo. in. l. plane. an iste potuerit accusare cōtutorē suū per procuratorē. Et respōdet ut glo. que dicit z uidet q̄ sic zē. uel dic zē. ut in glo. z hic aduerte quia ista pars est ualde notabilis. Ex quo no. q̄ tutor suspectus nō potest excusari per procuratorem. **R**ay. dicit hanc. q. se habuisse de facto bono. z tenuisse hāc partem. s. q̄ ad excusandum nō admittit per procuratorem in causa suspecti. **N**on ob. quia nō est capitalis: quia in eo uertitur ratio fame: quare zē. per ea que no. per euz in. l. pe. §. ad crimen. j. de pu. iudi. **C**Subiicit ipse q̄ fuit ab eo quefuit de ratione diuersitatis. s. quare ad defendendum potest dari procurator i causa suspecti: z non ad excusandum. Ipse responder per. l. cū populari. j. de popu. ac. secūduz euz qui optime facit. **C**lo. no. cōtrarium q̄ ad excusandum datur procurator: ut. d. l. non solum. in fi. s. de procur. secūduz unaz lec. per **A**n. de pifis in. l. decreto. s. de suspe. tu. Dicit glo. q̄ iste tex. debet aliter intelligi. s. q̄ non erat tutor immo mater zē. subiicit glo. hic ergo excusatur ppter exiliū. **C**Mo. ex ista glo. q̄ si illi qui debēt petere tutorem filio pupillo uel petere ipsuz remoueri tanq̄ suspectū aliter repellantur ab hereditate: quia si sunt i exilio excusantur ab utraq; petitione.

Ex. l. sequenti.

CA papa delegat⁹ si alicui subdelegauerit quādiu sibi placuerit. z appelletur a subdelegato: an obeat ad pa-

pam uel delegatum appellari.

Trisperitos. Ibi excusandos. s. in perpetuum: z ad hoc sequitur. ideo quoniam zē. **C**Ibi la. tus. **N**o. q̄ cōsiliarij dicuntur sedere circa latus principis non ad pedes. facit. l. fi. C. de inoffi. tes. secūduz **R**ay. z dicit. C. de dome. z pte. l. i. li. xi. s; pape cōsiliarij dicuntur sedere ad pedes. ar. eius quod ibi no. z no. bene hunc tex. cuz se. **C**Ibi habēt. **N**o. q̄ illud quod non habet certū finē dicitur habere ppetuus. pro hoc facit. l. sufficit. j. de cōdi. inde. quod facit ad questionē quā statim dicā s; **J**a. de are. **C**uerit glo. quā nō habet finē certi loci uel tēporis. Et sol. ut glo. j. de decu. l. si quis. uide q̄ ibi no. q̄ idē dicit glo. in ambassiatore. **F**inis huius principij allegat per **J**a. s; are. ad questionē. **C**ertū est q̄ si delegatus a papa cōmittit alicui uices suas: z sic subdelegat q̄ si reseruauit sibi aliquid q̄ appellatur ad euz: si nihil: appellatur ad papaz. extra de offi. dele. c. super questionum. **M**odo delegatus a papa delegauit alicui quandiu sibi placuerit: demū appellatur ab illo subdelegato: querit an debeat appellari ad papā: an ad istū delegatū. iste tex. facit q̄ ad papā: quia cum nō posuerit certū finē uidet perpetuo cōmississe z in totū: ex quo nō reseruauit sibi sniam. nam z sic si esset tpalis cum impatore nō haberet excusationē: sed si esset perpetuo sic: ut. l. tutor. §. si. cum. l. se. s. eo. **I**n dubio presumitur q̄ stet perpetuo: ut hic. p hoc facit. s. de iudi. l. iudiciū. **S**o. z hoc tenet **J**a. de are. ex eo ne cōtingat absurdum q̄ ille q̄ impetrat iudicē delegatū habeat iudicē quē uult tā in cā principa li q̄ in causa appellationis: s; cōtrarium seruetur in curia secūduz **J**a. de are. quod debes tenere cū debeat tenere stylum curie: ut. s. de iudi. l. obseruandum. z ibi no.

Ex. §. sequenti.

CSi compromissum sit in clericum z laicū cuz hoc q̄ si non possunt concordare q̄ eligatur tertius z sint discordes in eligendo tertium iudices utriusq; eligent. **Q**uis autem debeat cognoscere cuz maleficiū est in confinio duarū ciuitatum z cum est statutū q̄ potestas non possit cognoscere de maleficijs ppetratis tēpore potestatis precedentis. si contingat q̄ tēpore unus alius quis uulneretur z tempore alterius moriatur uide ibi circa fi.

Cum oriundus. Ibi pretor qui habebat domiciliū ratione incolatus. itē erat in iurisdictione prouincie ratione originis: z etiam erat certus q̄ erat utriusq; iurisdictionis s; **D**y. z fuit decretum presidis necessariū ratione rerum que erant in prouincia: ut. C. qui pe. tu. l. i. quod dicit ut no. ibi in consti. uide quod no. **S**uil. C. de sum. tri. l. i. in. ij. col. z dicā. j. de le. iij. l. itez legato. z uide quod dixi. j. de here. insti. l. ex facto. z q̄ ibi no. ibi suscepit. s. i. puincia z rome: z i hoc dubitā utru uideat administrare curas duas uel unā secūduz **D**y. z ad hoc sequit respōsio. l. **C**lo. op. de. l. si certū. §. iulianus. de mili. re. glo. nō sol. quare dicit q̄ ibi loquit in milite: q̄ potest habere bona duplici iure. hic in paga no in quo secus. **C**lo. q̄rit ad qd fuit necessarius: ut sciamus an sint due cure uel non. z responde ut glo.

CItē iste. §. allegatur ad duas questiones. pmo ad questionē talē. duo fuerūt electi arbitri: un⁹ clericus z alter laicus ipsi nō cōcordāt inuicē. ita q̄ tertiu debēt eligere z si nō eligunt electio deferret iudici: ut. l. item. z. l. sicut. s. de arbi. modo ē i questionē utru iudex secularis uel ecclesiasticus debz eligere. iste. §. facit i ar. q̄ uterq; itē facit ar. pone q̄ cōmissum ē maleficiū in confinio duarū ciuitatum: z dubitatur in cuius territorio sit cōmissum. iste. §. facit in ar. q̄ uterq; iudex debet cognoscere. facit de li. agno. l. si uel parēs. §. quid ergo. z quo. leg. l. i. §. quid autem. cum si. verumtamen debebit ille

Trispi
i tos-ap
pellat
ad papā. uide
quod in simi
li ponit bar.
m. l. de pupil
lo. §. si quis
ip̄i p̄tori. de
ope. no. nū.

preferri coram quo lis est contestata: quia de eodē delicto eiusdē hoīs non dicitur bis queri: ut. s. nau. cau. sta. l. pe. z. j. de accu. l. senatus. facit. s. de offi. cōsul. l. i. secundum An. de pīs. concor. Dy. in. l. pupillus. §. i. j. de hō. sig. Itē prestat ar. si statutū est factum in ciuitate q̄ potestas non debeat cognoscere de maleficijs perpetratis tpe potestatis p̄cedētis sed tantū de perpetratis tēpore officij sui. Cōtingit q̄ quidā fuit tēpore vni potestatis vulneratus z tēpore alteri ē mortu⁹: q̄ ratione dubij secundus potestas possit cognosce. de hoc habes p̄ Dy. in. l. si urbana familia. §. h. j. de hō. sig. Itē p̄stat ar. ad. q. no. p̄ Dy. in. l. a diuo. §. insula. j. de acquire. re. do. q̄ si aliq̄s est i cōfinio duarū pochiarū censet parrochianus utriusq̄. s. de hac q̄ne dic z melius ut dixi. C. de agri. z cōsi. l. oēs. li. xi. ubi d̄ hoc i glo.

Qui priuilegium. No. q̄ contra fratrem zc.

C. Glo. opp. de. l. libertus. C. e. ti. So. ut glo. C. Querit glo. nūquid sit idē in patre. Et r̄nde ut in glo.

Patronus. Ibi excusari. si aliquā excusationē habeat fm Dy. ibi confirmetur. ergo ante interpositionē decreti p̄ponēda ē excusatio Dy. **C. Glo. opp. de. l. gaius. in. pri. s. e. z. C. de testa. tute. l. i. So. ut glo. uel dic extra glo. q̄ aut cōfirmat uolēs: z d̄ ante se excusat: aut cōfirmat inuit⁹: z tūc p̄t ē ante excusare: ut. d. l. gaius. z. j. e. l. amicissimos. fm Ja. de are. z. s. e. l. scire. 03. §. 03.**

Ibis qui tres. Ista. l. usq̄ ad. §. eū. diuiditur in q̄tuor ptes primo ponitur thema z q̄: z solutio questionis durat usq̄ ibi neq̄ me: ibi ponit cuiusdā obiectiōis remotio: z durat usq̄ ibi idem euenit: ibi ponit solutiōis extēsiō: z durat usq̄ ibi illa quoq̄: ibi ponit quedā d̄tia iter tutelas: z durat usq̄ ad. §. eum. z breuiter. h. d. **C. Ex duabus tutelis testamentarijs uel datiujs tres tutelas habenti delatas ante excusationē ex trib⁹ una finita statim tenet ad aliā que loco tertie surrogatur a q̄nta uero que loco q̄rte succedit infra tēpus legitimū excusetur: alias gestioniis periculū sustinebit: postea uero ip̄am retinet. h. d. Ray. dicit q̄ istud principiū est ualde difficile sed mihi uidef satis facile: ut uidebitis. Ibi decretū iudiciū. ibi potuit per numerū triū tutelarū quas habebat. ibi excusari. s. a quarta. ergo putauit q̄ tenuit datio z hoc dixi. s. e. l. tria onera. ibi pupillis. s. tribus antiq̄s: ut statim sequitur. ibi decesserit infra tēpora dicte excusatiōis cōpetētis a datione duarū tutelarū: alias nō esset dubiū. non ob. l. tutor petitus. in prin. ut dixi. s. e. l. ij. in prin. ibi statim. i. cū est finita illa tutela: quarta succedit in locū tertie secundū Dy. ibi tutori. **C. No. q̄ ipso iure est tutor z iam quarte antequā excuset fm Ja. de are. tū expresse cōtradicit tex. dic ergo q̄ dictū Ja. intelligatur in illis quorū datio z possit ratione alicuius priuilegij excusari. unde nescio qd̄ uelit. ibi excusatur: hic posset legi. s. nec me mouet qui ē. j. ibi potuit. s. z hoc uadit ad quintā tutelā q̄ nūc est quarta. hic posses continuare s. illa quoq̄. ibi nec me mouet. iste s. redit ad tertiam tutelā que ante erat quarta. ibi merū. hic respondet tacite obiectiōni hoc modo: hic uidef q̄ tutela finita per mortē pupilli debeat ad excusationē p̄ficere cū teneatur adhuc rationē reddere. item q̄ ab ista administratione nō cessat. Ad qd̄ respōdet q̄. s. erat finita z nō habebat piculū. uel dic z ita dictum est. s. q̄ ista tutela q̄ succedit in locū tertie excusat: z quia tutela finita non prodest uidebat cōtrarium: q̄ neglecta cōputatur. ergo z finita: tamen secus est ut sequitur. ibi tutela. subaudi in cuius administratione est cessatū. ibi idē uer. ibi datus est: unus illorū quorū tutelā administrabat tutela finita. ibi administrare. nō ob. C. de tē. ap. l. h. §. illud: ut ibi per glo. ibi tertie illius. ibi datus non expectato spacio. x. dierū. **C. Glo. oppo. j. de hac. e. l.******

§. h. Sol. ut i glo. **C. Iste. §. allegat in arg. ad questionē talē: in aliquo collegio erant supnumerarij: mortu⁹ est unus de collegio q̄ debeat admitti ut supnumerarius: qui primo loco inuenit. z istā. l. allegauit Du. in ciuitate bononi. inter scholares z doctores: qui scholares uolebant ponere quedā doctore in collegio. facit ad hoc. C. de offi. preto. l. mortuo. z insti. de bo. pos. §. z cū testamentis. z. C. de proxi. sac. scrini. l. nemo. li. xij. ubi de hoc dixi. C. de sacrosan. eccle. l. nō plures.**

Eum. Scilicet tutorem habentem tres tutelas cui postea fuit data quarta a qua non excusatur cum una de tribus sit finita per abstentionē pupilli. ibi illa. i. illius pupilli tutela quā abstinuit ab hereditate materna. ibi certū. unde nota casum. §. q̄a perfectissimus est. ibi crediderit. s. ad excusationē tutele preferatur fm Dy. ibi habēdi sunt. facit ad. q. quā dixi. s. e. l. tria onera.

Ensenius. Hoc principium diuidas in tres partes. primo ponitur thema in quo themate ponit aliā. q. circa premissum thema. secundū ibi. z quidem. tertia ibi. z an aliquid. **C. Item** secundū pars diuiditur i tres partes. secunda ibi. mater. tertia ibi. qui uis. ibi mater. s. ibi excipit. s. testamēto. ibi placuit. z remanebit istud legatum penes grauatū cū onere: ut. s. e. l. tutor petitus. §. i. z. j. de fideicō. li. l. thais. §. seio. z ibi p̄ Ray. uidete ad. q. formatā in uer. z quidē non respōdet hic: sed respōdet in. l. ex bis. j. e. ut dicit glo. z bene. ibi idē uer. qui determinat primā. q. secundū D̄nū. **C. Ibi** simili modo. respondet ad secundā. q. ibi tutores quib⁹ reliquit aliquid tutele cōtēplatione. ibi recusat. s. tutelam. ibi debere. **No. q̄** qui nō seruat preceptū defuncti nō debet habere cōmodum ab eo. facit secundum Ja. de are. in. l. fi. C. de fideicō. li. q̄ si testator reliquit aliquid executori in testamēto: z ille nolit esse tutor nō cōpellatur precise: ut. j. de le. ij. l. i. z ibi dicā. z q̄ debeat priuari legato: tamē intelligas fm determinationē. §. seq. z. l. se. quod est uerū nisi expresse cōstaret cōtrarium de uoluntate testantis: uel nisi posset uerisimiliter presumi de ipsa per. l. tutor petitus. s. e. **C. Querit** glo. qualiter intelligitur q̄ debeat excusare se cōfirmatū. Et responde ut glo. z facit ad id quod dixi post Ja. de are. s. e. l. scire. 03. §. i. ubi est glo. p̄traria. **C. Extra** glo. quero pone tutor datus in testamento accepit legatum. nunquid compellatur esse tutor. Uidetur q̄ sic per. l. si cui. j. de condi. z demon. facit. j. de iurepa. l. iij. q̄ cōpellatur uidetur casus expressus in. l. postea legatū. §. admitte. de his qui. ut indig. secundū Dy. **C. Ultimo** Guil. s. si cer. pet. l. cum quid. allegat hic tex. q̄ si baro scholari redeunti de scholis credēs ip̄m sapientem dedit aliquid in feudum q̄ si appareat postea ipsum esse ignarum legum q̄ possit eum priuare de feudo. arg. huius tex. z hoc haberet locum ubi expresse dixisset q̄ dederat sibi feudū ut aduocaret pro eo: secus si nō expressisset ut ibi per eū: quod nota.

Non semper. Iste. §. cum. l. seq. non uenitur. alibi secundum Dy. Et aduerte q̄ in isto. §. ponitur unum quod determinat precedentia secundum Dy. ibi alioquin. i. alius esset daturus utriq̄. i. delegatum siue tutelam. ibi potuit subtiliter. considerando z in dubio. ibi postea. z sic primo reliquit legatū q̄ constituerit eum tutorem secundū Dy. ibi sed hic. s. sed hic. f. subsequit legatū tutela uel econtra. ibi expressit uel sit s̄simile ex coniecturis. facit. l. tutor petitus. §. i. s. eo.

Ed hoc nimium. Dec. l. cōtinuat. ibi eū. f. legatariū q̄ nō erat dat⁹ i testamēto: s. cū p̄tore. Ibi i ductū. f. excusado se aīo nō p̄dēdi legatū fm Dy. ibi tutorē. f. legatariū: z ibi possumus. no. q̄ nō possumus credere hoīem: nisi id qd̄ dicit. s.

cit. j. de ali. le. l. liberto. §. pe. fm Ja. de are. facit. j. de
suph. l. labeo. z. C. de ca. tol. l. una. §. siue deficiēs. z. l.
si spōso. §. si quis subrogatus. de do. inter vir. z. uxō. et
ibi per Ray. Ex. l. sequenti.

Remotus ab officio ob culpā suā d3 p dere salariū.

Hic. Nec. l. cōtinuaf. ibi excusauerit
uide circa hoc qd no. s. d testa.
tu. l. qui tutelā. ibi puenit. f. utili actōe tutele:
tutela finita fm Dy. ibi excusauit. i. excusauerit eo ipso
quo a tutela abstinuit. ibi a tutela. No. q. qñ aliquis re
mouet ab officio ppter culpā suā q d3 p dere salariū
suū fm Ja. de are. z. no. s. de offi. affel. l. diē functo. fac
j. de ali. le. l. mela. §. si. z. C. de choarta. l. ordinariōrū.
li. xij. z. facit fm Ray. qd no. p Jo. mo. eē de re iudi. c. i.
lib. vi. z. p archidi. eē de rescrip. c. ga nos. eo. libro.
Ex. l. sequenti.

Habere legatuz est honor z substitutus potest dari
tutor pupillo.

Disicillimos. No. pulchrū casū
ibi honorē legati.

Nota q honor ē alicui hfe legatū. fac ad hoc
j. d bo. poss. l. iij. ibi honor ē zē. Et sic facit cōtra id qd
dixi auē. ut cū de app. cog. §. aliud quoqz. col. viij. et
qd no. Ja. de bel. i. auē. de trien. z. semif. §. i. coll. iij. vī
delz q iō filius d3 hfe quartā iure institutiōis z nō lega
ti: qā honor ē institutū eē eū heredē. z hoc ē no. glo. j. d
le. l. filii. §. si legata. qd tene cordi. naz uides hic ē q
honor ē hfe legatū: z sic non uidet bona rō: s3 rñ deas
q maior honor est eē institutus hfe: z iō bñ dicit pferf:
ut. j. uñ li. l. cū scripto. cū similib. ibi s3 cui pponat. et
hic incipias casum. ibi substitut. No. q substitutus pu
pillo i testō pōt sibi dari tutor qd est no. fm Ja. de are.
Et no. bñ hūc casum qā forte nō repies alibi. Non
obstat. l. i. j. ti. ij. z. C. ubi pu. edu. de. l. i. qā ibi a iudice:
hica testatore. Verūtñ subijct Ray. q ille pupill' nō
d3 ali pence substitutū: ut hēs. s. de uē. inspi. l. qui uen
tri. teneas ergo mēti q substitut' pupillo pōt sibi dari
tutor: ut hic p3: ibi eo casu. f. qñ sit locus substitutiōni
pupillo mortuo i pupillari etate zē. C. No. ibi q non
admittit tutelā zē. d quo forte dixistis p trariū. C. Glo.
op. de. l. tutor petitus. s. e. So. ut in glo.
Ex. §. sequenti.

Si p statutū uilla d3 emē dare dānū: dānū passo ille
q ē passus d3 cōtribuet. z puilegio qd qd h3 ppter aliū
nō d3 uti cōtra ipm. z iō si sit statutū q qlibz dēat uxō
rē suā uocare dñam miles nō uocabit ipam dñam.

Lucius ticius. Iste. §. nō iuenif alibi
fm Dy. ibi cura. hoc i
telligo: ut no. isti. e. ti. in prin. ibi facit. aduersus quos ē
durū calcitraf. uñ uersus. Ad natura negat nemo felici
ter audet. possibile tñ ē sibi: ut. s. dicitū ē h3 Dy. C. Eli
cit enī ex isto. §. q filius emācipat' pfit patri ad emāci
pationē cōtra seipm. aliter vñ sentire Ja. de are. nā ipē
uidet sentif q pater zē. C. Glo. iducit istū tex. ad unū
q h3 p nāciscat tutelā filii sui quē emācipauit: nō tñ cu
rā zē. ut i glo. C. Glo. opp. de. §. i. i. auē. ut hi q ob. zē.
So. ut glo. dic q glo. no. cōtra. isti d hdu. tu. i prin. de
hoc plene dixi. s. i. i. glo. tñ no. q tutela legitia nō fit i
bonis adulti: ut. s. de tu. z. cu. da. ab his. l. uētri. §. i. ubi
de hoc tāgā. C. Altio Ja. de are. elicit de isto tex. q si
lius emācipat' nō cōnumeref i numero cōtra seipm: z
sic aliter no. q itelligit glo. q incipit. i. se excusat: s3 ex ar.
qd postea elicit uideaf sentire opi. glo. z Dy. qd ar. est
tale q ubi p statutū uilla dānū passo dbeat emē dar dā
nū: q si iponaf collecta p emēda faciēda: q dānū pas
sus si ē de illa uilla dbeat cōferre cū eis. ad hoc optie
facit. j. de le. l. ab oibus. §. si ticio. ubi d hoc diximus.
ibi cōtrariū facit. j. de tu. z. rat. dif. l. impatores fm Ja.
de are. C. Itē pōt ex isto. §. colligi fm Ray. q puilegio
qd qd h3 ppter aliū nō utaf cōtra eū nā p p priuilegio
qd h3 ppter filios nō utif cōtra eos: z sic uides q sen

rit opi. Ja. de are. q nō possit se excusare. Ad istud no.
facit. s. de iudi. l. si iudex circūuēto. cōtra aliū aut iuito
illo ex cuius psona h3 primilegiū uti pōt puilegio. ar. j.
de cōtra ta. l. si post mortē. §. si. facit de tēpo. i. ite. re. l.
si. hoc ē facit ad quādā. q. quā audiui formari a dño
Beccario de papia milite uidelz. pone q statutū ē i ci
uitate q qlibet d3 uocare uxōrē suā dñam. qñ nūqd
miles dbeat uocare uxōrē suā dñam: iste tex. fm exposi
tionē Dy. facit q sic. in cōtrariū facit fm expositionem
dñi Ja. de are. z certe optime facit iste tex. z recordor
q allegauit sibi istū tex. qd nota.

Uitamento. Secretū iu
dicis iniustū

seu nullū tutorē testamētariū nō excusat i ad
ministratiōe tñ cessans errof excusat: secus si id p frau
dē z malitiā obmittit. h. d. fm ray. dñi ista ē bona. l. et
practicabilis z iducit ad multa arg. ut statū uidebitis.
ibi hfe z hoc erit uerū de facto z erat legitima excusa
tio de iure fm Old. ibi datū. glo. dicit q hic erat dat'
i testamēto solēni uel ē nō solēni. dic s3 tūc dbeat cō
firmari: si tñ nō excludit datū a iudice cēsetur datiuus
z nō testamētarius: ut no. s. d adm. tu. l. q negociatio
nē. §. testō. z. C. de cōfir. tu. l. si ut pponis. fm Dy. ista
opi. Dy. reprobaf fm ray. in. l. neqz. de cōfir. tu. dicaz
plene. de cōfir. tu. l. i. C. S3 an ille q ē in testō inutuli da
tus z cōfirmef a iudice sit testamētarius uel datiu'. di
cā i. d. l. i. ibi decernit. z male. Ibi pñiciatiōes: qā fal
sam cām cōtinuit snia. h3 Dy. facit qd no. i Spe. d sen.
§. qliter. h. ergo si iudex. z in Spe. de arbi. §. segtur.
h. sed nūqd amicabile. fm ray.

Ex §. sequenti.

Si fuerit allegate due excusatiōes una iusta alia nō
z iudex i snia psecutus fuerit iniustā snia nō ualet z an
falsa cā adiecta i snia reddat sniaz ipō iure nullā: z sub
uenif illi q facit aliqd cōtra ius errof nō malitiā. et iud
dex i snia nō tenet expmere cām. z tutor pōt dicef da
tionē nullā z si qua ē q se excusat: similitet z appellās
pōt dicere dico sniaz nullā z si q est appello.

Item quero. No. casuz pulcherrimum.

ex quo no. q si fuerit alle
gate due excusatiōes z una fuerit iusta z alia non: z iud
dex in snia fuerit psecut' iniustā q snia nō ualet qd est
no. C. Glo. op. de. l. i. §. biduū. j. qñ ap. sit. z so. ut glo.
ibi. §. si. dic: z sic no. q falsa cā adiecta i snia reddit sē
tētiā ipō iure nullā. ergo zē. C. Cōtra qd op. de. l. suo
iuito. §. cū ptor. j. ad trebel. z. l. diu. j. d re iudi. z d. l. si
is ad quē. j. de acq. hf. q snia lata ppter falsas allega
tiōes ualet s3 rescidaf ope restōnis. Old. dic q nō. eē
de of. or. c. ex pte. z eē de renū. c. i pñentia. refert qā illa
cā alleg. in snia fuit falsa i facto z i iure. i dno fuit i scō
tñ uel i re tñ. hēni pupillus nō habebat patruū: z sic
fuit falsa d factō. itē fuit illegitima de iure: qā posito q
eēt uerū qd pñiciat iudex q iste hfer patruū tñ: tu
rela testamētaria nō excluderet a legitima s3 eē. s. de te
sta. tu. l. si qd sub cōditiōe: s3 si eēt lata p falsas allegati
ones s3 pñentē: sec' si s3 absentē. ar. j. d testa. l. si qd obre
pserit. z fm q ego itellexi hāc. l. p Anno. potes itellige
re in. §. semel. isti. qb. ex cau. ma. nō po. uel dic ad h3 cō
trariū d. l. diu. cū silib' q hic fuit expfusus error i snia:
ibi nō. uel dic q h spāle fauof pupilloz: z ita itelligas
§. si. insti. e. facit. C. si ex fal. alle. l. i. z. ij. z h3 hoc Dy. z
hoc hēs p gl. i. l. si is ad quē. de acq. here. z poterit snia
suspēdi p appellatiōe ubi iudex tulit sniaz p gfaz expf
sa falsa cā: ē cā nō pbata: s3 si cā eēt pbata: tūc eēt im
possibile q nō sit pbata ēt falsa si cā erat falsa: z sic snia
ualet i alijs casib' z rescidaf p restōne. ita itelligaf. C.
si ex fal. alle. p totū. z. l. diu. j. de re iudi. z tāgit gl. i. d.
l. si is ad quē. j. de acq. hf. h3 Dy. ubi d hoc dicā. d ista
q rta tutela: tu hēs i Spe. d sen. §. qm. h. penul. z per
Dul. d cu. i. l. si ptor. §. marcellus. C. de iudi. tāgit. j.
ad trebel. l. seruo inuito. §. cum pretor. dicit tamē Ja.

de are. q̄ hic sit speciale fauore pupillorū: ut ipso iure nō teneatur. alle. hoc. s. e. l. scire oz. §. excusatur. z. j. d. excep. l. q̄ agniti. **Querit glo.** de qua utili actioe hic loquitur. Et rñde ut glo. **Extra glo.** habes ex ista. l. notare q̄ ē iustā cām formās non obtinet si in snia sit erratū. **Itē habes** notare q̄ subuenit alicui si illud q̄ est cōtra ius facit errof nō malitia. **Itē ex isto tex.** potes optime colligere q̄ in snia iudex nō tenet exprimef cām. nā si exprimat falsam cāz snia est nulla sed si tulit simpliciter: tūc credit tulisse sniaz uerā inserta cā: habes plene per Ray. in. l. qui rome. §. duo fratres. j. de uerbo. obli. z. per An. de pifis de suspe. tut. l. be. n. cause. subicit rñ Ja. de are. q̄ interdū iudex debz adijcere cām que mouit eū ad sententiā pferendā. C. d. iud. l. properandū. §. illo pculdubio. z. s. de euic. l. s. si utriusqz. z. si his casib⁹ iudex cām nō expfserit in sententiā recurrim⁹ ad eū: ut dicat cām que eū mouet ad sententiā proferendā: cū nullus alius possit eam scire. facit ad hoc. C. si ex fal. alle. l. si quis decurio. z. j. de ap. pel. l. ab executore z. de hoc ibi no. facit ad hoc q̄ no. de testa. l. heredes palā. in prin. z. C. de sen. ex pericu. re. l. ij. z. credit sibi soli: sic z. alias credit uni testi. C. de ser. fu. l. q̄cūqz fm Ja. de are. **Itē no. ex. l. ista q̄ potest tutor dicere dationē nullā: z. si est aliqua pponere excusationē. z. sic prestat ar. q̄ quis possit dicere iudicē nō suū: z. si est suus reculat eū tūq̄ suspectū. facit. s. e. l. ppter litē. §. i. fm Ja. de are. **Itē pstat arg. q̄ ille cōtra quē ē lata sententia possit dicere sniam nullā. z. si q̄ sit appellat. p hoc facit q̄ no. Dy. j. de le. iij. l. cū filius. §. uarijs. z. s. e. l. scire oz. in prin. z. l. ppter litē. §. i. fm Ja. de are. z. hoc dictū ē uerū i reo: secus esset i actore: ut no. Dy. in. d. §. uarijs. nā loquitur i reo quod p3 ga tutor excusans se fungitur uice rei: ga ipse pponit plures exceptiones etiā cōtrarias: ut p3 isti. e. §. qui aut. et. s. e. l. scire oz. de hoc habes p Ray. C. quādo puo. nō est ne. l. i. Inno. t3 idistincte q̄ teneat talis appellatio: ut eē de in. te. re. c. cōstitutus. z. i Spe. de ap. §. iuxta. ver. sed nunquid libellus. z. ista opi. approbat de consuetudie: z. habes p Alber. ff. de appel. l. i. **Querit Ja. de are. nūquid i casu. l. nostre poterit iste tutor se excusare: z. post dictā sniam etiā trāfactis quinquaginta diebus cū habeat iustā cām: ipse t3 q̄ sic. nā ille qui nō potest se excusare ifra tēpus audif z. post tēpus: ut. s. e. l. si cū ipse. So. ista fuit iniusta ignorātia. ergo uidet habere iustā cām. ar. s. de calū. l. annus. z. hoc casu dicif querere de utilitate snie z. non currit sibi tēpus i excusatione pposita. ar. C. de inof. test. l. cōtra maiores. po. test. n. una uia cognosci ante aliā illa quā ipse elegerit. ar. s. de inof. test. l. papi. §. si quis.******

Ex. l. sequenti.

De dictioe per z. cautella Dui. de suza posita in cōpromisso egerint z. pegerint.

Quinquaginta. Spaciū quinquaginta dierū ad pponendas in iudicio excusationes tutoribus z. curatoribus est statutū sed quattuor mēses cōtinui a die nominatiōis z. sciētie ad instātia finiendā nisi psequētes cōtradictū: aut facto aduersarij sunt ipediti. hoc dicit cū. l. se. fm Ray. Ibi pagendo. i. ad finem pducēdo: ga dictio p. denotat pfectionē: ur. l. urbana familia. §. pnoctaf. j. de sbo. sig. z. l. ij. in pri. de adult. quod facit ad id quod no. p. Dui. d. suza. in. d. l. ij. **Bononū.** habebāt qōnē cū mutui. ga uicissim una pars petebat ab alia. xxx. milia florenos: factū fuit cōpromissū iter eos. Dui. de suza. qui tūc fuit mutine fecit poni in istrumēto ita fore de cōcordia partium q̄ si mutineñ. cās suas ifra tres mēses nō egerit cadūt a cā: z. si bonū. causas suas ifra tres mēses nō pegerint similiter cadūt a cā. **Cōtingit q̄ ambe ptes fuerit litē contestate ifra tres mēses elapsos.** Dui. opposuit q̄ bononū. nō poterant amplius petere: ga causas suas nō finiuerūt ifra

tres mēses: q̄s debebant facere. ppter verbū pegerit. istrumēto positū. ar. hui⁹. l. z. d. l. ij. **Cōtra bononū.** uolebāt opponere mutineñ q̄ ipsi nō poterāt agef: ad q̄ ipse rñdet q̄ actio eorū erat salua: ga agere dicitur quis litē cōtestādo: ut. l. amplius. j. rē ra. ha. z. ita obtinuit cōtra odof. z. teneas cordi: quia quādo facies aliquā cōcordiā tu poteris facere istā fraudem quā fecit Dui. de suza. **Nominatiōis.** subaudi z. cognitiois. **Oppo. glo. z. pmo opp.** reducēdo hunc tex. ad absurdū z. recita glo. q̄ incipit s3 si isti. z. dic: ut glo. secundū B3o. z. facit p hoc. s. e. l. scire oz. §. quinquaginta secundū D3nū. glo. sol. alijs duob⁹ modis: sed prima f3a. **Itē opp. de aut. q̄ semel. C. quō z. quādo iud. So.** ut glo. ga speciale est. **Et opp. de. l. pperandū. C. d. iud.** Et dic q̄ ibi cā durat trienio: hic q̄ttuor mēsius tātūmō. sed nō est uerū q̄ sit spāle: ga hic istud tēpus est ppositū iuri cōpetēti parti: ibi ē. pposituz instantie **Querit glo.** a quo tēpore currunt isti quinquaginta dies. Et respōde ut glo.

Ex. l. sequenti.

Strate statuto q̄ oīs cā debeat dēci ifra tres mēses z. aduersarius petat dilationē ultra tres mēses ga testes sunt in lōginqs partib⁹ nō obstāte statuto cā poterit decidi. z. an si citatus q̄ nō pōt appellare existēte cōtumace ueniat iudice sedente p tribunali z. iudex recedat possit dici cōrumax ut nō possit appellare.

I cum ipse. Dui ista. l. est bona z. quotidie allegaf. ibi ipse. l. tutor petitus. Ibi cōtradictiois date p iudicē que excedebat q̄ttuor mēses fm Ja. de are. ibi pbari. Nec ob. s. ex qui. cau. ma. l. ait p̄tor. §. si. cū. l. se. ga ista intelligif fm illā. ar. j. de iti. actu. p. l. i. uel ibi de tēpore actiois: hic de tēpore istātie. ar. eius q̄ no. e. ti. l. sed si p p̄torē. in prin. l3 glo. aliter no. s. de dolo. l. ar. bitrio. §. dolo. z. ista glo. est satis nota. q̄ dicit q̄ ē non stat p aduersariū quo minus cā finiat. ibi tēpus: ga nihilominus etiā tēpus currit: sed cōtra eū datur restitutio: z. hoc i cā p̄cipali: in cā appellatiōis dat actio de dolo. C. de iudi. l. pperandū. §. sinaut. z. i aut. de ap. §. audiēt. z. in aut. ut spō. lar. §. hec que. fm Ray. dic ista cōtraria sunt Ja. de are. **Sp̄ pone stetit p iudicē quo minus cā finiref isto tēpore: an currit istud tēpus.** De hoc plene dixi in. d. §. audiēt. in aut. de ap. coll. iij. z. tāgit Ray. in aut. itē app. C. de tē. ap. **Glo. q̄rit utruz iste tex. habeat locū ubi decretū ē pbatū etiā post quattuor mēses.** Glo. dicit q̄ sic. **Nec ob. C. de iudi. l. pperandū.** ubi semp finif instātia lapsu triēni q̄lter cūqz labaf: ga hic trāscursus tēporis pimit ius actoris: ibi reseruat z. ppetuat fm Eldra. ista. l. allegaf p Dy. i ar. q̄ si statutū ē in ciuitate q̄ oīs cā debeat decidi ifra tres mēses: z. aduersari⁹ petit dilationē que ē ultra tres mēses. ppter testes q̄ sunt i lōginqs partib⁹: q̄ nō obstāte statuto p tres mēses possit de cā cognosci. z. eodē mō determiat id q̄s ponit hic Ray. z. Ly. i. l. fi. C. de adul. l. q̄ si est statutū q̄ actor pducatur iura sua ifra mēsez q̄ si fuit ipeditus ppter dilationē datā aduersario q̄ ē possit p. pducere. itē iducif i ar. certū ē q̄ uere contumax nō appellat nisi ueniat iudice sedēte p tribunali: ut. s. de i. te. re. l. diuus. qdā fuit cōrumax he z. lata fu it snia cōtra eū: iste uenit ad bāchū iudicis z. statim cūz uidit eū iudex recessit a bācho. nūqd audiaf postea appellās. iste tex. facit i ar. q̄ sic: ga nō stetit p eū. facit. s. de iudi. l. nōnūquā. qdā s3o distiguif q̄ aut iudex recessit an uespas: z. tūc obeat audiri: aut p uespas: z. tūc secus. ar. s. de ori. iur. l. ij. §. z. q̄ i uespas. z. i aut. de iudi. §. sedebūt. coll. vi. tñ casus b⁹. q. uidet i. l. i. §. dies. j. q̄ app. sit. z. tāgit. j. de ap. l. ij. scias tñ q̄ bec. q. for. maf male h3 p Ray. i recollecta. z. tu q̄ habes eā uideas audacter: ga ita ē: z. facit iste tex. ad qōnē nota. i Spec. de li. cōtes. §. q̄n. ver. s3 nūqd sup. z. in Spe. d. teste. §. i. s3. s3 nunquid si testis. Bar.

Est suspectam. Defectus visus
auditus sermo
nis ac intellectus egestas itollerabilis ac ppetua
valitudo et susceptio excusationis tribuit impedimentum.
b. d. fm Rai. Ibi potest subaudi: et sic remouet fm quos
da: et allegat qd no. s. de tu. l. i. §. fi. glo. dicit qd no e ve
rum vt ibi dicit p. l. qd plura. e. ti. et ad dicta glo. patebit
riusuz per suppletionem qua ibi dabo. C. Glo. op. de. l. i.
§. i. s. de tute. vbi vñ qd cecus non possit dari tutor. Et
solue: vt glo. dicit. sed posito qd fuisset dat: tuc poterit
se excusare et post susceptio tutelae: vt not. in. l. iij. C. si ex
fal. alle. qd teneat bñ mēti. C. Itē op. de. l. frater. C. eo.
Sol. vt glo. C. Itē op. de. l. nō soluz. §. siqs. s. e. So. vt
glo. vel dic qd hic tex. intelligit fm illū et nullū dānabis.
C. Itē op. de. l. sed in hoc. alias est. l. idē vulp. et habes
bñ eandē rñsionez qua hēs in pcedenti p̄trario. C. Al
timo dicit hec glo. qd no. s. de mino. l. verū. §. ex facto.
dic ut ibi. No. casus vbi qd potest dimittere tutelā accep
taz intra quos sunt isti. C. Altiō p̄tra istud vñ dicere gl.
j. de re. iur. l. vbi. f. qd ille ifirmitates nō impedunt tutelā
faz acceptaz. s. ut salues istā gl. dicas qd illud est vey ira
qd desinat eē tutor ipso iure: sed tm excusat. ita loquit
hic: et potest eē veruz qd dixi sup. tex. sup. verbo potest.

Paupertas. Ibi iparem et intollerabi
lez fm dy. et glo. et l. paup
tas. s. e. ti. vbi glo. remittit. et dic ut ibi.

Administrantes. Procura
tor pncipis
et absqz dignitate collatiois prefectiqz vigiluz
et annone a tutelis et curis etiā susceptis excusatiois pri
uilegio sunt subiecti. assessores vero seu milites in nūe
ro absentuz qui causa reipubli. absunt a tutelis nouis
excusant. sed veteres non deponunt. b. d. fm Rai. Ibi
nō ultra dicit glo. et. statim expediā eā per primū con
trariū. Et iō op. de. l. arblete. §. gentiū. s. e. qd nō debe
ant excusari. Et solue: vt glo. dic et fm hoc hētis in lra
delate: que intellectū p̄segtur glo. C. de exclu. mu. l. i. li.
.x. et vide qd ibi dixi post And. de bailuo. alias est i. tex.
delata: et tuc est alius intellectus. f. qd tpe administratio
nis excuset a tutela et cura delata illo tempore.

Forum. Ibi profecturis. f. de pximo ibi su
ceptaz. secus in comite p̄mipili p̄n
cipaliter. s. e. l. nō solum. §. si mulier. fm vnū intellectū
Rai. in additionib⁹ antiqs querit rōnez diuersitatis et
nō soluit. tu dicas qd rō est: qd officium primipilli est di
gnius: et sic eius collatio hz maius priuilegiū. arg. j. de
alb. scri. l. fi. et C. de bo. que lib. l. cum multa. C. Op. gl.
de. l. si duas. §. munere. s. e. Sol. vt glo. C. Itē oppo.
de. l. propter magistrat⁹. s. e. Sol. vt glo. et sic incipere
et preparare se ad iudiciū sunt paria. facit. j. de pollic. i.
l. i. §. cepisse. vel solue cōtrariū qd ibi in ciuitate roma
na hic in castro vel villa: vt in cōtrario no. C. Item op.
de. §. itē qui reipublice. in fi. eo. Et sol. vt glo. et sic no.
qd priuilegiū datū alicui nō extendit ad eius collegaz:
et sic facit cōtra id qd dixi p. Ja. de are. s. e. l. nō soluz. §.
qui primipillū. C. Itē op. de. l. spadonē. §. sinaūt. s. eo.
Sol. ut glo. et dū dicit glo. hic ar. dic. f. ut non excusetur
a tutela iaz suscepta: sed excusat a suscipienda. Itē op.
de. l. sed in hoc. §. sunt alij. s. e. Et sol. ut glo. et melius
dic ut no. in. l. verum. §. ex facto. s. de mino.

Qui corporis. In collegio seu corpo
re licito constituti exclu
santur ab extraneoz tutela filiorum nō nec collegaruz
tutores infra centesimū militare cogunt esse sed vteri⁹
excusant. vbiqz vero sunt imunes qd spāli priuilegio sūt
muniti. hoc dicit cū. l. se. fm Ray. ibi collegarū. No. qd
pupillus de collegio potest eē: sic et alias pupillus potest cō
mittere tale qd p̄pter qd deportatur: vt. s. de tu. l. si ar
rogati. fm Jac. de are. Ibi filiorū. facit qd no. j. ad qd
nez nota. p. Guil. C. de epis. et cle. l. prebiteros. de qua
dixi. s. e. l. sed et milites. in p̄n. vnde vide quod iste tex.

facit qd lz aliter p̄sbyter excusetur a tutela filiorū p̄pres
byteri nō excusatur: de quo dic ut dixi in. l. amplius. s.
.e. Continua. l. sequen.

Lane. Dec. l. continuatur cū. §. q cor
poris. C. Querit glo. q sunt isti
qbus cōcedit spāliter: vt nō teneant suscipere
tutelā. Et rñde: vt glo. C. Ultimo. §. q corporis facit
ad id qd dixi. s. e. l. amicissimos. §. fi. vbi qd hz priuile
giū p̄p alique qd nō vtatur illo priuilegio cōtra ipsum:
vt ibi dixi: quod tene cordi.

Ibertus. Senatoris libertus filioz
tutelā eius cū alio admini
strans a tutelis aliorū excusationis priuilegium
nō sortit. b. d. Ibi administras. f. cum alio: et sic nō ob.
cōtrariū de. l. neqz senatorū. fm Rai. C. Glo. op. de. l.
neqz senatus. C. e. ti. So. vt glo. vel dic qd illud qd gerit
negocia filiorū. facit. s. l. libertus. fm Ja. de are.

Ex. l. sequenti.

**Si rusticus emit partē iurisdictionis qd habebat vn⁹
ex tribus fratrib⁹ in castro: nō per hoc est exemptus a
iurisdictione aliorū duorum fratrum qn si delinquat pu
niatur.**

Am ex oratione. Ingenu⁹
vel libert⁹

anulorū aureoz iure munitus excusare se pot
a tutela seu cura liberti: nisi etiā eodē iure sit tutus: illi⁹
etiā tutelā vel curā prius excusatus suscipere cōpellit.
b. d. fm Rai. Ibi liberto. nō hñte ius anulorū: alias se
cus eēt: vt in. fi. ergo. ibi datus. f. tutor vel curator. ibi
poterat. facit ad hoc. l. i. §. i. j. de vaca. mu. Ibi annū: qd
est cois oiuuz abñtiaruz: vt. s. e. l. nō solū. ibi dari. nō ob
stante qd fuerit excusatus. Ibi p̄ono. f. senatorie patro
ni negocia. C. Gl. op. de. l. libertus. §. sed et fi. s. e. So.
vt glo. et dic qd istud priuilegiū cōpetit liberto: sed iste
perdidit nomen liberti ex quo impetrauit ius anulorū
aureoz: et sic tacite priuilegio renūciare videt. facit de
iure anu. aureo. l. ij. et j. de acq. here. l. si duo. nā cū ami
sit nomē et effectū nois amisi sse videt. C. de fer. l. a nul
lo. allegatur ista. l. q rusticus qui emit partem castri ab
vno de fratrib⁹ comitis cū oi suo iure: qd si cōmittit ma
leficiū debeat comes cognoscere sicut cognosceret si
ipse nō vendidisset et cōmisset delictuz nō aut debeat
cognoscere alij duo fratres nō vendentes. cōtrariuz fa
cit de iure au. anu. l. i. §. pe. et s. de in ius vo. l. s. et si hac
lege. §. fi. et l. paulus respōdet per pcuratorē. §. fi. j. de
acqui. here. et ita inuenit in petitiō. dy. nō tamen hz bo
num intellectum: neqz ad istam. l. pot bene adaptari. s. j.
in li. Old. reperitur Dy. aliter dixisse: et sic erāt tres fra
tres qd hēbant castrum cōe: et ibi hēbant rusticos suos i
quos hēbant iurisdictionē puniendi maleficia: mō vnū
istorum vendidit partē suā cuidam rustico: querit mō
an iste rusticus emēs sit exēptus a iurisdictione aliorum
duorū fratrum qui nō vendiderūt ptes suas: et an ipse
acquisiuerit iurisdictionē cōtra alios rusticos: hec ē pul
cherrima qd: et tunc hec. l. facit optie ad istaz. q. et Dy.
dicit qd iste nō est exēptus iurisdictione istoruz duorum
dominorū: sed in alijs rusticis bene quesuit iurisditio
nem. arg. eius qd hic dicit in tex. et glo. qd ipetrans ius
anulorum aureoz habet in genus quo ad exneoz nō
quo ad dños. facit ad hoc. d. l. pe. de iur. anu. au. et l. fi.
e. ti. et l. si is q. j. de adul. et ad syl. l. filius exheredat⁹. et
videtur casus. j. de iurepa. l. gaius et ita dicitur stare in
istis terminis.

Quāuis. Libert⁹ senatoris ipsi⁹ pcur. exclu
sare pot se ab alioz tutelis: nisi ius
anulorū aureoz a pncipe sit dotatus. b. d. fm Rai.

Ex. l. sequenti.

**Si cōpromissum factū est in arbitriū: ut pferat sniaz
vsqz ad vnum annū cū fideiussoribus vel pignorib⁹ de
parendo snie et ppe finem progetur tps: an fideiussor
res et pignora teneantur.**

Tocius. Diuidas hanc. l. in duas ptes principales. in prima pte fuit excusatus. in scda defijt esse tutor ipso iure. secū da sibi: sed si ita. z breuiter. h. d. Tutor testamentarius reipu. cā absens veterē tutelaz excusationis priuilegio circūscripto assumere tenet statim post reditū administrationis prioris temporis puentione cessante: nisi in dispositione testatoris expresse fuerit absolutus: tunc a posteriore tēporis administratione z absentie priuilegio se excusat post hereditatis aditionem seu euentum pditionis quibus in testamēto fuerit constitutus. h. d. Rai. ibi quoad. i. donec. Ibi interea. i. durāte abntia cā reipu. Ibi z iō dic pro tpe se. Ibi tps. ante absentiam: z post rñsionez. Ibi posse: iō q: pma tutela nō fuit finita ipso iure p absentiaz sed p excusationē: secus si ex di spositione testātis expresse finita ipso iure fuerit: vt. s. se. facit. l. qd dē. j. de testa. mili. fm Rai. **S**ed adhuc nō restat bñ declarata rō: iō dic q: rō ē: q: verbū quoad appositū supius bz in se reuolutionē tps: vt vñ p. Ol. s. de sus. tu. l. iij. s. queri pōt. z aduerte: q: Rai. dicit se legisse inforciatū. v. annis anteq̄ intelligeret istā. l. z dicit q: iste casus primus vñ esse prius. s. se. de verbo ad s. bz. z rñde vt ibi dicā. **G**lo. op. de. l. tutor. s. figs affutur. j. ti. i. z. l. si tutor. j. de tu. z ra. dif. Sol. vt glo. dic fm Dy. q: aut est facta diuisio administrationis tm: et censet vna tutela ē finita administratione pma: ut i pn. hui. l. z. l. iij. j. queri pōt de suspe. tu. aut nō est facta di uisio administrationis: sed substātie tutelae: z tūc censetur plures: z ita loqtur. s. sed z ita. **I**n dubio vñ facta diuisio administrationis nō substātie. s. de tu. z cur. da. ab his. l. neqz ille. **Q**uerit glo. ifra quātuz tps de beat excusari. Et rñde: vt glo. istud pncipiū allegat ad .q. aliq̄ cōpromiserūt in aliquē: vt pferret sniaz vsqz ad annū: z dederūt fideiussores vel pignora de parendo snie: z cū finiret spaciū anni ipsi progauerūt cōpromis suz ad aliū annū: querit vtrū ipsi fideiussores vñ pigno ra teneant. **I**stud pn. pstat ar. q: sic: q: videt idē ppro missum: sicut hic eadē tutela. ad hoc facit. j. de pca. l. s. z si manēte. z. s. fo. ma. l. pe. s. mulier. z. s. loca. l. itē qri tur. s. qui i pleto. **I**n triū facit. s. si ita. j. e. qh videat tur aliud cōpromissus: sicut z ibi est alia tutela. facit. s. de admi. tu. l. luri. s. si paulus. casus tm est q: fideiussore s nō teneant. s. de arbi. l. labeo. s. si. z. l. seq. **I**n pi gnorib⁹ distingue q: aut erāt ppromittētium: z tenent quasi ex tacito cōsensu: aut aliorū z nō tenentur. ar. dicti .s. q. i pleto. s. ba h sunt Dy. l. 3 Rai. appropriet sibi illa sba: z uos hētis p Dy. z rai. in. d. l. pe. s. mulier. s. sol. matri.

Sed si ita. Ibi videam. vtrū debeat pdes se vel nō. z certū est q: pdest: vt ibi pz p Dy. ibi ex ipso facto. i. ex s. bz testatoris. Ibi tu tor: cū cepat abesse cā reipu. z dic ut ipso iure. s. in casu pcedēti p excusationez ex. l. dispōne: vt. s. e. l. si is q tres in pn. z iō ex eius dispōne statiz trāsmittit tutelā post re ditū s. Rai. Ibi pōt: q: vñ noua delata: nō aut vet⁹ cō tinuata. **G**lo. op. in sti. de satisda. tu. in pn. z. s. e. l. tu tor. So. vt glo. **I**te op. de. l. qnquaginta. s. e. So. vt glo. **E**x ista glo. nō. z tene mēti q: exercere litē dē ille qui litē inchoat z ad hoc allegat eā Jaco. de are.

Si a pretore. Tutor datus a iudice m ētecapto muto seu vē tri se excusare pōt p legitimū numerū. h. d. Ibi vētri. vi de qd no. s. de tu. z cu. da. ab his. l. vētri. z qd ibi dicam **G**lo. querit pp quos liberos excusatur. Et rñde: vt glo. Bar.

Rome. Tutores a magistratib⁹ rōanis decre ti seu dati in testō rome pfecto: vel ei⁹ suburbib⁹ dicūt i ipsa vrbe pstituti h. d. fm Rai. Ibi ro me. in quo psuetudo dicte ciuitatis dz spectari s. Jac. de are. z dixi p Rai. de vē. inspi. l. i. in fi. z per doc. C. de sum. tri. l. i. in fi. Ibi datos quod pdest pp id qd hēs v

sti. de excu. tu. in pn. cū glo. de s. bz. fig. l. ij. z sol. vt glo. **A**ltio no. ex isto tex. q: l. 3 in sctib⁹ cōsideremus locū in quē effect⁹ ipsius cōtract⁹ dirigit nō sic vbi est facta scriptura: vt. l. s. xisse de act. z obli. tm in vltia voluntate dz p sderari locus vbi est factū testm. verba eniz p que cōtraxerunt ad vltimā voluntatē nō trabunt. j. de s. bz. fig. l. verba. z per hoc pz rñsum a. d. l. cōtraxisse s. An. de pñs: z hoc teneas bene cordi. Bar.

Si tanta. Aduersa ualitudie corpis seu mē tis sup. pprijs negocijs legitie im peditus a tutela psoni eiusqz liberoz de iure cōi se poterit excusare. h. d. fm Rai. Ibi impossibilis. Mo. ar. bic q: nō dz aliqd impossibile iungi famulis: q: ad illud nō tenent: vt bic. z. j. de pe. l. moris. z. s. de neg. ge. l. si puilli. in fi. fm Ja. de are. z pbaf. j. de oper. li. l. eius arti fici. z. l. hoc ope. z. l. interdum.

Vi in collegiis. Pistoris i co legio in legitimo nūero pstituti pistorinā p se ipsos exercetes a tutelis z curis etiā collegarū vrbani excusari possunt sec⁹ loco vbi dati sunt domicilium non hñtes. h. d. fm Rai. Ibi exerceat facit iste tex. ad id qd no. s. p glo. cō stitutōis iperialis cōstōe de obse. excep. cāe q: comites z barones tpe quo sunt i exercitu nō pñt ab aliquo cō ueniri nec ipsi nec officiales eoz. **E**t no. q: ita demū hēant priuilegiū si ipsimet sunt in exercitu: non si alios ibi pstituūt eozū noie. ibi numeri. Mo. q: illi tm gaude ant priuilegio q sunt de numero: vt bic z. s. e. l. admini strates. s. i. z. C. de sa. san. ec. l. nō plures. facit qd no. in aut. vt certus sit nu. de. in fi. z qd ibi dixi post Jaco. de bel. in aut. de re se. col. iij. ibi datis. a testatore: vt. s. e. l. nō solū. s. z q in testō. z dixi. s. e. l. pp. s. l. 3. **O**p. glo. de. l. i. s. qd cuiusqz vniuer. no. z. j. de colle. illi. l. i. q: nō debeāt hēre priuilegia. So. vt glo. **O**p. etiā de. l. ita aut. s. gessisse. de admi. tu. z. l. tres tutores. e. ti. glo. nō sol. z iō dic ut no. s. de pcura. l. i. in fi. q: illud regulare istud spāle fm Dy. z plene p eundē Dy. in. c. qd alicui ē de re. iur. li. vi. **O**p. de. l. is absens. So. vt glo.

Nicolaus. **U**bi pupillus educari vel morari debeat: z de alimē tis pupillo prestandis. Rica.

Ad euidentiā hui⁹ ti. pmitte qd no. j. e. l. fi. in gl. ma gna. z hāc rubricā p̄tinua ad pcedētia: q: in educādo pupillū multū p̄sistit administratio tutoris adeo q: pp cessationē vel mendaciū aliqñ remouet aliqñ punif: ut .s. de admi. tu. l. tutor. s. itē solet. z de suspec. tu. l. iij. s. tutor. z. l. in plurib⁹. s. fi. z. j. e. l. fi. z iō post pcedētes ti. ponit istum fm Dy.

Dlet pretor. Pupillus edu cari ac morari dz apud virū idoneū: eius ppings parenti b⁹ ex cōditōe psonae ac tpe p̄toris arbitrio eligendū: excluso ipsi⁹ substituto: l. 3 in testō p̄no expresse s̄rium caueat. h. d. fm Rai. Ibi ubi. i. in quo loco z apud quā psonaz. Ibi in posthumis. de q: bus nō curatur vbi alerent. ibi pueris. maiorib⁹ triēnio vt no. j. e. l. fi. in fi. fm Rai. Ibi nōnunq̄. i. aliqñ estima tur apud aliqū p̄pinquū vel apud eñneuz: si oēs pro pinqui sunt vt su specti. ar. C. de fun. do. l. iij. in fi. s. dy. ibi educaret. z nō ob. l. amicissimos. in pnci. s. ti. i. z de ven. inspi. l. q ventri: vt ibi dixi fm Rai. **M**o. istuz cas sum: q: forte dixisses cōtrariū. **Q**uerit glo. qualiter est imabit preses istud. **R**esponde: vt glo.

Quāuis. Liberti pentes cognati vel pupil lorū affines educationē p̄cise susci pere a p̄tore cogunt: eñnei s̄o excusarent accipe hoc onus: sed priuant legatis ac hereditatis in testō patris pupilli sibi relictis: nisi alē fuerit relictur⁹. h. d. s. Rai. Ibi coactus educationē suscipe: z sup hoc s̄bo dicit gl. l. 3 p̄tor zc. sup s̄bo alimētari. dic. i. apud se p̄mittit edu

ari pupillu. Ibi placuit denegari petitione relictorum. s; Dy. Ibi sciret. qd no presumif nisi exprimat: s; hoc minimuz fm Dy. ibi denegabit. Glo. alle. l. qui tutelaz & vide qd ibi no. circa istaz materiã. Ibi statuit. prestat iste tex. ar. ad id qd no. per dy. j. de le. ij. l. i. f. q; executor testamētarius nō cōpellit recipere executionē precise sed cātive sic: vt hic fm Rai. & de hoc tetigit. j. de le. i. l. hu- iusmōi. in pn. & hēs plene. C. de epi. & de. l. nulli in pria. q. & dixi post Ia. de bel. in auē. de ec. ti. §. sigs aut p re- dēptione. col. ix. & dixi in. l. i. de le. ij.

o **fficio.** Tutor a pupillo tutele actioe cōuentus sūptus in alimētis ac disciplinis eius factis ab illo fm vires facultatis eius sibi poterit imputare nō vltra: ēt moderata taxatio facta fuerit i testō vel a pretore. h. d. Ibi officio merce- nario: cuiuslibet actioe bone fidei deseruiēti & ea finita si- nitur: vt. s. de ac. emp. l. q per collusionē. §. si. & depofi. l. iij. ibi iudicis. dicit glo. supior. l. dixit. ibi dicit. f. alen- dus. C. Segtur in glo. nūc ex cui^o bonis. die imo q̄tuz expendi debeat: vt no. & melius. j. e. l. fi. Ibi act. f. arbi- trio tutoris est determinat^o. ibi facultatū. i. reddituuz: vt. s. de do. inter vi. & vx. l. ex anno. & j. l. pxi. & ad. l. fal. l. diuus. & s. de li. ag. l. sigs a liberis. §. alimēta. ex quo no. ar. Silluz q obtinuit in cā: vt nō possit petere expen- sas quas fecit vltra q̄ facere deberet s; Ia. de are ppea iudex taxat illas expēsas: vt p3 in auē. de iudi. §. o3 col. vi. & hēs de hoc glo. in. l. gñaliter. C. de epi. & de. quaz teneaf cordi. ibi h ampli^o s. Ibi sed si. s. no. q p facultatib^o tñ faciēdi sunt sumptus. pcor. sunt in glo. tñ gl. allegat vnā. l. que optie & clare dicit hoc i auē. vt deter. fit nu. de. circa pn. C. Op. glo. de. l. si pñs. C. de iterdi. ma. Glo. nō sol. sed dic q̄ illud in matrimonio in quo volūtas pñs d3 seruari: vt. C. de nupt. l. si ut pponis. & s. de sta. ho. l. paulus. alias incipit eū q fm Dy. alias s; And. de pñs dicas q in. l. si pñs est regulare in. l. nra est casuale. & ppea. s. e. l. dicit tex. nōnunq̄ a pñs volū- tate & c. q. d. i. aliqñ: vt ibi inuit q̄ regulariter fit pñi fa- cit. s. de adm. tu. l. iij. §. q̄uis. s; and. de pñs. & sic no. casuz in quo seruaf volūtas testatoris. site. s. de adm. tu. l. qdaz decedēs. in pn. & s. fi. & j. de h. isti. l. pffami. & ibi no. & l. qdaz in pn. glo. j. de condi. insti.

Us alimētorum. Pretor ad expēsas & ad alimēta siue istructionē minorū cuiuscūq; sexus inspectis mācipijs de puratis ad vsuz corū merce- dibus ab eis debitis corū etatis vestib^o atq; tecto fm vires pñmonij eorū de quo sibi cōstat ex iudicium: vel per cognitionē iudiciariã inter tutore & eū q postulat alimēta decerni: habita ab eodē in exēplo tñ pmo: aut quo reddito anno seruata taxari debent eorū pecunia apud tutore pstituta in hoc ab eo puniēda in vsuris cē- tesimis: & pp contumaciã seu mendaciū puniendo fm Rai. ibi nō imersuz. No. pulchrum tex. & quotidie alle- gatur. Ibi decernat. facit in auē. de cōsul. §. pe. col. iij. Ibi supsit. dicit Dy. maledicaf qui fecit hãc. l. & sic vñ q Dy. fuit multū liberalis: s; Rai. dicat imo bene dica- tur. Ibi determinaf. facit. j. de li. & eoz li. l. cū vn^o. §. fi. j. ad. l. fal. l. hereditatis. ibi amplis. No. bñ hūc tex. fa- cit ad hūc tex. in auē. vt deter. fit nu. de. per duas colū. post pn. Ibi exhibitioni. & alimētis. No. q qñ maritus legat alimenta vxori sue: ita debēt dari quẽadmodum dicit ista lex.

Ex. §. sequenti.

Alimenta debent s; facultatē redituū: & an iudex possit imponere penã litigati: ut rñdeat positionib^o vel qd simile & illã exigere. & an tutor possit repetere expē- sas factas pupillo egeno: si venerit ad pinguiorem for- tunam.

Sed si non constat. Ibi cōpelli- tur. s; nūqd ecōtra pupillus debeat prestare alimēta tutori. Dic ut

no. s. de adm. tu. l. tutorib^o. §. principales. & not. Jac. de are. j. ti. i. l. i. §. si pupill^o. facit qd no. Rai. de suspe. tu. l. i. puberib^o. §. si. de hac: q; dixi. s. ti. i. l. paupitas. ibi ac- cesserit. No. q idē opatur oppositū in opposito & pro- positū in pposito. site. j. de le. iij. l. qui filiū. & de ser. ru. predi. l. tria p dia. & j. de vulg. & pu. l. & si s. & C. de sen. pas. l. si. hūc tex. allegat Ia. de are. q qñ relicta sunt ali- mēta vxori q iudex d3 ingrere pñmoniu: & eius reddi- tus & iuxta illud facere alimēta decerni. C. Ite3 hēs ex isto tex. q iudex pōt imponere penã mādati: vt ibi cōmi- nari & c. p hoc facit in auē. de triē. & se. §. studiū. & s. de adm. tu. l. tutor q reptoriū. §. si pceptuz. & C. de sum. tri. l. in ep̄la cōcor. j. de fideicō. li. l. iij. §. adijci. fm Ia. de are. Ite3 prestat ar. q iudex possit imponere penã liti- gati q d3 rñdere positionib^o: q si falsuz cōstet vel dic- cat q debeat soluere centū. vel si nō dicat verū q hēbit capitula p cōfessatis fm Ia. de are. Sed tūc quero: an iudex poterit talē penã imponere & eã exigere. Iste text. facit q sic ad hoc facit. l. i. §. qd ergo. s. de ven. inspi. & s. si q̄s ius di. nō obtē. l. i. in pn. C. In p̄trariū facit. C. cōmi. epi. in ru. & l. i. tu teneas q possit exigere nō ob. C. cōmi. epi. q; ibi loqtur in diffinitiuã que exigit plenã cāe cognitionē: vt. C. de iudi. l. iudices. hic in iterlocu- toria. C. Tūc q̄ro pone q iudex dicit pti faciat tale qd sub pena. cc. ccc. cccc. nūquid pōt oēs penas exigere s; Dy. nō: q; iudex nō pōt multare nisi ter. C. de modo mul. l. i. als. l. eos. facit qd no. in spe. de excep. §. i. s. qd si iudex. & in ti. de p̄ru. §. nūc dicem^o. s; s; pactū. & in ti. de sen. §. i. s. sed nūqd iudex. Rai. istã. q. termiat. j. de le. i. l. filiuffa. §. diui. f. h q hēat locū vbi pceptū iudicif fuit cū cā: aliogn si eēt sine causa nō valeret: vt ibi dixi. C. Ite3 quero pone q tutor alit pupillū de suo p̄prio: q; pupillus nil hēbat postea puenit ad pinguiorē for- tunaz: an poterit tutor a pupillo repetere. Iste text. fa- cit q nō: q; expense debēt fieri p mō p̄monij: aliogn nō repetunt: vt. s. e. l. pxi. in pn. in p̄riuz est veritas: vt j. de cōtrario iudi. tu. l. iij. f. q possit repetere.

Sed si egeni. Tutor pupillos egentes de suo alere nō tenet: & si post alimētorū decretū ad inopiã sunt deducti: debēt alimenta decreta minui. si vero ad pinguiorē fortunã puenierint sunt augenda. h. d.

Ex. l. sequenti.

Frater tenetur alere fratrem.

Ui filium. Tutor ad expensas & disciplina liberaliū ar- tiū de bonis pupilli hñdis a p̄re scripti ab eo fa- ctas circa decretū p̄toris: eius sorori ex hereditate i pa- terno testō dotate: eidē puberi & ipsius substitutis ac- tione tutele directa conuenti. ēt dote illi mulieri soluta de iure poterit imputare. h. d. fm Rai. C. Et aduerte ad pulchrū casuz qui nō inuenit alibi fm Rai. put ipse vi- cit. C. de ne. gef. l. alimēta. §. sed satis. pcor. l. cū vn^o. §. si. j. de ali. & ci. le. fm intellectū Du. per quem determini- nabis istum tex. ibi institueret. Dicit gl. & c. quare. h. d. statim videbitis in fi. glo. C. No. ex ista. l. pulcherrimū casuz q si p̄ filio herede istituto in testō reliqt filie do- tem q fratres tenētur interim alere sororē de suo: nec pōt sibi imputari in relicta dote. de hoc p doc. in. l. alimē- ta. C. de ne. gef. in vlti. q. & ibi p Rai. C. Glo. op. insti. de exh. li. in pn. So. vt glo. & ibi vbi dicit exh̄ dauit eã dic q sic: vt fecit. j. de ali. & ci. le. l. cū vn^o. §. fi. dicit glo. instituit eã in aliquo & alias nō valeret: sed si instituit eã in dote: an valeat. dic ut plene no. de mino. l. deniq; §. sed utrū fm Bi. C. Item op. de. l. i. §. sexū. de postula. & recita glo. que incipit si forte. Et sol. ut dixit glo. dicitur sed certe hodie nō negat. §. sexū. qñ mulieres pos- sint grāmaticam addiscere: s; dicat q nō possint postu- lare. C. Ultimo glo. allegat istam. l. q frater tenet ale- re fratrem iopem: & propter hanc glo. allegatur quoti- die ista. l. & de hoc dixi. s. de li. agno. l. si quis a liberis m ij

o **fficio.** Mo. q ille q obtinu it i cā nō po test petere ex pēsas quas fec̄ vltra q̄s facere debe- ret.

b **l** **U**o alt- mētoz s; s; si nō cō- stat. Et adde dictū Imoz & pe. de anc. in. c. p̄sti. de cōsti. v3 q si iudex cogno- scit q calūni- ose petis am- plā dilatiōez pōt tibi sta- tuere termi- nuz ad pban- dū & p̄mina- ri q si interī nō pbaueris nō audieris

in prin. facit. s. de adm. tu. l. tutor. fm dignitatē. §. si. z q. teneat alere: t3. Old. nā si legitim⁹ teneat alere naturalē: vt in auē. q. mo. na. ef. sui. §. si qs. multo fortius teneatur alere legitimum.

Ex. l. sequenti.

CAn pendete iudicio retinēde possessionis vel uti possidetis debeat fieri sequestratio possessionis.

§ **Disceptetur.** **C**ontrouersia de alendo pupillo p̄fidis iudicio est dirimēda illis exclusis quos foret verisite eū facere in p̄iudiciū. b. d. s3. Rai. ibi ipubert. Collige hic ar. q. nouerit nō cogunt stare cū priuignis suis. s3. nō video q̄liter colligat istud ex hac. l. hic no. in glo. Iste tex. allegat p̄ By. q. pendente iudicio retinēde possessionis: vel uti possidetis q. possessio debeat sequestrari: ut hic. nā vides q. hic iudex p̄t statuere z d3. penes quē pupillus alaf: ita q. nō alaf penes suspectū. p̄ hoc facit. l. iij. §. sinaut. de li. exbi. q. ibi per mittit sequestratio p̄sone: ergo multo forti⁹ rep. C. de sa. san. ec. l. sancimus. z in hoc v̄f. refidere By. **C**ontrariū sentit Rai. in addi. antiq. certi eniz sunt casus i quib⁹ sequestratio est p̄missa. C. de probi. se. l. i. z qd̄ ibi no. z iste nō est de illis: ergo zc. z hoc vltimū credo verum. nā tūc demuz d3. fieri sequestratio in iterdicto retinēde possessionis q̄i vtraq. p̄bavit p̄ dignos testes: vt hēs glo. no. C. uti possi. l. i. in glo. s3. q̄liter. quā teneas cordi: que est vera ubi nescim⁹ qs ante puocauerit ad iudiciū alioqn cū ille fungat vice actoris: z alius vice rei alii⁹ debeat obtinere: vt. l. q. accusare. C. de eden. z ex de pcur. c. l3. vbi hoc vide per inno.

Ex. l. sequenti.

CAbi tractat de crīe ex quo venit iponēda pena relegatiōis vel infra an possit ferri snia lite nō cōtestata.

§ **Absens.** **T**utor absens volūtariē p̄sumax in alēdo pupillū hoc in iudicio regrentib⁹ affinitib⁹ vel cognatis ritus: velut suspect⁹ cā cognita remouebit a p̄tore v̄f. de tutor ḡnialis z p̄petuus ab ipso adiungit: necessario vero abnō idone⁹ i officio retinet sp̄ali curatore ad prestationē alimētorum dūtaxat sibi adiucto. b. d. fm Rai. Ibi amicis. dicit glo. vocādos amicos zc. z nor. glo. z alle. l. ergo ex q. cau. ma. dic melius: vt no. ex qui. cau. in pos. ea. l. hoc aut. §. i. quā glo. videas. **C**Ad declarationē istius hēs p̄ Rai. C. de bo. auē. iud. pos. l. cū pponas: q. ista glo. est falsa: q. hoc est sp̄ale in casu isto **C**Ite facit iste tex. p̄ hoc qd̄ no. glo. j. de bo. pos. l. tutor. quā glo. tene cordi. s. q. vbi pupillus renūciat bo. pos. nō valet renūciatio: nisi fiat in p̄ntia affinium z cognatorū suoz: qd̄ teneas cordi. **C**Glo. op. de l. pe. C. d̄ pa. po. **C**Aduerte q. iste op. totū ti. respiciūt. Et so. vt glo. in. l. pe. d̄c de hoc vt dixi de li. ag. l. si qs a liberis. §. si m̄f. z hēs p̄ doc. C. de ne. ge. l. alimēta. **C**Ite op. de. l. i. z auē. ibi posita. C. de tutor. l. apud quē. Sol. vt glo. zc. **C**Querit glo. nunqd̄ pupillus d3. ali de bonis tutoris. Et r̄nde: vt glo. z allegat. l. ipubertib⁹. j. ti. ij. et vide qd̄ ibi no. z By. allegat istū tex. q. vbi tractat de tali crīe ex quo venit iponēda pena relegatiōis vel infra q. etiā lite nō cōtest. ferat snia. Dicit ipse z sic facit p̄ opi. quā hēs no. de hoc. Sed hēs glo. no. j. de penis. l. i. seruorū. in gl. z nō plus dicit ipse. dic ut ibi q. nīl hēs not. de hoc. sed hēs gl. no. j. de pe. l. abnōtis. que est glo. notabilis valde z mēti tenēda. z istā. l. induces talr. **C**Ext. v̄f. dicit q. tutor q. est absens p̄t remoueri: vt suspect⁹ z p̄t iudex eū panire exōrdinarie. s. de tute. l. in eos. z de offi. p̄fec. vt. l. i. §. solet. z pena exōrdinaria iudicis est vsq. ad relegatiōē vel infra: vt. j. de effra. z xp̄ila. l. i. §. si. ergo p3. q. in abnōtis p̄t iponi pena relegatiōis vt hic. etiā lite nō p̄te. **D**oc. C. de penis. l. abnōtis. tenēt cōtrariū: q. si in ciuili nō ferit snia lite nō p̄te. vt. l. p̄perandū. C. de iud. nec in crialibus: cū quelz pena corporalis zc. vt. l. in seruorū. de penis. z opi. istoz sequitur

glo. valde singularis: z no. C. de dig. l. quotiēs. lib. xij. Rai. C. quō z q̄i iud. l. i. z in. d. l. absentis t3. primā opi. q. possit fieri etiā lite nō cōte. **N**ec ob. ar. doc. q. nō potest in ciuili fieri. rō q. in ciuili hēs remediū missionis i possessionē: vt. j. ex q. cau. in pos. ea. per to. qd̄ remediū nō hēs in criali: vt insti. de noxa. ac. §. i. **I**te nō ob. q. in crialib⁹ excedētib⁹ relegatiōē nō ferit snia lite nō cōtesta. z hoc in diffinitiuā: q. ibi accusator h3. remediū aduocatiōis. C. de requirē. re. per to. qd̄ cessat in crialibus in qbus cessat pena relegatiōis vel. j. qd̄ est valde no. q. qd̄ dicat. l. ista quā allegat By. nō facit: q. hic loq̄tur de remotione t̄ni: nō de ipositione pene. **P**reterea sumpro ar. put est necessarius sumi ex isto tex. z itel ligēdo eum: vt ipse intelligit sequere q. etiā in crialib⁹ excedētib⁹ relegatiōē posset p̄cedere lite nō cōte. q. interdū pena exōrdinaria p̄t esse vsq. ad penā capitio: vt hēs glo. no. insti. de iniur. §. in summa. quaz teneas cordi: que an sit vera dic ut ibi dixi.

CDe tutelis z rōibus distrahēdis: z vtili curationis causa actione. **R**ica.

Ex cōtinuatione sequenti.

CQuare tractet de actione tutele z contra quē detur actio de ratio. distra. z quare ita appellet z quā locū habeat actio de rōi. distra.

Continua ad p̄cedētia sic. **Q**uia rōe administratiōis quā faciūt tutores de qbus est dictum sup̄ius obligant trib⁹ diuersis actiōibus: iō ponit istā rub. **C**Querit glo. quare tractat hic de actione tutele. **R**ūde ut glo. q. in ea venit zc. dic sp̄aliter in. l. i. C. de tu. z ra. distra. z. l. se. z hēs de hoc per Azo. in sum. hui⁹. ti. z positioes z libellū formabis in ista materia: vt no. in spe. de iudi. §. ḡnalia. **D**e eo aut̄ quā nascat actio de rōib⁹ distrahēdis no. j. e. l. si tutor. z. l. ij. §. si. **C**Querit glo. cōtra quē actio dat de ra. dif. **R**ūde ut glo. Ibi. §. distrahēdum. dic de hac actiōe: vt plenius no. s. de adm. tu. l. tres tutores. **C**Ite q̄rit glo. s. quē datur ista actio tutele de qua d̄f. in si. ru. brice. **E**t r̄nde ut glo. **E**t vide circa istaz materiā: ut hēs per glo. inst. de attilia. tu. in si. z qd̄ ibi dixi. **C**Querit glo. quare appellat ista actio de ra. dif. **R**ūdet q. distrahere idē est qd̄ alienare vel aduerrere a p̄monio: vt si tutor rē quā bōa fide administrat: ut ad pupilli vtilitatē administrare d3. distrahit: z ad aliū vsuz cōuertit: teneat hac actione: iō appellat de ra. di. **C**Querit glo. quā habet locū actio de ra. dif. z quā tutele: z quā do furti. **I**psa distinguit tres casus. nā aliqui cōtractat tutor tanq̄ tutor z rōne administratiōis ad se pertinetis: z hoc p̄stat. **A**nqz cōstat q. cōtractat mala fide tāq̄ exneus. **A**nqz dubitat qua mēte cōtractat. **C**In p̄mo casu teneat solūmodo actiōe tutele nō ra. di. nec furti: z iō nō teneat actiōe tutele: quia in ea venit damnum cōmissum dolo vel lata culpa vel leui ipsius tutoris: vt C. arb. tu. l. quicqd̄. z. j. de re. iur. l. sc̄tus. z. j. l. i. in p̄ri. z in hoc casu actione furti nō teneat: q. datur p̄ vero dolo t̄ni: vt no. j. de fur. l. an furti. §. rōne. z. l. inter oēs. §. recte. **S**ed in p̄mo casu nō ē nec dolo nec culpa: sed bona fides. vñ nō teneat de rōne dist. q. in ea requiritur dolo p̄sūptus: vel ēt perfidia: s3. hic p̄stat d̄ bōa fide. **I**n sc̄do casu vbi fecit mala fide z tāq̄ exneus: z tūc teneat tribus actionibus. **T**eneat enī actiōe tutele rōne male administratiōis: q. venit culpa vt dixi. **I**te teneat actiōe de ra. di. q. cōpetit p̄pter p̄sūptū dolo. **I**te actiōe furti q. cōpetit p̄pter verū dolo: vt. d. §. rōe. facit. j. e. l. i. §. h̄ aut̄ **I**n tertio casu quā dubitat: tūc dat p̄p̄riā actionē de ra. di. cū nesciam⁹ vtrū fecerit tāq̄ tutor. vel tāq̄ exne⁹: lex p̄sumit q. per p̄fidiam cōtraxit: z sic p̄pter istaz p̄sumptaz perfidiaz dat actio de ra. dif. **F**urti aut̄ actio nō cōpetit: q. ista exigit verum dolo ut dixi: z hic est p̄sumptus. z in hoc casu reperitur d̄fia inter furez extraneuz z tutorē. **N**az fur exneus magis punit q̄ tutor p̄pter velamē administratiōis. facit ad hoc. l. tres tuto

res. §. i. de admi. tu. fm Dy.

Ex. l. sequenti.

Que est ratio q̄ donatio causa mortis permittit fieri a pupillo.

A omnibus Tutor pupillo actioe tutele di recta de gestis ac neglectis ppter dolū seu culpā leuem: ac de auctoritate sibi prestita in donādo causa mortis seu inter viuos tenetur reddere rōnes: lz talis donatio fit eidē tanq̄ testi factio iterdicta. b. d. fm Ray. **C** Dñi aduertatis bene istā materiā: q̄ est quotidiana & de pane querendo fm qd̄ dicit Rai. ibi tutor circa admistratiōe: & sic nō ob. l. neq̄. j. de re. iur. & vide quod no. ibi i iudicio. i. actio ne tutele aliquādo vtili aliquādo directa fm dy. ibi culpam latam & leuem: vt in. l. quicqd. C. arbi. tu. **I**bi donationem: quā fecit per traditionem. Nam illo modo pficitur: vt. l. iter mortis. j. de do. causa mor. & sic pupillus facit expensas ad recuperandū pro quibus agit cōtra tutorem fm Ja. de are. Item agit ad aliā dāna: vt. l. si. C. si tu. vel cur. ibi teneatur ad id quod interest pupilli nō donasse fm Dy. ibi permittende. & de voluntate patris sui fm Rai. j. de do. causa mor. l. cum his & di. xi. j. de testa. l. qui in potestate. & hoc est multū pulch̄ dictum. ibi plerunq̄. i. regulariter. Fallit tamē quādo q̄: & hoc sequit̄ fm Dy. **C** Et sic nota pro verbo plerū q̄. sed est casus cōtrarij excep. facit. s. pmo. l. si vt certo. §. comodati. & s. de tutelis. l. tutela. & l. plerunq̄ fm Tho. de for. **C** Et no. hunc text. qui quotidie allegat ad hoc. verbum sepe facit cōtra hos casus speciales. l. quod in die. §. seruo. j. de cōdi. & demon. fm Dy. ibi q̄ bus. & c. Ecce casus propter quos dixi. s. plerunq̄. ibi interueniēte: subaudi maxime: q̄ idem est sine eo. j. ni. i. l. qui filium. fm Dy. **I**bi a lite sunt: nisi haberet dotē penes se: vt. d. l. qui filii. Sed Rai. dicit q̄ ista. l. videt dicere contrariū. §. q̄ etiā si hēat dotem soror nihilominus tenetur eam alere: ut ibi dixi. ibi officiū. Mo. q̄ si interest alicuius ratione affectionis q̄ pōt agere. facit. s. man. l. cum seruus. & hoc facit ad id quod no. j. de ver. obli. l. liber hō. de qua dixi insti. de inuti. stipu. §. alteri. **C** Glo. opp. in aut. vt hi q̄ ob. §. si. col. vi. q̄ teneat iurare & c. So. illud est de iure nouo: qd̄ dicit ut gl. **Q**ue rit glo. q̄ est rō q̄ donatio cā mor. pmittit fieri a pupillo. Rñ. & bñ: vt. l. diuus. de lib. cā. Fallit: q̄ filiuffa. nō pōt testari ēt de voluntate p̄na: lz pōt donare cā mortis de cōsensu p̄ris: vt. l. taz. his. j. de do. cā mor. lz certe ista magis egparant̄ actui inter viuos: vt no. glo. de do. p̄. le. l. ij. §. si. quare glo. bñ dicit: q̄ loqtur in vltia voluntate fm quosdā dicit: lz tūc restabit q̄ rō non erit bona: q̄ vult reddere rōnes q̄re als nō pmittitur pupillo donare cā mortis. **C** Itē q̄rit glo. ad qd̄ tenet substituto vt legitimo ipi pupillo tutor: si donatio ista nō valuit. Et rñde: vt glo. in. l. si. tu. vel cur. dic q̄ in electioe pupilli est vtrū velit v̄dic are vel dicere donationē valere: et pp hoc d̄ tutorē agere ad interesse suū. nā quoties contract⁹ est ipso iure nullus fauore alicui⁹: ille pōt dicere d̄ctū valere: vt. l. si res. §. i. de iur. do. & no. s. de dolo. l. elegāter in p̄nci. Tenebit tñ hoc casu pupillus cedere actionē tutori d̄ illū donatariū. ar. j. de re. eo. l. illicite. & s. de admi. tu. l. tutores qui. §. periculo fm Ja. de are. **C** Glo. q̄rit: nūqd̄ talis donatio valeret cum decreto. Rñde vt glo. **C** Extra glo. no. p plenitudine hui⁹ p̄ncipij q̄ duo singularia disunctiue posita copulant pluraliter: ut ibi. aut substitut⁹ eius q̄reret & c. facit. j. de acquirē. here. l. pater. §. i.

Sed nonnullos. Tutor alim ēta p̄stita de facultatib⁹ pupilli valde amplis dūtaxat eius matri vel sorori egētis pōt iputare decreto iudicis sibi vel ipsius substitutis: & per negligētiā istud amittēs eis tutele actione tenetur: secus si mun⁹ eidem miserit nuptiale. b. d. ibi di

minuēdum etiā inter viuos. ibi decreto. f. iudicis ibi interueniēt. idē sine eo. vt. s. e. l. si filius. ibi sorori pupilli. ibi ei. i. eo mortuo. ibi querentes. i. cōquerentes.

Ex. §. sequenti.

Tutor & quilibet administrator tenet ad edenduz libros rōnuz: & si nō vult edere cōpellit: ut infra & contra tutorē nō edentē iuratur in lites: & in modicis expēsis creditur libro tutoris.

Officio. Tutor librū rationū cōficere ac reddere pupillo tenet: alias tutele iudicio obligat. b. d. fm Rai. ibi cōficere: & eius formā. vide in Spe. de instru. edi. §. porro. An aut sit credēdus libro rōnuz in expensis. Bñ aut expense sunt magne: & tūc nō credit sibi. Aut sunt modice: & tūc credit per ea que no. in spe. in. d. §. quid si executor. & per Rai. in. l. si. §. in cōputatiōe de iure deli. Debet tñ hoc casu adhiberi factz tutoris. ar. eius qd̄ no. j. si cui plusq̄ p. l. falci. l. diuus. C. de dona. l. figs p redemptione: cōiuncta glo. que est. j. de fal. l. v̄tori. que egparat fideicommissarium & tutorē. Nec ob. l. lucius. §. tutelis. s. de admi. tu. vbi videt stari rōnibus tutoris in oibus: q̄ ibi p̄tra eū sunt fm Rai. lz Be. videt sentire d̄riuz. C. de epi. & de. l. id qd̄ pauperib⁹. vbi de hoc p Rai. ibi & pupillo. nō solum quantū ad calculū imponendū: sed etiā ad reddendū ipsum volumē chartarū rōnis. ar. l. cū seruus. j. de condi. & de. fm Eld. & pro hoc facit. s. de admi. tu. l. lucius. §. tutelis. & ita est in quolibet administratore qui tenet reddere rōnes: vt debeat reddere ipsum librū rōnuz d̄no. facit. j. de li. le. l. si. §. inter cetera. & j. de manu. te. l. si ita fuerit. vbi videt quasi text. & si quidē non reddit tenebit ad interesse declarandū p iuramentum in litē. s. de admi. tu. l. tutor q̄ reptorius. Et si petis rationē a tutore vel a procuratore tuo: ipse nō tantum tenetur ad hāc. f. rationes reddere. sed etiā ipsum librū rōnuz. i. volumē chartarū tenet sibi restituere: alioquin iuraf cōtra eum in litē: vt. s. dixi. quod bene teneas mēti. **C** In hoc. f. pro rōnibus nō factis & nō exhibitis. gl. op. ad torū titulū de edēdo. Et solue vt glo. & no. glo. cui hētis similit̄ in. l. i. C. de eden. & l. quedā. s. de eden do. Vel dic clarius circa istā materiā. fm Dy. q̄ aut rationes petunt exhiberi secundario: uel icidenter gratia alicuius iudicij inchoati: & tūc siue precesserit p̄tractus cuius occasione cōfecte sunt rōnes: pōt habere locum officium iudicis: quod locū h̄z vbi etiā actio ordinaria locū h̄z cū non iploretur principaliter sed incidēter: vt. s. de rei ven. l. nō solum. & de edi. edi. l. ediles. §. item sciendū. & l. q̄ si nolit. §. culpā. e. ti. facit qd̄ no. C. depositi. l. iij. et de iudi. l. i. Aut petunt rationes exhiberi p̄ncipaliter: tunc aut ex illo cōtractu vel q̄si ex quo petunt edi rationes p̄gredif aliqua ordinaria: tūc agitur illa actione vt hic: que descendit ex illo p̄tractu vel quasi: vt. l. quedā. s. de eden. Aut nō precessit cōtract⁹ & tūc iplorat officium iudicis: & nō exhibitis rōnib⁹ agitur ad interesse actioe in factum: vel per officium iudicis petitur fieri cōdēnatio ad interesse: vt. l. si quis ex argētarijs. §. ex hoc edicto. s. de eden. ex quolibet eniz edicto oritur actio in factum. insti. de interdi. §. si. & no. in sti. de acti. §. alie. qd̄ est no. & ibi dixi. & not. s. nau. cau. sta. l. i. in si. fm Dy. & per hoc patet responsum ad contrariū. de. l. quedā. ad istum. §. q̄ in istis ex cōtractu vt quasi oritur actio ordinaria. Preterea ibi loqtur in argentario: lz interueniat mandatuz: tamē actio ordinaria nō nascitur: quia mandatū nō fit gratuitū: quod eē debet: vt. s. man. l. i. sed sit ratione publici officij. & sic ē illo casu h̄z locū solum iudicis officij. ar. s. si mens. fal. mo. dix. l. i. §. i. & j. de var. & extraordi. cogn. l. i. §. i. Et hoc lz Guil. in. d. l. quedā. & C. de eden. l. edita. in p̄n. & teneas bñ cordi. **C** Item q̄rit glo. & aduerte bñ: q̄ est no. & singularis casus nunqd̄ cōtra tutorem nō edentem rōnem iuref in lites. Et rñde: vt glo. & no. glo. que est valde not. & forte nō reperis sibi similit̄: que dicit q̄

m i i j

contra tutore nō edentem rōnem vel nō reddentē illas
seu restituentē iuras in litē. facit quod dixi in tex. p. Ja.
de are. s. i. h. pupillo. vbi allegat ad hoc. l. tutor qui re
pertoriū. in pñ. qbus. ll. quidam respondēt q̄ ille. ll. lo
quunt in iuentario. pro glo. tñ facit. s. mā. l. dolo. z. l. si
pcurator. s. dolo. e. ti. z. s. se. vbi equiparat iuentariū
cum libro rōnum. z. hanc glo. tñ Rai. p. l. i. de in litē iu
ran. cū sua glo. z. per. l. alio. e. ti. vbi de hoc per eū. z. ita
dicit ipse sibi cōsuluisse in ciuitate floren. z. hoc ē tenet
Ja. de are. vt dixi. s. in tex.

De seruis. Inuentariū ac libruꝝ rōnuꝝ pu
pillo exhiberi tutore cessate ser
ui negocia gerētes possunt interrogari simplr z cū tor
mentis. z. sine. idē si fraus in scribēdis rōnibus per tu
tores ipsi imputet. h. d. fm Rai. ibi de seruis. s. pupil
lo. ibi interrogatiōes. s. sine tormētis. ibi z qōnes. i. cū
tormētis. j. de iniur. litē apud labeonē. s. qōez. s. z. rai.
ibi rationalia. Mo. hic egparari inuentariū z librum ra
tionū. quod facit p eo quod dixi. s. pñ. s. ibi has rōes
cōscriptas a seruis. C. Mo. q̄ rō cōscripta a tertio facit
aliquale fidem: quod facit p eo qd no. C. de conuē. s. f.
deb. l. i. x. l. fi. z. quod ibi dixi: z. facit pro eo qd not. s. de
testi. l. iij. s. eiusdem.

Preterea. Hunc. s. posses cōtinuare ad
s. sed nōnullas. s. eo. q. idē re
petit fm By. ibi numeratio. facit ad. q. que no. C. de p
scrip. lon. tē. l. si minorem. z. C. de inof. do. l. i. v3 q̄ fili
nō cōpellat dotare matres: si vult nubere. facit ad hoc
s. de admī. tu. l. tutor. fm distinctionem glo. C. Opp.
de. l. cū plures. de admī. tu. So. ut glo. z. dic q̄ ibi erat
munus cōsuetum. hic vero nuptiale. Bar.

Ex. s. sequenti.

**Quas expensas tutor repetat a pupillo: z. tutor ali
q̄ libertus egens dz hēre expensas a pupillo.**

Si pupillus. Ibi perqz eā noluerit. ex
pone qz. p. z. postpone. et
dic per eaz zc. nūc erit tota plana littera. Ibi noticiam
qz hēbit noticiā rez pupillorū fm By. ibi p̄standi hoc
intelligit qñ interest potius pupilli hēre cōtutorem q̄
admitti eius excusationē quā hēbat pp paupertatem s3
Ja. de are. z. sic nō ob. l. paup̄tas. de excusa. tu. Ibi sup
tus factos fide bona a tutore in lite. secus si lis nō esset
iuste mota. ar. l. quotiēs. s. sicut. s. de admī. tu. s. By.
facit. l. si bona fides. C. e. ti. z. idem erit fm Rai. si fecit
expensas in defendendo officiū suū: qz dicebat nō iure
datus vel suspect. ar. l. fi. C. de ordi. cog. z. l. i. C. de ne.
ge. fm Rai. z. tene menti: qz si tutor eēt remotus tanq̄
suspect: z. ipse facit multas expensas pp defendendū
se in ista lite in qua fuit accusatus de suspecto qz possit
eas repetere a pupillo. ibi p̄fici. hoc tñ dicit s3 deter
minationē glo. l. idē qz. s. idē. s. man. vñ si eēt quidam
rusticus: z. vellet ire eques: vel si esset alius z. esset pro
pe z. vellet ire eques: istas expensas non dz soluere pu
pillus: vt ibi no. C. Querit glo. nunqd iste libertus dz
ali ab isto pupillo etiā si nō esset tutor. Et rñde vt glo.
C. Querit glo. nunqd alius tutor q̄ libert. debeat ha
bere alimēta si egeat a pupillo. Ipse tenet qz sic p. l. in
rebus. s. possunt. s. cōmo. z. p. l. a tutorib. in fin. C. de
admī. tu. De hac. q. hēa per gl. que allegat ad hoc istū
tex. de hoc. j. dicā z. dixi. s. de excu. tu. l. paup̄tas. z. per
Be. in sti. de tute. s. tutores. ergo zc.

Ex. s. sequenti.

**Ticius timēs offendī uenit ad me: vt iuarem eum
z. pmisit oia damna que ego possem cōsequi predicta
occasione: an ego possim agere actiōe mādati vel stipu
latiōe ad damnū. z. an beneficiū diuisionis z. cessionis cō
cedatur pluribus tutoribus z. qualr ten eanf plures ge
rentes vnum officium.**

Nunc tractemus. Ibi fideiussor.
z. hoc si oēs erāt
soluendo. alias secus: vt sequitur: sed si zc. in correis aut

hoc iure est sec. qz iter eos nō diuiditur ēt si fuerit sol
uēdo: vt. l. si diuisa. C. loca. z. s. loca. l. cū apparebit. s3
Ja. de are. s3 hodie sit secus p auē. de duo. re. in princi.
col. viij. q̄ est posita. C. de duo. re. auē. hoc ita. Ibi que
niri: v3 quilibet p quātitate pro qua est soluēdo in totū
fm By. ibi gestuz. z. ex cōi culpa fm By. ibi cōi. i. ab oī
bus tutorib. cōiter cōmissio. ibi que res. i. in p̄priuz vel
licituz. ibi dāni. facit ad. q. quā no. glo. C. ad. l. iul. de vi
pu. l. q̄ multa. in glo. s. capitalis. alias incipit corpora
lis. nā ibi querit glo. pone qz aliqs volebat inuadere tē
cium: ipse venit ad me qz ego iuuarez euz z. pmisit p si
pulationē satisfaccere z. restituere oia dāna que ego pos
sem consequi p̄pter illud delictum: z. ego sui cōtētus
modo querit an ego possim actione mādati agere vel
ex stipulatiōe ad damnuz qd fuero cōsecutus. dic ut ibi
no. z. tene mēti istā glo. C. Glo. op. de. l. tutores. s. i. eū
s. de admī. tu. So. ut glo. C. Itē op. de. l. ut fideiussor
j. de fideiuf. Sol. ut glo. qz illud in fideiussorib. istud
in tutorib. C. Sed tunc quero de rōne diuersitatis.

Et gl. in. l. vt fideiussor. assignat duplicē rationes. Pri
ma est. qz tutores accipiūt officiū necessitate fideiussor
res volūtate: z. p̄pterea facilius subuenit tutorib. ar.
de pcur. l. pcurator qui pro euictione. z. quod ibi no.
z. s. qui satisfda. co. l. fideiussor. s. fi. z. bec rō est falsa: qz
duo rei obligantur ex volūtate: z. tamen si vnus eorum
soluat habet actionē cōtra alium sine cessione: vt. s. de
duo. re. l. i. z. quod ibi no. Secūda rōnem assignat gl.
qz fideiussor habet regressum cōtra reū principales: s3
nō habet regressum cōtra cōfideiussorem: sed tutor vt
magistratus nō h3 regressum cōtra alium: z. ideo vtilis
actio cōcedit sibi cōtra alium tutorem. Dec rō est falsa
in vno casu. j. de ma. pue. l. qz si tutor. sed solum ratiōe
obligatiōis cōtutoris: fideiussor rōne proprie oblig
ationis z. p̄pterea nō haberet actionē cōtra aliū fideiuf
sorem. And. de pñis t3 secundā rōnem supra positam.
Ad. l. si tutor. alleg. p. glo. rñdet qz iura nō considerāt
casus singulares. sed referunt se ad ea que frequētius
accidūt. allegat. l. nam ad ea supra de legi. Hoc dictuz
nō est bonum: qz vbiqz h3 locū rō: dz habere locuz
dictuz z. econtra: vt. s. de legi. l. nō oīuz. z. qd ibi no. qua
re zc. Romini de hac rōne habet per glo. s. de transa.
l. i. vbi ipsa tangit precedētes rōnes. Be. reddit aliam
rōnem: qz tutor gerit principr negocia cōtutoris. sed
fideiussor nō gerit pncipaliter negociū fideiussoris: sed
negociū rei: z. p̄pterea nō h3 actionem cōtra fideiuf
sorem nisi cessam: qz inspicim. qd pncipaliter fit: nō in
consequētiā: vt. s. de auē. tu. l. i. in pñ. z. de aqua quot.
z. est. l. i. s. aqua. Hanc rōnem tangit glo. s. de ne. ge.
l. ex facto fm Ja. de are. z. in. d. l. vt fideiussor. C. Que
rit glo. quādo inspicim. vtrū tutores sint soluendo vel
nō. Et responde: ut glo. C. Querit glo. pone qz nullus
gessit: ita qz alter eorū est cōdemnatus. nūquid erit idē
quod in isto vltimo casu. Rñde vt glo. C. Querit glo.
z. aduerte: qz ista glo. est valde no. et omni die pōt prin
gere de facto. pone qz tutores gesserunt dolo: nūquid
habeāt saltē beneficiū diuisionis. Glo. respōdet distin
guendo: z. dic vt in glo. C. Ex qua no. qz beneficiuz di
uisionis concedit tutoribus dolosis: s3 beneficiū cessionis
nō habeant. pro h3one facit. l. pe. j. de ma. conue.
opi. tamē est falsa: vt not. in. l. i. s. si plures. s. de admī.
tuto. fm Rai. Aliter ipse dicit. C. de transacti. l. i. vbi de
hoc habes per glo. tñ pro h3one tenet glo. de cur. bo.
dā. l. ii. s. fi. Doct. C. de transac. l. i. tenēt opi. glo. nam
licet nō cōceditur in tex. beneficiū cessionis quod est
maius: tamē conceditur beneficiū diuisionis qd est mi
nus. nam diuisio petit per exceptiones: z. cessione petitur
per actionē: z. facilius cōceditur exceptio q̄ actio: vt. l.
i. s. qz ait. j. de sup. fi. z. j. de acti. z. obli. arg. l. arrianus.
C. Contra hoc op. de. l. si concedat. j. de fideiuf. breui
ter dic fm Rai. qz aut beneficiū diuisionis petitur p
modū agendi: vt est in casu. l. si concedat. j. de fideiuf.

et tunc sit vera op. 230. Aut per modum excipiendi. et sit vera op. glo. Ultimo circa istum. §. distinguit Dy. q. aut conveniunt gerentes officium publicum auctoritate et utilitate: aut gerentes publicum auctoritate et utilitate parvum. primo casu aut gesserunt omnes simul: et tenentur quilibet in solidum: et eis exclusis pervenitur ad noiationes: vt. C. quo q. ordi. coue. l. i. li. xi. Aut gesserunt oēs diuisim: et tunc aut erat facta diuisio a seipsis: aut a iudice: et prosequaris: vt plene no. istud. j. ad muni. l. i. ptes. et C. de pue. fil. l. qm. In secundo dicitur: ut hic plene hēs nor. per glo. j. §. se. et C. de trans. l. i. et insti. de satisf. §. fi. et l. ij. C. de adm. tu. In tertio casu dicitur: vt hēs. s. man. l. creditor. §. duobus. et de pcur. l. plurib. que no.

Usqz adeo. Glo. i. intelligit istum tex. duobus modis. Uno modo q. vnus tantum administravit. Et ex isto intellectu hēs notare q. illa sūt paria tutelā nō esse diuisam p aliquē: et esse diuisam a tutoribus inter se sūm op. glo. Ja. de are. t3 contrariū: q. primo casu pōt conueniri gerēs q. nō gerens. Secundo casu pōt conueniri nō gerēs: q. videt gessisse per collegā. allegat. l. tres tutores. §. nō soluz. de adm. tu. pro ipso etiā facit. l. i. de ma. pue. l3 glo. magna post mediu aliter intelligit illā. Secundo modo intelligit glo. quādo oēs gesserunt: tñ diuisa fuerit administratio a testatore vel iudice. et ppea isto casu prius conuenitur magistratus q. tutor et c. Bñ iste secundus intellectus est falsus: q. nō est diuisa a testatore vel a iudice prius conuenitur magistratus et in illis casibus marcelli: vt. s. de adm. tu. l. i. l. i. §. cū testō. et sentit gl. magna indistincte ibi si vnus gessit: alius nō et c. sūm Dy. l3 Rai. appropriat sibi. Teneas ergo primā positionē q. vnus tantum administravit. ibi q. tñ et c. s. et aduerte q. iste. s. intelligitur duobus modis sūm glo. Vno modo s3 q. hēs in tex. no. ita q. nō supabundat. et iste fuit intellectus. Ioan. Alio modo q. supabundat: et iste fuit intellectus Bul. Pharcellus dicebat prius conueniri tutorē nō gerentes q. magistratū: cuius dictū est verum duobus casibus. s. qñ pōt imputari tutori nō gerenti q. fecit eū suspectum: vel q. satisfda. nō exegit a tutore administrate. Imperator dicebat econtra. s. prius conueniri magistratū q. tutores nō gerentes: et eius dictū similiter est verū. Fallit tñ in duobus casibus in quibus prius conuenitur nō gerēs q. magistratus. Vnus est qñ pōt facere suspectū et nō facit. Alius est qñ potuisset sibi nō gerenti imputari: q. nō exegerit satisfdationē a gerente. Et sic p3 siue teneas in intellectu Io. siue Bul. q. idem est intellectus in effectu et sic l3 glo. intricet se: tamē in veritate isti intellectus nō differunt in effectu. ibi cū tutor. l. qui nō administravit sūm Dy. voluit etiā in casibus istis nō gerentē conueniri antequā magistratū sūm vtrunqz intellectus. Glo. op. et habes glo. magnā plenius distinguentē q. alia q. sit in corpore iuris. et no. bñ. C. Et op. de. l. i. in prin. de ma. coue. Et sol. vt glo. C. Phodo accipio gl. magnā. et opp. de. l. i. tutor de adm. tu. Glo. soluit et distinguit vt gl. et dum allegat. l. ij. C. de adm. tu. dicit hoc est vey si conueniuntur pro factis. Si vero de neglectis: et tunc aut erant conera gestis: et tunc erit idē quod i gestis: aut erant separata: et tunc nō gerens tenet pariter cū gerente: vt. l. tutores qui post in fi. s. de adm. tu. et l. tres tutores. §. itē. e. ti. Et ita intelligas istū tex. sūm Dy. q. multum declarat istaz materiā: et vbi allegat. l. duo. de ma. pue. dicit si oēs sunt eiusdē generis. secus si diuersi. s. de adm. tu. l. lucius. §. cū testō. vbi de hoc dicit. et ubi alle. l. lucius. §. pe. dicit et per hoc est falsa priā glo. vt ibi dixi. ibi quattuor. In alijs aut casibus multo magis conuenitur. C. Itē oppo. de. l. i. de ma. pue. et recitat glo. ibi. §. bis aut s3bis. C. No. q. inspicim⁹ illud quod est apertū dicitur: et non id q. est in actu: et ad hoc quotidie allegat ista glo. hic etiā in §. bis s3bis. et j. de aqua. quo. et est. l. i. §. aqua. et insti. de acti. §. preiudiciales. et in pbe. in fi. in prin. et ibi dixi. facit. j. de aur. et ar. le. l. et si nō sint.

§. quid ergo. et j. de condi. et demō. l. hec cōditio. et teneas istam glo. menti que est satis plana in materia sua et cū ea adiungat glo. que est. C. de ad. tu. l. ij. et de trans. ac. l. i. et insti. de satisfda. tu. §. et hētis plene istā materiā. Ultimo glo. allegat pro concor. l. iij. de coue. fi. de bi. et j. ad muni. l. i. peratores. dicit ut in qualibet eaz plene not. quantū est in officio publico auctoritate et utilitate. Glo. et similes quas allegavi supius loquuntur in officio publico auctoritate.

Hanc actionem. Glo. oppo. C. de here. tu. per totuz So. vt glo. et hoc est verum vbi heres tutoris conuenitur ex eius persona. Sed qd si conuenitur ex propria persona. nungd tenet de leui culpa. Glo. dicit q. sic in. l. pcurator. de ne. gest. Glo. t3 contrariuz in. l. cū osidimus. §. i. de fid. tu. vbi de hoc dicit. et no bñ istā glo. C. Item op. de. l. ex pluribus de adm. tu. So. vt glo.

Non tantum. Ibi actiones quattuor re media h3 hic tutor. s. diuisionis et cessionis et utilis actionis et alterius conuentionis prius sciende sūm Ja. de are. C. Glo. oppo. de. l. peremptorias. C. senten. rescin. non pos. Sol. vt glo. et glo. inducit similia hic. qre dicit et est rō pro ista gl. q. exceptio nō tollit iniquitatem snie: et sic dicit posse post sniam oppo ni. ar. eorum que no. in. d. l. i. per Rai.

De rationibus. Ibi de rōibus. cuius regulā vide plene p Dy. et Ross. in ti. de ra. di. sūm Rai. et vide per Dy. s. e. in rubrica. et ibi dixi vobis. vnde ista actio et sitetrahūt originē. ibi tutores videbunt tutores testamentarij ex inquisitione dati: nō tñ hac actione: cū ista actio dat. rōne p̄fidie presumptae: vt dixi. s. e. in rubri. sed in istis cessat p̄fidia: cū fides eorū et industria sunt approbate. hoc tñ nō est verum p hunc. §. s3 Dy. q. probatio nō tollit p̄sumptiones: vt. s. qd me. cā. l. nō est verisite. ibi erunt idest cesserūt. cū ista actio nō detur donec gerit: vt. j. e. l. fi. sūm Dy. et no.

Considerandum. Ibi actōe de ra. ti. di. que datur in duplū. ibi iterfit singulariter vltra cōe iteresse. ibi est imationē. dicit glo. sed qd in actōe furti: nungd duplicatur p̄cium rei vel iteresse. dicit vt no. j. de fur. l. fi. q. §. i. et in. l. furti. in p̄n.

In tutela. Iste. §. est aliquantulū difficilis p rōnes que reddunt in ea vel in fra se. iō aduerte. Ibi acti. interesse solū p̄stitū quod venit in actione tutelae. Ibi nō pōt eē etiā quatenus ē pl⁹ in ea. ibi est de qua est actū actione de ra. di. Et est rō: q. pcedunt ex administratiōe p̄fidie gesta sūm Ja. de ra. et sic ex vna q̄litate facti. ibi hēbat actionē de ra. dist. ibi furti. hec est rō: q. diuersitas primeue originis facit videri diuersa. et per p̄ns etiā obligatiōe et ex diuersis factis descendētes. C. Glo. op. d. l. ij. vi bo. rap. d. l. g. seruū in fi. de act. et obli. Sol. vt glo. in solutiōe. ibi nam hoc de ra. di. et vbi dicit ista. dicit. f. furti. et ita expōs gl. totam. In fi. glo. dicit et sic l3 iste actōes descendāt ex eodem facto: tñ oriunt ex diuersis qualitib⁹ eiusdēz facti. nam iste tutor diuersis respectib⁹ obligat. Vno modo vt tutor obligat. Alio modo obligat: vt quilibet re alienā suscipiens: et tunc obligat rōne furti. sicut dicimus in milite vendēte arma q. tenet ut miles: et tenet ut quilibet: vt. l. quidā. j. de penis. Preterea ergo: q. habet diuersam originē admittunt iste plures actiones ex diuersis qualitib⁹ eiusdēz facti descendētes: sicut cōpatiuntur se vbi ex diuersis factis descendūt: vt. j. de priua. deli. l. nunq. Sciamus tñ q. Ros. in ista materia t3 in libellis suis super ista actōe q. actio de ra. di. furti: et tutelle tollunt adinuicē in eo q. cōcurrunt. sed in eo q. est pl⁹ in vna q. in alia nō tollunt. quod est falsum sūm Old. et Dy. per hunc tex. Querit glo. nungd possit agi ad penam: l3 fuerit actus actione tutelae. Et rñde: vt glo. et m iij

patet. j. l. pxi. 7 ibi videas. Dñi rōnes istorum casuum consistūt multū in intellectu: 7 iō aduertatis bñ. **C** Et quero pmo. de rōne quare actio tutele tollit per actiōz de ra. di. 7 ecōtra. **T** ex. vñ assignare rōnem: q; descēdit ex obligatione. **C** Lōtra qd op. fm Dy. cuius verba sibi Rai. appropriat: actio tutele descēdit ex quasi actu: illa de ra. di. descēdit ex maleficio: vt. l. ex maleficijs. §. tutele. de ac. 7 obli. 7. l. tres tutores in pñ. de adm. tut. **S**o. §. Dy. ideo censet vna obligatio: q; descendūt ex vna q̄litate. s. ex intercessiōe nō dolosa: vt. s. dixi. **C** Itē quero vñ pcedit istud mirabile q; actio furti 7 actio de ra. di. que sunt penales nō tollūt se adinuicem 7 regulā oīum. ll. de mūdo. sed dic q; rō est: q; hñt diuersam originē. nā actio furti nascit ex intercessiōe dolosa. actio de ra. di. nascitur ex nō dolosa: 7 sic lz idē sint in effectu: cē sentur diuersa pp diuersas origines. **C** Contra qd op. de. l. status. §. q; si fraude. vbi dñ q; etiā ex dolosa cōpetit actio de ra. di. 7 sic hñt ibi eadē originē. **S**o. §. Dy. nos debemus inspicere primenaz naturaz actionis. de ra. di. que fuit ex actiōne nō dolosa: nō secundariā vbi cōpetit ex dolosa. facit. s. de au. tu. l. i. in pñ. **C** Quero que est rō: quare conditio furtiua tollit se adinuicē cu; ac. de ra. di. vt. l. statim sequēti. dic rō est: q; postq; fuit actū cōditione furtiua: nihilominus remanet actio furti. s. de cōdi. fur. l. ij. 7 sic cū sit pūfuz isti agenti primo ad rez: q; h; eā actione furtiua. Itē ad penā: q; habuit ex actione furti nō cōpetit sibi actio de ra. di. Sed hoc vñ falsuz: q; etiā p istā actionē vbi est actuz actione furti deberet releuari ab actione de ra. di. que restat sibi ad rem petendā. Ad qd rñdeo q; ibi nō tollit: q; ra. di. re/manet: 7 ad rem eo casu nō ad penā cōpetit. **C** Lōtra qd op. de. l. centū capue. s. de eo qd cer. lo. q; vbi pōt quis agere ad penā 7 ad rem 7 accepit rē solā: nihilominus agit ad penā: ita hic: lz agatur actiōe furti ad rem debet posse agi actiōe de ra. di. ad penā. **A**d quod rñdet Dy. quod illud onus qd remanet ptra reum: q; potest agere actione furti 7 eum tollit 7 rñuz. **I**sta oia sunt verba Dy. lz Rai. appropriat sibi ipsa in recollectis. **C** Itē op. fm Rai. q; conditio furtiua nō tollit penalē: vt. l. ij. §. de cōdi. fur. 7. l. si pignora. §. cū fur. de fur. Sol. ibi loqtur in fure exneo: hic in tutore cū quo mitius agit: vt. s. de adm. tu. l. tutores. vel dic q; ista nō est mere penalī. arg. d. l. ij. 7 ibi loqtur i mere penalī. facit. s. nau. cau. sta. l. idē. §. si. Sol. per ea que. s. dixi p Dy. q; istud est in actiōe furti que remanet actori. facit qd no. Rai. j. de publi. l. i. §. inde querit in pñ. q. gl. **E**go omisi ibi vnuz dicere dicit glo. q; actio tutele 7 actio de ra. di. 7 c. Dixi q; Ros. 7 rñuz. ar. j. vi bo. ra. l. i. af. ij. dic q; illud nō est veruz: q; illud h; locū vbi sunt actiones diuerse.

Hanc actionem. Ibi psonis scz bonorum possessoribus 7 alijs succedētibz pupillo. §. Dy. 7 hic glo. que est inducta de iure ciuili: vt institū. de ppetuis 7 temp. act. in pñ. fm Rai. **C** Glo. op. de. §. hanc actionē: vt in herede. s. hac eadē. l. Sol. vt glo. **C** Querit glo. nūqd aliquo casu datur in heredē. **E**t sol. vt gl. dic forte i illo simplr nō dabat 7 heredē: cū hēbat actionez tutele. ar. s. de calū. l. hec actio. fm Ia. de are.

Actiōne. Ibi animo. qd expresse opz pbari: in dubio nō presumi tur aius fraudandū in tutore. s. de adm. tu. l. tres tutores. 7 ibi no. Ibi nō tollent. alij habēt sine nō: 7 male fm Dy. ibi hoc iudiciū. s. de ra. di. **C** Glo. opp. de. l. qui seruu. de acti. 7 obli. **S**o. vt glo. 7 dic ut dixi. s. e. l. i. §. in tutela. **C** Querit glo. nūquid habeat locum actio de ra. di. vbi factū est aliquid nō dolo. **E**t responde vt glo. **C** Ex qua no. q; culpa sua tenet ista actione. simile nota. s. e. l. i. §. in tutela. in glo. Ibi fit glo. tenet contrarium insti. de acti. tuto. §. si. sed ista glo. est falsa: vt ibi dixi per Pe. 7 teneas bene menti: quia Rai. non facit mentionem.

Tutele. Ista. l. intelligitur duobus modis: 7 vterq; est planus intellectus: 7 vterq; est in glo. ibi ne. ge. s. rñuz fm secundā lec. quā 7 Dy. ibi absit. alias absurduz sit vel abesse vñ p eo q; est obligatus: 7 in secūdo intellectu pro eo q; glo. dicit 7 sic de alijs suppleas. **E**t dicas fm hoc q; dicit caueri a tutore vel procuratore vel filibus. **G**lo. expediui super tex.

Si finita. Ibi agi. ex hoc pñ. pūm gendo ipsum cū glo. per quas allegat: quarū vna est super rub. alia est in. l. si adhuc. s. e. possit dici cauillādo: q; tūc dicitur nata actio qñ pōt intentari. qd tamē est falsuz: ut p; i obligatione in diē. 7 plene habes in. l. eum qui calendis. §. pe. de ver. obl. **I**sta. l. nō ob. q; male allegatur per glo. q; lz nō possit agi: nō tamē segrur q; nō sit nata imo est nata actō: vt hic per Dy. **E**t de hoc plene vide p 30. in. l. tutor qui reptomium. s. de adm. tu. **G**lo. tenet cōiter vbiq; q; non sit nata durante tutela. **C** Querit glo. nūqd actione cōtraria tutele possit agi ante finitā tutelam. **E**t rñde vt glo.

Filiū. Ibi teneri. 7 insolidū. **C** Glo. opp. de. l. si filio. §. filiusfam. j. de ac. 7 ob. **E**t rñde vt glo. nō aut tenet insolidū: vt. l. si filio. j. eo.

Si adhuc. Ibi psumet. **C** Glo. qrit qñ habeat locū istud. **E**t rñde vt gl.

Cum furiosi. Ibi ne. ge. generalr p tota administratione. 7 not. **C** de adm. tu. l. ij. ibi in hac actione. s. ne. ge. **C** Glo. op. de. l. rōnes. **C** de adm. tu. **E**t sol. vt in glo. **H**ic contrariū no. fm aliquos in. l. si cū tutor. j. eo. 7 ibi dicam. **C** Querit glo. 7 aduerte ad eā: 7 est valde notabilis. **C** Querit ipsa que est ratio diuersitatis. **E**t rñde vt gl. dic bec rō nō vñ vera. nam curator ipuberis pōt statim pueniri: et administratione durate: 7 certū est tamē ei curam pubertate finiri: vt hēs glo. in. l. naz 7 seruus. §. cum negocia. de ne. ge. **S**i illa glo. eēt vera crederē istā rōnem eē falsam: 7 sic dico curatore ipuberis nō posse cōueniri administratōe durate generali actiōe ne. gest. sed cōueniri furti ex stipulatōe rē pu. sal. fo. vt hētis i. l. si adhuc. §. i. j. e. 7 sic rō glo. rest at vera. 7 eadē rōe crederē curatore datum bonis absentis: qd fieri pōt: vt sta tim dicam in. l. si pupillus. §. tutori. j. eo. posse cōueniri quicunq; et durate administratione: tñ nesciamus quādo administratio finiat qd credo. 7 teneam istud brocardū cordi: quod est nota. **C** Lōtra istū. §. opp. de. l. iij. §. nō tñ. s. de suspe. tu. vbi dñ curatore furiosi posse accusari de suspecto: 7 tamē certū est q; accusatio suspecti nō cōpetit qñ tutor 7 curator possunt conueniri alia actōe: vt. e. l. §. queri pōt. **C**redo q; §. nō tantū dz intelligi q; nō hēat cōtutorem: q; cōuenit eum de facto lz de iure possit cōueniri: 7 sic cōpetit actio suspecti que ppetit plurib; psonis anteq; cōcedat actio p administratione: 7 tene bene menti.

Tutor. Ibi vt reddat. expōe ut gl. **E**t dic pleni. s. ut reddat pecuniā depositā vel cōmodatā: 7 sic eā petebat pupillus ab eo fm Dy. **C** Sed tūc ob. id qd statim segrur in tex. Ibi cōdici posse 7 c. 7 est rō: q; turpiter accepta 7 c. **A**nde credo q; intellectus Dy. nō est bonus **G**lo. allegat pro cōcor. l. si. de cōdi. ob. tur. cau. dic ut ibi no. secus est aut in actione ex stipulatu vt ex testō: ut. d. l. si. 7 rō ibi no. que rō nō pl; mibi pp actiōz ex testō q; habet naturā bone fidei: vt. l. in miori. C. in g. ca. i. in te. re. nō est ne. possit esse rō: q; magis frangit q; fides vbi 7 xi cū eo: vel predecessor meus cū quo reputor eadem psona: vt in au. de iureiur. a mo. pñ. in pñ. q; vbi cōtraxit alius. 7 aduerte bene istud. **C** Glo. querit nūquid extinguatur actio nostra cōmodati pp actionem tutele. **R**ñde vt glo. dic 7 utilitas est i hoc: q; i ista obligatione sunt obligati fideiussores: ut. l. quotiens. §. i.

de admini. tuto.

I filius. Ibi noie pro eo dolo quem post emancipatōez pmisit zc. Ho. ex hac. l. q. fideiussio qua tenet p̄ pro filio i ducta per. l. ij. j. ad muni. z. C. de fi. fa. z. que ad. pa. l. ij. li. x. finitur cum filius effectus est sui iuris: quod est verū fm̄ Ja. de are. quod intelligas pro tpe sequēti nō p̄cedenti fm̄ istū tex. Dicit dñs Old. q. ille. ll. nō exprimunt q. teneat insolidū: sed iste tex. in. l. tria onera. z. l. ij. s. de excu. tu. vbi p̄ tenet sicut si ipse administrasset z. iō forte alias tenetur de peculio. Sed tu hēs casus. j. e. l. si filius. z. teneas menti. Bar.

I pupillus. Glo. opp. de auē. vt hi qui ob. s. i. col. vj. quā hēs in auē. minorū. C. qñ mu. tu. offi. fun. po. Glo. rñdet q. repellitur. dic imo nō repellit: sed d̄z sibi adiungi curator: vt p̄ in. d. s. i. z. in. s. sed z. si quis. eo. ti. z. no. s. de auē. tu. l. i. facit. s. de excu. tu. l. pp. fm̄ Dy. z. Rai. z. sic glo. est falsa fm̄ eos. vel dic q. glo. h̄z respectū vbi pupilli successerūt ante q̄ hērent tutorē: z. sic tpe tutelae delate inuenitur iā creditor ipsius tutoris. vnde salua reuerentia eorum glo. videtur mihi vera: et potest saluari.

Si tutor. Ibi fideiussor. accipe recoueniūt quod est. j. ibi tenet. hic est casus p̄ eo qd̄ post Dy. dixi. j. vt leg. no. ca. l. postq̄. vj. q. ibi consulatur legatarijs per p̄curatorem datum bonis capti ab hostibus. Nec ob. illa. l. postq̄. ad istā. l. vbi dicitur q. fideiussores capti ab hostib⁹ pueniri nō possunt ipso existente in captiuitate: q. ibi obligatio cepit propter cōditionis euentū eo tpe quo ille erat iam capt⁹: et sic cū nō posset habere initiū cōtra ipsum principalem nō p̄t habere cōtra fideiussores: vt. j. de fideiuss. l. fideiussor obligari in p̄n. sed hec obligatio erat cepta eo tē pore quo erat captus in ciuitate: lz postea eximatur de medio: z. nihilominus fideiussores remanēt obligati. ar. s. de adm. tu. l. siue heredi in p̄n. C. Itē nō ob. l. ha. tenus. s. de p̄sti. pe. vbi tēpore quo ille est captus potest cōstitui ab alio: q. obligatio cōstituti nō est accessoria sed principalis. ar. eo. ti. l. sed z. vltiore. z. quod ibi no. vnde ibi obligatio effectū sumpserat eo tpe quo captus erat in ciuitate. vt. s. dixi. l. postquaz. z. teneas bene cordi: q. cōtrariū est aliquantulū difficile. Ibi sic. facit ad id qd̄ no. s. de tute. l. muto. s. fi. C. ex q. cau. ma. l. ab hostib⁹ in prin. q. curator possit dari bonis etiam viuētis. z. per hoc tenuit dñs Ber. de capua. in. q. Gregorij de bonoñ. q. possit dari curator bonis suis si ignorabatur ipsum esse viuū vel mortuū. facit. j. de mu. et hono. l. i. s. i. Ibi pueniret. facit qd̄ no. j. rez. pu. sal. fo. nō quasi. s. si tutor. vbi glo. allegat istā. l. lz allegat male. ti. q. allegat de tu. z. cura. da. ab his. C. Querit glo. nunqd̄ est veruz istud q. datur curator bonis istius capti. Et responde ut glo.

Uauis. Dec. l. cōtinuaf cum p̄cedēti. Ibi tutela. dic alias tutela p̄sti na posset integrari. z. ita h̄z dñs Dy.

I tutor. Ibi abesse z. sic reassumit tutelam. ibi datus est. vide qd̄ no. s. de tute. l. item questū. z. vide ad quid allegat hec. l. in sui p̄n. s. de tu. z. cura. da. ab his. l. si petitor. q. et bonis tutoris absentis cā reipu. possit dari tutor. C. Itēz per istū tex. videtur reprobari glo. que est. s. de tu. z. cura. da. ab his. l. curatorem: vt. j. dicam. C. Querit glo. q. actione tutor cōuenitur. Et rñde ut glo. allegat pro cō cor. l. iij. s. queri. s. de suspec. tu. z. debet allegari. s. si q. affuturus. Bar.

Si duobus. Iste casus est valde nota. z. nō inuenit alibi. teneas cordi. Ibi recidit. i. qui postea ad legitimā etatem puenerit. x. annorum fm̄ Dy. Ibi nerati⁹ ait. dic q. datiuā reddidit legitime fm̄ Dy. C. Querit glo. quō potest esse

q. ibi fuerint sub eadē tutela: z. postea ceperit tutor esse suus. Et rñde vt glo. quod oprime p̄t fieri: z. ibi glo. allegat. s. itē maior. in secunda rñsione. Dic imo nec olim poterat alius tutor esse minor. x. an. vt. s. de ad. tu. l. quero. s. lucius. z. s. de excu. tu. l. nō soluz. s. liber. tus. z. sic prima sol. est verior fm̄ Dy. z. oēs. C. Querit glo. pone q. ille q. est agnatorū proximior sit minor. ita q. alius maior fuerit admissus: nunqd̄ incipiēte illo minore esse etatis legitie: ille alius definit esse tutor. Glo. remittit ad no. in. l. nō solum per quaz glo. ibi positam colligit expresse q. qd̄ p̄posita nō p̄cedit: q. nō admittit retur sequens agnatus ex quo est alius p̄ximior: licz sit minor: sed dat interim curator quousqz p̄ximior agnatus fuerit maior: vt. s. de legi. tu. l. i. s. si apud hostes. z. d. l. nō solum. s. si libertus. z. qd̄ ibi no. de excu. tu. l. p̄ximior enim semp est preferēdus. de legi. tu. l. si plures. C. Querit glo. pone q. testator reliq. duos tutores in testō: z. vnus fuit excusatus ad tps: ita q. in locum eius fuit datus alius: vel in locum defuncti est datus ali⁹ nū: quid decedēte tutore testamētario definat eē contutor z. admittat legitimus. Rñde vt glo. Dicas q. in primo casu qñ est datus in locū excusati legitim⁹ nō admittit: q. sup̄ sunt ad huc testamentarij tutores reliqui: z. sic est vera opi. Du. sed vbi est datus in locū defuncti: legitimus admittit: z. datiu⁹ repellit: q. nō sunt relicti testamentarij: vt. l. si q. sub cōditione. de testa. tu. z. hoc casu erit vera opi. Azo. Sed quidā alij habēt ecōtra in apostilla dñi. z. male de hoc per Rai. C. e. l. si tutores. z. in Spe. de tu. s. si vero. h̄. sed pone. z. s. nunc dicendum h̄. sed pone.

Si in testamento. Ibi ex ingstitōe. subaudi datus a iudice. Ibi tutelae subaudi cōtra tutorē a iudice datū. Ibi definit. s. datus a iudice existēte cōditione testamentarij h̄z Dy. vel dic q. finito tpe definat esse tutor: z. habeat locū actio tutelae fm̄ Rai. Ibi tutor: vtputa: q. est datus sub cōditione vel in diē: z. postea vsqz ad conditionē vel ad diē fm̄ Dy. Ibi conueniēdus est. hoc non videt esse verū: cū datus vsqz ad diē vel cōditionē male gesserit: z. postea nō remaneat tutor cū ipse debeat remoueri: vt suspectus: q. qui semel est malus zc. vt. s. de suspec. tu. l. iij. s. queri. z. s. q. aut. z. sic nō d̄z esse tutor: vt hic dicit. Tu dicas q. hic fuit testamentarij z. venit ex datione sequēti. Ibi curator esse. s. tutelae actione pro sua administratiōe fm̄ Dy. C. Opp. glo. de. l. acti. de re iud. Sol. a iudice nō p̄t. a testatore sic. Rōney d̄ uersitatis dixi in st. de tute. s. ad certū diē. z. dixi. s. de tute. l. muto. s. si sub conditione. Bar.

Si tutori. Ibi cōfiscatus. i. ex cā donatiōis ex qua sequit cōfiscatio bonoz. C. Et no. ex isto tex. q. si tutor bāniatur z. cōfiscat bona sua q. sit finita tutela: z. possit agere actiōe tutelae. ita potes intelligere. l. ex sextante de sol. fm̄ Jac. de are. facit pro hoc. l. sine herede. s. si. s. de adm. tu. fm̄ vnam lec. vbi t̄z s̄rium. Dicas q. aut bona sua fuerūt cōfiscata pp̄ bannū: z. tūc tutela finiatur: z. ita intelligant p̄ma dicta. Aut nō: z. tūc nō. z. ita intelligit fm̄ dictū. l. sine herede. s. i. s. de adm. tu. fm̄ Dy. C. Querit glo. quō potest ipse remanere tutor postq̄ fuit accusatus de suspecto. Et rñde vt glo. in. l. euz in fi. glo. C. Ho. ex ista glo. q. vbi agnatus est accusat⁹ tanq̄ suspectus z. cōdenatus de suspecto q. est adiunctus sibi curator q. nō cōuenitur actione tutelae nihilominus durante tutela. Tex. ibi ceterae actiones p̄ter. Ho. q. dictio preter ponit exclusiue. de quo. s. de pig. ac. l. i. p. doc. fm̄ Jac. de are. plene per Dy. C. de agen. in rebus. l. agētes lib. xij. C. Continua. l. ibi q̄uis. Rñdet tacite glo. in. s. ceterae. querit nū quid actio tutelae sit nata interim. Et rñde ut glo. dicit Et sic no. q. actio nō nascitur durante tutela. Contrarium no. z. male. C. de satisfda. l. tādū. z. no. s. de adm. tu. l. tutorē qui tutelā. quod ibi dixi. C. Querit glo. qd̄

In actione de ra. di. Et rñde vt glo. Ex qua no. q. actio de ra. di. nō nascitur durante tutela. C. Glo. in. l. s. nō datur. querit p. quē poterit intentare istas actiones. Et rñde vt glo. Querit glo. quare iste actioes pereant morte tutoris. Et rñde vt glo. Bar.

I filius. Ibi facere pōt ex edicto. s. quod cū eo. l. i. 7. ij. ibi actio nem. i. infra annū a die finite tutele inchoādū 7 hoc sequitur. Continua. l. sequen.

Ilius. Ibi agere. i. de peculio. 7 aduer te ad gl. que ponit casus. Ibi ab eo. s. q. nō exegit patrē. C. Glo. oppo. de. l. pō po. in negocijs. s. de ne. ge. So. ut glo. in. l. tutorē. Et dic 7 melius: vt nota. in. l. si id qd. s. filius. s. pro socio. Querit glo. q. est rō q. iste annus q. cōpetit cōtra patrē nō incipit nisi a tpe finite tutele. Et rñde vt glo.

I tutor. Ibi nō pōt. i. qd. gestum est post finitam tutelā. Nec ob. l. cū ostēdim⁹ in pñ. de fideius. tu. 7 ibi dicam p. Rai. ibi predia. de pecunia pupilli 7 eius noie. ibi cō putabitur. No. q. illa que nō sunt cōcessa que admini strauit tutor post finitā tutelā nō veniūt in actione tu tele. sed glo. dicit cōtra hūc casum. C. qñ ex fac. tu. l. pe. cum isto casu cōcor. glo. C. arbi. tu. l. tutor. Posses di cere q. glo. que est in. l. pe. loquat in cōnexis: 7 tūc glo. erit no. 7 dat multū nota. intellectū. l. nā quod dicitur: q. p. cōnexis agitur actioe tutele est verū actione vtili: vt vt inuere ista glo. Ille tamē tex. nō bene patit istum intellectus: q. dicit predia cōparauerit 7c. 7 sic admini stratio fuit cōcessa. Preterea. ll. dicūt simplr dari actio nem tutele pro cōnexis: vt hic in pñ. ergo debemus in telligere de actioe directa. ar. l. si ager vecti. in prin. 7 in fi. Preterea glo. dicit expresse qd. datur directa. j. ti. se. l. iij. s. iudicio. ibi 7 est ver. in actionem. sed que sunt se parata. no. vt. s.

Si uero. Ibi negocia. l. nō cōcessa. ibi deuol ui. si vult aduultus: 7 ē sibi vtile. Et sic nō ob. s. si vero. s. 7. nota. j. l. pxi. s. 7. Ibi exige re. l. debitor. ibi datus. volens nō inuitus: vt. C. de ad. tu. l. curator 7 no. s. ti. ij. l. gatus s. Rai. Et dic q. loq tur hic in liberto qui si fuerit tutor nō pōt se excusare a cura. vt. l. liberos. de excu. tu. ibi posse pro tpe post fini tam tutelā 7 posteriori: si hoc expediat pupillo: nō als vt. s. dixi. C. Glo. op. de. l. tutor. s. de arbi. tute. Et sol. vt glo. C. Item op. de. l. diuortio. s. ceterū. de ne. gest. Sol. ut glo.

I post. In breuissimo. no. q. mora bre uissimi tps inducit discrepātiā in iure in cōtrariū facit. l. si q. ita. de condi. 7 de mon. dic q. hic preiudicat quo ad ipediendum p̄nuia tionez: ibi vero p̄iudicat quo ad aliud. Ibi genuit etiā cōcessio s̄m glo. hic positaz: s. glo. no. cōtrariū. C. arbi. tute. l. si tutor. 7 male s̄m Rai. C. Glo. op. de. l. pxi. in pñ. 7 recitat primaz glo. 7 dic ut in ea. C. Itē opp. de. l. statim. s. pxi. in fi. Sol. ut glo. 7 ibi dixi per Dyn. vide 7 nota.

I ex duobus. Ibi alteri. nisi i. excepto: ut i se cundo rñso huius. l. Nec ob. l. pupillus. s. de admī. tu. q. hic in tutoribus culposis. 7 est rō: q. illi ha bent beneficiū cessionis: vt. j. videbitis. 7 videas illam glo. de. l. si pupillus. que semp declarat istam. l. Ibi pre cise. l. totū quod erat debitū s. 7. Ibi satisfactio. l. vt alij liberent: 7 vide quod nota. de admī. tu. l. qui tutor. s. fi. 7. C. de transac. l. nec intētio. vide ibi no. glo. q. tu tor vel curator tenētur oēs vna actioe 7 vna obligatioe nō pluribus. Glo. opp. de. l. si stipul. de fideius. Sol. vt glo. dic de hoc: vt dicam in. d. l. si pupillus: q. istud est difficile contrarium.

I cum. Ibi tutore. i. cui⁹ officium du rat ad huc s̄m Dy. C. Glo. op.

de. l. nō quasi. j. rez pupil. sal. fo. Et rñde ut glo. C. Itē op. de. l. aduersus. C. de admī. tu. 7. l. actio. eo. ti. Et re sponde ut glo. 7 vide glo. sol. pluribus modis. sed pri ma sol. est vera. 7 dic ut no. in p̄allegata. l. aduersus. vi de qd. dixi. s. e. l. ij. s. fi.

I Operatores. Ibi litis. facit pro hoc. s. de postul. l. bi qui. s. 7. Ja. de are. Ibi subministra ri. Ista. l. prestat ar. q. abbas nō tenet ministrare expē sas monacho litiganti cōtra euz. de hoc not. glo. in. l. si suspecta. in fi. de inof. te. vbi glo. 7 cōtrariū. pro qua fa cit. j. ut in poss. le. l. penul. Nec ob. ista. l. vt statim dicaz in Priorum so. C. Glo. oppo. de. l. si suspecta. s. fi. s. de inof. te. Dic q. illud est in fauore alimētōrū. Preterea ibi obtinuerat in pñ. 7 sic rōne illius presumptōis: 7 ra tione p̄ximitatis debēt subministrari sumptus que ra tiones hic cessant. C. Itē op. de. l. si. C. de or. cogni. gl. nō soluit. sed dic q. ibi erat qd. de bonis de quibus de bebāt viuere ille agēs: 7 tam vicerat in cā principali. vñ ex illis bonis d̄z habere sumptus 7 victuz: hic erat que stio de quodā debito p̄riculari s̄m An. de p̄sis. vel dic q. ibi erat qd. status 7 bonorū oīum: nec hēbat vnde se posset alere aliunde: hic vero sic s̄m Dyn. vel dic q. ibi erat presumptio p̄ illo qui petit sibi administrari sump tus rōne possessionis vel quasi libertatis: vt ibi p̄z in lit tera: que rōnes hic cessant: 7 per ista p̄z rñsum ad. l. istā in qōne de monacho: q. monachus añ alebat a mona sterio: q. nō hēbat aliunde. vnde se aleret.

Am tutor. Glo. ponit casuz duob⁹ modis. sed teneas p̄mā lec. Ibi illa. l. actio ne. ge. Glo. querit que actio datur pupillo: 7 que dat creditoribus. Et rñde ut pria glo. que est vera. Querit glo. nunqd. creditores ha bebūt pupillū obligatū ex eo q. egit cōtra tutores acti one tutele. Et rñde vt glo. ibi: vt. l. euz. C. arbi. tute. dic 7 hoc facit ad qd. ibi no. per doc. s. q. si filius abstinuit se ab hereditate p̄na: 7 aliqd. accepit ab occisorib⁹ pa tris q. nō posset conueniri a creditorib⁹ p̄pter illud qd. accepit. de hac. q. plene dixi per Dy. in. l. questuz. j. de sepul. vio. facit. s. de acq. her. l. pro herede. s. si q. 7. l. pōpo. Rai. in. l. euz. dicit q. hoc h̄z locū vbi statutuz di ceret q. occisores debeāt hēre pacē ab hereditib⁹ offen si. tunc enim filius accipiedo aliqd. ab occisoribus vide tur hereditatē adire. ergo 7c.

I probatus. Qui p. noie debi toris min⁹ idoneo ex re pupilli a tutore cōuenti ipsuz absoluit: se quēs ad probationē tenet. h. d. s̄m Rai. C. Glo. opp. de. l. tutor. de admī. tu. Sol. ut ibi no. in. l. qui positio nibus. C. Itē op. de. l. si minoris. de admī. tu. Et rñde vt glo. 7 bene.

I terius. Minoribus in integruz restitutis cōtra maiores si bi restitut actio cōtra tertiu⁹ minoris beneficiū liberatū. h. d. s̄m primā lec. sed s̄m aliam dicit: q. minori pl⁹ sol uenti restōnis priuilegio de iure sp̄ali restō cōcedit cō tra illuz ei⁹ beneficiū liberatū in subsidiū pp̄ inopiā illi us cui predicta sol. facta fuit. h. d. s̄m Rai. s̄m secundā lec. vide glo. que ponit ibi casum 7 bene. ibi maiorem. No. q. minor qui d̄z restitui d̄z allegare 7 pbare causaz quare petit restitutionē. facit pro hoc. j. de ali. 7 ci. leg. l. ticio. 7 de mino. l. minor. 7. s. de iureiu. l. nā 7 postea. s. si minor s̄m Ja. de are. Ibi soluenti. dic iste tex. itelli gitur duobus modis: vt in glo. Ibi p̄ncipalem actionē restitutā 7 per restōnem in integrū sibi factam. Glo. in telligit p̄mo q. ille aduultus factus iam maior restituať cōtra aliū cōcuratorē. alio modo q. heres minor cura tor mortui restituatur cōtra cōcuratorē qui fuit condē natus in maiori pecunia. primus casus est verior: q. se cundū intellectū nō patitur ista: verūtū secundus casus est verus p̄ id qd. alibi no. in fili. vt. s. de peti. here. l. si q.

prior. et de ne. ge. l. si pupilli. §. i. h. 3. de are. qd nota.

Non iccirco. Conueto minore noie illi us contra que pot in integrum restitui illius iuris beneficii dicitur concedi. h. d. 3. Rai. Ibi actio. i. beneficii restituis in integrum qd restituit actione. Ibi sunt. l. si exactio non fuit facta: et hoc sequitur. ibi iudicatum. si non solverunt conditione. Ibi exceptio proponenda in causa appellationis h. glo. vel aduersus executione sine. ar. s. e. l. i. §. non tamen. fm Rai. Ibi actionem. i. beneficii restituis in integrum qd restituit actionem tutelae. alias utilem fm Rai. C. Glo. ponit casum per. l. si minore. s. de admi. tu. postea subiicit et recipit constructio nem: actio qz et. vt in glo. dicit. Et verbum iccirco ponit post verbum reddit: et ita debetis iugere et ordinare istas lras: alias non posses ea intelligere. C. Glo. querit nunquid sine cessione habeat utile actione. et runde vt glo. et duz allegat. l. ij. dic hoc non est verum: qz ex psona pupilli non pot ea soluere: qz statim qz soluit curator sublata est actio contra tutore: et sic pupillus ia factus maior non petit restitutione in inte. contra tutore neqz alius eius noie. Item ex sua psona non pot agere: qz ipse non vt soluisse ppter tutore. sed debitu suu: vt. l. coi di. §. diuersis. s. coi. di. et. s. man. l. p. po. et qd ibi no. Preterea isti tutores vide tur condinari ob eorum doli: et sic sine cessione non dicunt posse agere: vt. l. si plus de admi. tu. Item etia si ob negligentia: vt. d. l. ij. de hrio iudi. tu. fm An. de pifis. Non ob. l. hria: qz loqtur in collegiis non liberatis. Item non ob stat pn. l. nfe: qz loqtur in eo qd que petit restit in integrum h. Rai. Sed adhuc vt ob stare: qz si iste curator est pde natus rone proprii doli: vel culpe: non dz posse petere cessione: vt. l. i. §. nuc tractemus. s. e. in glo. qz incipit qz administrauerat: quare male dicitur hic qz possit fieri cessione fm An. de pifis. So. ibi loqtur qn plures pueniunt ratione paris culpe.

Um pupillus. Cessione actio nis tutelae a pupillo facta collegi tutori insolidum pdenato secuta solone debiti non excusat. h. d. fm Rai. bec. l. h. et duas lec. prima vera. Ibi p parte. dic ut glo. Glo. inducit hac. l. in ar. puento vno duorum correor insolidum qz debeat fieri cessione p parte: et non insolidum. allegat. s. de admi. tu. l. si plures. dic ut ibi no. glo. aliter distinguendo. S. cu ista solone glo. pcor. qz fiat cessione tm pro pte sine aliq distinctione: vt. j. de fideius. l. modestin. et de duo. re. l. i. et hae glo. t. 3. By. in. d. l. si plures. na certuz e qz tutor condenatus pot petere parte sua ab alio p act. ne. ge. vt. d. §. nuc tractemus. in. l. i. §. e. sed in duob re is est id e: qz vn hz actio. ne. ge. s. aliu: vt. l. i. C. de duo. re. ergo si hz actione si ipse soluisset multo forti except. vt. j. de reg. iur. l. inuit. §. cui dam. et de suph. l. i. §. qz aut. distinctio aut qua fecit glo. in. l. si plures hz locum in fideius. quoz vnus non possit agere contra aliu: vt. C. de fideius. l. cu aliter fm By. in. l. si plures. Bui etia in fideius. non pot hère locu: qz si ipse coueniret apponere tur s. aliu beneficiu cessione: vt. l. si pupillus. s. de admi. tuto. et. l. stichu. §. pamphilu. et. §. si creditor. j. de sol. et ita poterit obtinere fideiusfor: si agat s. eu insolidu sicut poterat s. creditor. sed ipse non pot sibi cedere actione qz est liberatus: ergo nec agere insolidu. Nec ob. qz pos ses dicere qz exceptio que ob. cedenti non obstar ei cui facta est cessione ex ca onerosa: illud est veru nisi ex eo non obstar ei cui facta est cessione: vt. j. e. l. §. si de legitima. h. 3. An. de pifis. Circa hoc aut: an debeat fieri cessione in cor reis insolidu: an no. dic qz aut debitu insolidu ad coue tum non spectabat: et tuc actio non debeat cedi in alio aut spectabat ad correu insolidu: et tuc dz cedi insolidu aut spectabat ad vtrunqz: et tuc dz cedi p pte: vt. s. ad mace. l. si mulier. §. i. et de in re verso. l. si p pte. §. i. et. s. como. l. ite querit. et hoc in correis. In tutorib ho cuz queris an cessione fiat insolidu. Dic qz aut est condenat p tutor pp doli suu: et tuc non fit cessione: vt. l. si plures. de

ad. tu. et. l. i. §. nuc tractem. s. eo. aut pp culpa college: et tuc insolidu debeat sibi cedi p parte. ar. d. l. si plures et. d. §. nuc tractem. et. l. si ab instituto. in. fi. j. de le. i. qd tene cordi: qz hoc anno repetat in. l. si plures.

Defensor. Privilegiu tutelae pupilli lo copetens non pimis no tatione necessaria p sniam condenatoriā latā in tutoris preiudicio contingete. h. d. Ibi privilegiu dicit glo. qz heat psonale actionem tutelae: vt. l. pro officio. C. de admi. tu. et. j. de priui. cre. l. dabim. C. Glo opp. de. l. alia. j. de noua. Sol. vt glo. de hac hēs plene in. l. pper randu. C. de iudi. C. Glo. querit que scuz facit iste ad ministrator cu pupillo. Et runde vt in glo.

Onuento. Ibi couento et non exacto alias sec eēt: vt. s. e. l. si ex duob. Ibi curatore negligentē in couentoe tutoris heredis. C. Glo. oppo. de. l. alteri. §. si. s. e. Sol. vt glo.

Posthumo. Tutor datus posthumo ab eo nato vtili tantu ne. ge. actione conuenitur. h. fm Rai. C. Glo. qrit qz actio vtilis copetit isti. Et runde vt glo.

On solum. In bonis tutor p tu torum et curatoru minores ac furiosi iuris privilegiu consequuntur. h. d. fm Rai. ibi daf. §. pupillo. C. Glo. op. de. l. ex plurib. de ad. tu. Runde vt gl. dicit. h. nuqd heres suus pupilli heat privilegiu. glo. no. dicit qz sic in. l. dabim. de priui. credi. que glo. est falsa per. l. non solu. §. si. de ritu. nup. qui casus est pulcherrim. et singularis: h. glo. de h titubet in. l. si ex plurib. s. de admi. tu. glo. qrit quod p uilegiuz est istud. Runde vt glo. Querit glo. nunquid heat tacita hypothecaz p bonis pcuratoris. Runde vt glo. allegat glo. l. pro officio. dic ut in. d. l. dabim. §. si. et in. l. sequenti.

De hrio iudicio tutelae: et vtili actione. Rica.

Continua ista rubrica: qz supradictu est de actione que daf pupillo: nuc de actioe que est hria qz daf tutori Ad euidentiā actionu pretoriaru ponit hic By. qz quicunqz noia hrentiuz non sunt distincta: vt est videre i so cietate: qz quilibz vocaf soc: tuc nuqz hēbit locu actio hria. aut sunt noia distincta: et tuc aut vnus socius non accepit gra alterius: et tuc non hz locu actio hria: ut in emptione et venditione: vt. s. de act. emp. l. ex empto. Aut vn accepit gra alteri: et tuc daf hria: vt est videre hic et in mādato: et in filibus actioibus: et de hoc hēs glo. no. qz non inuenit alibi h. 3. By. j. de ac. et ob. l. ex p sensu qua gl. bene tene menti.

Contrariam. Pupillus obligat tutori actio ne in re sua: et p expensis ab eo factis circa administratione ipsius. ibi ptor. Nota qz actio tutelae hria est ptoria: et est bone fidei: h. 3. By. teneat hrium. j. ti. i. l. i. in pn. actio tm tutelae e de iure civili: vt insti. de tute. in pn. et qd ibi no. facit qd no. Guil. in. l. ex hoc iure. de iusti. et iur. et dixi in dicto titu. insti. de tute. na oēs quasi hctus sunt de iure civili: vt in sti. de obli. que ex quasi hctu na. Et sic glo. que dicit qz spale est in tutela non bene dicit: vt dixi. d. ti. insti. de tute. in pn. Ibi pponit. vide residu in rub. hui. ti. Et ibi ponit rone quare ista est ptoria et alia civilis. Ibi admistracione. i. ad ipedendu in reb. quas admistrat. Nam accedere ad admistracione copellunt: vt. s. de admi. tu. l. i. in pn. fm By. ibi qua. dic qz ibi ruder tacite obie etoi: que possit fieri qz ista actio non hz locu cu pupillus non possit obligari tutori sua aucte: et pupillus sine turo re obligari non pot. et hoc sequitur Ros. h. 3. By. ibi oblige tur: et sic dicit qz sit spale in actione tutelae hria: qd non videt verum: qz idem videt in actione directa. na si tu

¶ Vid er
q go. s.
p riu nu
qd v3. vide
ad ide quod
ponit bar. in
simili i. l. mi.
nor. ff. de mi
no. in pn. v3
qñ pupillus
litigat p pecu
ratorē cōsti
tutū cū iura
mēto: qz nō
pōt petere i
integrū resti
tutionē rōe
iuramenti.
ADDE q
bal. p. clxxvj
p riu vol. te
nuit q pecu
p riu a mi
nore cū iura
mēto nō t3 z
in qstuz bar.
dicit nota. q
totus mūd
vide pulchz
p riu. pe d anc.
eccxxi.

tor emit rem pupilli palā z bona fide obligat pupillus
civiliter z naturat: vt. l. tutor rerū. s. de admi. tu. Sed
si facit clā z mala fide nō obligat ipsuz pupillū: vt. l. nō
existimo. s. de admi. tu. z. l. si in emptore. s. si. s. de con
trabē. emp. ita est etiā in actiōe tutele dria. nā ita demū
tutor repetit sūptus: si fecit bona fide: vt. j. e. l. iij. i pn.
z in. s. iudicio. Sol. s3 Dy. aut cōstat tutorē gessisse bo
na fide vel mala fide: z tūc nullū est spāle in actiōe dria
aut dubitat: z tūc pupillus est locupletior: z nihil est ēt
spāle: vt p3 in. l. iij. z. l. pupillus. s. de auē. tu. nā i vtroq3
casu pupill^o tenet in quāritate in q̄ est pupillus locuple
tior. S3 si dubitat: an negociū fuerit male inchoatū: z
tunc est spāle in ista actione. pupillus eniz tenet alijs
actionib^{us}: z tū ista tenet: vt. l. si pupilli in pn. de ne. ge.
z. j. e. l. iij. s. sufficit. fm Dy. z facit qd dīcā ibi post guil.
¶ Glo. querit nūqd tenebit ēt naturat hoc casu. z re
sponde ut glo. ibi in. l. pupillus. s. de auē. tu. de hoc dic
vt no. j. de re iur. l. pupillus nolle. z. j. de noua. l. i. et. C.
de inuti. stipu. l. i. z. l. si eius in pn. j. ad trebel. vbi tetigi
de hoc z ibi dixi.

Hec actio. Vide glo. i. que dicit zē. dic qñ
velit dicere glo. actio in gñe et
nō in spē. Ibi pbandū. f. q̄ hēat dria actionē ne. ge.
fm Dy. ibi finito officio. f. tutele. ibi actio dria tutele s3
dy. Ibi durat. dicit gl. q̄ offm. z dic vt in gl. Et ista gl.
ponit tibi casum in isto. s. ibi in ipsuz pcuratorē vel cu
ratorē reddendo singula singulis. ¶ Glo. op. de. l. iij.
C. de admi. tu. tu dic ut ibi.

Preterea. Ibi cōuenit. f. tutor s3 Dy. ibi
sum ptus. Nō ob. l. ex quib^{us}. s.
de cōdi. inde. qz p3 sol. per ea que ibi no. qz ibi datur ex
ceptio sola: hec exceptio z actio. Ibi pōt. sed an iste po
terit opponere in modū exceptio. qñ agitur cōtra eum
actione iudicati. vt qz nō: ex quo fuit semel questū de
excep. ar. l. fi. C. de fi. instru. z. j. de excep. rei iudi. l. duo
bus. fm Jac. de are. z vide qd nota. per Rai. C. sen. re
scin. nō pos. l. pemptorias. ibi resarcire. z quo fuit ppen
satio reprobata hac actione.

An in hoc iudicio. Ibi cōtrariuz p
hoc videt ma
le dicere glo. in eo qz ipsa no. j. e. l. quid ergo. s. iudicia
z. j. dīcā. Ibi pbandū. f. qz sequat idēnitates de eo qd
debeatur sibi ex cōtractu paterno Dy.

Hanc actionem. Ibi actionē. f. con
trariam.

Onge. Glo. querit quare est qd datur
magis drium iudiciū tutele vbi
intērat actio de ra. dist. q̄ ubi nō intērat actio
de ra. di. Et rñde vt glo.

Vid ergo. Nota bene hoc pncipiū
h^o. l. C. Quero quō pos
sit esse qz tutor expēdit plus in rebus pupilli q̄
hēat pupillus in facultatib^{us}. Dic qz pōt eē: qz erat mo
ta ipsi pupillo qd status: z sic diceref expensum vtiliter
etiā vltra bona z p rimonium pupilli: qz libertas ē in
estimabilis. j. de reg. iur. l. libertas. z. C. de his qui deie.
vel effu. l. fi. fm An. de pifis. vel dic qz pōt eē: qz tutor i
cepit negociuz vtiliter: sed postea habuit malū effectū.
nā ēt tunc recuperat: vt in hac. l. s. sufficit.

Contrarium. Ibi liberationē. f. gene
ralez. ibi liberaref. sed si
pupillus nollet agere: tunc dabitur remediū tutori: qd
tu habes. C. de vsu. pu. l. iij. vbi habes de hoc bonā gl.
Item poterit implorari iudicis officiu: vt. l. si conten
das. de fideiuf. z. l. aurelius. de lib. le. fm Bul. Ibi pe
tit. per actionem tutele contrariuz. ibi pecunie pupilla
ris fm Dy. ibi fenerare. sed non fenerauit. ibi soluit. f.
ipse tutor de sua ppria pecunia. ¶ Glo. opp. de. l. eos
. s. i. super. C. de vsu. Sol. vt glo. ¶ Item opp. de. d. l.
eos. s. ceteris. So. vt glo. ¶ Glo. querit pone qz tutor
fecit sibi liberationem fieri a pupillo. cum iuramento.

nunquid valet talis liberatio. Et aduerte ad istaz glo.
¶ Nota qz totus mundus allegat eā. Et responde vt gl.
Ibi in auē. sacramenta. dic videtur tamen fm verba il
lius auten. qz hoc nō procedat: qz illa autenti. loquitur
in cōtractu. z contractus est pprie ille ex quo hincinde
nascitur obligatio: vt. l. labeo. s. contractus. j. de s3bo.
fig. sed hic nō est cōtractus sed distractus: ergo nō dy
ad illum trahi cum illa auē. sit odiosa: qz priuat mino
rem restitutiōis beneficio quod est fauorabile: vt. s. de
mino. l. i. ergo nō est extendendū: vt cum quidam. j. de
libe. z posthu. dic fm Dy. ideo illa auē. habet hic locū
qz tractatur de liberatiōe alterius: z sic de actu fauora
bili: z sum^o fauorabiles in liberationē: vt. l. arrian^o. de
acti. z obl. Preterea qñ quis liberat aliquē ipse obliga
bitur saltem naturaliter ad nō petendū ratione illi^o nat
uralis obligationis: z ideo potest dici qz auē. sacramē
ta. vendicat sibi locuz. facit. s. de pac. l. si vnus. s. pact^o
ne peteret. z quod ibi not. fm Dy. z de hoc habes per
doc. z Raf. in. d. auē. sacra. circa fi. z ibi per Rosfre. de
hoc etiā no. per doc. in. d. l. si quis. de trasac. z ibi vide.

Usuras. Ibi sterilis. Aduerte: qz tuscī optie
practicant istum. s. nam ipi non p
mittunt stare pecunias suas mortuas. Lombardi vero
sic: qz illas habent saluas pro dominis suis: alias dīc
esse pecunia ociosa: vt. s. de admi. tut. l. tutores q post.
s. i. ibi promatur ideo ostendat. ¶ Glo. oppo. de. l. fi
imprudenciam. s. de euicctio. Sol. ut in ea. Domini iste
s. facit ad questionē talem. tu scis qz duz filiuffami. est
in potestate paterna qz nō currit cōtra eum prescriptio
modo ponamus qz filiuffami. habebat res al. quas in
quibus pater nō habebat vfructū pro quibus nō po
test agere absqz cōsensu paterno: vt glo. not. s. cōmo. l.
iij. s. si filio. que est nota. vt dixi. j. quādo di. lega. ce. l.
vsus. s. si ita. ¶ Queritur: nungd eo casu currit sibi p
scriptio dum est in potestate. Dominus Rai. dicit per
hunc tex. qz aut ipse requisit patrem qz deberet sibi p
stare auctoritatē in iudicio: z nō potuit obtinere: z tūc
debet excusari: ita qz nō currit contra eum prescriptio:
aut nō petijt: z tunc currit. argu. text. huius. l. z auē. de
equa. do. s. illud vnde sumitur auē. qz locum. C. de col.
z extra de elec. c. fi. fm vsz. sed domini hoc nō procedit
qz filius potest petere: vt pater compellatur ad prestan
dum auctoritatem: vt habes. C. de bo. que lib. l. non so
lum. s. necessitatem: qd nō poterat facere hic tutor: qz
nō potest pretorem pcellere. hinc est qz Adar. sit. simi
liter indistincte tenet qz in eo casu prescriptio contra fi
liū currat. ar. s. ex qui. cau. ma. l. ait pretor. s. i.

Sufficit. Ibi diligēter ideo vtiliter: s3 nō ne
cessario: z habet locū hoc in tuto
re. secus si in alio gestore voluntario: vt no. in. l. pupilli
in pn. de nego. gest. fm Dy. z ibi de hoc per Guil. Et
per hoc patet regulariter esse falsam glo. que est in. l. ex
parte in pnci. s. fami. her. que nō inuenitur alibi. Et di
cit illa gl. qz si aliquis cepit me defendere in iudicio vti
liter: licet reportauerit sententiam contrariuz: tamē po
test repetere sumptus: sed hoc est falsuz: quia est gestor
voluntarius. pro hoc facit. l. iij. s. in hac. j. iudi. so. z. C.
mā. l. etiā. z ibi Pe. z illam glo.

Iudicio. Ibi ante tutelam. f. finitam. ibi post
tutelam finitam. ¶ Glo. querit vt
distinguat an fuerit concessum vel non vbi est expres
sum ante tutelā. Respondet z bene. dic vt in ea. ¶ Se
cundo querit que est ratio quare magis est diuersum in
hoc casu qz in alio. Rñde ut glo. dicit. cōtra istam glo.
videt tex. s. e. l. i. s. in hoc iudicio. Sed potes dicere qz
ibi loqtur vbi debitū descendit ex psona p rīs: hic ex p
sona illius pupilli. vel dic z melius qz hic nō exegit imo
expectauit ex eo qz tutor erat: z nō exegit a pupillo: vt
dicitur in. s. in hoc.

Tutela. Glo. opp. insti. qui. mo. tu. fi
ni. in pnci. z de. l. de cetero.

de suspec. tu. Sol. vt glo. Item oppo. glo. ista lex al-
legatur per By. in ar. ad qonem talem q si prelatu s
pendit aliquid de bonis suis vel alius administrator z
postea remotus est ab administratiõe. nungd possit re-
petere sumptus factos in ipsa administratiõe. Ista. l.
prestet ar. optimu q sic. in contrarium facit in auz. res
iam dictas. C. de sa. san. eccle. fm By. Sol. ibi deliquit
in eadem re: z ideo nõ repetit. hic aliqd posuit in illa:
z iõ repetit. ar. j. de bis q. vt idi. l. rescriptuz: z vt. s. no.

Fredem. Ibi cõtrariam. Non ob.
l. iij. s. h. s. eo. vt ibi dixi
per By. z in. l. cum offendimus. in pnci. de fi-
deius. tuto. Et aduerte: qz illa. l. iij. s. fina. facit multu s
sed dicam in. d. l. cu offendimus. de fideius. tu.

Tutor Ibi actione: vt ei soluatur. vt
cautio de indẽnitare prestet:
vt. l. si tutele. s. ti. i. fm Rai. vel dic etiam: vt libe-
retur. ar. l. si quis mandato. de nego. ge. Qualiter autẽ
ista sentẽtia liberationis m`adetur executioni. dic vt. d.
. l. si quis q: captis pignorb' zc. vt ibi patet. Ibi soluat
dũmodo sit finitum officium. s. e. l. i. s. finito. C. glo.
oppo. de. l. si per ea. C. mandati. Sol. vt glo. Querit
glo. que est ratio diuersitatis inter fideiusforem z tuto-
rem. Glo remittit ad. l. si quis mandato. s. de neg. ges.
z allegatio qnqz est corrupta: qz aliq bic in glo. hnt m`a
dati: sed dicere debet de ne. ge.

De eo qui p tutore vel curatore ne. ge. fca.

Super ista rubrica dicit glo. q ptutor est vnum no-
men zc. z dic ut glo. z dñaz inter istuz titu. z se. vide ibi
super rubrica: z ibi dicam.

Rotutele. Ibi vtrũq casuz re-
citatur gl. z dic vt i ea
sed contra hanc glo. facit. C. e. l. i. ij. respon-
so. z dic qz ibi sponte gessit. naz tanq tutor
licet sciret se non esse fm Andre. de pisis.

Ibi gessit. f. tanq tutor. Ibi pro tutore vide quod no.
Ros. in ti. si aliquis crederet se tutorem: z in ti. se. Ibi
tutor est. cuz non sit in veritate. Ibi gerit. i. administra-
uerit negocia pupilli fm By. Ibi inutile. i. actionẽ pro-
tutele fm glo. z Dyn. C. glo. oppo. de. s. si quis quasi
j. e. Sol. ut ibi. Querit glo. quãdo hẽbit locũ actio
ptutele. Et responde ut glo. Et aduerte: qz ista glo. est
aliquantulu obscura: ideo aduerte: vt glo. dicit altero
tamẽ casu distinctio tutele. dic ut in tutore no. etiã: aut
sciuit z teneatur actione tutele: si vero ignorauit tenea-
tur actione ptutele. Et sic glo. refert se ad id qd dixi. s.
subijcit gl. altero casu indistincte. dic ut in eo q nõ erat
tutor. Rũdeo ad glo. que dicit zc. breuiter teneatis se-
cundã solutionẽ. dic vt in glo. Querit glo. q est actõ
que debet cõtra illum qui fingit se esse tutore cum i ve-
ritate nõ sit. Et rũde vt glo. in. l. iij. C. de te. tu. dic nec
ob. l. i. ij. responso. e. ti. qz ibi spõte gessit nõ tanq tutor
sed vt alius. hic aut gessit ut tutor: lz sciret nõ esse tuto-
rem fm Ja. de are. Querit glo. que actio dabit ptra
istuz seruũ gerentẽ tutelaz. Et rũde vt glo. z bñ. C. l. o-
tra istum titulu oppo. By. ista actio est supuacua: quia
aut gerit ut tutor cũ in veritate nõ sit: aut sciẽter z tene-
bitur actiõe ne. ge. Ad hoc rũdet By. q ista actio fuit
inuenta fauore pupilloruz ex eo est magis priuilegiata
q actio ne. ge. naz bz priuilegium iter reales z persona-
les: z priuilegiũ reale z psonale hẽs in tex. j. de pui. cre.
. l. dabimus. s. i. secus in actione negotioz gestorũ: ut
p. e. ti. l. priuilegiũ. s. i. z. l. si ventri. fm By. dicimo in
actione nego. ge. pupillus bz priuilegiuz in psonali: vt
. l. si negociũ. e. ti. lz in reali nõ habeat vt ibi no. z. l. ven-
tri. in pñ. e. ti. z sic dicit An. de pisis q creditid fuisse er-
rorem scribẽtis per additionem By. patet ergo q ista
actio inducit vtilitatẽ z etiam priuilegium reale: sed qz
rõne priuilegij realis dicat pretor ipsam esse necessariã

vt hac. l. in prin. nõ est verisimile. ideo dicerem ipsaz eẽ
vtilẽ. dicas ergo fm An. de pisis q necessaria dicitur
ex eo q actio tutele respicit principaliter per sonam. C.
de nup. l. in copulãdis. z insti. qui da. tu. pos. s. i. z ppea
cessat actio ne. ge. que respicit rerum administratiõe
de ne. ge. l. i. Querit ergo By. nungd actio protute-
le z cõtraria tutele: de qua dictum est. s. ti. pxi. sint bo-
ne fidei vel stricti iu. Et vt qz sint bone fidei: qz in actio-
ne stricti iuris non veniunt vsure absqz vinculo stipula-
tionis: sed in actione bone fidei vsure veniunt ex sola
mora: vt. l. quãuis. C. de vsur. sed i istis duabus actioni-
bus vsure veniunt ex mora: vt p. in. l. quid ergo. s. con-
trarium. s. ti. i. z. j. hac. e. l. s. in protutele. ergo sunt bo-
ne fidei. Jo. tamẽ in arbore actionum ponit istas actio-
nes stricti iuris. z p Jo. allegat By. qz nõ inueniuntur
enumerate inter actiones bone fidei: que sunt posite i-
sti. de actione. s. actionum. ergo sunt stricti iuris: vt ibi
no. Omnes eniz actiones que nõ inueniunt bone fidei
sunt stricti iuris: vt ibi no. Ad cõtrarium respõdeas
q lz vsure veniant nõ tamen sequitur qz sint bone fidei
nam in actione ex testamẽto veniunt vsure ex mora. j. de
leg. ij. l. titie. s. vsuras. z. C. de vsufu. c. le. per totũ: z tñ
constat ipsam esse stricti iuris: vt. s. de in litem iuran. l.
. i. z sic habet naturam bone fidei: licet sint stricti iuris:
C. glo. oppo. insti. de act. s. actionum. z tenet qz ptra-
ria actio tutele sit bone fidei: z allegat rõnes suas: pro-
ea allegabam: qz equalitas in iudicijs est seruanda. C.
de prox. sa. scri. l. h. lib. xij. z de vul. z pupil. l. iaz hoc iu-
re. cum ergo actio tutele sit bone fidei que datur pupil-
lo: ut in glo. s. actionum. ergo z contraria. z miror qli-
ter By. nõ allegauit illã glosam: qz est nota.

Sum eo. Ibi pro tutore. i. tanquã tutor cuz
in veritate nõ est: siue se esse dicit si-
ue non credat se esse tutorem. Ibi posse. z contraria p-
tutele datur protutori in pupillum z ante pubertatem
. j. e. l. h. z ibi no. ergo zc. facit. s. ti. i. l. i. s. finito. Ibi p-
tutore. i. tanquam tutor. cum in veritate non esset fm
By. ibi deinde. quasi dicat glo. hic quasi est expressiuũ
veritatis: vt dixi de hac dictione. s. solu. matri. l. si ante.

Si quis. Ibi quasi. istud est diminutio veri-
tatis. C. glo. oppo. de eo quod
habuistis. s. hac. l. versũ. proinde. z hoc est difficile cõ-
trarium. Et sol. ut glo. ut patet in vltima solutione quã-
do dicit qz hic est speciale fauore pupillorum. dic qz pa-
tet ex eo: qz ibi in ver. proinde. geruntur negocia impu-
beris: z est priuilegium in eo quod dixi. s. quia actio p-
tutele est magis priuilegiata q sit actio nego. ge. vt di-
xi tibi in princi. z vide hic quod nota. glo. circa hoc. s.
de nego. ge. l. iij. s. bec actio. Ad hoc posses responde-
re qz ibi non erat priuilegium militie. Scias tamen qz
glo. C. eo. ti. l. i. querit de ista ratione diuersitatis z non
respondet. C. glo. querit que actio nego. ge. dabitur
in casu vbi fuerunt administrata bona. Responde vt
in glo.

Si curator. Ibi gesserit scilicet tanquãz
curator. Ibi curator: z non
tanquam tutor. Querit glo. que actio dabitur in p-
mo casu ipsi curatori. Et responde ut glosa. Querit
glo. vtrum actio protutele concurrat cum acti. ne. ge.
in casu vbi tutor est compulsus administrare: cum vere
tutor nõ esset. Et responde vt glo. z ibi allegat. l. iij. s.
hanc actionem de nego. ge. dic z hoc verum est. s. qz nõ
concurrat cum actione directa: z ita potes intelligere
. l. iij. s. hanc actionem de ne. ge. sed cuz vtili actione p-
tutele bene concurrat: quia vtilis cum vtili non impedi-
unt se adinuicem: cuz ambe sint auxilia extraordinaria
z vnum non excludit aliud: ut. l. de pecoribus. C. ad. l.
acquil. z. l. quẽadmodum. s. magistratus. ff. ad. l. acqui-
liã. z not. glo. de dam. infec. l. qui bona. s. si quis opus
fm Jaco. de are. z babes per Be. C. qui da. tu. pos. l.
a matre.

In protutele. Ibi attingit. i. non admistravit. Ibi gessit. et quedam neglexit. C. Glo. op. de. l. si pupilli. §. si. de ne. gest. circa hanc materiam vide que no. Cui. de cu. in. d. l. si pupilli. §. si.

Is qui. Ibi non enim et. §. si. oino. reddit rōez. Ibi b. f. pcuratoris. Ibi pupillus: qz secus isti pcuratoris nō tzi p iudiciū pupilli s; in p iudiciū p hētis. secus si rescinditur per se. vt. j. ti. i. l. i. in pn. ibi per By. Ibi ad ministratio. nam tutore vendente legitime non audiet pupillus circa restōnem: sed vēdente p tutore audiet pupillus: vt hic patet. Item vbi contraxit tutor inspicimus vtrum conūctus sit pupillo vel ne: licet contrahēte protutore sit secus: vt. j. ti. i. l. pupilli. §. By. et dic vt ibi. C. oppo. glo. de. l. bone fidei. j. de acquirē. re. do. Et sol. ut glo. C. Item oppo. glo. qz res pupilli vsucapiantur: vt. l. apud celsus. §. si quis nō tutor. j. de exce. do. So. vt glo. et bene et. glo. allegat. p. cor. l. neqz. j. de re. co. dic ut ibi.

Aero. Ibi tutori. i. tanq̄ verus teneatur actione tutele. Ibi tutorem id est vt verum tutorem fm By. Ibi scire debet. facit. j. de acquirē. here. l. si is ad quē. fm Jac. de are. Ibi in h. l. facit quod no. j. e. l. i. in prin. et allegatur bec. l. per Guil. s. de offi. preto. l. obseruare in fi. qz si iudex delegatus ignorat se esse delegatum: et ferat sententiam: qz talis sentētia nō valet tanq̄ priuati: qz oportet qz sciat se iudicē. arg. huius. l. Querit glo. que actio dabit Et responde vt glo.

Hi pro tutore. Querit glosa quam diligentia tenet prestare tutor. Et rōde ut glo. et allegat gl. l. a tutoribus. in prin. et dic vt ibi.

I qui. Queritur quando dabitur illud iudiciū cōtrarium. Responde vt glo.

C. hic finiunt dicta dñi Aico. de neapoli.

C. Quod falso tutore auctore gestū eē dicet. Rica.

Vius edicti. In tex. ibi p hentes cum pupillo

b bona fide. alias secus: vt. j. e. l. in fi. §. By. et hoc dñi dicit p hentes vel quasi: vt. l. falso. j. e. et in iudicio: vt. l. defensor. s. de tu. et ra. di. et. l. iij. §. idē scribit in pn. fm Ja. de are. et bene. In tex. ibi vel alia regione datus certū est resti. dari furioso qz furiosus qui auctorizauit p nō tutore habetur: vt. l. nec mandāte. s. de tu. et cura. da. ab his. et tutor ad ministrando id qd est administratiōis alteri p tutore non hētur: vt. s. de adm. tuto. l. si duo. et. l. vel in partes. In tex. ibi nōne valebit quod gestū est. Rñ. qz sic: qz vtile p inutile non dz viciari fm By. In gl. certe sic: et ita ibi ar. contra sol. qz si alij sunt veri tutores sufficeret vnus: vt. l. si ex pluribus. s. de auc. tu. et. C. e. l. si. et ideo eius auctoritas qui tutor est nil opatur. ar. l. si duobus. §. heres de le. i. sed si duo essent arbitri nō sufficeret p vnuz pronunciari: vt. e. §. et ideo adiectio huius arbitri nō pōt facilius nō reddit inutile: vt. l. si ita. et. l. celsus. s. de arbi. In tex. ibi dabo. in integ. re. C. oppo. qz cōtractus vel quasi qz a falso curatore celebrat est ipso iure nullus et. vt. l. si is qui. s. ti. i. et. l. si plurib. ij. rñ. s. de auc. tut. et. l. neqz. j. de re. co. ergo superuacua esset restitutio ex hoc edicto: vt. l. in dubiū. C. de tu. et cu. da. ab his. rñ. qz ē verum: qz contractus est ipso iure nullus in p iudiciū pupilli et nō ipsi pupillo in integrum resti. est necessaria sed in p iudiciū cōtrahētis iste contractus est aliquis vt. l. iulianus. §. si quis a pupillo. et de acti. emp. l. nō eo minus. C. de pcur. alias si cōtraheret nō interueniente alio qz pupillo sibi iputaretur. et ideo restitutio sibi nō

est necessaria fm By.

I id. In glo. qñ idem est arg. contra. C. de rei ven. l. si fundus. que. l. videf probare torum oppositū. f. qz denunciatio cōstituat aliquē in malā fidem et cum illa. l. si fundus. con cor. l. quedā. §. pe. s. de eden. et quod ibi no. et. l. ait pre tor. §. si quis piceps. j. que in frau. cred. et per ista facit. f. qz denunciatio nō cōstituat quē in mala fide. j. p em pt. l. i. et. l. si qz maior de rescin. vē. pōt solui isto modo qz ista lex et cōtraria loquit quādo credit denunciatiōi. sed contra hoc videtur instare glo. que est in. d. l. si fundus: que facit hanc. q. si nō credit et. et tamen determinat qz in mala fide cōstituitur: et tō dic qz aut ille cui fit denunciatio sciuit illū quem denūciauit habere ius denūciandi: et tūc videat in mala fide cōstitutus. ita loquitur si fundus et glo. aut nō sciuit illū habere ius denūciandi: et tūc nō videatur in mala fide cōstitutus: et ita videtur probari in. l.

Sed ptra hoc videtur iste tex. vbi in dubio nō videtur cōstitutus in mala fide fm By. dic cit By. sol. vt ibi. et. l. fundus: qz hic erad dolus tutoris qui preponderat culpe illius qui nō creditit denuncia tioni: vt. l. itē si obstetrix. ad. l. acqui. in. l. si putator. et. l. qui foueas. e. ti. et per hanc sol. videf restringi bec. l. qz ista lex nō habeat locum nisi quando agit per cōtrahētem cōtra tutorem. nā si cōtrahens agit cōtra pupilluz nō extinguit dolus tutoris: vt. s. e. l. i. §. idem pōpo. et ideo dic et meli' fm By qz hic cōtrahens tractabat de dāno vitando. pupillus autē ecōtra. in. l. Bria cui est facta denūciatio et ideo culpa sua: qz nō credit denūciationi. debet sibi nocere cōtra illū qui i nul la culpa fuit: de hoc vide per Lynuz. in. d. l. si fundus. C. Quero hic an si post cōtractum fiat denūciatio p htuat cōtrahentem in mala fide. de hoc est glo. qz non in. l. i. j. pro empr. facit glo. pro hoc in. l. cōcubinatū. s. de arbi. vbi dicit qz ab initio semp henda esset denūciatio: quod no. qz vtile est.

Lane. Not. qz qui beneficio edicti nō vritur cōtra eum non pōt excipi de beneficio edicti. et inducitur in ar. ad. q. dicit in statuto ciuitatis qz pōt peti instrumentū executioni mādari: saluo si steterit per. x. annos. modo stetit per. x. annos: an possim petere per libelluz fm ius cōc. et vide tur qz possim per hanc. l. qz ego qui peto per libellū nō vtor beneficio statuti pro executione: et ideo nō pōt de illo statuto contra me excipi: in ciuitate ista mibi videf qz practicetur cōtrarium: nescio si scit propter alia i sta tuto posita.

Alterdum. In glo. resti. in fi. imo videtur valef per probationem tutoris ad hoc vt restitui nō possit et videtur ob. l. i. §. idem pōpo. s. eo. ni. So. aliud est in compellendo litigantem quo casu iudiciū in p iudiciū pu. nō valet: et ideo litiganti et reo restitui. concedi tur: et aliud est legitimare personā tutoris: et vj in p iudiciū pupilli et restitutio denegatur.

Pupilli. Ibi incertuz. cauti. de incerto. caut. vt. j. ad tre. l. cogi. §. si pa ter. b. d. et nō sunt alia. Bar.

Quissime. Istum tex. not. ibi dum dicit quid eniz. facit ad vnam. q. quā habui de florētia de iudice qz nō torquerat hoīem: sed spoliare fecerat et ipse fuit confes sus et no. alleges ea que habētur in titu. qz me. cau. con cor. cum isto tex. fm Ja. de are. quod hētur in simili. in. l. si quis man. s. de ne. ge. vbi no. formam huius condi tionis et illā. l. facio. no. valde: qz videf con cor. cuz. l. fa cere potest. s. solu. ma. ista sol. videtur inuere qz quādo auctoritate falsi tutoris querit pupillus et restituitur cōtrahens nō tenet pupillo ad sumptus litis. et per hanc. l. determinat Ly. vnaz. q. et est qd qz quidā erat debitor

r quidaz iudex sibi precepit vt solueret : r ille promisit soluere deinde soluit an videatur cōpulsus soluisse. cer te sic: vt hic r ista sunt quotidiana.

Falso. Nota istam. l. r tenebis menti ex causa iusta ignoratīe possuz perere restitutionē in integrum. h. d.

Falsus. Dico q ille qui pmisit: vt tutor vel procurator: se obligare debet probare se tutorem vel pcuratores vel iuris eg tate eius cuius tutela nō pcedit: r debet probare p. l. i. r. ij. C. de arg. di. cui pig. nō de.

De fideiussorib' r noiatoribus r heredibus tutor r curatorum. Rīca.

Uāuis. In gl. in. h. nō est: ibi. ar. s. dictuz: r est tex. in. l. ple

runqz tutela. s. de tute. r sic facit fm By. r Ja. de are. q officia nō transeunt ad heredes. In glo in h. explicari. ibi in iudicio. se cus r ibi. s. de iudi. l. tam ex cōtractibus. videt idem in iudicio. j. si pen. ap. mors inter. l. i. s. h. sed pōt respon deri in fugiendo ibi in cā app. hic in causa pnci. tūc ar guo sic. nam ibi parificat tutor tutela finita r ante red ditas rōnes. sed tutor tutela finita r ante redditas ra tiones tenetur exequi causam principalē: vt. l. ita autes. s. cōpletam. s. de admi. tu. igitur heres tutoris tenet. By. pro hac opi. facit. l. tutor. j. de app. r. l. ex cōtracti bus: que hic allegatur potest responderi s; Ja. de are. q illa lex loquit in filio qui fm her iura nō habebat he redē: vt. l. antepe. s. ad macedo. r. l. i. r. ij. de castre. pe. hic aut loquitur in eo qui habebat heredem: igitur cō trarium non ob. In tex. ibi q penes: ita q ipse sibi pos fideat: qz verbum penes significat possessiones: vt. l. pe nes. de ver. sig. r est ratio. qz tutor nō tenetur ex dolo r lata culpa ipsius: vt. C. de here. insti. l. i. r. l. cū ostendū mus. j. e. fm iac. de are.

Stulare. Querit hic By. que po tera t hic esse dubitatio huius. l. r dicit q pōt esse ista. nā fideiuf. p sti pulatione: vt probat in. l. stipulatio. s. satis accepti. r. l. i. h. verbis. j. de acti. r obli. r. l. blandi. de fideiuf. sed in stipulatione nō veniunt: nisi ea que sunt in ipsa stipu latione r ipsius cōceptione expressa: vt. l. quod dictum nihil erat expressuz: ergo videbat fideiussorē rōne ista rum vsurarum nō teneri. sed ad hoc respōdit ipse r di cit q fideiussor videt acceptus in oēm causaz in qua ē obligatus ad vsuras: vt. l. ij. j. de admi. re. ad ci. perti.

Um ostendimus. Querit hic By. quare heres tutoris pro nō cōnexis tenet act. tu. vt hētur in. l. tutor aut. pro nō connexis finita tutela causa mortis tutoris etas pupilli amittit hanc actionē nō patitur nisi gratia cōnexitatis inducat hoc sed Ja. de are. dicit q finita tutela si heres tutoris nouaz icho at q ipse nō tenet actione tutele sed actione ne. gest. r hanc. l. intelligit ipse qū iam inchoatā heres perfecit. s; dictū By. r glo. dico veruz per tex. Ibi in archam tuto ris pupilli pecuniā. in glo. ibi leuis culpa. Ja. de are. di cit q si heres inchoata per tutorē explet: q ipse tenet de dolo r lata culpa: si sponte inceptit aliud negocium pupilli gerere: qz alia noua inchoet: ipse tenetur etiā de leui culpa: sicut quilibet. de ne. gest. l. culpa. r intelligit hunc tex. qū heres iam inchoata per defunctū pfectit. sed dicit ut dixi in prima. q.

Fideiussores. In tex. ibi affirmatoruz No. qui dicebant ido neos esse tutores. Ibi tacuerūt affirmare videt non cō tradicēdo By. no. ex isto. s. in prin. No. hic presentiaz inducere consensum quod intelligit Ja. de are. esse ve rum fauore pupillorum. r quod iste. s. nō intelligatur

extra suos terminos. nam dicit si nō essent oīa que sunt in isto. s. tunc presentia nō induceret cōsensum. hūc. s. perpetuo tene menti r dubium. l. pcedit: qz fideiussor res nunquā obligant: nisi per stipulationē in qua debz primo pcedere interrogatio r sequi rñsio. Et facit op tume ar. ad. q. qz si quis accusatur de aliquo crimie r ab eo petatur fideiussor de condēnatione soluenda qz si fi deiussor fuit pñs r scriptus fideiussor nō dicit qz obli gatur: qz respu. r minor egparant: vt not. i. l. respu. C. ex q. cau. ma. r. l. rēpublicā. r ibi melius. C. de iu. reipu.

Res. No. qz instātia ex parte rei trās fertur ad heredem. h. d. nō sūt alia in ista lege.

De magistratib' cōueniēdis r eoz hrdib'. Rīca:

Ordine. Contra istuz. h. op. de. l. qz maior. r. l. ali

ud. s. refert. vbi ad oē preiudicat si maior pars facit. Sol. quedā sunt que expediunt per maiore partē que incūbunt ipsi vniuer sitati necessario. r sic loqur. d. s. refert. r quedam sunt que vniuersitati nō incūbunt necessario: r de his loqui tur hic: r hoc etiā placet By. in. d. s. refert.

Magistratibus. Inducit Bynus q quis iudicis officio fuerit de expēsis condēnatus: tamen illud intelligit si fuerit petitū. facit. l. iiii. s. hocautez de dam. ifec. ex quo ergo habes qz dicimus iudicē teneri: si nō condēnauit de expēsis: vt. l. properandū. s. sinaūt. C. de iudi. r. l. fi. C. qū puo. nō est ne. intelligit si hoc a patre fuerit pe titum expresse. r hoc tenet By. Item quis debet magi stratum monere. tex. videt hic sententia dicit qui mi nore man. r. c. qz superior debet amonere. tu dic contra rium: r iste. s. loquitur s; iura antiqua. hodie magistra tus municipales possunt dare tutores: vt insti. de attil. tu. s. si neqz.

Si inter. Iste. s. allegat in materia excussio nis: ideo tene ipsum menti.

Privilegium. Iste. s. nō reperitur ali bi. dicit By. r ratio ē: qz promptius subuenit pupillo contra tutorem: qz tutor specialiter ppter pupillum tenet. curator vero speciali ter propter ipsum pupillū nō: sed propter vtilitatē pu blicam. iō nō ita pmpre cōtra eum subuenitur.

Non oponebatur. Ista lex nō reperit ali bi dum glo. dicit in se periculū. i. in se omnem culpaz. istud nō est verum: qz magistratus tenet ad in star tutoris sed tutor nō tenetur de leuissima: vt dixi in. l. j. ti. i.

Magistratus. In titulo isto dicitū est pmiscue de satis datio. rē pu. sal. fo. que prestatur magistratui. r que prestatur tutori. de dria eius: r eius effectu vide no. in. s. si qs curator. h. illud. insti. rē pu. sal. fo.

Magistratus. Finē huius legis feci te notare in. l. cū eadem. de h. sig. dicit hic eadē actio: que sit eadem quidā dicunt. sed vtili tutele. dic r bene qz eadē. i. in genere nō in specie: qz teneat vtili po tuit illos mouere: qz glo. quas hoc anno habuistis di cunt qz magistratus datus tutor videt gerere: alia tamē opi. est vera. hic non sunt alia.

De rebus eoz qui sub tutela vel cura sūt sine decre to nō alienandis vel supponēdis. Rīca.

Operatores. In glo. tūc enim. ibi de admi. tu. l. tutelam. Item etiā donatio pro pter nuptias sine decreto fieri pōt: vt. C. si aduer. do. l. i. Item ppter auctoritatez rei

iudicate alienatio fieri potest: vt. l. sed si pecunia. §. i. z. §. item qm. j. e. Item hodie potest fieri alienatio si iurant: vt in auct. sacramenta in glo. super verbo alienum. C. e. innuit ista glo. q. nō sufficit decretū nisi sit etiā auctoritas tutoris. cōcor. glo. in. l. ob es hic allega. in gl. z in. l. inter pupillos. §. de auct. tu. z. l. ij. C. de fideiuss. In cōtrarium glo. est in. l. si curatorem habens. dicit q. debet fieri citatio ipsius tutoris: alias esset in potestate ipsius. sed nunq. res venderetur. In glo. tunc enim sine quibus res peruenerat pupillis: vt. C. quādo decre. opus nō est. l. predium. C. Sed quero si pater sit tutor filij ipubris vtrum possit res alienare sine decreto. et dicit q. nō: vt. l. si pupillorum. §. si pater. j. e. ti. In tex. vltimo. no. q. quāuis cōmissarius res hereditarias alienare nō possit: vt. l. alio. j. de ali. z. cib. le. tamen ex pmissione testatoris optime pōt alienare. pro hoc facit. j. e. l. §. si defunctus. z. l. si vero nō remunerandi. §. si. s. m. a. h. z. Ja. de are. z. de hoc sunt due glo. vna. j. de ali. z. cib. le. l. i. alia in. l. predium. quādo decre. opus nō est. Itē pro hac opi. q. glo. nostra equiparat tutorem z. cōmissarium: vt. l. plerunq. §. de tute. sed tutor qui alias nō poterat alienare: pōt ex pmissione testatoris: ergo zc. C. Sed quero an executor vel tutor cui est pmissa alienandi facultas possit meliōrē rem de hereditate alienare: vel solum rem deteriore m sufficentē ad illud es alienum exsoluendū. vna glo. est que dicit q. meliōrē rem hic est glo. in. l. predium. C. qm. decre. opus nō est. s. illa glo. cōiter reprobatur: z. maxime per dictū meuz: q. q. uis quis hēat generale mandatū: tamē ex bona fide gerere debet: vt. l. creditore. §. lucius. §. man. sed iste q. vēdit meliōrē cum deteriore sufficere venderet nō est bōe fidei. ratio pro ista glo. vlti. videt. l. q. diu. C. d. di. pig. quam nota: q. quotidiana.

Si communis. In tex. i. patri. Ibi si cōis socius: an ipse minor vel ecclesia si sibi expediat: possit prouocare alium ad diuisionē. vide per Ly. in. l. iubemus. C. de sac. san. eccle. In glo. nō enim ibi nō. nō specificari cōsuetū. sed ista non erat cōsuetudo: sed quedā prescriptio voluntatis: q. forte pupillo foret inutile: s. patri fuisset vtile fm. Dy. quod no.

Ed hic. In tex. ibi saluum sit. C. Que rit Dy. que potest eē rō diuerfitatis quare fiscus qui vendit rez minori eo pacto quo esset sibi obligata donec pecunia solueretur. dicit ipse: q. quando aliquis contrahit cū fisco bona sunt fisco obligata. aliud aut est in priuato: z. sic ex dicto dy. z. is ex tex. l. nostre habetis q. minor ex obligatione legali obligatur. Sed contra videtur ob stare. l. si. C. de leg. tu. vbi tutoris bona non sunt tacite obligata pupillo. z. certe legalis est obligatio illa qua bona tutoris tenentur ipsi pupillo: vt. l. positio. de adm. tu. cum si. Sol. Jac. de are. istud cōtrarium q. aliquādo tutor egreditur cōtractū sibi de iure permissum: z. tūc ex obligatione legali bona minoris obligantur: ita loquitur hic. aliquādo egreditur contractus nō sibi de iure permissum: z. tunc nō obligantur: vt. l. si. C. de leg. tu. Item q. in casu nostro vsus est de iure cōt: q. fecit qd. quilibet faceret. In p. traria. l. secus per istam solu. v. reprobati glo. l. quia. §. de pact. C. Quero vtrum minor intrādo monasterium statim dñium rerū suarum in monasterium trāfferat absq. decreto zc. vt. §. e. l. i. In p. trariū determinat Ja. de are. in. l. i. §. de fun. do. z. l. quidā. de re. du. Item facit theoricā supradicta: q. ex obligatione legali minor obligatur ista est obligatio legalis: ergo zc. Illij distinguunt inter pupillum z. adultū. nam si pupillus intrat monasterium dñium rerū suarū in monasterium nō trāfferatur: q. fm. q. pupillus matrimonij carnale cōtrahere nō pōt: vt in. l. de nupt. in prin. ita nec matrimonium spūale: sed adultus matrimonij carnale cōtrahere potest: vt. l. sciendū. C. de ri. nupt. z. l. in copulā. C. de nupt.

ergo z. speciale. quero vtrum obligatione p. s. uetudinaria vel statutaria obliget minor. dico q. sic: vt. l. sine bere. de. §. lucius. §. de adm. tu. z. cura.

Ed si.

Item quoniam. No. ex hoc. §. q. ex snia transfer dñiuz Ja. de are. immo. videtur q. nō: vt. l. vedi. §. subtil. §. de condi. ob causam. z. l. si iussu. de furtis. sed potest dici q. ibi non fuit aliqua sententia. sed dicitur ibi q. si trado tibi rem meam: vt tuam z. hoc intellige. l. q. ex sententia dominium trāfferatur puta sequatur traditio. ar. l. ex sextante. §. latius j. de excep. rei iudi. z. vide que habentur in. l. statuli. §. nō solum de statulib. z. l. iij. v. l. iij. in glo. de pu. ex isto. §. potest colligi fraus: vt res pupillaris: z. cuiuscūq. alterius prohibita alienari possit alienari hoc mō subiciēdo aliquē qui rē petat: z. ille qui nō pōt alienare patiat se succūbere. Itē intelligo istum. §. fm. Dy. qm. aliquis possidebat rez pupilli z. definit possidere rem culpa z. nō dolo: z. nō ob. l. q. restituere. §. de rei ven. z. l. si culpa. e. ti. z. ibi no.

Sed. In tex. ibi restaurari debere: q. ten. de scō exiit de bonis eius. h. d.

Et tamen. In tex. ibi possidere q. d. de cla. vt. l. iij. z. l. si. C. de meta. lib. xi.

Magis puto.

Si pupillus. In glo. secunda ibi itē qd si rem alienā. ibi si enim vt pupillare existens venditur in si. glo. pro hoc facit. j. de verbo. signi. l. bonorum. z. l. duos seruos. j. de lega. iij. C. Sed quero: quid si pupillus habet possessionē suaz nunquid tutor poterit alienare. Respon. sic fm. Ja. de are. cuz de pos. nil dicatur in oratione. Itē pro hoc: q. sine tutore pos. alienari nō potest: ergo z. cū tutore sic: vt. j. de acqui. pos. l.

In primis. In tex. ibi v. in nobili. no. ex hoc tex. ar. fm. Dy. q. si aliqua snia lata est p. pupillū: ita q. o. s. sniaz executōi mādari. p. mo o. z. incipi a noib. debitorū anteq. ad imobilia pueniatur. als aut in maiorib. obseruat: vt. l. a. diuo pio. §. in vendi. j. de re iudi. sed hic est spūale fauore pupilli: q. potius expedit pupillo bona hēre q. noia debitorū cū debitores de facili ad inopiā peruenire possint. Item no. fm. Dy. q. cōmissarij in casibus in quib. possūt alienare nō r. ebēt prius incipere ab imobilibus q. a noib. debitorū. pro hoc facit. l. aristo. z. l. igif. j. de do. excep. de ven. in pos. mit. l. i. In tex. ibi in. §. itē requirat. ibi si nō vigeat. Nota q. demū quādo creditor vrget ad debitum vsurarum peruenit ad venditionē rerū pupillariū ob es alienū extraneū. ex hoc. §. no. q. decretū d. precedere venditionem: alias veditio est ipso iure nulla: nisi principali beneficio cōfirmetur: vt. l. ij. in fi. §. e. Item no. ex illo. §. inducit igif. zc. ibi requirat p. sanguineos pupilli: q. qm. sit alienatio rerū pupillarū cōsanguinei pupilli sūt vocādi. in gl. hoc nō sit necessario zc. ad de aliū casum: z. si aliū de pupillus ali non possit: vt. C. de sa. san. ec. l. sancimus.

Illud. Querit Jac. de are. an iudex in cui. terriorio sunt res iste site possit interponere decretū. dicit ipse q. sic in. l. prediū. C. de predi. mino. sed in tutela est sec. ut. l. iuris p. itos. §. onidim. §. de ex. cu. tu. z. de materia hui. l. vide qd. no. p. modernos. §. de tu. z. cu. da. ab his. l. pupillo. z. l. si p. diuz. §. allega.

Non tamen. In gl. an aut huic ibi. C. de act. l. ea quidē. z. vide quod no. ex de pba. c. qm. §. falsam. z. qd. de iure illo: z. qd. de referē darij: z. qd. de inq. sitorib. z. qm. sunt iurati: z. qm. nō. z. q. est effect. eoz. vide que hntur ex de ex. cu. tu. c. sicut. z. c. cū parati. extra de appella.

Si es alienum. Querit hic Ja. d. are. nunquid minor pos- sit rem suam cum alio permutare. h. est ar. q. nō ibi vel alia comparere. In contrarium dicit ipse est lex cuz hi. de transac. quia quod est in eius fauorem introductū nō debet in eius lesionem reuerti: ut. l. q. fauore. C. de legi. z hoc si apparet euidenter meliorem conditio- nem facere. Item facit q. qui rem suaz permutare per- mittit meliorem conditionem facit: ut. l. iubemus. C. de sa. sanc. eccle. z extra de reb. eccle. non ali. c. nec su- per.

Ed si. In tex. ibi nulla enim cōmunio no. q. ubi nō est cōmunio nō ha- bet locum diuisio: sed tamen interdum licet sit precepta cōmunio agitur cōmuni diuidendo: ut. l. si ita quis. cōmu. di.

¶ Pupillorum. No. istam. l. z tene menti. z no. q. duo pupilli habentes bona cōmu- nia non possunt diuidere. doc. nostri dicunt q. possit fieri diuisio quando esset eis utile ut uidebitis per. l. in ter tutores. s. de admi. tu. z per Ly. in. l. iubemus. in prin. C. de sac. sanc. eccle.

Si pupillus. Per istum. s. Dy. dicit q. si ecclesie bona legitime sunt obligata: tunc pōt creditor uendere sine decreto.

Si pretor. Quero i pmo dixit sic testator pmito tibi uedere fundū pro tanto nō uendidit: sed dedit i solutū: an ualeat z vñ q. nō ut hic. z trariū credo q. datio i solutū est sitis uendi- tiōi: ut. l. iij. j. pro emp. ergo zc. Preterea casus ē in si mili in. l. h. s. mā. Itē facit secūsus pūctus ad. q. q. si ep̄s dat licentiā uēdendi rē minus dānosaz male facit ep̄scopus sic concedendo: quia debet specificare: sed si concedit ualet.

¶ Uti neqz. Tene mēti istam. l. que ē utilis ad practicam z the- oricā z signa bene ip̄am z conserua.

¶ Vanuis. Ante decessorē p̄t reuo- cari successor. h. d. No. q. successor p̄ns punit p̄decessorē p̄cedētem fraudulēta uēditione s̄m Dy.

¶ Licite. Exceptio que incipit p̄petere uēditori post cōtractū transit ad emptorē. h. d. z de ista materia dixi i. l. cū i rē. cū uēditoris ius p̄ uēditionem trāsit ad successorē. Circa qd̄ dic q. ius agēdi acq̄sitū post uēditōez nō trā- sit sine uēditoris cessiōe ut hic z. l. questus. s. si annua. ij. rñ. j. de pe. here. nisi cohreat p̄sone uēdētis: ut. d. s. si annua. ij. rñ. nō aut̄ de iure q̄sito ante uēditōem z an z quādo trāseat z quat̄ uide per Dy. in. l. flumē s. adiectum. j. de dā. infec. z. l. si certus. s. si prius. de aqua plu. ar.

¶ Fundus. In tex. ibi cū fructib. No. q. ubi tutor uen- didit p̄diū sine decreto pupillus nō pōt pre- diū uēdicare cū fructibus nisi precio restituto: qd̄ qui dem precium fuerit uisum cōuersum in eius utilitatem s̄m Ja. de are. z bene quod no.

¶ Aulus. Testamētū irritū probat vo- lūtatem testatoris. h. d. z alle- gabaz istam. l. An ex testamēto inutili debeā- tur legata naturalr: ut dixi. C. de iu. z fa. igno. l. cū qd̄ uideatis qd̄ ibi dixi plene.

De curatorib. fur. uel alijs eē miores dādīs. Rub.

Ege. xii. tabularū.

In glo. curatorē eisi nō hz. Ibi. f. de tu. qui hñt cōcor. l. i. C. e. titu. Dy. format

istā. q. z determiat in dicta. l. qui habebat. facit ad. q. pone substitutio est scā pupillo nō aut̄ exēplaris cū vi- deat habere respectū ad etatē nō aut̄ ad fauorē. Item an si datur curator minori z p̄digo z sit mētio in dicē- do q. daf prodigo: an ualeat decreti dispositio. uide per Dy. z per Oldr. in. d. l. qui hēbat. s. de tute. Itē an si dicat q. daf maiori z prodigo qui nō est p̄dig. uide plene p̄ dñm meū in. l. is cui. j. s. s̄b. ob. in glo. i. Ibi an h̄ possit alienari. secus si eēt notoriū ip̄m eē p̄- digum: de quo plene p̄ dñm meū in. d. l. is cui s̄ s̄bo. ob. In tex. ibi furiosus sanitate: hoc est ueruz qñ ē cer- tus. si aut̄ dubitat tūc rādiu erit in cura q̄diu a iudice erit p̄nunciatū eū ad bonos mores reuersum. z rō ad ministratiōis sit reddita: z sic s̄m Jac. de are. Quero an interdicator a lege uel ab hoīe administratio furio- so. z habuistis tractatus in. l. si is cui de s̄b. ob. Et gl. tenet q. per iudicē: z uide bene circa istam materiam: sicut iudex interdicit ei administratiōem: ita ei conce- dit: ut. l. nihil tam naturale. j. de re. iur. als̄ presumitur eum p̄digum esse nisi per euidentissimas probatiōes cōtra istaz p̄sūptiōem probetur: ut. l. nō est uerisimile. i. p̄n. s. quo d me. cau. Ja. de are. z qa h̄ sit equiparatio furiosi z prodigi. uide an in delictis equiparentur in. l. si quis in tantam. C. unde vi. Ibi vi. quero z potest induci casus. l. fulcinius. s. adeo. j. ex qui. cau. in poss. ea. q. nō equiparentur. Regulariter aut̄ in acquisitiō- nibus z obligationibus non equiparentur. l. in nego- cijs. j. de re. iur. per ea que ibi habentur que no.

Ed z alijs. No. h̄ qui sunt alijs. z glo. numerat z uide eam. z in. l. i. cum. l. seq. s. de postbu. z glo. be- ne allegatur.

¶ Am deliberarēt. Ibi bo- nis a pre- tore curator uel instantibus creditoribus s̄m Dy. alias non instantibus si sit notum iudici bona dis- sipari: ut. l. iij. in prin. C. de cura. bono. dan. qd̄ no.

¶ Urator. Nota q. si aliqua ciuitas habet vnum qui fuisse se- nator urbis q. contra euz nō debet ueniri ad secūdam decretuz: secus contra alias personas: s̄ de- bet dari curator bonis z uendantur: z hoc per istaz. l. quā tene menti bene: quia non est alibi.

¶ Sseruare. In tex. ibi circa cause cognitionem. debet enim adhibere medicos uel alios prudentes viros qui sciunt hoc s̄m Ja. de are. quod nota.

¶ Onsilio.

¶ Curator. In tex. ibi replicatio te- rus igitur videtur dice- re q. res nō reuertit. z sic est cōtra. s. e. ti. proximo. l. fundus. s. i. sed dicit Dy. q. hic sorte opatur interpo- sitio decreti uel intellige hūc. s. s̄m illam. l. in glo. f. re- moto. imo dicere potes q. in totū fuit p̄dēnatus: z sol- uit z hz excep. rei iudi. qa tātū opaf cōdēnatio z solu- tio q̄tū absolutio: ut. l. si qs̄ cū tu. s. plane. de re. iur. z. l. ex morte. C. ad. l. aquil. qd̄ no.

¶ Cum dementis. In glo. recte. Ibi ad exhibenduz. l. si res. imo dic q. expresse respondit z subijcit cum quo zc. In glo. ibi causa. alias de utraqz fuerat questus. s̄ cōtra hoc videtur. l. si pretor. s. de iudi. z. l. si maritus. C. de procur. ubi vni conceditur z in alio videtur esse prohibitum. Ad so. horum contrariorum. An in. l. apud celsum. s. apud iul. de doli excep. distinguit duo membra: quia aliquando interrogatio z responsio p̄fe- runtur ab homine: aliquando a lege. primo casu si vni respōdetur alijs. q. nō videt esse respōsuz: z ita loquitur. l. si pretor. cū cōcor. suis. aliquādo a lege: z tunc si re- spōdit vni. q. alteri videtur esse r̄suz: ut hic in tex. fac̄

De testamento. Rub. Etiam de sum. de spugna. que sit re. nameto uis per spe. in ti. de istru. edi. s. copendio se z formam contractuum testamentorum uide ibi i. s. leg. Adde qd large appellatioe testamenti uelit codicillus et etia quelibet uita uoluntas fm gl. z bal. in. l. ij. C. coia d le. b. Diffinitio nem pfectaz adde. l. i. cuz glo. s. de cadimi. AD. DE q pau. d ca. sequit dif finitioem iuriscosultu qua dicit pfectis sima. z q gl. bene die sub audiedo cu i stitutio. here die qz ppter id q die bar. bal. dicit ipe no pot dfer ni testametu a legato uel fideicom. na etiam lega tum pot di ci uoluntatis nostre iusta .i. pfecta sen tertia habito respectu ad ea pfectio. que in eo requiritur ut si at cora qng testibus z si cut z testame ru habito respectu ad illd q requiritur in eo q fiat cora septem z cuz instit. heredis. c. Idem pfecta adde gl. in au. de he re. s. fal. s. ex heredatos : qua ad h su me poderat ibi Ang. qui uoluit q istd uerbu iustuz adaptat iusti cie z ordini iuris: aut sta tutoru p qua glo. dicit ibi idem ang. q si supior co mittit cam h modo audias z iustitia faci as q illa uer ba iportant iusticiaz ptio z iuris ordi nez. facit. l. i.

.l. i. de diuer. z tepo. p. scrip. z. l. aurelius. s. sticho. de li ber. leg. que indefinita equipolet vli: ut. l. si plurib. j. s. leg. i. sed si indistricte p. l. uni. q. respodere uidet vlr ee respoluz: nisi aliqd dimittere a. l. ergo zc. p hac opi. facit. l. apud cellu. s. apud iul. in fi. j. de doli excep. p An. de pi. qd no.

Quesitum. Iste est singularis. s. z oes im piti allegant ipm in fi. C. Op. q tractus no sit iure. z glo. no soluit. C. Op. qa solue re est dare. z dare est iuris: ut. l. ubi aut in fi. j. de sbo. obli. ergo zc. So. est iuris soluere. z sic solue ut dixi ti bi super rubrica. j. de solu. z. l. si stipulatus. s. pe. j. s. ob. Alterius dicitur hic alienare. quid iuris. glo. dicit idez cu de ambob. interrogauit: z d vno rudit: de alio uidet idē respondere. In cotrariu facit. l. z si sine. s. q ppo. s. d mino. vbi de uno ridedo affirmatiue i alio uidet negare. z clari in. c. none. et de presump. breui ter qruz est in pposito puto glo. uerū dicere: ut appa ret ex sine istius. s. uel iste. s. inducitur in ar. fecisti du os pcuratores in iudicio ad respondēduz positiob: z unus dixit credo. z alter dixit no credo. qritur quid iuris. dicit Dy. q h est ar. q debet stari negari. z mihi uidet q Inno. teneat idē: qa bētur p no rifo: z sic p cedif tanq cotra cotumace. z ista responsio obseruat que no ualet: ut. l. de etate. s. qui tacuit. s. de iter. acti. z de hoc dicit Inno. extra de procur. c. in nostra pre sentia circa prin.

Alius. No. ista. l. z istud qd hic dicitur q officiu curat oris dati bonis non transit ad heredem: quod tene menti: quia est tex. peregrinus.

Alianus. Bona lex est z induc i ar. ad. q. de errore an ipe diat traslatioem diuiz: qd no tango nuc.

Bagnato. Nota q curatores n possut minuere d bo nis pupilli si liberaf pupillus per mulierez vi uentē. hoc dicit tene meti.

Epe. Nota q curator furiosi z pdigi est legitimus: z q in defectum p uenit ad datiuu. Sed qd d dato furdo z mu to uel aliter impedito est legitim. uel datiuus? glo. C. de epi. audie. l. de creatioibus. tz q in istis duobus ca sibus sit legitimus. z idē tz insti. de cura. s. i. glo. uidet aliter dicere in. l. i. in fi. cu. l. se. z seq. s. de postu. z uide ibi notata per glo. qd no. z tene bene cordi.

Furioso. No ista. l. z est no. casus ideo tene meti z cordi.

De testamētis. z qui testamētū facere possūt: z quē admodum testamenta fiant. Rub. l. i. m.

Glo cotinuat rubri. duob. modis. pmo ad proxia. Supra dictu est de tutelis que datur in testamētis. io dic ponit de testa. Secūdo sic. volumina digestoz sūt diuiza in. vij. partes: hūimus quattuor: hic incipit gn ta: ut. C. de ve. iur. enu. l. ij. s. quintus. **Querit** glo. quare iuriscosultus incipit a diffinitioe. dic ut in ea que clara est. Ex. l. sequenti.

Testamenti diffinitio posita per iuriscosultum an sit pfecta. Et an iustuz sit testamētum in quo filius iuu ste exheredat. Et an testamētuz in quo filius est exhe redatus inserta legitima ca no tamē uera sit nullū ipo iure. Et an testamētuz eius qui igrediu religioem. Et quādo mors ciuilis habeat eundem effectum quē na tural. Et an testamētū sit qd corpale uel incorporale.

Testamentum hic pōv tur diffini tio testamēti. C. Op. legatū est iusta snia uoluntatis nostre de eo qd qz post mortē

fieri uoluit: ut. l. legatū. j. de le. ij. ergo legatū est testa mētum: quia cui congruit diffinitio congruit z diffini tū: ut. l. i. s. i. s. de dolo. z. l. ois diffinitio. de re. iur. sed hoc est falsū: ut. l. si idem. C. de codicillis. ergo ista dif finitio nō est bona. Huius timore qdam dicunt q de beat hic subaudi. de eo. f. uniuerso. Istud reprehendit glo. nam testamētum est etiam si quis instituit i re certa: ut. l. i. s. si ex fundo de here. insti. Preterea pōt esse fideicomissuz uniuersale uel donatio causa mortis vlis: z tamē nō est testamētum. Ideo dicit glo. ut ces sent omnia cotraria subaudias cū instōne hēdis. Duz uidetur mihi q iuriscosultus nesciuit diffinire testm: z q ista diffinitio egeat subtili subauditoe. ego dico diffi nitionē perfectam sine subauditoe aliqua z cessante cotraria. Ideo pro ea declarāda sciendum est q dif finitio dōt ponere substantia rei diffinita. z per hoc debet cotinere genus sub quo res est diffinita. Itē de bet pōtinere differētiā: ut p hoc appareat q differt ab alijs spēbus cotentis sub illo genere: ut p3 in oibus. ll. in quibus diffinitio ponit tanq genus. Sēntia eniz cotinet oem cuiuscūqz rei deliberate uolūtatez. Ideo dicitur sententia iudicis in ti. de sen. quia sic delibera uerit z sic determinauit. Dicitur snia legis: ut. l. sententia. s. de testa. tu. Dicitur sententia hois etiam si tacite appareat de sua uoluntate: vt. l. impuberibus. s. prete rea. de suspec. tu. Dicitur sententia hoc est deliberatio z dispositio testatoris: vt hic ponitur pro genere. Po nitur in diffinitione uoluntatis hoc ponitur ad dnam illus dispositionis que est enunciatiua non uoluntaria seu dispositiua. de qua plene dixi in. l. ex hac scriptura. j. de donati. Ponitur etiā in diffinitione nostre: hoc est nostorum qui sum. liberi z ciues romani. nam sub diti alterius potestati uel nō ciues nō possūt facere testa mētum: ut. j. e. l. iij. z ibi no. z. l. qui in potestate cuz similibus. Ponitur enim in diffinitioe iusta. z istd uer bum pluribus modis sumitur h. Ano modo iusta h ē solennis ad differētiā nō solēnis uoluntatis que non dicitur testamētuz: ut insti. de here. que ab inte. in pū. Item iusta hoc est legitima z a iure pmissa nō impro bata. si eniz quis institueret nō capace uel turpiter di sponeret nō esset testamētuz: ut. l. qdam. de condi. isti. z. l. meuius. de condi. z demō. z. C. de here. insti. l. i. z hoc etiā dicit glo. Itē etiā dicitur iusta idest perfecta sicut dicitur iusta etas hoc est perfecta etas: ut. j. de le. .iij. l. cū filio. s. fi. z per hoc ego dico q iuriscosult. po sult hic diffinitioem perfectaz. z de heredis institutioe intellexit. nō ē enim dispositio perfecta nisi heres isti tuatur cuz nō sit dispositum in quem trasceant actioes ne quis sit ille qui personaz defuncti representet. Dēs ergo alie uolūtates qruūqz de diuerso dicunt impfe cte: nec per se possunt subsistere: z sic non esset necessa ria subauditio glo. Ponitur etiā in diffinitione d co qd quis post mortem suaz fieri uoluit. hoc qd dicit p mortem suaz ponit ad differētiā dispositionū iter uiuos. Apparet ergo q hec diffinitio ē bona z perfe cta. C. Op. q aliter diffiniatur. insti. e. in princi. ubi dicitur q testamētum ē testatio mentis. Solu. ibi non ponitur diffinitio: sed allusio seu deriuatio uocabuli q nō ponit substantiaz rei. Et ista allusio comprehendit codicillum qui uere nō ē testamētum: ut. l. si idem. C. de codicillis. Et ex hoc dico q si queratur que est pro pria significatio uocabuli si allusio repugnat diffinitio ni propria significatio potius sumitur ex diffinitio ne q ex allusione. Ego dixi in. l. cunctos populos. in materia interpretationis statutorum. **Querit** quid si in testamento filius immerito exheredatur: an iu stum sit testamētum. Glo. dicit h q sic nisi expugna retur per querelam quā no. quia si loquamur de iure isto sine dubio glo. dicit uerum: ut. j. de vulg. z pu. l. i substitutione. Sed si loquamur fm iura noua: tunc si